Cătălin Dan CÂRNARU

Despre arcuri şi săgeți...
şi nu numai !

© Cătălin Dan CÂRNARU

Moreni DB 2014

Cătălin Dan CÂRNARU

Despre arcuri şi săgeți…
şi nu numai !

lui Teofil Purice

Textul, coperta, imaginile şi tehnoredactarea Cătălin Dan Cârnaru

www.catalindancarnaru.ro

carnaruc@gmail.com

Carte publicată în Moreni Dâmbovița având codul ISBN 978-973-0-15936-3
Data publicării ianuarie 2014

Mulțumiri

Pentru ca eu acum în țara în care m-am născut să pot scrie cartea aceasta, trebuie să le mulțumesc părinților mei.

Pentru ca eu să pot scrie această carte trebuie să-i mulțumesc unchiului meu profesorul de istorie Purice Teofil care a făcut din mine un om care-şi iubeşte patria.

Pentru ca eu să scriu această carte trebuie să-i mulțumesc tatălui său, bunicul meu, cizmarul Purice Gheorghe care m-a învățat că munca şi sărăcia nu-s deloc o rușine şi că poți fi om deştept şi cultivat chiar dacă eşti sărac.

Pentru a putea scrie această cartea trebuie să mulțumesc stră – stră – străbunului meu, aprodul Purice care în slujba marelui voievod Ştefan Muşat al Moldovei zis „cel Mare" a învățat ce-înseamnă să-ți iubeşti şi să-ți aperi țara şi a transmis asta nepoților şi strănepoților săi.

Pentru ca eu să pot scrie această carte, acum, trebuie să le mulțumesc cnejilor Ioan şi Asan, lui Ioniță Caloianul, lui Borilă, lui Satsa, lui Ahtum, lui Glad, lui Gelu şi lui Menumorut, care au luptat să întemeieze aici un stat în ciuda năvălirilor barbare.

Pentru că pot scrie această carte trebuie să le mulțumesc barbarilor de tot felul care i-au îndârjit pe strămoşi făcându-i mai viteji şi mai drepți…

Pentru că pot scrie această carte trebuie să le mulțumesc principilor valahi de la curtea lui Attila – Ramduc, Malduca şi Medelos, fără de existența cărora poate că pe acest teritoriu s-ar fi vorbit acum altă limbă…

Pentru că pot scrie această carte trebui să le mulțumesc lui Maximus Galerius şi lui Regalian… precum şi tuturor celorlalți daci ajunşi în funcții de comandă şi conducere în imperiul roman.

Pentru că pot scrie această carte trebuie să mulțumesc de asemenea lui Diurpaneus supranumit Decebal care a luptat până la moarte să păstreze liber pământul strămoşesc în fața năvălirii romane şi a ambiției compatriotului său, Traian….

Trebuie să le mulțumesc regilor daci Duras, Scorilo, Corylus, Rolex (Rholes), Dapix, Ziraxes, lui Comosicus, lui Coson-Cotiso, lui Dicomes şi lui Deceneu, şi mai ales celui reținut de istorie sub porecla Celtoctonul, regelui BUREBISTA fără de care împlinirea marelui regat Geto – Dac nu s-ar fi făcut.

Trebuie să le mulțumesc tuturor regilor Traci şi Geto – Daci dinaintea lui : Reginei Tomiris, lui Charnabon, lui Antyrus, lui Moskon, lui Gudila, lui Dromihetes, lui Oroles, lui Zalmodegikos, lui Remaxos şi Zoltes, lui Rubobostes, care au luptat fiecare pentru a menține pe romani departe de aurul şi

argintul strămoşesc, departe de frumusețile şi bogățiile acestui plai. Tuturor acestor regi străvechi ştiuți şi neştiuți, le aduc prinos întreaga mea recunoştință pentru că lor le datorez faptul că sunt român şi înainte de toate dac…

Pentru ca eu să pot scrie această carte trebuie să îi mulțumesc marelui învățător al poporului geto – dac Zamolxes fără de care dacii nu ar fi fost cine sunt şi eu acum nu aş mai fi existat.

Aceştia cărora noi toți le datorăm existența noastră şi despre care, din păcate, copii de azi nu mai învață nimic…

Şi nu în ultimul rând trebuie să le mulțumesc celor din rândul cărora a plecat primul arcaş cunoscut de istorie, în ultima sa călătorie căci fără ei şi fără el, eu acum poate că nu aş fi scris această carte aşa cum am de gând s-o scriu.

Cârnaru Cătălin Dan

Cuprins

Mulțumiri 2
Introducere 5
Ce-a fost înaintea arcului ? 8
  Praştia lui David 10
  Propulsorul 13
Arcul 17
  De fapt, ce-i un arc şi cum funcționează el ? 17
  Cât de tare-i un arc tare ? 21
  De câte feluri sunt arcurile ? 27
  Arcurile popoarelor 34
  Arcul românesc 66
Câte ceva despre săgeți 82
  Drept la țintă !? 86
  Contează ce vârf are săgeata ? 93
  Dar ce fel de pene are, e important ? 99
Cine împinge săgeata ? 101
Otrăvuri pentru săgeți ? 107
Nevoia ancestrală de a trage cu arcul 115
  De câte feluri e tirul cu arcul ? 117
  De ce e tirul cu arcul un sport regal ? 122
  Arcaşi vestiți – de ce noi nu-i avem ? 125
  Vânători vestiți 133
  Totuşi, noi, de ce-am renunțat la a folosi arcul ? 141
  Şi ce face federația ? 144
Cum mai putem lansa săgeți ? 151
Arcul în artă 156
  Pictură, mitologie şi sculptură 156
  Literatură, muzică şi film 163
Dacă ne-am întoarce în epoca pietrei ?! 173
  Mică pledoarie pentru meserie 174
  Minimul necesar – doar un cuțit 178
  Cum se construieşte un arc simplu ? 181
  Cum facem focul cu ajutorul arcului ? 184
  Peştele se vânează ?! 189
Povestea celui mai vechi arcaş din lume. 191
Încheiere 200
Bibliografie 203

Introducere

Ideea acestor articole, care într-un târziu se vor constitui într-o carte destinată în special arcaşilor şi arcarilor (constructorii de arcuri) din țara noastră, s-a născut mai de mult…

Dar această carte se adresează în egală măsură celorlalți, celor mulți care nu au habar ce-i un arc care au uitat de mult că undeva, în copilăria lor s-au jucat pentru o scurtă perioadă cu un arc făcut dintr-un băț tăiat din pădure…

Copilăria a trecut şi odată cu ea şi preocupările ei… Din păcate prea puțini sunt conştienți de faptul că tirul cu arcul nu-i o copilărie…

E una din cele mai vechi şi importante îndeletniciri umane. Inventarea acestei arme, atunci în zorii istoriei umanității, a reprezentat alături de foc cea mai importantă revoluție tehnică din toată istoria…

Dar totodată, această carte nu e despre regulamentele şi tehnicile rigide ale tirului olimpic, cum nu e nici despre tehnologiile actuale de construcție a arcurilor compozite sau de orice tip ar fi ele, realizate cu materiale moderne.

Această carte este despre arc şi săgeată ca unealtă a supraviețuirii şi propăşirii omului, despre legătura dintre om şi acest obiect străvechi. Aici veți învăța cel mult să construiți un arc bun dintr-o simplă bucată de lemn şi să-l folosiți pentru urgențe sau pentru agrement în propria dumneavoastră curte…

Aici veți afla poate cum de a fost posibil ca omul să supraviețuiască sute de mii de ani fără a cunoaşte tot ce cunoaştem noi azi.

Şi veți mai afla, unii dintre dumneavoastră, unele lucruri neştiute despre propria persoană. Atât…

Arcul şi săgeata sunt îngemănate cu preistoria străveche a începutului acestei țări şi fac parte integrantă din ea, ca urmare orice este legat de arc şi săgeată, e legat de istoria țării şi chiar de aş dori, nu pot ocoli referirile la istoria țări mele, aşa cum am avut cinstea s-o înțeleg de la dascălii mei şi din studiile personale.

În această carte există critici. Sunt pe deplin justificate, căci pleacă dintr-un sentiment curat al cinstei şi al dreptății, sentiment pe care l-am moştenit de la strămoşii mei prin bunici, urmaşi ai unor mari patrioți. Dacă cei mai sensibili se vor simți cumva lezați, îmi pare rău pentru ei, căci eu pentru nimic în lume nu-mi voi retrage nici una din afirmațiile făcute în cartea aceasta. Mi le asum şi-mi asum în întregime toate sentimentele mele patriotice şi toate trăirile rezultate din ele. Ca urmare atenționez pe oricine că prefer ca această care să nu apară decât să fiu nevoit să-mi retrag fie şi una din afirmațiile pe care le fac în paginile ce urmează.

Dacă sunt greşite sau nejustificate, deşi eu am credința că nu v-am mințit şi nu vă voi minți cu absolut nimic, tot păcatul să cadă asupra mea. Dar consider că tineretul acestei țări, care e principalul beneficiar căruia i se adresează prezenta

carte, trebuie să ştie ce şi cum gândesc cei de-o seamă cu părinţii lor. Istoria ţării lor e sfântă şi e o datorie de onoare pentru mine de a nu-i priva de dreptul de a şti cum gândesc cei care au construit această ţară şi cei care au făcut „revoluţia”.

Ţara aceasta am primit-o cu împrumut de la părinţii şi bunicii mei şi am datoria s-o predau mai departe copiilor şi nepoţilor, fără a-i minţi cu nimic nici asupra istorie acestei ţări, nici asupra celor pe care le-am trăit eu însumi. E datoria mea să spun ce am simţit şi ce gândesc şi a lor să înţeleagă ce-am trăit eu şi strămoşii lor.

Încă din copilărie când, participant la câteva expediţii pioniereşti, admiram prin muzeele ţării, fascinat, resturile de unelte şi arme din preistorie sau mai recente, costume dezgropate din diferite morminte, sau păstrate prin mânăstiri, una din principalele atracţii pentru mine au fost vârfurile de săgeţi şi fragmentele de arcuri şi săgeţi şi chiar arcurile întregi.

Arcul ca armă de apărare şi unealtă de bază pentru procurarea hranei, alături de capcane foarte ingenioase, a constituit una din realizările tehnologice umane cele mai importante.

Şi mai ales poate că ideea scrierii acestei cărţi nu s-ar fi născut dacă, dezamăgit şi profund mâhnit nu aş fi constatat că după 1989 din muzeele şi depozitele arheologice ale ţării noastre au dispărut o sumedenie de exponate şi artefacte de valoare inestimabilă printre care şi cele câteva arcuri şi săgeţi întregi pe care eu, ca participant al acelor expediţii pioniereşti prin anii 1975 – 1980 le-am văzut cu proprii mei ochi…

Iarăşi, poate ideea scrierii acestei cărţi nu s-ar fi născut dacă această politică de jaf generalizat la adresa valorilor acestei ţări nu s-ar fi manifestat şi în domeniul acesta cel mai sacru poate, al moştenirii rămase de la strămoşi… S-au dat pe nimic nu doar fabricile şi uzinele ci şi resursele şi bogăţiile ţării. S-au dat pe nimic nu doar hoteluri şi cabane ci şi moştenirea istorică şi culturală a strămoşilor noştri…

În încercarea programatică şi perseverentă de distrugere a patriei şi poporului meu nu s-a precupeţit nimic şi nu s-a iertat nimic…

În copilăria mea, am văzut din câte-mi amintesc, peste zece arcuri şi săgeţi în stare foarte bună, din care unul chiar excepţional de bine păstrat, un arc foarte puternic, în stare perfectă de funcţionare…

Acum în muzeele ţării nu mai există decât vreo trei arcuri foarte deteriorate, de proveniență turcească…

Un anume ministru de la care tot poporul a avut aşteptări imense căci era unul din actorii mari ai ţării, a vândut singurul exemplar metalic care mai era în ţară, al superbei opere a lui Brâncuşi „Domnişoara Pogani”…

Alţii au dat pe nimic petrolul şi gazele ţării, alţii au distrus manualele şi învăţământul, şi sistemul sanitar, şi câte şi mai câte asemenea.

În schimbul lor a apărut printre noi o clasă de oameni extrem de bogaţi, de lipsiţi de respect pentru orice, şi pentru care cel mai important lucru în lume e banul…

Conduc maşini de lux pe care nici cetăţenii ţărilor foarte bogate şi cu vechi tradiţii aristocratice nu şi le permit, şi-au construit palate impozante lipsite de

gust şi de orice demnitate, şi ne tratează pe noi, concetățenii lor ca pe nişte viermi, cum de altfel au şi tupeul să ne denumească în ieşirile lor în presă… Se autointitulează politicieni şi oameni de afaceri…

Singura lor politică a fost aceea de distrugere a patriei în care s-au născut şi de desființare a poporului din care fac parte…

Singura lor afacere este vânzarea pe nimic a averii întregului popor şi a moştenirii rămase de la strămoşii care au apărat cu sângele şi viața lor, timp de multe secole, acest pământ strămoşesc…

O târlă de mafioți, criminali, trădători de neam şi patrie, care nu au respect şi frică de nimic…

Atât îmi stă mie în putere acum, să fac împotriva acțiunii lor de distrugere, să scriu această carte, prin care cu modestele mele cunoştințe şi slaba-mi pricepere să vorbesc concetățenilor mei despre una din multele moşteniri ale strămoşilor mei, arcul şi săgeata…

25 octombrie 2012 Moreni

Ce-a fost înaintea arcului ?

Când, în urmă cu peste treizeci şi cinci de ani am învăţat la primele ore de istorie despre începuturile civilizaţiei omeneşti şi a strămoşilor noştri, mi s-a spus de către un distins profesor de istorie, un admirabil povestitor, care tocmai terminase studiile, domnul Poamă Emil, că până acum vreo un milion şi un sfert de ani omul s-a tot luptat să coboare din pom, şi să se transforme din maimuţă în om, pentru ca odată reuşind asta să pornească cutezător pe calea ultimului milion de ani dinaintea erei noastre, perioadă în care descoperă că piatra, ciomagul şi focul îl fac superior tuturor celorlalte animale de pe planetă…

Şi ascultam noi fascinaţi cum domnul profesor ne spunea cum a reuşit el, acest om primitiv, să descopere focul, să înveţe să vâneze prin ambuscade şi prin capcane cu arme primitive, cu bâte şi cu bolovani, pentru ca din animalele vânate să poată să-şi croiască haine, să-şi hrănească familia şi să-şi amenajeze primele locuinţe…

Şi mi-amintesc cum ne-a spus că această îndelungată călătorie a lui, a acelui om primitiv, prin ultimul milion de ani, l-a ajutat să înveţe să prelucreze piatra astfel încât pe la anul 2500 înainte de era noastră ajunsese să realizeze tot felul de unelte superb finisate până şi din cele mai dure tipuri de piatră, moment în care a descoperit… arama.

Şi copilul care eram atunci… nu avea de unde să ştie, că doar un prost ar renunţa la duritatea unei pietre cum e silexul în favoarea unui material atât de moale cum e arama….

Dar asta pentru simplul motiv că deşi ştiam cam care-i duritatea cuprului, (doar mă jucasem şi mă jucam destul de des cu sârme de cupru) nu ştiam nici că acestuia i se mai spune aramă şi de asemenea nu prea ştiam ce-i silexul…

Aşa că l-am crezut… Dar mai târziu am început să am îndoieli, până ce un alt profesor de istorie, mai bătrân şi cu mai multă experienţă, unchiul meu drag, mi-a explicat că revoluţia cuprului şi a bronzului nu a însemnat de fapt renunţarea la duritatea pietrei, ci renunţarea la timpul îndelungat în care aceasta se prelucrează.

Omul ajunsese suficient de inteligent pentru a putea suplini dezavantajele oferite de metalele mai moi ca piatra, prin strategii bine gândite de utilizare a noilor unelte…

Aşa că am aflat eu pe atunci că de prin 2500 înaintea erei noastre şi până prin 1000 omul a trecut rapid prin epoca cuprului şi a bronzului pentru ca în ultimele zece secole dinainte de anul 1 să ajungă să utilizeze fierul.

Numai că erau lucruri pe care nici profesorul nici unchiul meu nu aveau voie să ni le spună, fiind obligaţi să respecte o programă de învăţământ foarte strictă…

Ei, învăţându-ne că omenirea a trecut prin aceste stagii, omiteau să ne spună că în timp ce cea mai mare parte a omenirii se ridica din ţărână în aşa numitele epoci ale pietrei şi ale metalelor, înaintea lor nu fusese maimuţa ci fuseseră civilizaţii mult superioare celei în care trăim noi azi, civilizaţii care

atunci în aceiaşi perioadă se stingeau… Ei nu aveau voie să ne spună sau chiar nu ştiau că în plină epocă a pietrei deci undeva pe la jumătatea sau poate ultimul sfert al acestui ultim milion de ani, numit al pietrei, au fost civilizaţii care s-au luptat cu arme nucleare, topind prin explozia acestora, ziduri de cetate şi ştergând de pe faţa pământului oraşe întregi.

Ei nu ştiau sau nu aveau voie să ne spună că în acelaşi timp cu omul primitiv pe care ni-l descriau dumnealor la şcoală, existau pe această, aceiaşi planetă, oameni capabili să fasoneze blocuri de piatră cu feţele perfect plane şi cu muchii perfect perpendiculare, care depăşeau în multe cazuri greutatea de 500 de tone, şi uneori chiar peste 1000 de tone.

Ei nu ştiau sau nu aveau voie să ne spună că cei care construiseră piramidele nu aveau cum să le construiască cu unelte din piatră sau din cupru şi cu funii, punând piatră peste piatră, blocuri ce depăşeau două trei tone, în număr de peste două milioane ajungând în final ca construcţia înaltă de vreo o sută şi cinci zeci de metri să aibă o abatere a vârfului faţă de centrul bazei de numai ŞASE MILIMETRI.

Şi iar, ce nu ştiau sau nu aveau voie să ne spună era faptul că în mileniul 10 – 12 înaintea erei noastre pe continentul american o civilizaţie construise la Tiahuanaco (Puma Punku), un palat dintr-o rocă atât de dură încât şi azi e greu de prelucrat, şi care palat era realizat din blocuri mari de piatră de formă complexă ce aminteşte de piesele metalice ale industriei actuale şi care pietre erau perfect plane şi cu muchii perfecte îmbinându-se atât de bine încât între ele nu încăpea nici măcar o lamă de ras… Şi ce nu ştiau sau nu aveau voie să ne spună, era faptul că în timpul în care dumnealor ni-l descriau pe om învăţând să râcâie pielea cu răzuitoare din piatră, aici aproape de noi, în Armenia funcţiona cea mai mare uzină metalurgică care a existat vreodată pe pământ, uzină în ale cărei 200 de cuptoare, se turnau toate tipurile de metale cunoscute. Şi ce nu aveau voie să ne spună sau poate că nu ştiau era faptul că în timpurile în care dumnealor ne învăţau că trilobiţii abia deprindeau mersul târâş pe plajele lumii, nişte omeni de pe continentul african obţineau energie electrică cu ajutorul unor reactoare nucleare, reactoare care au funcţionat câteva mii de ani…

Şi poate că unii dintre foştii noştri profesori de atunci regretă faptul că nu au ştiut sau că nu au fost lăsaţi să ne spună…

Dar ce e mai tragic este că profesorii de azi, le spun copiilor noştri şi mai puţine adevăruri decât ne spuneau ai noştri în urmă cu jumătate de secol, şi ce e mai grav este că profesorii de azi chiar au toate posibilităţile de a şti, şi toată libertatea de a spune, dar continuă să nu o facă…

Copiilor de azi nu le spune nimeni cine au fost acel lung şir de regi cărora le-am adus eu mulţumire în prima pagină a acestei cărţi, regi care au construit şi apărat această patrie cu sudoarea şi sângele lor şi cu arcul şi săgeata.

Nici eu nu am învăţat chiar despre toţi, dar despre mare parte dine ei profesorii mei de istorie mi-au spus. Şi dacă copiilor de azi nu le spun profesorii aceste lucruri, ce viitor are această ţară ? !

Eu, totuşi am aflat măcar de la unchiul meu despre zei, chiar dacă pe moment nu am înţeles adevărata semnificaţie a răspunsului său. Căci, în

momentul când l-am întrebat pe unchiul meu ce a fost înaintea acestor regi, mi-a răspuns foarte serios că înaintea lor au fost zeii… Nu am insistat eu, crezând că glumeşte, doar eu învăţasem că omul se trage din maimuţă. Numai că el nu glumea şi nu se referea la maimuţă şi nici la nişte dumnezei… Deci, înainte de a fi arcul, au fost zeii…

Căci toţi zeii, civilizatori sau nu, din toate mitologiile actuale ale omenirii, nu au fost altceva decât reprezentanţii acelei civilizaţii mult superioare celei pe care o trăim noi azi, civilizaţie care, atunci în aşa zişii zori ai istoriei noastre, tocmai se stingea… Şi totuşi, ce l-a făcut pe omul acela primitiv, care a coexistat în acelaşi timp cu zeii săi, să poată să învingă vicisitudinile vremurilor şi ferocitatea animalelor de pradă cu care era obligat să-şi împartă traiul ?

Omul e o fiinţă plăpândă care în nici un caz nu s-ar fi ridicat deasupra celorlalte animale doar prin forţa sa fizică. Ceea ce l-a ajutat au fost două unelte pe care azi le mai folosesc doar unii copii de pe glob şi prin unele locuri răzleţ, câte un trib pierdut prin sălbăticie. Şi deşi aceste unelte au coexistat multe zeci de mii de ani în paralel, fiind folosite în egală măsură separat sau împreună, ele au fost poate mai importante prin îndelungata lor utilizare decât avea să fie mai târziu, arcul.

Nefiind ferm convins de ordinea apariţiei lor, cea de-a doua evoluând din prima, sau invers, am să încep mai întâi cu …

Praştia lui David

Mulţi dintre dumneavoastră probabil că, atunci când aţi aflat prima dată despre povestea biblică a lui David şi Goliat, v-aţi gândit că e pe undeva vreo greşeală, probabil de traducere. „Cum să fi ucis David pe imensul Goliat cu o praştie ? Toţi ştim ce e şi cum arată o praştie. Toţi ştim că aceasta-i o unealtă realizată cu ajutorul a una sau două fâşii de cauciuc foarte elastic. Nu avea cum să existe cauciuc pe atunci, căci industria petrochimică nu exista… iar cauciucul natural pere-mi-se creşte numai prin America… Şi chiar dac-ar fi fost, cum să ucizi un uriaş cu o pietricică de câteva grame ?!” Cam aşa aţi gândit… Alţii probabil că v-aţi gândit că e o poveste, un basm, o exagerare ca atâtea câte există în mitologiile lumii. Nu există oameni atât de mari cât era descris acolo uriaşul Goliat… Oare ? Priviţi imaginile următoare:

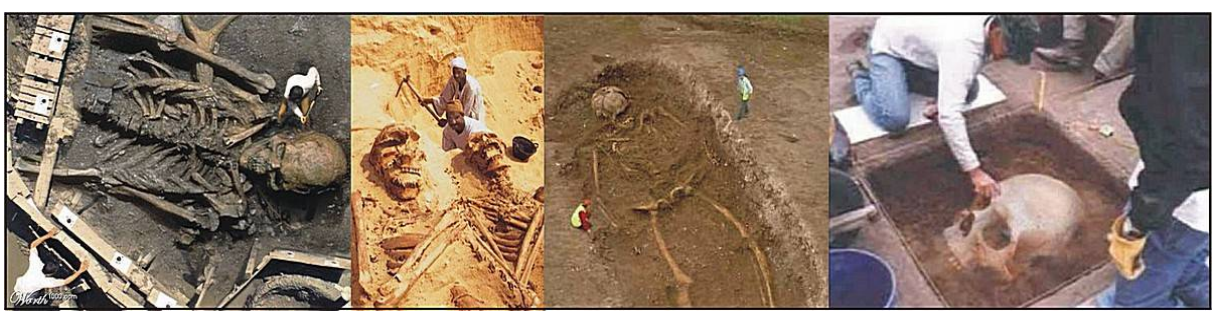

Sunt fotografii de pe câteva şantiere arheologice situate în diferite puncte pe glob. Există şi la noi în ţară câteva cimitire cu asemenea schelete. Printre cele

mai cunoscute fiind la Argedava – cetatea lui Burebista (Popeşti-Novaci Giurgiu) sau la Scăeni Buzău.

De altfel legendele şi basmele poporului nostru abundă şi ele de uriaşi pe care diferite exemplare de Feți Frumoşi trebuiau să-i învingă pentru a ajunge la inima iubitei Ilene Cosânzene sau la izvorul cu apă vie, sau … mai citiți basme, și mai găsiți pe-acolo !...

Povestea lui David şi a uriaşului Goliat din biblie este deci cât se poate de reală, doar că adevăratul ei sâmbure nu este acela al filisteanului Goliat din Gat ci este o poveste mult mai veche. Biblia a preluat poveştile despre uriaşii nefilimi, despre care circulau legende străvechi…

Deci e foarte posibil ca în acele vremuri întunecate de negura timpului, când ne spuneau profesorii noştri că omul descoperea piatra, oamenii normali să se fi confruntat adesea cu aceşti uriaşi, nefilimi, ființe bipede asemănătoare lor dar de patru cinci ori mai înalte… Şi asta nu se uită… Deci povestea lui David e reală cel puțin în privința uriaşului.

Acum am să vă spun că ea e reală şi în privința praştiei, căci praştia e o unealtă despre care putem spune că e veche cât e omul şi nu a fot dintotdeauna construită din „zgârci” cum e azi…

Înainte, praştia era o unealtă de lansat pietre de dimensiuni apreciabile şi funcționa pe principiul accelerației date de forța centrifugă. O astfel de praştie arăta ca-n imaginile următoare:

Şi probabil că vă dați seama că e mult mai simplă constructiv decât praştiile actuale. Numai că… e un pic mai complicat de folosit. Pentru a o folosi corect trebuie să te antrenezi serios o perioadă, până ce reuşeşti să lansezi piatra exact la țintă. Căci cu această praştie nu poți ochi luând linia de ochire prin vizare directă spre țintă cum faci cu praştia actuală din cauciuc.

Dar prezintă două mari avantaje. Unul e că poate lansa proiectile grele, adică pietre de până la jumătate de kilogram şi chiar mai mult. Iar al doilea mare avantaj e că poate fi construită, aşa cum se vede din ultimele imagini doar din sfoară. Ori pădurea şi islazul din orice punct de pe glob sunt pline de plante a căror fibre pot fi foarte bine împletite pentru a realiza sfoară. Cele mai comune şi mai cunoscute, la noi, asemenea plante sunt cânepa şi urzica. După cum puteți observa, e de fapt o sfoară lungă, care are la un capăt un inel prin care se introduce degetul, acesta fiind capătul care rămâne permanent în mână. La jumătatea lungimii are un căuş fie din piele fie din sfoară unde se va aşeza piatra

înaintea lansării, iar capătul opus, cel care eliberează piatra, are de obicei un nod, pentru a îngreuna un pic sfoara şi pentru a nu o lăsa să se desfacă.

În ce priveşte împletirea manuală a sforilor… cândva când eram eu copil, această activitate se făcea în şcoală la orele numite „lucru manual”…

Oricum, nu vă împiedică nimeni să încercaţi să învăţaţi să împletiţi sfori… e o activitate utilă şi plăcută, care în situaţii limită vă poate chiar salva viaţa…

Iar internetul e plin de filmuleţe privind abilităţile manuale… Iată am să vă arăt acum şi o imagine care-l înfăţişează pe David învingând Goliat-ul. Şi o ultimă informaţie care pe mine m-a lăsat mască: în Marea Britanie, praştia e considerată armă albă extrem de periculoasă şi este scoasă în afara legii, posedarea şi folosirea ei putând atrage pedeapsa cu puşcăria…

Poate că ştiu ei ce ştiu, căci iată cum palestinienii nu au uitat să folosească praştia lui David. Numai că Goliat-ul de azi nu-i o persoană din carne şi oase ci e un imperiu… Şi stai şi te întrebi scârbit: ce lume e aceea unde unii ajung să lupte cu praştia împotriva unor blindate şi a unor puşti mitralieră ?...

Din păcate ce se întâmplă acolo este trist şi mai ales e ruşinos. Mă întreb şi eu aşa… ca prostul : oare chiar merită israelienii să se numească urmaşi ai lui Iisus făcând ce fac palestinienilor ?...

Cu atât mai mult cu cât o fac cu ajutorul unora care-s de mii de ori mai puternici decât acei amărâţi care nu au nici o vină decât aceea că s-au născut pe acea bucăţică de deşert… Din păcate istoria, dintotdeauna a fost nedreaptă cu

popoarele mici… Noi ştim asta foarte bine ! După cum observaţi din această fotografie praştia se utilizează prin rotire fie în plan vertical în sensul dinspre spate spre faţă pe lângă corp, fie în plan orizontal, deasupra capului, lansarea pietrei având loc prin eliberarea capătului liber al sforii cu un impuls final spre direcţia ţintei. De obicei piatra capătă o viteză mult superioară celei pe care ar avea-o dacă ar fi aruncată cu mâna, tocmai datorită braţului forţei centrifuge, mult mai lung asigurat de sfoară. Există diferite stiluri de aruncare a pietrei, de la cel biblic al regelui David care se presupune că folosea rotirea mai mult sau mai puţin îndelungată deasupra capului în plan orizontal şi până la stilurile simple, rapide de doar o jumătate de rotaţie ale diferitelor triburi amerindiene.

Trebuie să ştiţi că deşi la noi în ţară acest tip de praştie nu mai e folosită, pe plan mondial există încă foarte mulţi utilizatori ai ei şi sunt tot felul de asociaţii organizate, care participă la concursuri regionale, continentale şi chiar mondiale de tir cu această străveche praştie. Ei, acum hai să vedem care a fost cea de-a doua unealtă care a asigurat succesul omului pe calea propăşirii sale spre ce a ajuns azi…

De fapt, chiar mă întreb dacă acel efort a meritat, pentru ca noi, azi să continuăm să facem rău semenilor noştri mai slabi…

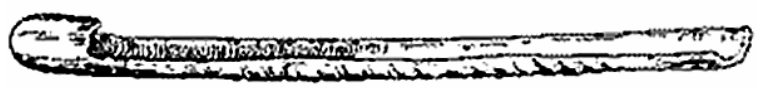

Propulsorul

În copilăria mea, la aceleaşi ore de istorie la care mi s-a spus despre comuna primitivă şi traiul omului în epoca de piatră ni sa spus şi că prima armă a omului a fost ghioaga, urmată imediat de suliţă. Ni s-a explicat de asemenea că sulița era aruncată din mână sau pentru distanţe şi forţe mai mari se utiliza propulsorul, un aparat ajutător format dintr-un băţ care se termina cu un căuş în care se sprijinea coada suliţei. Propulsorul era folosit mai ales la vânătoarea de mamuţi. De altfel se credea şi se crede încă, că sulița aruncată cu ajutorul propulsorului este principala vinovată de dispariţia mamutului… Oare ? Eu credeam că cei care aruncau sulița…

Ce nu ştiau profesorii noştri atunci când ne-au spus aceste lucruri era faptul că deşi omul a evoluat iar sulița nu mai e ce a fost, (de fapt nici omul nu mai e ce-a fost !) propulsorul se mai foloseşte şi încă destul de intens pe întreg globul de către toate populaţiile care nu s-au desprins prea mult de natură. Faptul că profesorii noştri de regulă nu au ştiut acest lucru este datorat unei metehne a întregii comunităţi ştiinţifice şi academice actuale şi anume secretomania. Mania de a ţine descoperirile doar pentru ei, şi de a nu fi interesat de activitatea şi descoperirile cercetătorilor din alte domenii de activitate.

Dacă profesorii de istorie şi arheologii considerau pe atunci că utilizarea propulsorului a dispărut de mult, de când omul nu mai foloseşte sulița (ei credeau că asta s-a petrecut de foarte mult timp în urmă) cercetătorii din domeniul etnologiei şi folclorului ştiau foarte bine despre existenţa şi utilizarea propulsorului pe tot globul, chiar dacă acum nu mai e utilizat pentru lansarea

unor sulițe grele… Acum nu mai există mamuți deci ce rost are să utilizezi sulițe grele…

Dar… la începutul secolului şaisprezece, când conchistadorii au ajuns în Mexic, au avut de întâmpinat o rezistență uluitoare din partea unor populații primitive, care-i ataca tăcut, de la mare distanță, cu sulițe suficient de grele şi având vârfuri destul de ascuțite pentru a străpunge armurile şi a-i răni atât de grav încât vindecarea era imposibilă. Sfârşitul lor era pecetluit de puținele cunoştințe medicale ale timpului şi de condițiile junglei din America Centrală…

Dar ce-i un propulsor ? E un fel de lingură super dimensionată, care în locul căuşului are fie o bucată de sfoară în care se potriveşte capătul crestat al suliței, la fel cum se potriveşte săgeata în arc, fie are un pinten în care se aşează capătul suliței de astă dată scobit. Lungimea propulsorului este de cam un sfert din lungimea suliței şi permite lansarea acesteia printr-o împingere din spate ci nu de la mijloc cum se întâmplă la lansarea cu mâna. E un avantaj imens căci sulița capătă un impuls mult mai puternic în acest fel. Însă, în prezent se foloseşte nu cu sulița ci cu nişte săgeți care-au crescut mai mari… sau poate nişte sulițe care-au făcut cură de slăbire… aici dumneavoastră alegeți. Priviți imaginile următoare:

Acum haideți să vă explic de ce nu sunt convins care-i ordinea de apariție a celor două unelte : praştia sau propulsorul… Pescarii cunosc un tip de propulsor ca o țeavă îndoită sau ca o lingură, pe care-l folosesc pentru a arunca la distanțe mari, în larg, boțuri de mămăligă pentru nădit peştii. Ei bine, eu cred că e posibil ca acest propulsor cunoscut de pescari să fie atât strămoşul praştiei cât şi al propulsorului pentru suliță. Inițial a semănat probabil foarte mult cu o lingură un pic mai mare cu care omul făcea acelaşi lucru pe care-l fac pescarii azi, arunca.

Dar nu arunca mămăligă-n larg ci pietre în duşmani şi-n animale. Lingura fiind lungă, mărea viteza şi deci şi impulsul pietrei mult peste puterea brațului. Această lingură ar fi putut foarte bine evolua spre praştie în momentul în care un om mai inteligent puțin, şi-ar fi dat seama că de fapt esențial e doar căuşul care ține piatra, bățul putând fi înlocuit cu unul flexibil sau chiar cu sfoară… În acelaşi timp însă, dacă în căuşul lingurii s-ar fi înfipt un pinten sau s-ar fi adăugat un inel de sfoară, acest linguroi mare ar fi lansat foarte bine şi sulița…

E foarte posibil ca o perioadă de timp anumiți oameni inteligenți să fi folosit un propulsor mixt care să fi arătat cam așa:

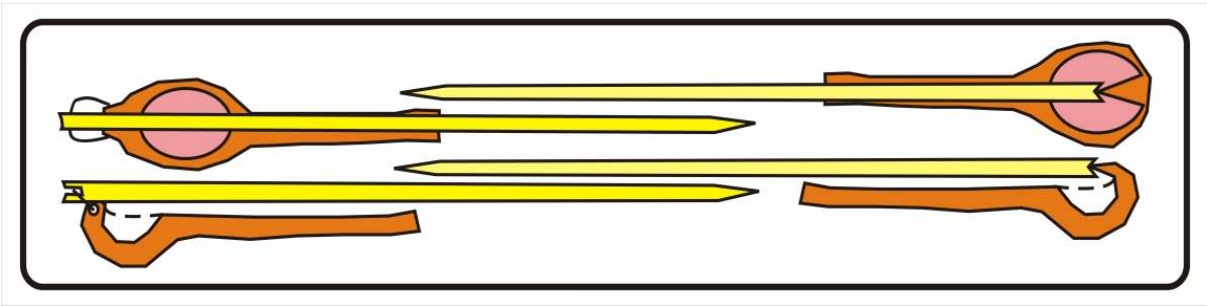

Dar totodată e posibil ca lucrurile să se fi petrecut exact invers. Adică prima a fost praştia iar apoi din aceasta să fi apărut mai întâi un propulsor fără tijă constând în simpla înfigerea a capătului suliței în sfoara praştie pentru a se ajuta la împingerea ei spre înainte simultan atât din mijloc cât şi din spate, pentru ca ulterior, sfoara să fi fost înlocuită cu tija care să aibă la capăt un ochet de sfoară sau un pinten…

Dacă stăm să ne gândim, deşi prima variantă pare posibilă, adică evoluția dinspre propulsorul în formă de lingură spre două direcții – praştie şi împingător de suliță, nu e exclusă nici a doua variantă… Suntem pe tărâmul speculațiilor iar acel milion de ani cât se presupune că s-a preumblat omul cu traiul său prin comuna „primitivă” a fost suficient de lung pentru tot felul de descoperiri şi experimentări… „primitive”.

Oricum ar fi fost, cert este că propulsorul, cunoscut occidentului sub numele de „Atlatl”, denumire provenită din limba unor indieni din America Centrală, şi care ar însemna „a arunca în apă”, ceea ce ne spune că de fapt acel trib folosea propulsorul pentru pescuit este şi azi cunoscut de populațiile străvechi de pe toate continentele. În acelaşi timp, triburile comance şi şoşoni de pe teritoriul Americii de Nord îl numesc „Aitsikko” şi-l consideră un dar neprețuit de la zei, transmis din tată-n fiu, de mii de generații.

Probabil că termenul de Atlatl s-a încetățenit mai uşor printre vorbitorii de limbă engleză din întreaga lume datorită unei pronunții mai facile, poate din alte motive… cine poate şti ?! Propulsorul folosit în prezent lansează, nu sulițe aşa cum am mai spus, ci săgeți cam de două ori mai groase şi de circa trei ori mai lungi decât cele pentru arc (adică cam de 1 – 2 cm diametru şi cu lungimea de 1,5 – 2 m).

Este un dispozitiv extrem de eficient prin faptul că face ca săgeata să înmagazineze energie prin încovoiere, energie care o ajută apoi la parcursul unei distanțe foarte mari cu viteză mult superioară. Practic datorită lungimii mari, în momentul în care săgeata primeşte impulsul din partea propulsorului, vârful ei rămâne pe loc, din inerție, lucru ce face ca ea să se îndoaie înainte de a se desprinde de propulsor. După desprindere ea se va deplasa ondulând cu mare viteză exact ca un peşte prin apă…

Priviți câteva capturi de imagine din două filmulețe care arată lansarea unei asemenea săgeți:

Aceste ondulații ale ei o ajută să mențină o viteză de deplasare prin aer ridicată iar lungimea, care-i dă o masă mult mai mare decât are săgeata unui arc, îi asigură o mare putere de pătrundere în țintă.

Propulsorul poate fi făcut din orice material lemnos la îndemână şi există o sumedenie de modele constructive. Important este să-şi îndeplinească scopul cu maximă eficiență. Şi era să uit ! La unele modele, la jumătatea lui, este fixată o greutate care are rolul de a mări accelerația periferică (inerțială) imprimând mai multă energie săgeții. Despre felul cum pot fi construite şi utilizate la nevoie, atât o praştie cât şi un propulsor vom vorbi într-un alt capitol. Cert e că deşi, cel puțin eu, nu ştiu să spun care din acestea două a fost mai importantă pentru supraviețuirea şi evoluția omului prin sutele de mii de ani, în mod sigur rolul lor a fost hotărâtor.

Arcul

Chiar dacă se consideră că unele populațiile primitive cum ar fi cele din America Centrală şi din Australia, nu au cunoscut niciodată arcul în istoria lor (ele folosind chiar şi azi doar propulsorul, sarbacana şi bumerangul), picturi rupestre din diferite puncte ale globului, unele vechi chiar de pe la jumătatea perioadei aşa zis a pietrei, ne înfățişează vânători cu arcuri. Fireşte că în această situație se impune concluzia că cel puțin câteva sute de mii de ani propulsorul a fost folosit atât în paralel cu praştia cât şi în paralel cu arcul. Ca urmare deci deoarece logica şi faptele ne arată că arcul ar fi cumva o evoluție naturală a lucrurilor dinspre propulsor spre o unealtă mai bună să vedem deci, care-i treaba cu obiectul principal al cărții de față. Deci…

De fapt, ce-i un arc şi cum funcționează el ?

N-aş putea spune cu siguranță că arcul a evoluat dinspre propulsor căci e foarte posibil ca el să fie o evoluția naturală din cu totul altă direcție.

Dacă ar fi evoluat dinspre propulsor, probabil că cineva, în decursul acelor sute de mii de ani dinaintea anului unu, a observat că propulsoarele mai subțiri au tendința de a flexa înainte de desprinderea suliței, sau a săgeții supradimensionate care constituia proiectilul lor. Cum tocmai inteligența şi spiritul inventiv este de fapt principala armă a umanității pe calea progresului, logica probabil că l-a dus pe acel om la ideea că dacă ar construi un propulsor elastic ar putea micşora cumva dimensiunile incomodelor sulițe – săgeți lungi şi grele, căci în această situație plusul de energie obținut din elasticitatea propulsorului ar compensa scăderea eficienței proiectilului…

Cealaltă direcție din care e posibil să fi evoluat arcul spre definirea sa finală este probabil aflată printre vânătorii cu capcane care foloseau capcanele formate de crengile şi trunchiurile arborilor elastici…

E cunoscută capcana cu laț atașat de o creangă lungă şi foarte elastică care la declanşare ridică prada la înălțime sugrumând-o şi totodată asigurând imposibilitatea accesului la ea, a prădătorilor.

Atunci de mult când am învățat la ora de fizică despre forțe, despre acțiune şi reacțiune, profesorii de fizică au explicat câte ceva şi despre arcuri. La ora de fizică se numeau resorturi. Dar oare noi, copiii de atunci chiar am înțeles ce-s acelea ?

Acum după anii trecuți, constat tot mai des că extrem de mulți dintre adulții din jurul meu habar nu mai au despre orele de fizică din şcoala generală.

Aşa cum am mai spus, cam 80 % din ce ni se predă în şcoli în sistemele de învățământ actuale, e informație inutilă, informație care nu ne foloseşte la nimic în viață. Din păcate acest procent covârşitor de informație inutilă, este tocmai informația care ni se predă în partea a doua a ciclului de învățământ. Toată această informație inutilă se suprapune peste procentul cu adevărat util pe care-l învățăm în ciclul primar şi care ar trebui să ne rămână ca un bagaj de cunoştințe

cu adevărat folositoare. Numai că nu asta se urmăreşte. Crearea tipului de om obedient şi supus care să nu se revolte împotriva conducătorilor nu se poate realiza prin cunoştinţe utile… Ori pentru realizarea acestui tip de om, trebuie ca omul să fie transformat într-un un imbecil perfect. Asta se poate face doar creându-se iluzia că şcoala te pregăteşte pentru viaţă. Cu cât înveţi mai multe şi într-un ritm mai alert, cu atât impresia ta este că înveţi lucruri importante pentru viaţa ta viitoare. Ce contează că ulterior vei descoperi profund dezamăgit şi bulversat faptul că aproape nimic din ce-ai învăţat în anii îndelungaţi de şcoală nu-ţi e necesar în viaţă. Până de curând foştii elevi nu s-au întors la şcoală să-i tragă la răspundere pe profesori pentru faptul că i-au mințit… şi dacă exceptăm rarele cazuri de profesori şi elevi împuşcaţi prin şcolile americane probabil că nici nu vor căpăta prea curând obiceiul să ceară socoteală profesorilor pentru cele ce li s-au predat în anii de şcoală…

De aceea cele mai importante cunoştinţe rămân uitate pentru totdeauna îngropate sub un munte de informaţii inutile …

Aşa stă treaba cu toate materiile importante din şcoala generală, deci şi cu fizica. Dacă aritmetica şi cititul nu le uităm toată viaţa pentru că ne lovim zilnic de ele, celelalte materii de ajutorul cărora am avea nevoie pentru a duce o viaţă decentă şi demnă sunt mai rar utilizate în viaţa de zi cu zi, sub presiunea stresului general la care suntem supuşi de traiul actual…

Dar să închidem paranteza şi să spunem că arcurile sunt în principal de trei tipuri : arcuri de compresie, arcuri de întindere şi arcuri de torsiune. Există şi arcuri mixte la care se manifestă două din aceste forţe.

Din punct de vedere al construcţiei (formei) sunt multe tipuri dar de asemenea există tot trei sau patru tipuri întâlnite cel mai des, arcuri elicoidale, care pot fi tubulare sau discoidale, arcuri lamelare şi bare de torsiune.

Arcul de vânătoare sau mai târziu de război şi ulterior de tir este un tip de arc compus din două arcuri lamelare care au un punct comun de fixare la capetele lor, anume mânerul. Arcul lamelar este un tip de arc la care se manifestă două forţe atât întinderea cât şi compresia. Arcul lamelar este foarte des întâlnit în natură. Orice creangă, a oricărui arbore este un arc lamelar. Pe timpul verii când vegetaţia este luxuriantă şi se dezvoltă permanent din primăvară până-n toamnă, greutatea frunzelor, fructelor a insectelor şi a păsărilor trebuie să fie susţinută de către creanga respectivă fără ca aceasta să se rupă. Crengile sunt, pe timpul verii încovoiate, cu capătul mai apropiat de sol decât sunt în timpul iernii când nu mai au de susţinut aceiaşi greutate, fiind eliberate de frunze, flori şi fructe. De aceea natura a apelat la înzestrarea tuturor fiinţelor de pe planetă cu această proprietate de a fi elastice.

Arcul acumulează energie atunci când, un timp mai îndelungat, se acţionează asupra lui, şi o eliberează brusc în momentul în care presiunea asupra lui încetează.

Arcul face cu lucrul mecanic acelaşi lucru pe care-l face condensatorul cu energia electrică. Un condensator se încarcă cu electricitate atât timp cât la bornele lui există o diferenţă de potenţial oarecare. Dacă aceasta dispare, deoarece între bornele lui nu mai există nici un conductor electric energia

electrică rămâne înmagazinată-n condensator. Când cu ajutorul unui fir facem contactul între cele două borne ale condensatorului atunci se produce o scânteie electrică însoțită de un pocnet. Este un mic fulger, o descărcare electrică instantanee.

În momentul în care acționăm asupra unui arc de compresie spre exemplu, să ne imaginăm arcul de la umbrelă, de tip elicoidal tubular, acesta înmagazinează forța cu care noi acționăm asupra lui. Cum face asta ? Păi amintiți-vă de orele de fizică când profesorul ne spunea despre acțiune şi reacțiune. Oricărei acțiuni i se opune o reacțiune. Când apăsăm asupra arcului, el la rândul lui, apasă asupra mâinii noastre cu o forță egală cu cea cu care apăsăm noi asupra lui. Asta face ca noi să simțim arcul cu atât mai puternic cu cât acțiunea noastră asupra lui e mai puternică.

Dar ce se întâmplă când ajungem, trăgând de inelul unde sunt fixate spițele, şi închidem total umbrela ? În acel moment, brusc nu mai simțim nici o opoziție la tracțiunea noastră asupra inelului cu spițe al umbrelei. Pentru că odată comprimat arcul până la capăt, deasupra lui, pe inelul cu spițe, se interpune clichetul butonului de blocare care-l face să rămână nemişcat în poziția comprimat.

Acum arcul nu mai acționează asupra noastră ci asupra clichetului acelui buton. Deoarece acesta are o direcție de mişcare perpendiculară pe direcția de acțiune a forței arcului, acesta nu poate să îl înlăture şi să se elibereze. Ca urmare rămâne blocat atât timp cât noi vom ține umbrela închisă, adică cât timp nu vom apăsa pe buton pentru a deschide umbrela.

În momentul în care apăsăm pe buton, minunea se întâmplă, arcul eliberat brusc, împinge spre inelul de care-s fixate spițele cu toată forța cu care l-am comprimat noi pe el în urmă cu… trei săptămâni.

Deci acea apăsare pe care noi am depus-o asupra lui în trecut timp de zece secunde este transferată acum de arc spițelor umbrelei făcând-o să se deschidă în doar o secundă.

Poate că noi nu mai suntem, poate că suntem bolnavi sau am murit, dar arcul a păstrat acumulată în structura sa energia pe care noi am consumat-o să închidem umbrela, pentru ca altcineva acum să poată deschide umbrela noastră, într-o secundă, dintr-o singură apăsare de buton… Acum să trecem la arcurile noastre cele preistorice… şi cele mai moderne. Indiferent din ce fel de material sunt construite, indiferent dacă sunt nişte simple bețe sau nişte arcuri super-sofisticate tehnologic, arcurile sunt toate, fără excepție, formate din două arcuri lamelare fixate în comun de mânerul arcului.

Spuneam că arcul lamelar este un tip de arc în care se manifestă simultan două forțe, şi anume atât compresia cât şi întinderea. Aceste arcuri lucrează pe capete.

Adică un capăt este fix iar asupra celuilalt acționează forța care-l face să-şi modifice forma şi să înmagazineze energie. O față a capătului acestui arc va fi totdeauna supusă unei apăsări, în vreme ce cealaltă față va acționa ca şi cum ar fi supusă unei tracțiuni sau invers. Cu alte cuvinte asupra acestui tip de arc se poate acționa fie prin apăsare fie prin tracțiune pe capătul lui. Pe fața arcului

unde se va acționa prin apăsare se va manifesta forța de întindere iar pe fața supusă tracțiunii se va manifesta compresia. Aceste forțe apar totdeauna simultan. Deci arcul lamelar, din acest punct de vedere este unul de eficiență maximă deoarece este capabil să înmagazineze energie prin două forțe simultan, forțe care de obicei sunt opuse.

Deoarece arcul ca instrument, armă sau aparat sportiv este compus din două asemenea arcuri lamelare, numite brațe, el acumulează energia prin contribuția simultană a patru forțe două de întindere şi două de compresie. Partea unde se manifestă compresia, anume cea dinspre coarda arcului sau cea dinspre pieptul arcaşului, cea pe care o vede arcaşul când foloseşte arcul, poartă numele de burta arcului. Partea opusă, cea unde se manifestă întinderile se numeşte spatele arcului.

Cum acumulează arcul energie ? La fel ca şi arcul de compresie de pe coada umbelei. Adică prin modificarea formei sale. În momentul în care arcaşul trage cu o mână de coarda arcului ținând în acelaşi timp arcul cu cealaltă de mijlocul său, practic supune simultan cele două brațe unor forțe de tracțiune.

Asta face ca în structura brațelor să apară cele două forțe de care vorbeam anume compresia pe fața unde se manifestă tracțiunea şi întinderea pe fața unde apare o virtuală apăsare. Atât timp cât arcaşul trage de coarda arcului el va simți o forță de tracțiune din partea corzii cu atât mai puternică cu cât forma arcului se va modifica mai mult.

Imaginați-vă că pe un perete de scândură bateți două cuie situate vertical unul sub celălalt la o distanță de şaptezeci de centimetri. Pe cuiul superior sprijiniți arcul în porțiunea mânerului şi cu ambele brațe trageți de coarda arcului încercând să o aduceți spre cuiul de dedesubt. Atât timp cât veți trage de coardă între cele două cuie arcul va acționa prin coardă, asupra mâinii dumneavoastră cu aceiaşi forță cu care acționați dumneavoastră asupra lui, adică cu forța pe care acesta o înmagazinează treptat, modificându-şi forma. În momentul în care ați reuşit să aduceți coarda sub cel de-al doilea cui şi o eliberați lăsând-o să se sprijine de el, nu veți mai simți asupra mâinilor nici o acțiune. În acel moment toată forța pe care arcul a înmagazinat-o va acționa asupra celor două cuie tinzând să le aducă unul spre celălalt. Dacă acestea ar fi subțiri sau n-ar fi bine bătute în peretele de scândură, probabil că s-ar îndoi sau ar ieşi din perete. Dacă sunt suficient de solide, vor rezista şi arcul va păstra energia înmagazinată până ce un factor exterior îl va ajuta să se elibereze din capcana celor două cuie.

Această situație este similară celei de dinaintea eliberării săgeții şi se cheamă că arcul este armat.

În acest stadiu pe cele două fețe ale arcului forțele de întindere şi de compresie sunt maxime şi sunt uriaşe. Dacă în acest moment eliberăm brusc cuiul de dedesubt, coarda arcului va fi trasă fulgerător spre brațele sale atât de puternic încât s-ar putea ca arcul să se deformeze în sens contrar, adică să se comprime pe spate şi să se întindă pe burtă. Această situație, pentru majoritatea arcurilor are ca rezultat deteriorarea lor, de obicei unul din brațe crapă sau chiar se rupe complet.

De ce ? Pentru că întreaga forță pe care noi am stocat-o în arc pe o perioadă de 5 – 10 secunde cât timp am tras de coardă se eliberează într-o fracțiune de secundă.

Să ne imaginăm că forța cu care am tras noi de coarda arcului în fiecare secundă a fost de 10 kg. Ei bine aceşti zece kilograme însumează în cele 10 secunde o forță de 100 de kilograme, care va acționa în momentul eliberării corzii, asupra brațelor sale, în doar o fracțiune de secundă… Este o forță uriașă.

De aceea niciodată un arc armat, nu se va elibera dacă nu are săgeată în el, căci aproape fără excepție arcul va fi distrus sau noi ne vom alege cu o mână fracturată. „Cum aşa cu o mână fracturată ?!” – veți exclama acum.

Simplu, pentru că o mare parte din forța care se întoarce în brațele arcului va acționa simultan şi asupra mâinii cu care dumneavoastră țineți arcul de capetele brațelor sale, adică de mâner. Credeți că mâna dumneavoastră suportă o lovitură bruscă de peste o sută de kilograme ?...

Nu uitați că forța este egală cu masa ori pătratul accelerației. Adică forța ce se va manifesta în acel moment asupra brațului dumneavoastră va fi multiplicată de viteza cu care se petrece fenomenul, deci va fi mult mai mare decât apăsarea statică a unei greutăți de o sută de kilograme.

Aceasta-i una din cauzele pentru care un ciocan de numai 50 de grame poate să bată un cui într-o scândură groasă de stejar. Cealaltă cauză este suprafața pe care se manifestă acțiunea ciocanului, adică mai puțin de un milimetru pătrat cât are vârful cuiului.

Rețineți acest fapt căci comportarea unui cui în momentul în care e lovit de ciocan este similară cu cea a unei săgeți ascuțite în momentul în care pătrunde într-o țintă.

Cât de tare-i un arc tare ?

Simplist vorbind, oricât de tare. Nu există limite. Totul depinde de dimensiuni şi de materiale. Realitatea însă e mult mai complexă. Tăria unui arc este de fapt cantitatea de energie pe care o poate stoca acel arc fără a fi distrus de forțele care se manifestă în el. Concret vorbind, legat de arcurile noastre, fără ca forțele de compresie şi întindere ce se manifestă în brațele sale să ducă la deteriorarea arcului.

Dar spuneam că realitatea e mai complexă şi ca urmare tăria unui arc nu constă doar în energia pe care o poate stoca fără să se distrugă. Oricât de multă energie ar stoca un arc, dacă pentru stocarea acelei energii efortul depus este peste posibilitățile de zi cu zi ale arcaşului sau dacă odată stocată acea energie nu poate fi utilizată deoarece manifestarea ei bruscă ar duce la distrugerea arcului, acel arc nu mai poate fi util. Şi mai sunt şi alți factori de care depinde tăria unui arc. Ia să vedem :…

Să spunem că nu am pus mâna pe un arc decât în copilăria noastră atunci când ne-am meşterit noi singuri unul dintr-o sfoară şi un băț proaspăt tăiat din pădure.

Am şi uitat cum e să ții un arc în mână. Acum avem copii de vârsta pe care o aveam noi atunci şi cumva, ne-am amintit de acele vremuri şi ne-am gândit să le arătăm şi lor cum era să te joci cu un arc. Din păcate locuim într-un oraş mare iar pădurea e departe şi noi nu mai avem timpul şi nici dispoziția să mergem acolo să tăiem o creangă.

În schimb am găsit prin presă sau pe internet informația conform căreia în orașul nostru ar fi un club sportiv unde se practică şi tirul cu arcul. Tirul cu arcul e sport olimpic şi pe alte meleaguri este chiar foarte popular… Ce-ar fi să-l înscriem pe copilul nostru la acest club, poate că-i place şi nu se ştie ce aduce viitorul.

Ne luăm frumuşel copilul de mânuță şi mergem cu el la clubul respectiv unde, antrenorul pentru a-i testa aptitudinile copilului nostru, îi pune în mână un arc pentru copii arătându-i cum să-l întindă.

Observăm cum copilul concentrat se chiuie să tragă de coarda arcului, şi îngrijorați, credem că i s-a pus în mână un arc mult prea puternic pentru el. De curiozitate şi îngrijorare ne grăbim să încordăm noi înşine arcul din mâna copilului nostru şi ni se pare cam puternic… Îi reproşăm faptul profesorului antrenor şi primim răspunsul care ne lasă mască.

„Cum să fie un arc puternic ? Este cel mai slab arc pe care-l folosim, pentru categoria de vârstă în care se încadrează fiul dumneavoastră !”

Acum vin şi vă întreb : pentru cine e arcul unul puternic, pentru dumneavoastră sau pentru fiul dumneavoastră ?...

Aş spune că deşi e un arc de poate… maxim … 10 kg forță, el este deopotrivă de puternic atât pentru dumneavoastră cât şi pentru fiul dumneavoastră…

Se poate spune în la fel de egală măsură, că arcul acesta e primul arc pe care puneți mâna… Căci arcul pe care-l foloseați atunci de mult, în copilărie, era unul realizat dintr-o creangă verde şi care nu avea o forță mai mare de 3 – 4 kg.

Iată cum un arc este puternic şi în funcție de antrenamentul şi de condiția noastră fizică.

De fapt un arc se consideră a fi unul normal pentru un om neantrenat atunci când are o forță exprimată în kilograme aproximativ egală cu o treime din greutatea noastră corporală (asta fireşte pentru cazul când vorbim de oameni normali, nu de vreun obez !).

Un om normal dezvoltat, neantrenat va putea ține încordat un asemenea arc circa jumătate de minut. După această perioadă deja mâinile vor începe să-i tremure.

Din acel punct orice arc de tărie mai mare este cel pe care-l vom utiliza după o perioadă de antrenament când corpul nostru se va obişnui să controleze un arc iar acele tendoane şi acele grupe musculare specifice se vor fi fortificat.

Dar în acelaşi timp tăria arcului depinde şi de cât de mult se trage de coarda lui. Un arc înmagazinează energie conform unui curbe astfel că dacă până la întinderea normală a unei săgeți el stochează cea mai mare parte a energiei de care e capabil, aproape liniar, pe ultimii centimetri de întindere

maximă a corzii sale, pentru fiecare centimetru în care coarda vine spre arcaş forța se dublează.

Dar cât este în mod normal această forță ? Ea este dependentă de construcția arcului şi de întinderea acestuia în directă concordanță în acelaşi timp cu dimensiunile biometrice ale arcaşului, În mod normal arcul se va întinde aproximativ egal cu lungimea brațului arcaşului plus o jumătate din lățimea pieptului său (sau cu lungimea mâinii cu palma întinsă).

Asta corespunde de cele mai multe ori unei întinderi cuprinse între 27 şi 30 – 32 de inch (un inch, notat cu (”) este egal cu 2,54 cm), fiind aproximativ egală cu distanței dintre centrul palmei întinse în lateral şi colțul gurii sau maximum zona din dreptul urechii persoanei respective, când persoana priveşte spre palma întinsă astfel.

Aceasta va fi şi lungimea săgeților folosite de arcul respectiv. Fireşte că orice arc se poate întinde un pic mai mult de atât din considerente de siguranță, dar numai în extrem de rare ocazii un arcaş forțează arcul spre limita sa superioară.

Fireşte că pentru un om mai înalt ca mine, lat în spate şi cu brațele mai lungi, a aduce săgeata la colțul gurii pentru a putea ochi înseamnă a întinde arcul mai mult decât mine. De aceea arcul se alege nu doar în funcție de forța sa, ci şi de întinderea sa maximă. Pentru mine acel arc s-ar putea să fie unul la fel de puternic ca al meu, dar eu nu-l voi putea întinde cât îl întinde stăpânul său pentru că nu am aceleaşi dimensiuni ca el, ca urmare eu nu voi putea simți adevărata forță a acelui arc.

Asta explică de ce un copil cu un pic de antrenament poate trage foarte bine cu un arc pentru adulți, căci lungimea brațului său nu-i va permite să întindă arcul la capacitatea sa normală, fapt ce va corespunde aproximativ forței de care e capabil copilul respectiv. Mai concret un arc de 20 kg la 28 de inch va avea la întinderea de numai 15 – 17 inch a brațului unui copil forța de vreo 10 – 12 kg care corespunde puterii brațului acelui copil.

Şi pentru că am vorbit de întinderea maximă a arcului care corespunde şi forței sale maxime, trebuie să ştiți că o practică uzuală mai ales în cazul arcaşilor care trag cu arcuri tradiționale, atunci când au nevoie de un pic de forță în plus din partea arcului, este recurgerea la răsucirea corzii împreună cu săgeata, astfel încât săgeata să se răsucească undeva între 90 şi 120 de grade de cerc. Asta face ca deşi arcaşul nu mai are posibilitatea fizică să tragă de coardă spre spate, el va câştiga forță prin acest procedeu, scurtând efectiv coarda arcului cu un centimetru sau doi.

De asemenea, procedeul mai oferă avantajul de a imprima săgeții un impuls rotativ în plus față ce cel oferit de pene, impuls foarte necesar şi util atunci când vrei să lansezi săgeata la o distanță extremă, sau cu o forță crescută. În ce mă priveşte eu am descoperit acest procedeu din întâmplare, în copilărie, când am observat că dacă răsucesc coarda arcului înainte de a da drumul săgeții, săgețile mele, care aproape fără excepție nu aveau pene, se duceau mai drept spre țintă… Fireşte asta datorită rotației imprimate la lansare…

Acum probabil că mulți dintre cei neinițiați vă puneți întrebarea : dar cum ştiu eu ce putere are un arc ? Cel mai simplu răspuns ar fi să citiți ce scrie pe burta sa pe brațul său inferior, chiar sub mâner.

Majoritatea constructorilor de arcuri trec acolo forța arcului în punzi (un pund – notat cu # sau lb. este egal cu 0,453 kg) precum şi o a doua cifră care reprezintă întinderea sa normală în inch. Mai apare uneori şi o a treia cifră care-i lungimea corzii acelui arc. Unii chiar nu mai trec unitățile de măsură ci fac o notație de genul acesta: 40/28/145 sau 55/30/150.

Dar asta-i valabil pentru arcuri cumpărate din magazine. Când avem de-a face cu unul construit de un constructor amator sau luat la mâna a doua, care nu mai are înscrisurile pe el, cum verificăm ce forță are ? Cea mai simplă soluție este de a-l agăța solid de un suport oarecare şi a trage de coarda sa potrivit unei întinderi normale, de 28 inch cu ajutorul unui cântar cu resort. Cântarul ne va arăta cum creşte forța continuu până ce ne vom opri la punctul de 28 de inch.

O altă întrebare care s-a născut în mintea multora din dumneavoastră mai ales când ați citit articolele precedente este probabil legată de cât erau în realitate de puternice arcurile strămoşilor noştri ?

Ei, aici discuția e destul de lungă şi depinde de mai mulți factori. În primul rând trebuie să ştiți că deşi actualmente se construiesc arcuri speciale cu mânere metalice, cu brațe din materiale compozite, cu came pentru preluarea eforturilor, adevărate maşinării, destinate vânătorii, aceste nu sunt nici pe departe la fel de performante cum sunt arcurile făcute din materiale naturale, conform tehnologiilor străvechi transmise din tată în fiu în familiile de constructori de arcuri.

Trebuie să ştiți spre exemplu că deşi în cartea recordurilor ca cel mai puternic arcaş din lume este trecut un britanic numit Mark Stretton care ar fi tras cu un arc a cărui forță este de 200# există pe glob câțiva oameni care ar fi reuşit să încordeze arcuri mult mai puternice. Priviți imaginea următoare:

Dincolo de ineditul acestei imagini… E vorba de un cetățean american despre care s-a făcut vorbire pe unul din forumurile de discuții ale arcarilor din

țara noastră. Acolo cel ce a postat aceste poze afirmă că arcul respectiv ar avea nici mai mult nici mai puțin decât 290# adică un pic peste 130 kg. Vin şi vă întreb acum: credeți că acel om care a construit acel arc poate să tragă pe zi foarte multe săgeți cu el ? Sau altă întrebare: ce utilitate credeți că are un asemenea arc ?

Este fantastic pentru două aspecte. E construit dintr-o singură bucată de lemn, ceea ce confirmă faptul pe care-l spuneam mai sus, că e greu să întreci natura, şi este interesant din punct de vedere al dorinței permanente a omului de a atinge performanțe tot mai mari. În rest… nu ştiu, găsiți dumneavoastră utilitatea de a construi un asemenea arc în zilele noastre.

Poate că în vechime… dar nici atunci. Dintotdeauna au fost extrem de rari arcaşii cu adevărat de excepție, de genul celui din fotografiile de mai sus.

Faptul că în China au fost găsite săgeți cu lungime de 28 – 30 de inch a căror greutate depăşea două sute de grame, poate duce totuşi cu gândul la asemenea arcaşi excepționali. Vom vorbi despre asta atunci când vom discuta despre săgeți.

Altfel… când strămoşii noştri au avut nevoie de arcuri cu adevărat puternice, au utilizat ceva de genul acesta:

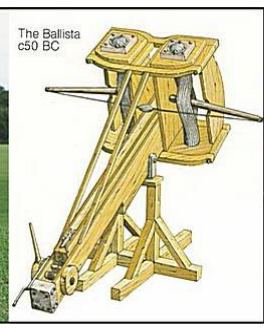

Cele două arbalete supradimensionate pe care le vedeți în imaginile din stânga se numeau baliste şi au fost concepute de romani în urmă cu circa 2500 de ani.

După cum vedeți cele două brațe ale arcului stochează energie prin torsiunea unor fuioare imense de sfoară. Folosirea acestui principiu încă de atunci spune multe despre inteligența celor pe care învățământul şi societatea actuală ne-a obişnuit să-i considerăm nişte înapoiați.

Cea de-a treia imagine este o alta armă asemănătoare care stochează energia în trei arcuri aşezate spate în spate. Aceasta este o armă mongolă, dar care a fost folosită şi în China în timpul dinastiilor Tang şi Song (între 600 şi 1300). După cum vedeți ambele foloseau pentru armare un sistem cu un mosor cu ajutorul căruia coarda era întinsă.

Deci dincolo de spectaculosul performanței arcului imens construit de americanul de mai sus, trebuie să ştiți că majoritatea arcurilor strămoşilor noştri, ai tuturor, din indiferent ce perioadă istorică şi loc de pe glob, erau mult mai puternice decât sunt arcurile pe care le folosim noi azi.

Aşa cum am mai spus un factor ar fi condiția fizică a oamenilor de atunci, trăind şi hrănindu-se numai din natură, şi apoi, faptul că cei mai mulți dintre ei prin munca pe care o efectuau zi de zi erau mult mai puternici decât noi, cei de azi.

Ca o dovadă, de curând, undeva în China, în provincia Xingjang, a fost dezgropată o necropolă a unei comunități de sciți care au fost îngropați împreună cu arcurile lor în urmă cu peste trei milenii.

Arcurile lor de tip compozit, cu structură foarte complexă, (ceea ce spune mult despre inteligența tehnică a omului de atunci) de formă specifică acestui popor, destul de bine conservate au permis meşterilor arcari actuali să le reproducă. Priviți :

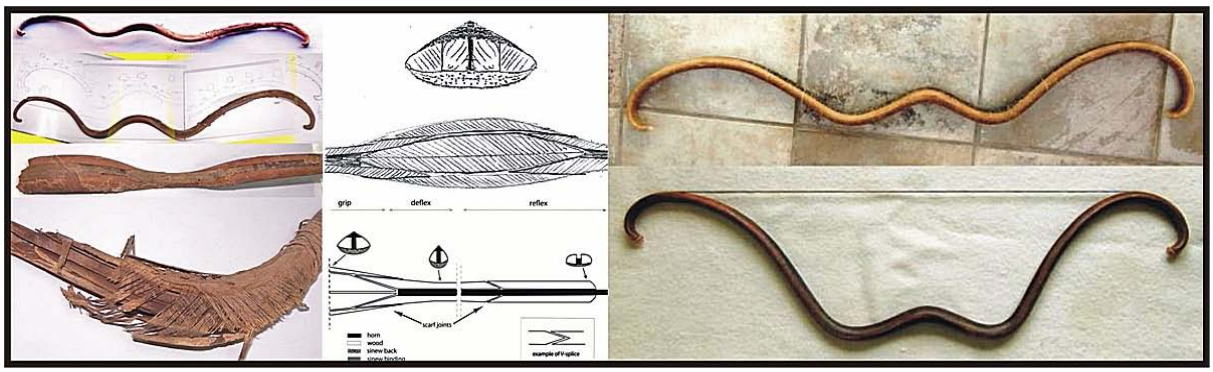

În stânga vedem imagini ale acestor arcuri dezgropate acolo, în centru sunt câteva schițe ale structurii lor iar în dreapta vedem una din replicile moderne ale unuia din arcurile din stânga atât fără coardă cât şi cu coarda pusă.

Cu toate că inima acelor arcuri a fost înlocuită cu os de corn de bivol, în lipsa celui de capră ibex asiatică, replicile acelor arcuri au ieşit cu următoarele dimensiuni şi caracteristici:

Lungimea arcului: 131 cm neîncordat, 114 cm cu coarda pusă, greutatea arcului: 540 grame, forța: 120 lbs. pentru o întindere de 28 inch. Deci cu mult peste cele mai puternice arcuri folosite uzual azi. Şi fireşte veți întreba poate, de ce atât de puternice. O dată pentru faptul că oştenii respectivi erau mai puternici, şi a doua oară pentru faptul că atunci arcul nu era folosit ca azi pentru agrement ci de calitatea şi puterea lui ca şi de îndemânarea utilizării lui depindeau viața proprietarului său. Atunci cu arcul îți procurai hrana şi te apărai de sălbăticiuni şi duşmani, dar totodată purtai şi război de cucerire sau de apărare, după caz…

Un alt factor de care depinde mult puterea unui arc este tipul său constructiv şi materialele din care e construit. După cum ați văzut din imaginile de mai sus cel mai puternic arc din lume este realizat dintr-o singură bucată de lemn.

La fel au fost de-a lungul istoriei şi alte vestite arcuri prin tăria lor, anume arcurile lungi englezeşti precum şi cele elveține, arcuri executate de asemenea dintr-o singură bucată de lemn, de obicei tisă. Aceste arcuri erau cu precădere folosite de arcaşii pedeştri.

Arcul folosit de vestitul arcaş britanic Robin Hood şi de oamenii lui era un asemenea arc. La fel şi al celui mai vechi arcaş cunoscut de istoria omenirii, dar despre acesta vom vorbi într-un capitol special.

În mod curent arcurile din lemn de tisă pot atinge destul de uşor forțe de peste o sută, o sută cincizeci de punzi depăşind unele din ele chiar suta de kilograme.

Trebuie însă să remarcăm că sunt arcuri lungi dintr-o bucată. În cazul arcurilor scurte, compozite care au fost folosite în special de călăreți de-a lungul întregii istorii a omenirii trebuie, cu atât mai mult, trebuie admirată măiestria tehnică care a dus la realizarea lor. Căci a atinge forțe de peste 50 de kilograme pentru arcuri care nu depăşesc 1 – 1,2 m este ceva deosebit.

Deci putere unui arc depinde foarte mult de materialul din care e construit, de forma şi tehnica construcției sale, de condiția fizică a arcaşului respectiv şi de scopul pentru care e construit…

Dar mai depinde foarte mult de ceva… acel ceva despre care vom discuta mai târziu, este proiectilul pe care arcul trebuie să-l lanseze, anume săgeata sa…

De câte feluri sunt arcurile ?

De multe feluri. O unealtă atât de veche, am putea spune că ar trebuie totuşi să fie simplă, adusă, de evoluția prin timpul îndelungat, la esența formei sale… aşa cum e coasa, sau cum e toporul, sau cum e sapa sau hârlețul…

Poate că arcul nu a ajuns la capătul evoluției sale, şi încă-şi mai caută forma ideală.

De fapt formele şi dimensiunile arcurilor sunt determinate de materialele din care-s construite şi de scopul pentru care-s construite. Priviți imaginea de mai jos:

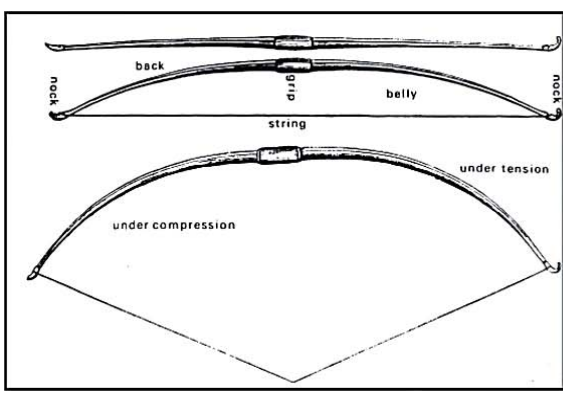

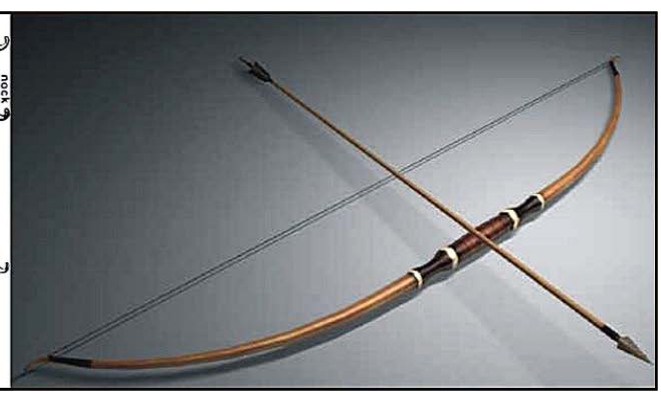

Este cel mai simplu, cel mai puternic şi cel mai vechi arc din lume. E arcul lung. Construit dintr-o singură bucată de lemn, are secțiunea de forma literei D cu partea bombată spre spate, în lungime e fusiform şi are diametrul la mâner de câțiva centimetri iar lungimea variază între un metru şi jumătate şi puțin peste doi metri.

Acest tip de arc a fost folosit timp de zeci de mii de ani de omul preistoric dar e folosit la fel şi azi de populațiile de vânători nomazi de pe continentul sud-

american cum ar fi anumite triburi din jungla amazoniană precum şi de pe continentul african unde atât boşimanii cât şi pigmeii sau masaii îl folosesc cu succes. Fireşte că nu la toţi are dimensiunile specificate de mine mai sus.

Acestea-s dimensiunile maxime la care poate ajunge în utilizarea uzuală, dar spre exemplu, arcurile pigmeilor sunt precum unele pentru copii, numai că sunt neaşteptat de puternice.

Este arcul Europei Central – Vestice precum şi a populațiilor nordice subarctice de pe întreg mapamondul. A fost arcul lui Robin Hood şi a hotărât soarta umanității în bătălii vestite cum ar fi cea de la Crecy din 26 august 1346 când s-au înfruntat armatele nobilimii franceze cu arcaşii britanici de rând… Cei unsprezece mii de arcaşi englezi i-au măcelărit pur şi simplu pe nobilii francezi cu sute de mii de săgeți trase de la distanță timp de câteva ore…

Aşa cum spuneam este un arc simplu făcut doar dintr-o bucată de lemn, de obicei se foloseşte tisă, salcâm galben, salcâm alb, carpen, ulm, sau dud. Fireşte că adevăratele arcuri lungi de mare putere s-au făcut dintotdeauna din tisă, salcâm sau, la noi în țară, din corn.

Dar marele dezavantaj al arcului lung este că deşi poate fi foarte puternic este incomod de folosit călare, aşa că atunci când umanitatea a evoluat spre societatea organizată şi spre armatele călare regulate, a apărut necesitatea construirii unor arcuri mai mici, dar care fireşte, să fie aproximativ la fel de puternice ca cele lungi.

Asta nu se mai putea face cu o singură bucată de lemn şi astfel au apărut arcurile compozite. Maeştri incontestabili a construcției acestor tipuri de arcuri au fost mereu orientalii. Iată cum e construit :

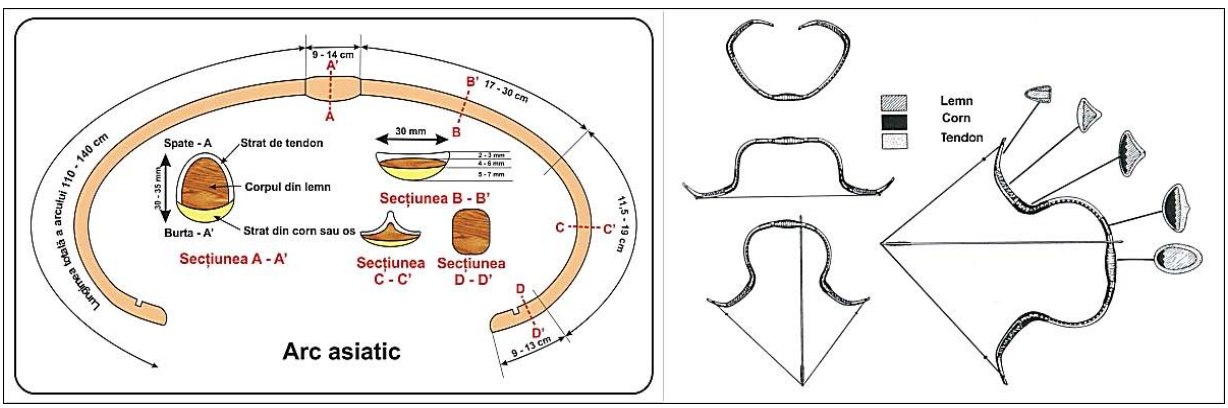

După cum se vede din imaginea acesta este construit din mai multe piese şi se observă că nu e făcut mereu doar dintr-un lemn ci e făcut şi din mai multe bucăți de lemn care de obicei constituie inima arcului iar pe burtă are montat pe toată lungimea o fâşie subțire de corn de animal în vreme ce pe spate este întărit pentru a rezista întinderilor, cu tendon.

În general este un arc puternic recurb (veți vedea mai jos ce înseamnă asta) şi are dimensiuni reduse de cele mai multe ori lungimea sa se situează în jurul a un metru, un metru şi douăzeci de centimetri. Tăria fireşte că nu o poate egala pe a arcului lung dar e suficient de mare pentru a asigura succesul acestui arc.

Un asemenea arc este şi cel din spatele căruia vă priveşte autorul acestei cărți, pe coperta spate.

Iată alte câteva asemenea arcuri împreună cu săgețile lor aşezate frumos pe un rastel în vreme ce în imaginea alăturată vedeți materialele din care sunt construite:

Tehnica construcției acestor arcuri este una complexă, transmisă din tată în fiu în familiile de arcari şi care pentru europenii vestici a constituit secole la rând un mare mister. Pentru europenii vestici, dar nu pentru noi. Tracii şi geto – dacii au ştiut din totdeauna să construiască asemenea arcuri. Vestitele arcuri ale sciților, sau cele ale troienilor sau ale perşilor, au fost mereu, încă din cele mai vechi timpuri arcuri compozite. Dacii sunt reprezentați pe columna lui Traian folosind asemenea arcuri. Arcaşii valahi cu precădere cei mai vestiți dintre ei, cei moldoveni ai lui Ştefan cel Mare foloseau tot arcuri compozite cărora poporul nostru le spunea arcuri „încujbate”. Mergeți la mânăstirile ctitorite de marele voievod şi veți vedea pictate pe pereții lor asemenea arcuri.

În general forma acestor arcuri nu mai este una simplă de arc de cerc sau de elipsă ci este o formă complexă cu mai multe curburi, fiecare din aceste curburi are scopul de a mări eficacitatea arcului, în sensul că o curbare normală spre spate a arcului atunci când nu are coardă, face ca la încordarea sa, prin inversarea curburii, deja în brațele sale să se acumuleze o mare cantitate de energie, care se va adăuga celei imprimate de arcaş în momentul în care armează arcul pentru tragere.

Un lucru pe care marea majoritate dintre noi, (anume cei neiniției) nu-l ştiu este că arcul are trei stări în care se prezintă el. Două din ele sunt cele pe care le cunoaştem toți : fără săgeată şi cu săgeata pe el şi coarda trasă, gata de lansare.

Dar mai există o stare în care se prezintă arcul, care stare ar putea fi asemănată cu cea de la armele de foc, când deşi au cartuş în magazie, ele nu pot fi folosite deoarece pârghia de siguranță este pusă pe poziția „asigurat”. Atunci până nu se dezasigură arma, nu se poate băga cartuş pe țeavă sau dacă se poate, nu poate fi acționat trăgaciul. Această stare a arcului este aceea când el nu are coarda montată.

Pentru a nu exista confuzii, de aici înainte voi folosi termenul ***„neîncordat”*** pentru arcul în stare de repaus, de păstrare a sa, atunci când nu e folosit, şi când nu are coarda montată – similar cum spuneam unei arme de foc asigurate. Voi spune că arcul e ***„încordat”*** atunci când vom vorbi de arcul pregătit pentru a fi folosit adică atunci când are coarda montată pe el şi voi spune că arcul este ***„armat”*** atunci când este gata de a lansa săgeata, adică în poziția în care arcaşul a tras de coarda sa pentru a lansa săgeata.

Bun, deci dacă arcul compozit are o formă complexă cu mai multe curburi ea e unică ? Probabil că nu, de vreme ce arcul de pe coperta spate a cărții pare un covrig iar cele din imaginile de mai sus nu. Aşa este. Arcurile, în funcție de forma lor, se clasifică în mai multe categorii. Priviți imaginea următoare:

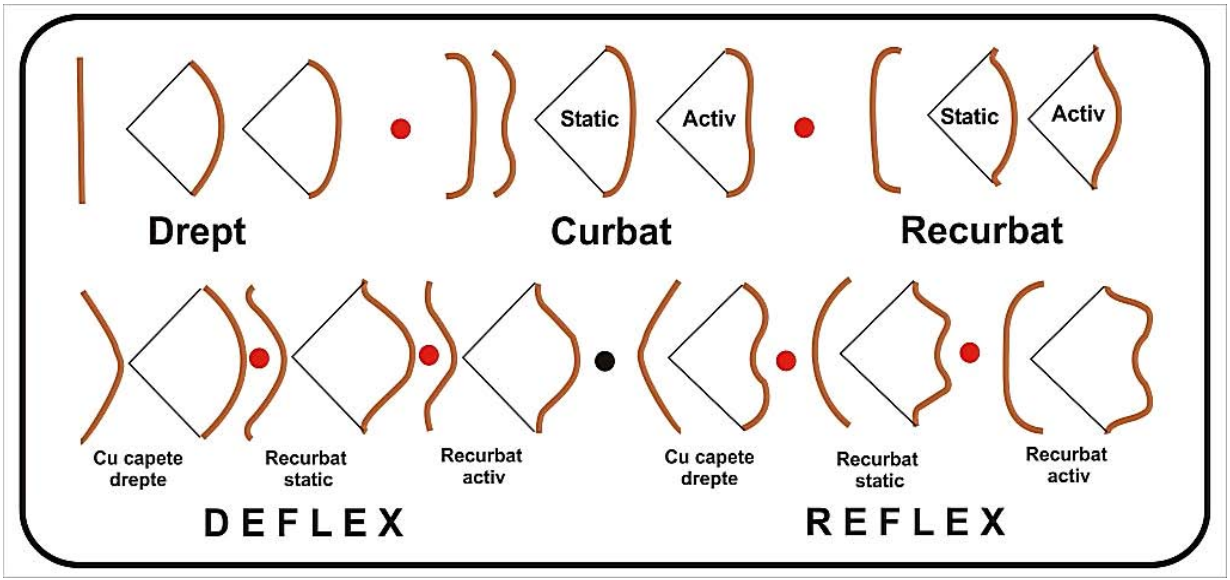

Deşi ne sar în ochi cele două denumiri scrise mare : deflex şi reflex – ar fi bine să explicăm ce se vede în imagine începând cu rândul de sus şi abia apoi vom trece la cel de jos.

Deci arcul drept este acela care neîncordat are formă dreaptă, iar după încordare capătă o formă de sector de elipsă care se accentuează sau se transformă în sector de cerc în momentul armării. Acesta-i cazul arcului lung de care am vorbit mai sus.

Arcul curbat, este acela care neîncordat are formă generală curbă cu concavitatea spre coardă, adică pe burtă. Tot în această categorie intră şi arcurile ale căror brațe, fiecare în partea au o formă curbată. Aceste arcuri în momentul în care sunt încordate de asemenea îşi păstrează forma de arc curbat şi şi-o accentuează puternic în momentul armării. În limba engleză veți întâlni termenul „decurve” pentru acest tip de arcuri.

Aceste arcuri au două stări de tensionare la încordarea lor. Cele care se încadrează într-o singură curbă, în momentul în care vor fi încordate vor acumula sarcină în mod static, forma lor nu se va modifica dramatic. În schimb cele care au brațele curbate, fiecare în parte, datorită faptului că ele formează cu mânerul o curbură spre spate adică în zona mânerului, de-o parte şi de alta, apare

câte o convexitate, la încordare vor acumula sarcină activ căci această convexitate dintre mâner şi fiecare braț în partea va fi solicitată a se curba în sens invers, deci va apărea o modificare de formă.

Arcurile recurbate sunt acele arcuri care în stare neîncordată au o curbură inversă adică sunt concave pe spate şi convexe pe burtă şi de asemenea ele acumulează sarcină static sau activ. Cele care acumulează sarcină static sunt cele care au forma generală de elipsă iar cele care vor acumula sarcină activ vor fi cele care vor avea doar capetele brațelor curbate spre înapoi. Aceste arcuri, în momentul încordării îşi schimbă radical forma prin faptul că curbura lor generală se inversează. Sunt cele care acumulează cea mai mare cantitate de sarcină la încordare şi ca urmare pot fi foarte sensibile şi instabile mecanic având nevoie de o construcție foarte îngrijită care să le asigure un echilibru şi o simetrie longitudinală cât mai apropiată de perfecțiune. Dar pe de altă parte pot fi foarte uşoare şi foarte mici.

Rândul de jos, adică cei doi termeni „deflex" şi „reflex" se referă la situația în care arcul îşi inversează sau nu curbura naturală în momentul încordării. Deci termenul deflex se referă la arcurile curbate care după încordare nu-şi inversează curbura iar termenul de reflex la arcurile recurbate care după încordare îşi inversează curbura.

De asemenea aceşti doi termeni se mai referă şi la curburile pe care le au brațele arcului încordat, anume spre exemplu în cazul primului arc din categoria reflex, el este descris uneori ca având trei curburi anume în zona mânerului este reflex iar pe brațe e deflex, descriere lui fiind făcută astfel deflex-reflex-deflex sau mai simplu reflex-deflex. Celelalte două, datorită curburilor reflexe care apar pe capetele brațelor, vor fi descrise ca având cinci curburi : reflex-deflex-reflex-deflex-reflex. Aceste arcuri mai pot fi întâlnite uneori cu denumirea de arc dublu reflex. Arcul scitic este cel mai clasic exemplu al acestui tip de arc.

Dar acest gen de descriere deşi e foarte utilizată de arcari şi arcaşi este cumva improprie…

Până în acest moment am vorbit despre arcurile tradiționale. Adică acele arcuri care au fost construite de-a lungul întregii istorii a omenirii de către meşterii arcari din întreaga lume prin folosirea materialelor naturale şi a tehnicilor tradiționale, manufacturiere… conform cu moştenirea preluată de la înaintaşii lor. Dar din acest punct de vedere mai există o clasificare a arcurilor şi anume cele moderne.

Acestea deşi se construiesc cu tehnologii moderne, datorită faptului că unele mai folosesc şi materiale naturale iar altele nu, sunt clasificate în moderne propriu zise, sau uzinate, şi tradițional moderne. Priviți imaginea următoare:

După cum vedeți, dacă în cele două imagini din stânga arcurile mai seamănă cât de cât cu cele despre care am vorbit până acum, cele două din partea dreaptă par a fi mai degrabă un fel de maşinării ciudate decât arcuri – mai ales ultimul, care seamănă mai degrabă cu o macara… Toate imaginile din stânga arată arcuri construite, în mod clar, din lemn. Numai că sunt mai multe straturi de lemn de diferite esențe care sunt lipite între ele. În afară de faptul că această tehnică oferă un efect vizual deosebit, asigură prin îmbinarea

proprietăților diferite ale esențelor lemnoase, caracteristici superioare de rezistență şi elasticitate, arcului respectiv.

Această tehnică de execuție poartă numele de laminare şi constă aşa cum am spus în folosirea mai multor esențe lemnoase lipite între ele. Ce remarcăm deosebit la aceste arcuri este faptul să sunt de două feluri: demontabile în cazul celor trei imagini, suprapuse pe verticală, din stânga sau nedemontabile – dintr-o bucată.

Indiferent dacă sunt sau nu demontabile, aceste arcuri se pot executa numai din lemn, dar folosind totuşi adezivi moderni, sau între straturile de lemn se introduc fâşii de fibră de sticlă sau de carbon comprimată.

Aceste materiale moderne folosite intens în industria aviației şi navală, prin marea lor rezistență atât la întindere cât şi la compresie asigură arcului în componența căruia intră caracteristici de rezistență deosebite. În plus aceste arcuri tradițional moderne sunt lăcuite cu lacuri foarte rezistente la umiditate şi alte tipuri de agenți agresivi deci sunt mult mai puțin pretențioase în întreținere decât arcurile tradiționale.

Poate părea paradoxal pentru unii dar laminarea ca tehnică de execuție este inspirată de tehnicile tradiționale doar că a fost dusă un pas mai departe.

Acestea-s arcuri tradițional – moderne. În cea de-a treia imagine avem un arc clasic de tir sportiv, anume un arc olimpic. Cu asemenea arcuri se întrec în concursurile olimpice fie de nivel național fie internațional cei care practică tirul cu arcul ca sport organizat.

Trebuie să ştiți însă că tirul cu arcul ca sport organizat, de mase sau de amatori se mai practică şi cu arcuri tradiționale ca şi cu arcuri tradițional-moderne, precum şi cu arcuri de vânătoare, pentru fiecare din aceste categorii existând concursuri interne şi internaționale separate.

Arcurile olimpice sunt arcuri recube, de obicei demontabile formate din trei piese : mâner şi brațe, dar care mai au adăugate pe ele sisteme de ochire (piesa în formă de T culcat de deasupra săgeții) şi de asemenea stabilizatoare şi amortizoare de vibrații – acele tije în care se sprijină arcul. Arcurile olimpice sunt arcuri cu adevărat moderne fiind executate în fabrici.

Acum a venit vremea să analizăm pe cel mai tehnicizat dintre arcurile moderne. E vorba de „macaraua” din ultima fotografie, care este un arc de vânătoare. Arcurile de vânătoare sunt executate în întregime din materiale artificiale, şi sunt uzinate în fabrici speciale. Au de obicei mânerul din aliaje metalice uşoare (titan, magneziu sau duraluminiu) iar brațele sunt în întregime din fibră de carbon sau fibră de sticlă comprimată.

Ceea ce e caracteristic acestor arcuri este faptul că de obicei au dimensiuni destul de mici, sub un metru lungime, dar au forțe mai mari decât cele de tir olimpic, cam dublu. La capetele fiecărui braț, au câte un scripete special, care de fapt este o cămă complexă ce are rolul de a micşora sarcina reacțiunii arcului astfel încât tracțiunea corzii sale care trece peste fiecare scripete, este mult mai mică decât este în realitate forța arcului, fapt ce permite arcaşului să poată ochi un timp mai îndelungat.

Astfel se reduce cam de trei – patru ori forța. Fireşte că această scădere a reacțiunii arcului asupra mâinii arcaşului nu e ceva natural şi de fapt ea nu dispare, doar că e mutată pe primele două treimi ale cursei de tracțiune a săgeții.

Astfel arcaşul, în momentul în care armează acest arc, simte la început întreaga forță a arcului, după care, pe ultima treime, sarcina-n coardă scade cu un procent variabil funcție de tipul şi construcția camelor. Deci arcaşul va menține coarda întinsă doar cu un sfert sau o treime din forța reală a arcului.

Acest sistem, în afara faptului că reduce oboseala brațului arcaşului permițându-i să ochească mai pe îndelete, mai are un mare avantaj, anume împingerea săgeții către înainte la eliberarea corzii, se face treptat, printr-o forță şi viteză crescătoare, reducând mult sarcina ce se va manifesta în tija săgeții la pornirea ei, sarcină care dacă e prea mare poate rupe săgeata. Vom aborda mai târziu acest aspect atunci când vom vorbi despre săgeți şi cum zboară acestea.

Un singur lucru voi mai adăuga la acest tip de arc : datorită scopului său special, acela de armă de vânătoare, foloseşte săgeți speciale, de mare rezistență şi rigiditate, care au vârfuri foarte ascuțite cu mai multe muchii, vârfuri care pot fi uneori, chiar mai eficiente decât glonțul.

Înainte de a încheia capitolul acesta am să vă mai aduc o informație interesantă în atenție. Spuneam că arcurile compozite au apărut ca necesitate de folosire a unor arcuri mai scurte, de către călăreți, şi sunt executate din mai multe materiale îmbinate între ele cu adezivi şi matisări complexe.

Ei bine aflați că există totuşi un arc ciudat, care deşi este unul compozit, nu s-a despărțit de loc de dimensiunile unui arc folosit de pedestraşi şi pe deasupra este executat, de regulă, dintr-o singură esență de lemn.

Acest arc ciudat despre care vorbim este arcul japonez numit yumi care nu doar că e un arc ce nu a renunțat la dimensiunile sale pedestre dar este şi cel mai mare din lume.

Dimensiunile sale sunt corelate cu înălțimea arcaşului şi dacă pentru un arcaş cu înălțimea de 1,5 m arcul trebuie să aibă 2,1 m, pentru un arcaş cu înălțimea de 2 m arcul va avea 2,4 m. Priviți:

După cum observați este făcut din mai multe piese din bambus – între cinci şi zece – care sunt aşezate atât pe lățime cât şi pe înălțime. Ce frapează este forma asimetrică a acestui arc. Asta a făcut posibil ca japonezii să-şi permită să nu renunțe la lungimea arcului lor nici călare, căci ei folosesc arcul ținându-l de treimea inferioară. Astfel arcul poate fi oricum cât de mare în sus căci cu excepția folosirii în pădure, nu contează cât de mult ajunge acest arc de sus.

Realitatea e, că arcul japonez destinat utilizări călare este totuşi mai mic, deşi păstrează forma asimetrică.

Cele două forme de arc au de asemenea nume diferit astfel că există două forme : yumi daikiu e arcul lung şi yumi hankiu arcul scurt. Săgețile de asemenea sunt pe măsura mărimii arcului astfel că ele variază ca lungime între 80 şi 110 cm. Tirul cu acest arc, în Japonia poartă numele de Kyudo fiind o artă marțială foarte îndrăgită. Ultima imagine din dreapta este o fotografie a unui grup de practicanți ai acestei arte.

Arcurile popoarelor

Priviți imaginea alăturată. Sunteți de acord cu toții că e o unealtă din ultima epocă a pietrei şi anume din neoliticul superior, atunci când uneltele aveau un înalt grad de finisare.

Reprezintă, după cum ne putem imagina, un fel de toporaş sau săpăligă care are o gaură în care ar trebui să intre coada din lemn.

Vă rog ca înainte de a citi mai departe acest articol să vă mutați ochii din pagina cărții şi să încercați să vă răspundeți la următoarea întrebare : eu, dacă aş fi în locul celui care a realizat această unealtă, cum aş proceda pentru a o găuri ?... Şi să nu vă mulțumiți să vă răspundeți imediat : „De unde naiba să ştiu eu ?!” Nu !

Luați o pauză, aşezați-vă pe un scăunel, luați poziția celor două statuete de pe coperta acestei cărți şi încercați să rezolvați această enigmă. Dacă nu ați avea uneltele de care dispunem azi, şi ați avea la dispoziție doar ceea ce ne dăruieşte natura, cum ați realiza acest frumos toporaş ? Oricum, aflați că dacă vă voi da răspunsul în nici un caz nu vi-l dau acum.

Rămâne deci să vă gândiți intens. Am să vă fac doar o sugestie : oare n-ar merge cu ajutorul unui arc ? Şi acum să trecem mai departe şi să vă spun o poveste…

Cică ar fi fost odată, că de na-ar fi fost, nu s-ar mai povesti, un rege, care odată urcat pe tron, a luat hotărârea să iasă învingător din orice confruntare armată pe care o va mai avea cu duşmanii săi de peste mări. Şi pentru treaba asta îi trebuiau nişte vase de război mai mari şi mai bune. Drept care dădu poruncă şi din şantierele sale navale răsări o mândreţe de navă amiral nemaivăzută şi nemaiauzită. Era această navă cea mai puternică amazoană a flotei sale, fiind dotată cu aproape o sută de tunuri. Şi era această navăă… atât de frumoasă şi de elegantă şi atât de deşteaptăă… că putea să tragă cu toate tunurile de pe un bord odată, fără să se scufunde ! Aşa că, tare mândru de nava sa, regele o dărui cu un nume de fecioară şi o trimise la război. Şi merse nava lui cea vitează şi frumoasă, şi timp de vreo treizeci de ani, fu cea mai tare de pe mări şi câştigă o sumedenie de bătălii… Doar că, într-un final, obosită se întoarse acasă în portul ei de baştină ca să-şi îngrijească rănile şi să se mai odihnească. Atunci, mişeii de duşmani, o atacară prin surprindere. Viteaza amazoană a flotei vestitului rege trase o salvă nimicitoare cu toate tunurile de pe un bord spre adversarul ei mişel. După salvă, în loc să-şi revină la poziția verticală, aşa cum era normal, ajutată de un vânt şi mai mişel, continuă să se încline tot mai mult şi mai mult şi… se scufundă luând cu ea viețile a sute de marinari şi a unei cățele maidaneze nevinovate. Asta în timp ce mândrul ei posesor, cel mai mare rege al timpurilor lui, privea de pe mal prostit… Marinarii uitaseră să închidă capacele gurilor de tun de pe bordul opus.

Regele era Henric al VIII-lea al Angliei, nava se numea Mary Rose iar întâmplarea s-a petrecut pe data de 19 iulie 1545. Priviți minunăția :

Cum o fi să fii cel mai tare rege şi să priveşti siderat cum iubita ta navă amiral se scufundă, chiar în portul ei de reşedinţă, dintr-o prostie copilărească ?!

Probabil că, timp de peste patru sute de ani, întreaga populaţie a Marii Britanii a visat cu nostalgie la frumoasa navă amiral scufundată prosteşte în port, şi unii chiar au sperat ca vreodată să poată fi adusă din nou la suprafaţă. Şi dorinţa lor s-a îndeplinit în anul 1980.

Veţi întreba poate: ce legătură are subiectul cărţii de faţă cu fosta navă amiral a flotei lui Henric al optulea ? Are, şi încă una extrem de importantă. Pe lângă toate miile de artefacte neprețuite salvate din mare în momentul în care nava a fost scoasă la suprafaţă s-au aflat şi un număr de 140 de arcuri lungi şi 2500 de săgeţi, toate în stare perfectă, stând liniştite în cutiile în care erau depozitate în mod curent în perioadele în care nu erau utilizate. Iată arcurile :

Se pare că cele aproape cinci secole de stat în apa de mare nu le-a afectat cu nimic caracteristicile, din contră, am citit undeva o informaţie conform căreia, aceste arcuri, ar putea fi oricând folosite cu succes.

Arcurile au puteri cuprinse între 100 şi 180 punzi. Dar cele mai multe dintre ele se situează în intervalul 150 – 160. Pentru unii această descoperire poate părea surprinzătoare, numai că trebuie spus că se ştia că printre cei circa patru sute de oameni aflaţi la bord 30 erau tunari, 200 erau marinari şi 180 erau soldaţi şi arcaşi.

De altfel, pe întreaga perioadă a primei jumătăţi a ceea ce numim în mod curent ev mediu „industria” fabricării de arcuri şi săgeţi era extrem de puternic dezvoltată în Marea Britanie. Astfel în perioada războiului de 100 de ani, cu circa două secole mai devreme de pățania lui Henric al optulea, cam când a avut loc bătălia de la Crecy, atelierele de pe tot cuprinsul Angliei trimiteau către capitală cantităţi enorme de arcuri şi săgeţi. Astfel, dacă în 1341 se trimiteau cam şapte – opt mii de arcuri şi vreo cincisprezece mii de mănunchiuri de săgeţi peste numai două decenii cantitatea de arcuri se triplase iar cea de săgeţi crescuse de circa zece ori…

Tocmai aceasta-i perioada în care se spune că ar fi trăit şi vestitul haiduc Robin Hood (între sec. XI şi sec. XIV).

În această perioadă aşa cum am mai spus în paginile precedente, întreaga Europă de vest precum şi populaţiile din nord foloseau acelaşi tip de arc ca şi englezii, adică arcul lung din lemn de tisă.

Dar hai să vedem cam ce arcuri foloseau arcaşii din celelalte părţi ale lumii, însă, începând de mai devreme căci dacă arcul lung englezesc era acelaşi în Europa de Vest şi în epoca pietrei ca şi în primul mileniu al erei noastre, celelalte popoare au folosit arcuri diferite de la popor la popor şi de la regiune la regiune încă din cele mai vechi timpuri.

Firește nu voi face acum o prezentare exhaustivă căci nu sunt istoric şi nici nu este scopul cărţii de faţă. Vom trece doar rapid şi pe sărite din loc în loc şi din timp în timp, în funcţie de ce informaţii am reuşit şi eu să aflu cu puţinele mele mijloace…

Însă înainte de asta aş dori să fac o paranteză, paranteză care este totuşi legată de subiectul cărţii de faţă, şi veţi vedea cum.. Dacă profesorii noştri de istorie după ce ne-au spus de preistorie, au început să ne predea istoria de la Sumer, asta nu înseamnă că înainte nu a fost nimic… Ar fi absurd. După ce ţi se spune că omul primitiv a apărut în urmă cu vreo zece milioane de ani, şi că şi-a început lungul drum spre civilizaţie în urmă cu vreun milion jumătate, să ţi se zică că istoria a plecat de la Sumer… Păi în restul lumii ce era ? Pustiu, restul globului pământesc era un imens deşert saharian ?...

De fapt, cel puţin pentru zona noastră, a Europei şi a Asiei, cu mult înainte de Sumer au fost pelasgii, sau arienii, o imensă comunitate umană răspândită pe aproape întreaga suprafaţă a Europei şi o bună parte din Asia. Aceştia erau diferiţi de restul oamenilor, fiind de constituţie mai firavă, cu pielea mai albă etc. Vechii istorici greci îi lăudau în scrierile lor ca fiind civilizaţia înaintaşilor cei care vorbeau limba „priscă” bătrână… cu alte cuvinte au fost părinţii civilizaţiei umane din zonă. În unele surse veţi întâlni numele de koine pentru limba priscă. Dar despre ei profesorii noştri au evitat şi evită să ne spună chiar şi în prezent, deşi centrul civilizaţiei lor a fost exact aici în zona danubiano pontică, în arcul carpatic… Totul, pentru Europa, Asia şi Nordul Africii a început de aici. De ce ?

Pentru că aici există sare… în cantităţi aproape nelimitate uşor exploatabilă… pentru că aici există aur, argint, cupru, fier şi alte metale, (civilizaţia aramei, a bronzului şi ulterior a fierului nu ar fi avut altfel condiţiile de a apărea), pentru că aici există cele mai multe izvoare de apă curată fie ea minerală sau nu din toată Europa, şi pentru multe, multe alte motive. V-aţi întrebat vreodată de ce o sumedenie de statuete din lut găsite pe tot cuprinsul acestui areal imens de care am spus, reprezintă femei, femei stând jos, pe scăunele sau făcând diferite activităţi, femei grase şi pleznind de sănătate ?

Toate culturile preistorice din zonă au asemenea femei din lut. Pentru că această civilizaţie ancestrală a fost una matriarhală. Pentru că această civilizaţie ancestrală a fost una de oameni paşnici care-şi cultivau pământul şi-şi creşteau copii şi animalele în pace şi prietenie. Şi pentru că erau paşnici aveau un nivel de trai ridicat, căci culturile şi turmele lor nu erau arse sau distruse de războaie.

Pentru că fiind paşnici aveau timp să gândească şi având timp să gândească au reuşit să fie primii din lume care au inventat scrisul.

Scrisul, care le era absolut necesar, pentru a-şi contabiliza producţia fie ea animalieră sau vegetală în vederea comercializării…sau păstrării peste iarnă.

Fiind un popor paşnic, au ajuns în relativ scurt timp foarte numeroşi şi au început să se depărteze tot mai mult de casă… Aşa se face că au ajuns până departe în Africa şi-n Asia. Dar au făcut-o paşnic, aducând cu ei pacea şi prosperitatea… aşa că toate scrierile antice, fie ele din Africa, din Asia sau din Europa îi laudă ca fiind un popor civilizator paşnic şi iubitor…

Ce s-a întâmplat însă, de am ajuns ca noi, cei de azi, să nu ştim de ei ? De ce profesorii noştri nu ne spun de ei ? De ce în vechile scrieri indiene sunt pomeniți arbori precum stejarul şi fagul, care nu creşteau atunci în India ?...

Pentru că acele scrieri au fost opera acestui popor civilizator care venea din zonele unde aceşti arbori existau. De ce aflăm de ei doar din scrieri precum Biblia, Vedele, Ramayana, Mahabharatha, sau din legende şi basme precum cele celtice, galeze, ruseşti şi altele.

Pentru că profesorii noştri consideră aceste scrieri străvechi nişte simple bame, neobosindu-se să observe că sunt confirmate de scrierile istoricilor antici…

Pentru că nu le convine, mai ales unor cercuri de interese extrem de bogate şi puternice, de pe glob, să recunoască că de-a lungul a ceea ce numim istoria modernă, adică a ceea ce am învățat noi despre istorie, s-a făcut o mare nedreptate popoarelor din spațiul geografic de unde a iradiat această civilizație străveche. Şi pentru că datorită bogăției acestor zone, de-a lungul istoriei de la un moment spre prezent, multe alte nații care erau mai sărace mai inculte şi mai puțin civilizate au râvnit să pună stăpânire pe aceste bogății.

Aşa că la un moment dat, atunci în preistorie, acest popor civilizator a început să fie respins de către populațiile locale, războinice, în dorința de a-i ocupa teritoriile şi bogățiile… Popoarele migratoare despre care am învățat noi, nu au fost nici primele nici ultimele. Înaintea lor au fost multe valuri de deplasări umane, de-o parte paşnice, de cealaltă războinice şi cuceritoare… Aşa se face că scrierea de pe tăblițele de la Tărtăria (pe care le vedeți pe coperta acestei cărți) este aceiaşi cu cea de pe tăblițele din Sumer, dar o precede cu vreo o mie de ani… Pentru că de fapt sumerienii nu au fost altceva decât o ramură a acestui popor pelasg…şi firește ulterior au dezvoltat scrierea pe propria lor cale… Pentru că multe din realizările acestui popor au fost preluate de popoarele cu care a intrat în contact de-a lungul mileniilor şi veacurilor a ceea ce ni s-a spus că a fost epoca primitivă a pietrei…

Pentru că de fapt epoca aceea primitivă nu a fost de loc primitivă, şi pentru că în vreme ce triburile de războinici foloseau încă piatra, pelasgii trecuseră de mult la cupru, şi ulterior la bronz şi fier…

Şi mai ales pentru că pelasgii după părerea mea, au fost la origine, rămăşițele unei civilizații anterioare celei actuale mult superioară nouă, fie că o numim atlantă, lemuriană sau altfel…

Faptul că aceste lucruri s-au întâmplat, dar nu ni se spune, are la origine o combinație de factori printre care dezinteresul, proasta înțelegere a unor fenomene ce s-au petrecut la scară amplă, şi mai ales impunerea unor politici care au interes ca aceste adevăruri să nu fie cunoscute… Cei ce au râvnit bogățiile celor paşnici au dorit mereu să le aibă şi au făcut tot posibilul să minimalizeze sentimentele patriotice născute din cunoaşterea adevărului. Când nu ştii care ți-e adevărata istorie te laşi uşor cucerit… Şi asta se întâmplă acum cu țara noastră… Departe de mine sentimentul de împăunare cu merite care nu ne aparțin. Dar sunt o sumedenie de dovezi, care există şi pe care le-am putea observa şi înțelege dacă cineva, în şcoală, ne-ar spune de ele. Dar atunci când nu-ți spune nimeni că spre exemplu piatra numită Sfinxul, sau valul lui Traian sunt construcții ci nu fenomene naturale şi au fost realizate de strămoşii tăi cu mult înaintea apariției poporului geto dac sau a imperiului roman, nici nu le vei recunoaşte…

Când nu ştii ce şi cum să vezi, adevărul poate să fie sub ochii tăi, dar nu-l vei putea distinge dintre zecile de neadevăruri ce-l înconjoară…

Poporul ancestral paşnic, vorbitor al limbii prisce (strămoşul tuturor limbilor din Europa) a fost nevoit la un moment dat să renunțe la pacea sa ancestrală şi să învețe să construiască şi să folosească arme căci trebuia să se apere împotriva celor care le râvneau bunăstarea… Iar această stare de fapt continuă fără încetare de peste patru mii de ani… până în prezent.

Ori cei care hotărăsc destinele umanității, politicile de tot felul, inclusiv cele de învățământ, sunt tocmai reprezentanții celor care dintotdeauna au râvnit aceste bogății…

Aşa că în loc să învățăm că suntem urmaşii direcți ai pelasgilor, am fost învățați că suntem un popor format prin „unirea” dintre doi bărbați… Decebal şi Traian…

Şi aşa se face că noi, care prin geto-daci am fost urmaşii direcți ai poporului arian ancestral, locuind şi trăind de milenii în centrul teritoriului acestui popor, ne spunem români în vreme ce danezii şi germanii, aflați la periferia acestui teritoriu îşi spun cu mândrie daci…

Şi dovadă a uriaşei falsificări a istoriei noastre este chiar faptul că nimeni nu ne-a spus vreodată că războaiele dintre Traian şi Decebal au fost războaie fratricide căci ambii făceau parte din acelaşi popor… doar că proveneau de pe maluri diferite ale Dunării – familia lui Traian provenea din sudul Dunării chiar dacă el s-a născut în peninsula Iberică. Şi nimeni nu ne-a spus că întemeierea Romei a fost făcută de cine altcineva decât de strămoşii noştri… şi nimeni nu ne-a spus că nu avem o limbă dacă, pentru că limba noastră ce-o vorbim acum este însăşi această limbă…

Doar că cineva a reuşit, după îndelungate străduințe, să ne determine să o numim altfel, şi cei mai mulți dintre noi am uitat care a fost numele ei şi al nostru…

Nimeni nu ne atrage atenția că dacii şi romanii dintotdeauna s-au înțeles perfect între ei, căci făcând parte din acelaşi popor, având strămoşi comuni şi

vorbind o limbă comună (prisca - limba bătrână sau de unii istorici antici numită şi latina barbară) nu aveau de ce să nu se înțeleagă…

Şi nimeni nu ne-a spus că formarea poporului şi a limbii române e o mare cacealma… care din păcate este perpetuată chiar şi acum, tocmai pentru că serveşte interesele stăpânitorilor acestei lumi…

Nu v-ați întrebat niciodată de ce manualul de istorie al dumneavoastră atunci când l-ați avut şi l-ați studiat acordă doar circa 30 % din grosimea sa unei perioade cuprinse între 4000 î.e.n. şi 1300 e.n şi restul de pagini pentru o perioadă de doar şapte secole ? Nu v-ați întrebat niciodată cum de ar fi fost posibil ca două legiuni romane, care nu totalizau cu tot ce era pe lângă ele mai mult de câteva mii de oameni să poată să schimbe structura şi limba unui popor care totaliza câteva milioane ? Şi asta în numai 160 de ani, în vreme ce în alte părți popoarele cucerite şi-au păstrat limba şi ființa națională chiar şi după multe secole de dominație romană ? Nu v-ați întrebat niciodată unde este perioada dintre 271 (retragerea aureliană) şi cca. 1300 (întemeierea formațiunilor statale româneşti) ? Cum e posibil ca o perioadă de o mie de ani să fie pur şi simplu ştearsă din istoria unui popor prin termenul „invaziile popoarelor migratoare” ?

Niciodată migratorii nu au fost mai numeroşi de 1 - 3 % din populațiile locale, dar nimeni nu ne spune ce-au găsit aceşti migratori aici şi cine erau şi ce făceau cei pe care migratorii i-au găsit aici în oricare din cele zece invazii care au fost rapid expediate într-o singură lecție… Nu v-ați pus aceste întrebări ?

Eu am făcut-o încă de mic şi deşi am un unchi de profesie istoric, am evitat să discut acest subiect cu dumnealui, căci de atunci am înțeles cumva că ceva nu-i în ordine şi că nu e bine a se discuta despre aceste subiecte…

A fost suficient că, umblând prin muzeele țării împreună cu dumnealui, am înțeles singur de ce este această situație… la început vag şi neclar iar acum, că nu mai sunt copilul de atunci ştiu şi înțeleg perfect de ce…

Şi-ți mulțumesc încă odată unchiule, că în condițiile cenzurii impuse de regimul politic şi de programa şcolară de atunci ai ştiut să mă ajuți să înțeleg singur adevărul…

Copiilor de azi nu li se spune nici măcar atât cât ni se spunea nouă atunci… şi e cu atât mai grav cu cât profesorii nu mai pot fi împiedicați să spună adevărul… căci cenzura ca acțiune fie ea politică sau de orice altă natură, acum este eliminată, fiind chiar încriminată de lege.

Dar sunt constrânşi în continuare de o programă de învățământ impusă de interese străine acestui popor…

Un profesor adevărat ştie cum să-i învețe pe copii adevărul, chiar în cele mai drastice condiții… Din păcate această țară de peste douăzeci de ani a ajuns pe mâna unor cozi de topor, iar profesori adevărați sunt din ce în ce mai puțini.

Acum voi încheia paranteza spunând doar atât :

Tinerii mei cititori, dacă citiți aceste rânduri, vedeți că la sfârşitul acestei cărți există la bibliografie o serie de titluri de carte care nu par a avea nici o legătură cu arcul şi săgeata, dar prin faptul că tratează adevărul istoric despre acest popor, implicit vă învață şi cine au fost cei care au construit primele arcuri

compozite din lume. Deplâng faptul că adevărul istoric despre strămoşii noştri trebuie să-l căutaţi în altă parte decât la şcoală… şi că eu aici trebuie să vă recomand aceste cărţi… care de fapt, ar trebui să vă fie recomandate de profesorii voştri.

Deci noi, pe atunci demult, când eram pelasgi sau arieni, şi am fost nevoiţi să punem mâna pe armă am realizat primele arcuri compozite, fie că am făcut asta prin Caucaz, prin arcul Carpatic, prin Balcani, Tatra sau prin Asia Mică…

Toate popoarele care au folosit acest tip de arc, dacă veţi analiza cu atenţie veţi constata că au avut ca strămoş poporul ancestral, numit de istoricii antici, arian sau pelasg.

Ca urmare să analizăm un pic ce fel de arcuri au folosit şi uneori mai folosesc popoarele lumii. Căci trebuie să ştiţi că există popoare unde meşteşugul de a construi şi folosi arcul nu a dispărut şi este la fel de actual cum era şi în urmă cu două secole ca şi în urmă cu zece secole.

Noi… Ştiţi ?... Când am început să fiu preocupat mai serios de studiul acestei activităţi umane am dorit să aflu şi eu care sunt termenii româneşti pentru denumirile referitoare la acest meşteşug ancestral, termeni pe care-i găseam peste tot numai în limba engleză. Eu cunoşteam doar o parte din ei. Şi am avut surpriza să constat bulversat că poporul român nu mai are în bagajul său lingvistic mare parte din termenii legaţi de construcţia sau utilizarea arcului… a fost o constatare şocantă pentru mine şi mi-am dat seama că cei care s-au străduit de sute de ani şi încă se străduiesc să determine dispariţia noastră ca popor cu toate tradiţiile noastre, au reuşit uneori mai mult decât suntem dispuşi să credem. Dincolo de faptul că ne-au transformat în români şi au ajuns să ne facă să credem că limba pe care o vorbim a dispărut…

Despre tradiţia noastră de constructori şi utilizatori de arcuri nu ştim aproape nimic şi pentru a afla ceva trebuie să ducem o muncă de cercetare sisifică… căci aşa cum spunea Mircea Eliade, „de-a lungul secolelor, preocupaţi să ne facem istoria, nu am mai avut timpul şi de a o scrie”…

Dar e suficient să cercetăm legendele şi miturile noastre, şi ale popoarelor din jurul nostru pentru a găsi răspunsurile. Cine a studiat cu atenţie mitologiile lumii şi mai ales ale popoarelor din zona unde locuim noi, a remarcat faptul că zeii şi eroii antici ale tuturor popoarelor din zonă au nume şi caracteristici asemănătoare.

Cine a studiat cu atenţie miturile şi legendele Greciei şi Romei antice, ştie că cel puţin o parte dintre zeii şi eroii acestor mituri erau originari fie din arcul carpatic fie din zona Caucazului… (Apollo, Hercules, Atlas, Diana, etc.)

Şi cine a cercetat un pic despre popoarele de atunci poate a remarcat că stindardul cu cap de lup nu era unic şi caracteristic doar poporului dac ci era caracteristic unui mare număr de populaţii şi popoare din zonă, tocmai datorită strămoşilor lor comuni, a faptului că erau fraţi… Stindard cu cap de lup au folosit toate populaţiile din jurul Mării Negre precum şi cele de peste Câmpia Panonică… sub diferite forme de prezentare. Asta spune mult despre legăturile strânse care au existat între triburile ce se trăgeau toate din trunchiul comun al arienilor cărora le-au dus tradiţiile mai departe ca traci, geţi (goţi) daci, Geto –

daci, sciți, sarmați şi cum s-au mai numit toate popoarele care s-au tras din poporul ancestral…

Şi dacă vom merge şi vom căuta să cercetăm operele de artă din perioada antică, opere care, firește făceau adesea referire la mitologie şi la zei, vom descoperi că toți zeii şi eroii care au folosit arcul sunt prezentați ținând în mână arcuri compozite. Să dăm ca exemplu pe Eros – zeul iubirii, Artemis (Diana) – zeița vânătorii, centaurul Chiron, ulterior devenit simbolul zodiei Săgetătorului, sau eroii precum Ahile, crescut de Chiron, Heracle, Amazoanele originare din zona Thermodon pe malul Pontului Euxin în Turcia de azi, şi aşa mai departe. Oricine se va apleca atent asupra studiului miturilor şi legendelor antice ale Eur-Asiei va descoperi o sumedenie de personaje fie ele zei sau eroi care foloseau arcul şi care arc se va dovedi mereu a fi unul „încujbat” de tip compozit.

Pentru a înțelege mai bine ce a însemnat de fapt arcul şi săgeata în istoria omenirii trebuie să facem câteva comentarii referitoare la cum vedem şi interpretăm noi, cei de azi faptele strămoşilor noştri. TOTAL FALS !!! Aşa interpretăm şi vedem noi azi ceea ce au fost şi au făcut strămoşii noştri. Şi pentru ca înțelegerea să fie mai adâncă am să recurg la o mică parabolă:

Un tăietor de lemne se duce la pădure să taie un copac pentru a-şi face o casă… După ce dă cu toporul în arborele respectiv vreo oră împrăştiind în jurul său aşchii de lemn şi crengi, înhamă calul la trunchiul curățat de crengi şi îl aduce acasă. Purtând în continuare la brâu toporul se aşează să mănânce. În timpul acesta, un urs furios care tocmai a fost rănit de un arcaş neîndemânatic, în alergarea sa de moarte prin pădure, intră în poiana în care românul nostru-şi ia prânzul liniştit.

Furios şi îndurerat, ursul îl atacă scoțând un urlet puternic. Omul nostru sare brusc în picioare, scoate fulgerător de la brâu toporul şi-l azvârle în ultimul moment, cu puterea spaimei, spre urs. Toporul pătrunde adânc în pieptul fiarei de nu i se mai vede de loc fierul… Ursul cade mort pe loc...

Toporul a fost, în ambele cazuri, o unealtă a distrugerii… A desființat într-o oră, un arbore falnic care poate creştea de peste o sută de ani, şi a omorât într-o fracțiune de secundă, un urs furios. Dar în care din cele două situații este mizeria mai mare ?... Unii dintre dumneavoastră veți spune imediat că în cazul ursului, căci a curs mult sânge… Eu vă spun că de fapt mizeria mai mare a fost în primul caz…

Învățământul şi educația moderne ne-au format convingerea că ființe sunt doar cele care mişcă, care se deplasează care țopăie aleargă se târăsc… tot ce mişcă… Privim imensitatea verde din jurul nostru la fel cum privim pietrele…

Dar adevărul e că toate plantele de pe lume sunt tot ființe vii, şi chiar dacă noi nu simțim asta, şi ele au simțiri şi suflet la fel ca şi noi, numai că acestea se manifestă altfel, inaccesibil simțurilor noastre…

În locul în care pădurarul a tăiat arborele falnic sunt răspândite pe mare distanță în jur bucăți sângerânde ale trupului ființei falnice care a fost arborele…

Aşa-i privim noi pe strămoşi, ca pe plante…

Toporul tăietorului de lemne poate fi o armă a distrugerii lente şi dureroase sau rapide şi scurte, dar la fel de dureroasă… toporul ca atare poate fi foarte periculos dar nu el hotărăşte ce face şi cum, ci coada lui condusă de mâna omului. Singurul moment în care toporul are o oarecare libertate asupra felului cum acționează este atunci când se află în aer aruncat fiind spre o țintă, căci atunci coada nu mai are decât rol de echilibrare a zborului său…

Şi unii, de mult timp se comportă cu poporul acesta, precum cozile de topor… conduse de mâini răuvoitoare. Poate de prea mult timp !…

Vedeți dumneavoastră, dragi cititori, în secolele trecute, suprafața globului era a tuturor, fiecare om de pe planeta aceasta era liber să se stabilească unde dorea sau să plece unde dorea. NU EXISTAU GRANIȚE.

Asta făcea ca cei care voiau să cultive pământul să se stabilească în locuri cu pământ fertil, propice culturilor agricole, cei care creşteau animale se deplasau din loc în loc de la o păşune la alta urmându-şi sau conducându-şi turmele, iar vânătorii şi războinicii umblau teleleica pe unde doreau ei oricând…

Asta în măsura în care cu de la sine voință nu hotărau să-şi petreacă viața în slujba cuiva…

Această situația a făcut ca popoarele sedentare care erau în general agricultori sau pescari să locuiască în localități stabile care au dăinuit şi dăinuie în continuare, în vreme ce păstorii şi vânătorii au rătăcit de-a lungul şi de-a latul pământului după cum le-au hotărât destinul, turmele şi vremea… (condițiile meteorologice).

Marea majoritate a popoarelor aşa zis migratoare au fost aproape fără excepție păstori, vânători sau militari… De ce spun militari ? V-ați obişnuit să priviți popoarele migratoare doar ca pe hoarde cu ochii oblici şi figuri ciudate, care năvălesc în iureşul calului venind dinspre stepele nesfârşite ale Asiei. Am să vă întreb eu acum ? Dar cruciații ce-au fost ?... Veți sări imediat cu gura că erau militari ai ordinelor religioase, etc., etc. ...

Am să vă întreb acum din nou : cine avea de câştigat din aşa zisele războaie de apărare a creştinății ?

Nu cumva clerul (papii şi cardinalii) şi familiile regale împreună cu slugile lor ? Şi ce-au fost cruciații ?

Au fost bărbați care-şi satisfăceau o obligație militară pe o perioadă de timp, față de regele, ducele, sau cum se mai numea nobilul față de care el avea relații de vasalitate asumate de bună voie, sau erau oameni certați cu legea vremurilor care alegeau în locul unor pedepse de privare de libertate sau capitale, serviciul militar cruciat… Atât.

Familiile lor, rămâneau acasă şi-şi cultivau pământul şi-şi creşteau copii şi animalele în continuare în satele lor…

Dar cruciații… dincolo de a fi militari, în ochii popoarelor pe care le-au atacat au fost nişte cotropitori vremelnici, nişte migratori.

Au desființat cruciații formațiunile statale şi popoarele pe unde s-au dus să poarte războaie ? Nu … doar au ucis un procent minor din populațiile locale, de obicei sub 10 % şi au jefuit bogății imense care au intrat în vistieriile papalității şi regalităților vremii…

Asta au făcut şi popoarele migratoare.

Au venit, cu arme şi cai, şi-au impus voința prin lupte sângeroase şi s-au substituit o bucată de vreme conducătorilor locali. Cei mai vestiți comandați de popoare migratoare, Attila Hunul (406 – 453) şi Temujin Mongolul (Gingis Han) (1162 – 1227) nu au condus trupe mai mari de câteva zeci de mii de oameni… Atât erau trupele lor de luptători… Restul erau războinici recrutați din teritoriile ocupate…

Războinici!… Familiile lor rămâneau acasă şi-şi vedeau în continuare de gospodării… Adică în sate rămâneau în continuare copii, femeile şi bătrânii să ducă mai departe viața satului… iar bărbații plecați la luptă prin forța conducătorilor vremelnici dacă aveau noroc şi zile după o lună, un an., câțiva ani se întorceau acasă, sănătoşi sau betegiți de lupte…

Dar viața în teritoriile ocupate mergea înainte….

Atunci populația globului era de câteva sute de milioane de locuitori cel mult… şi între localitățile statornice era o grămadă de teritoriu liber…

Toate aceste hoarde de năvălitori care au brăzdat Europa şi Asia timp de o mie şi ceva de ani (referindu-ne numai la ceea ce am învățat noi la istorie nu şi la zecile de mii de ani anteriori) aveau o sumedenie de loc unde să se aşeze vremelnic…

Aşa se face că-n Transilvania, ca de altfel şi în celelalte provincii româneşti (valahe), timp de sute de ani şi-au avut cartierele generale rând pe rând, goții şi ostrogoții, hunii, şi alții (se spune că de fapt Attila ar fi îngropat undeva „pe-acilea”, pe la noi sau pe la Unguri… căci cartierul lui general a fost în Câmpia Panonică)…

După huni toate celelalte hoarde năvălitoare au avut aşezări vremelnice pe teritoriul țării noastre sau ale țărilor vecine, dar asta nu înseamnă că veneau şi găseau aici un loc pustiu şi se aşezau ei…

Pur şi simplu printre satele dacice, sau mai târziu zise ale valahilor apăreau aşezări vremelnice care dispăreau odată cu retragerea celor care le construiseră… Dar noi, cei de aici, urmaşii arienilor-pelasgi ai „preistoriei” am fost şi am rămas aici, în satele şi oraşele noastre, permanent văzându-ne de viața noastră fără să ne pese prea mult de veneticii care veneau sau plecau umblând aiurea pe suprafața globului trecând sau stabilindu-se momentan printre satele noastre..

Am să vă prezint mai jos un grupaj de fotografii ale unor hărți. Le-am luat de pe saitul domnului profesor Nicu N. Tomoniu, căruia-i mulțumesc pentru faptul că mi-a permis să pot folosi hărțile dumnealui.

Dacă ar fi să ne luăm după aceste hărți… noi… Şi noi, pe-aici pe acolo din când în când câte o bucățică printre hoarde de năvălitori…

Cam aşa văd istoricii, mai ales cei din străinătate teritoriul românesc de-a lungul a exact cei o mie de ani pe care i-au cam şters cu buretele prin expresia „invaziile migratoare”…

Ce e mai grav este că aşa ne vedem şi noi țara, tocmai datorită faptului că profesorii noştri nu ştiu cum să ne predea (sau nu vor) despre această perioadă…

Să fim serioşi, Niciodată aceşti năvălitori nu au fost mai numeroşi decât populațiile locale !

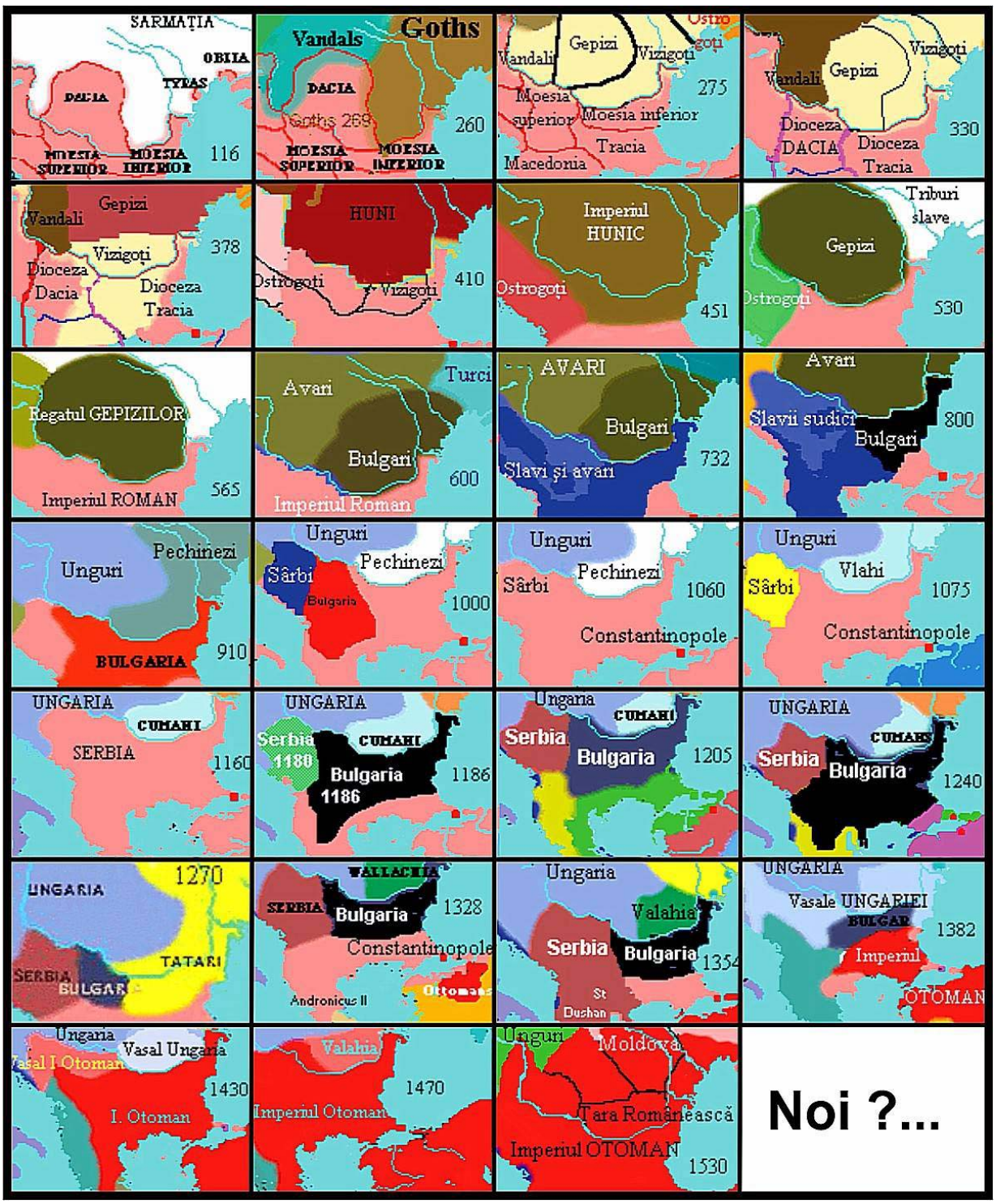

Cu puțin timp în urmă s-a făcut un studiu genetic foarte amănunțit care a dat nişte rezultate ce i-au cam lăsat mască pe istoricii occidentali… Faptul că noi nu prea ne înrudim cam de loc cu italienii în schimb suntem rude cu scheletele pelasgilor şi populațiilor pregetice îngropate în perioade preistorice şi antice vechi, pe tot teritoriul fostului stat trac al lui Burebista ?

„Cum aşa ?!” – or fi zis ei... „Adică cum, românii chiar sunt urmaşii strămoşilor lor ?!! Păi timp de vreo o mie şi ceva de ani nu au fost acolo vreo

zece, doisprezece popoare – migratori de prin stepele Asiei şi ale Europei vestice ?!”…

Cât de prost trebuie să fii să-ți închipui că populația de pe întregi areale geografice dispare periodic pentru a fi înlocuită de altă populație de cu totul alt neam ?!... Fireşte că istoricii lor nu cred asta, dar nici nu au crezut sincer în continuitatea acestui popor pe aceste meleaguri de mii şi mii de ani, şi mai ales ei asta doresc să inducă în mentalul public, faptul că acest teritoriu, atât de bogat şi hărăzit de la Dumnezeu cu de toate, a fost un fel de „Terra Virgina” pe care s-au perindat de-a lungul istoriei tot felul de popoare înlocuindu-se unele pe altele…

Noi din punctul lor de vedere nu prea am existat… şi se vede clar din hărțile pe care le tot vântură ei pe internet, că aşa gândesc despre noi… A cui e vina ? **A ISTORICILOR NOŞTRI ! PUNCT**.

În momentul în care expediezi o perioadă de o mie de ani din istoria poporului tău în câteva lecții dintr-un manual, poți fi suspectat ori de prostie ori de slujirea unor interese străine poporului tău… Ori istoricii numai proşti nu sunt… ei ştiu perfect aceste lucruri despre care vă vorbesc eu aici de atâtea pagini, numai că, vedeți dumneavoastră dragii mei cititori, comunitatea academică per ansamblul ei, şi aici se includ şi istoricii şi arheologii, primeşte fonduri pentru studii şi cercetări şi pentru salarii, de la cei care conduc lumea, şi ca urmare dacă ies din cuvântul acestora, îşi pierd fondurile, salariile sau posturile…

Când un istoric sau un oricare alt om de ştiință de la nivelul lui academic, de acolo de sus, încearcă să spună prostimii ceva adevăruri, imediat e tras de mânecă de „colegii binevoitori” care-l atenționează că această afirmație, nu prea e conformă cu punctul de vedere oficial, şi că ar fi mai bine să se oprească… să nu continue pe calea pe care a pornit…

Ce v-a face acel om ? Înainte de orice se va gândi la salariul său, la beneficiile lui materiale şi la familia lui, şi până va face asta va uita de binele comun al poporului său… Şi astfel noi… prostimea, dacă vrem să aflăm ce şi cum despre noi, despre rostul nostru pe acest pământ trebuie să ne informăm singuri, studiind sute sau mii de articole, zeci de cărți… să pierdem mult timp şi poate şi bani pentru asta… Cât la sută dintre dumneavoastră credeți că sunt şi dispuşi şi au şi posibilitatea de a face asta ?... un procent cam la fel de mic cât numără comunitatea acelor oameni de ştiință care ştiind, mint prin omisiune, trădându-şi în felul acesta neamul şi patria…

De aceea noi nu ştim aproape nimic despre istoria noastră, despre primul mileniu al erei noastre şi despre celelalte dinaintea lui… Ne-a ajutat internetul, căci ne-a facilitat celor care vrem cu adevărat să aflăm, să aflăm… Numai că nu oricine ştie ce şi unde să caute şi nu oricine ştie şi cum să cearnă adevărul din neghina minciunii…

Toate aceste neamuri de popoare migratoare care s-au perindat pe lângă noi şi printre noi de-a lungul acestui mileniu, nu au făcut altceva decât să uzurpe pentru scurte perioade, prin voința armelor, puterea de la cnejii, principii sau

voievozii locali. Atât… Viața noastră a țăranilor, agricultorilor, ciobanilor sau târgoveților a continuat mai departe.

Indiferent că a fost vorba de popoarele unor imperii migratoare mari şi crude cum au fost hunii lui Atttila sau mongolii lui Timur Lenk (Tamerlan – 1336 – 1405) ori ai mai puțin sângerosului Gingis Han sau turcii Imperiului Otoman, ori dacă aceste imperii au fost mai mici cum ar fi fost cele ale goților, ale avarilor, ungurilor, cumanilor, tătarilor sau bulgarilor, toate fără excepție au apărut, s-au edificat şi apoi au dispărut cu ajutorul calului şi al arcului….

V-ați întrebat vreodată, cum de acum în vremurile moderne, nu mai au loc asemenea mişcări de oameni pe suprafața pământului ? Eu mi-am pus şi această întrebare şi am ajuns la concluzia că principala cauză este tocmai existența în timpurile noastre a granițelor, a formațiunilor statele, a statelor, a celor care conduc şi a sistemului juridic…

Atunci cei care băteau pământul în lung şi-n lat erau respectați, iubiți sau temuți. Dar asta pentru că oamenii de atunci ştiau să le aprecieze faptele aşa cum şi aceştia le apreciau pe ale celor ce-şi apărau cu dârzenie, țarina, viața, familia şi principiile…

Dar la un moment dat în istorie, conducătorii de pe întreaga planetă, au ajuns cumva la înțelegerea faptului că mult mai bine stăpâneşti masele prin înşelăciune, minciună, manipulare, şi legi decât prin puterea armelor…

Dar pentru a putea face asta trebuia ca masele să renunțe a-şi mai apăra convingerile şi tradițiile cu arma în mână… Şi mai presus de asta, popoarele trebuiau cumva determinate să renunțe nu numai la a folosi arma dar şi la a-şi mai apăra fie chiar şi verbal principiile şi drepturile… asta s-a făcut prin construcția formațiunilor statale, prin trasarea formală a granițelor, prin crearea trupelor de menținere a ordinii, prin crearea sistemelor legislative …

Şi după ce s-au creat toate astea s-a indus mentalului public faptul „că nu mai aveți nevoie de arme, căci iată noi, vă apărăm interesele, noi facem legi pentru voi, noi trasăm granițe pentru ca ceilalți să nu vă mai cotropească pământurile”… dar omul nu a înțeles că încet, şi pe nesimțite devenea prizonier între nişte granițe care slujeau interesele celor care le-au trasat.

Şi treptat omul a uitat să mai pună imediat mâna pe jungher sau pe arc ori de câte ori trebuia să-şi apere drepturile… în schimb a început să învețe să lingă condurii celor de sus… şi încet dar sigur s-a ajuns la ce suntem azi… O gloată imensă de vreo şapte miliarde de păpuşi păpuşate de câțiva, pe care nici măcar nu-i bănuim cine sunt… şi nu mai ştim să punem mâna pe armă dar nu mai ştim nici să ne apărăm în vreun alt fel, drepturile, viața şi familia… Retoric vă întreb acum :… Priviți în jurul vostru… De douăzeci şi ceva de ani, această țară e jefuită, iar ființa națională a acestui popor este agresată tot mai mult în încercarea de a fi desființat… Ați făcut ceva ? Nici măcar să ieşiți pe străzi nu mai ştiți…

Şi acum nu mă adresez doar dumneavoastră, concetățenilor mei, mă refer prin retorica mea exprimare la poporul întreg de păpuşi de pe toată planeta…

Acum dacă cineva ridică tonul la un funcționar reamintindu-i că de fapt trăieşte din taxele şi impozitele poporului, adică pe spinarea poporului, ceilalți îl trag de mânecă îndemnându-l să se potolească că nu e bine ce face…

Nu-i mai respectăm pe cei care sunt drepți şi ştiu să-şi apere principiile şi drepturile apărându-le în acelaşi timp şi pe ale noastre, ci-i urâm, ne e teamă de ei, ne e teamă de consecințele comportării lor…

Am ajuns nici măcar să ne mai dăm seama când ni se face o nedreptate… nişe păpuşi jalnice care fac pe ele de frică de fiecare dată când reprezentantul statului suflă spre ele… Popoarele acelea de la începutul istoriei noastre au fost oameni adevărați, oameni drepți care ştiau ce-i bine şi ce-i rău… Noi, nici măcar propriile noastre drepturi nu ne dăm seama care sunt, dacă le mai avem sau nu, sau dacă sunt sau nu încălcate şi de către cine… Şi avem pretenția că ştim şi înțelegem istoria…

Am spus că arcul compozit a fost o invenție a uni popor inteligent invenție ce s-a petrecut undeva prin ultimul mileniu dinaintea erei noastre, şi acest arc a fost apoi preluat şi dezvoltat de toți cei care au avut de-a face cu acea civilizație… civilizația ariană – pelasgă… Faptul că asiaticii au dus la perfecțiune acest arc, este tocmai datorită caracterului lor de popoare migratoare, căci marea majoritate a popoarelor din Orient, fie cel apropiat sau din stepele Asiei centrale erau popoare de nomazi crescători de animale… aceştia trăiau preponderent din produse animaliere şi vânat… condiții propice pentru ca o unealtă cum e arcul să se dezvolte până la a atinge perfecțiunea…

De aceea arcurile de acest tip se împart în două mari categorii arcurile turco – mongole şi cele crimeo – tătare. Diferența între ele este insesizabilă pentru ochiul unui neinițiat şi ea constă în special în dimensiuni (prima grupă fiind formată din arcuri de dimensiuni mai mari) şi în tehnologia şi materialele din care sunt realizate decât în aspect…

Voi începe prezentarea acestor arcuri cu un arc deosebit cum era şi poporul care-l folosea, anume arcul hunilor. Hunii, popor asiatic de păstori războinici şi cruzi, a căror înfățişare era cu atât mai înspăimântătoare cu cât bărbații lor, care se purtau de obicei raşi în cap, aveau craniile deformate mecanic din fragedă copilărie astfel că aveau un aspect straniu şi înspăimântător, au adus groaza şi spaima în Europa prin raidurile lor călare, care se petreceau fulgerător urmate de retrageri la fel de surprinzătoare… Practic erau nişte luptători de gherilă de neegalat. Astfel, începând de prin 350 după ce invadaseră teritoriile orientului îndepărtat încep să se îndrepte spre Europa, împinşi se pare de condițiile climatice ce s-au înăsprit în acea perioadă… turmele şi oamenii trebuiau hrăniți şi cum ştiau că Imperiul Roman e plin de bogății, nu uitați că tocmai de curând romanii părăsiseră Dacia pe care o jefuiseră de miile de tone de aur şi argint…

Când a ajuns în Europa, părintele celui care avea să fie ultimul şi cel mai mare rege al lor, Attila (406 – 453) s-a stabilit în câmpia Panonică. Aici şi-a avut cartierul general Attila până la moartea, survenită printr-un accident vascular (sau după alte surse prin otrăvire). Şi sunt unele legende care spun că ar fi îngropat aici, o legendă chiar i-ar situa mormântul, fie al lui fie al unuia din fii lui, pe teritoriul României de azi, anume în localitatea Ațel de lângă

Sighişoara – posibil ca toponimicul să vină de la numele lui Atilla sau Atilla cel mic, adică fiul lui Atilla) Attila a avut în mod categoric un rol hotărâtor în slăbirea şi ulterior destrămarea imperiului roman.

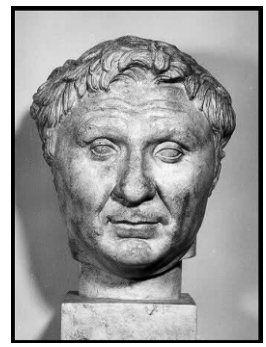

Dar deşi a atacat Roma, s-a întors brusc din drum după o discuție avută cu papa de atunci, Leon I. Singurul general din întreaga Europă care a reuşit atunci să-l învingă a fost generalul de origine dacă, Flavius Aetius (alături) originar din Durostorum, (Silistra de azi) care l-a înfrânt în celebra bătălie de la Câmpiile Catalaunice (lângă Châlons-en-Champagne în Franța).

Priviți imaginea următoare care prezintă două portrete ale lui Attila, din timpul său, un desen şi o imprimare în relief de pe o medalie şi de asemenea vedeți un tablou care-l reprezintă pe tron alături de suita sa. Din păcate nu am reuşit să aflu cum se numeşte tabloul şi cine l-a pictat…

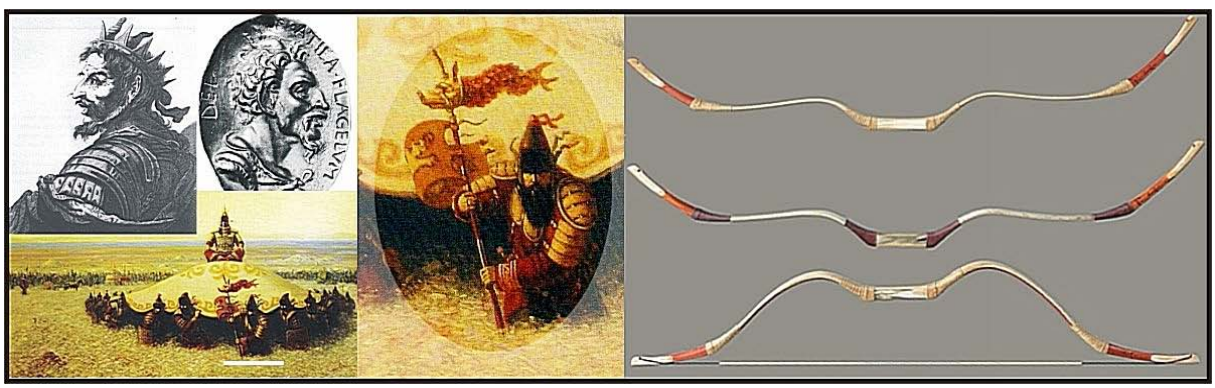

Remarcați steagul pe care una din căpeteniile sale îl poartă… l-am subliniat în desen… poate, de ce nu ? – acesta era unul din cei trei principi valahi de la curtea lui ?...În dreapta vedeți reconstituirea arcului folosit de huni. Acest arc era unul deosebit față de celelalte arcuri folosite în epocă cât şi ulterior prin puternica sa asimetrie. Ceea ce-l făcea mai uşor de utilizat călare.

Felul cum e construit acest tip de arc nu-l încadrează în nici una din cele două grupe principale constructive de care am spus mai sus, căci prin dimensiuni e între ele dar faptul că e asimetric îl face a fi unic, dar nu-i totuşi chiar în afara lor căci, tehnica de construcție e similară.

Şi pentru că nu am spus-o până acum poate e cazul să spunem că siahurile (în engleză „Siyahs” – nu am găsit echivalent în limba română), piesele rigide de la capetele braţelor arcului se crede că au fost prima dată adăugate pe arc de către arcarii huni.

Vom vorbi mai târziu despre rolul lor atunci când vom studia felul cum zboară săgeata şi cine-i influenţează zborul.

Tradiţia construcţiei acestor arcuri a fost preluată de arcarii unguri, căci ungurii, cel puţin o parte din ei, se revendică a fi urmaşii hunilor. Din păcate pentru ei, şi poate din fericire pentru noi, adevărul istoric nu are nici în clin nici în mânecă cu revendicările lor chiar dacă ei de vreo două secole îşi tot numesc copiii cu numele marelui conducător hun. Istoricii sunt unanim de acord că ungurii nu au cum să fie urmaşii hunilor căci aceştia ar fi dispărut, şi deci sunt urmaşii poporului migrator numit chiar unguri… adică… culmea – Nu !? – sunt urmaşii strămoşilor lor… care s-au stabilit în câmpia panonică la multe secole după ce hunii plecaseră şi anume prin secolul nouă - zece. Un lucru cu care nu sunt de acord, eu personal, este că hunii ar fi dispărut… Niciodată nu am considerat că un popor poate dispărea, el poate doar să fie înghiţit, înglobat, asimilat de către un alt popor mai numeros. Singurele situaţii când un popor ar putea dispărea definitiv sunt fie un genocid planificat, fie un cataclism la scară continentală cum a fost spre exemplu scufundarea Atlantidei… Dar trebuie să ştiţi că nici în acel caz atlanţii nu au dispărut definitiv. O parte din ei au scăpat şi sunt cei care au fost apoi civilizatorii celor mai vechi popoare ale civilizaţiei actuale. Toth – numit şi Hermes Trismegistul a fost un cetăţean atlant.

În afară de asta, chiar şi atunci când un popor este asimilat de către un altul mai numeros, el nu-şi va pierde definitiv nici limba nici obiceiurile … Ceea ce ai învăţat timp de secole sau chiar milenii din tată în fiu de la strămoşii tăi nu poţi uita aşa, peste noapte în câţiva ani, cum nici în câteva zeci sau sute de ani…

De aceea eu cred că hunii au fost, după destrămarea imperiului lor, înglobaţi în alte imperii care i-au urmat şi eu cred că o parte a imperiului mongol, a celui tătar dacă nu chiar şi a celui otoman a cuprins şi pe huni…

Merg pe premiza obiceiului multora din populaţiile actuale din orientul central, de a continua să se radă în cap… Poate că au uitat sau au renunţat să-şi mai mutileze copii ţuguindu-le craniul, dar de ras în cap…

Bine, faptul că din punct de vedere istoric un popor nu mai apare deoarece a fost asimilat de altul poate fi interpretat ca o dispariţie, dar e o dispariţie prin nemanifestare nu prin nefiinţare.

Sunt convins deci, că o parte din triburile acelor mari imperii au fost huni, şi că urmaşii lor trăiesc şi acum răspândiţi probabil pe tot întinsul Rusiei, Mongoliei şi Chinei de azi. Şi la fel gândesc legat de toate celelalte popoare despre care istoricii afirmă că ar fi dispărut…

Voi continua cu arcul crimeo – tătar, care este caracteristic celei mai mari părţi a populaţiilor din zona central asiatică şi a Rusiei de azi.

Nu am a vă prezenta un arc fotografiat prin vreun muzeu. Imaginea aceasta reprezintă doar o reproducere modernă a acestui tip de arc. Fireşte deoarece e destinat a fi utilizat pentru tir sportiv şi de agrement arcul este în sine o operă de

artă. Atrag atenția că așa cum am spus acest tip de arc este mai scurt decât cele de alte tipuri, scurtimea lui fiind de fapt obținută nu doar prin micșorarea brațelor ci și prin folosirea unor siahuri mai scurte. Următorul arc, cel de tip turco – mongol, care e folosit în prezent pe o largă arie geografică, este destul de asemănător cu deosebirea că este mai mare și mai puternic și are siahurile mai lungi. În rest în buna tradiție artistică a orientului și aceste arcuri au fost unele foarte frumos pictate, mai ales când erau proprietatea unor războinici de vază…

De altfel arcuri turcești originale din timpuri mai vechi se păstrează în multe din muzeele de pe cuprinsul fostului Imperiu Otoman, mai puțin la noi, unde cele vreo trei arcuri au fost probabil dezgropate de pe foste câmpuri de luptă sau morminte ale unor oșteni turci de rând și sunt extrem de deteriorate.

În partea neagră de sus sunt două arcuri și o tolbă cu săgeți toate vechi de pe vremea lui Gingis Han, piese de muzeu. Dedesubt sunt schițe ale structurii unui arc de tip turco – mongol iar alături sunt două fotografii față și spate ale unui arcaș mongol fotografiat prin anii patruzeci ai secolului trecut. Alături de el vedeți două frumoase arcașe din prezent. Dedesubt un arc de acest tip, construit

de meşterii arcari din prezent. De altfel meşteşugul acesta nu a dispărut nici în Mongolia nici în Turcia şi de asemenea nici în celelalte țări din jurul lor… firește, noi nu suntem nici pe lângă Turcia nici pe lângă Mongolia… Despre cauzele dispariției acestui meşteşug la noi vom vorbi mai târziu… În colțul din dreapta deasupra arcului e un detaliu mărit al uneia din fotografiile de deasupra ale vechiului arcaş, detaliu în care se vede felul cum e construit arcul lui în zona în care coarda calcă pe arc.

De altfel trebuie spus că între arcul mongol şi cel tătar există diferența că deşi arcul mongol e mai mare şi are siahurile mai lungi decât ale arcului tătar, acestea sunt totuşi destul de scurte în comparație cu cele ale arcului turcesc.

Arcurile asemănătoare sunt cele chinezeşti. Cele chinezeşti de fapt seamănă foarte mult cu arcurile turceşti, fiind arcuri destul de mari şi de puternice. Cele două arcuri pe care le vedeți în imaginea de mai jos sunt arcuri manciuriene iar cel din stânga am şi informația că este din dinastia Qing. Puteți să înțelegeți ce poate face acest tip de arc vizionând filmul artistic sud coreean „Săgeata, arma supremă” în care e prezentată povestea a doi frați, care sunt prinşi în iureşul invaziei manciuriene din Coreea din anul 1636.

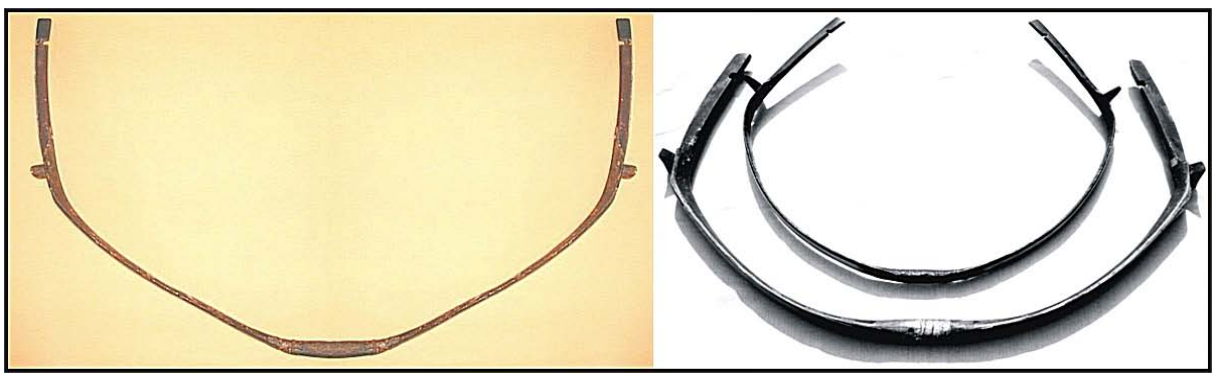

După cum observați sunt arcuri destul de mari, care au siahuri foarte lungi.

Nişte arcuri speciale fac şi folosesc, în prezent şi chiar de câteva secole încoace, arcarii şi arcaşii indieni.

Acolo se construiesc arcuri din metal… sunt nişte adevărate bijuterii ale oțelăriei indiene şi sunt la granița dintre meşteşugul arcarilor, al oțelarilor şi al bijutierilor.

Observați ce diferențe sunt atât față de forma arcurilor folosite de țările din jur cât şi în funcție de tipul, de arc metalic construit căci există mai multe tipuri, sau generații de asemenea arcuri.

Faptul că eu, aici v-am prezentat aceste arcuri metalice, nu înseamnă că în India se fac numai arcuri metalice. Nu. Acestea-as arcuri relativ moderne, cam de când au fost ei sub ocupația engleză. Dar la ei se fac la fel ca la toate popoarele din jur şi arcuri din materiale naturale după tehnologii tradiționale. În general arcurile indiene nu diferă radical de acela ale popoarelor din jur, fiind tot arcuri recurbe, cu siahuri şi au diferite dimensiuni şi forțe în funcție de scopul pentru care au fost făcute.

Arcuri deosebite fac de asemenea coreenii. În imaginea următoare vedeți câteva fotografii:

Trebuie spus că nici aici meșteșugul realizării arcurilor nu a dispărut căci coreenii fac arcuri din lemn de bambus întărit pe spate cu tendon şi pe față cu corn de cornute mari, de obicei de bivol, de vacă sau capre ibex. Sunt arcuri foarte subțiri, foarte puternic recurbate, şi care, urmare a acestui fapt, sunt extrem de uşoare dar totodată surprinzător de puternice, arcurile lor putând trage în mod normal la distanțe de peste 150 m. Nu știu ce puteri au, dar după aceiaşi tehnologie ei construiesc şi arcuri mici, normale cum construiesc şi arcuri foarte mari şi foarte puternice, unul vedeți în fotografia a doua de sus. Jos vedeți un meşter în atelierul său, domnul Kim, deasupra sunt trei din produsele sale, alături se văd materialele din care dumnealui construieşte aceste arcuri, şi de asemenea un rastel din magazia lui unde sunt înşirate arcurile aşa cum înşirăm noi hainele pe umeraş în şifonier. Sub fotografia cu arcul uriaş este un tânăr student întinzând demonstrativ un arc tradițional. Ultima fotografie este, la fel ca şi pe coperta spate a acestei cărți, un arc vechi, piesă arheologică. În mijlocul ei sunt trei inele. Facem precizarea că în anumite tipuri de priză a corzii, unele popoare se folosesc de inele, care le uşurează suportarea presiunii reacției corzii arcului. Până acum v-am prezentat pe scurt cele mai reprezentative grupe de arcuri din Europa, Asia şi Orientul apropiat. Dar pe globul terestru mai sunt trei continente. Ei bine, dacă din câte știu eu australienii nu au folosit niciodată arcul şi săgeata, ei vânând cu ajutorul bumerangului, popoarele celorlalte două continente au folosit din totdeauna această unealtă şi o folosesc şi în prezent.

Veți fi însă, oarecum dezamăgiți de cum se prezintă aceste arcuri căci, popoarele care le folosesc au rămas la stadiul de a folosi arcul doar pentru a-şi procura hrana. Ori o veveriță sau o căprioară pot fi foarte bine vânate cu arcuri mult mai simple decât cele dezvoltate de războinicele popoare din „lumea veche”

Voi începe cu arcurile unui popor care deşi nu a dispărut, nici nu se poate spune că mai este un adevărat popor. E vorba de poporul locuitorilor continentului nord American, aşa numitele piei roşii. Ei poate au fost singurii care au folosit arcul şi pentru război. Dar au făcut-o de nevoie. Iată câteva portrete ale unor oameni care au existat, au trăit, şi-au iubit patria şi au luptat până la ultima suflare să şi-o apere. În dreapta într-un portret pictat şi în două fotografii îl vedeți pe ultimul dintre ei, marele luptător apaş Geronimo:

Tradițional, toate triburile de piei roşii de pe continent, duceau o viață caracteristică comunei primitive, fiind în general, oameni paşnici, pescari, vânători, sau culegători şi agricultori. Aveau însă o spiritualitate superioară invadatorilor care i-au decimat, şi nici chiar în ziua de azi nu sunt mulți care le-au înțeles viața şi tradițiile. Reduşi la câteva grupuri răzlețe răspândite pe tot cuprinsul Statelor Unite ale Americii, sunt ținuți în condiții mizerabile în lagăre, numite rezervații, unde nu li se pun la dispoziție nici posibilitățile de a-şi duce viața conform tradițiilor lor ancestrale dar în acelaşi timp li se refuză şi dreptul la muncă prin faptul că în mod deliberat se caută a nu se dezvolta nici un fel de industrie care să le poată permite o supraviețuire decentă… Astfel, încet dar sigur cu fraze sforăitoare prin care se declară că sunt ținuți în rezervații pentru a fi feriți de ispitele şi murdăria vieții civilizate, sunt conduşi spre extincție…

Pentru cei care vor să ştie cu adevărat mai multe despre acest popor extrem de inteligent şi de inventiv, care a fost cel al nativilor americani, le recomand cartea „Aventura marilor căpetenii indiene” prezentă la bibliografie, şi de asemenea filmul documentar „Efectul canar”, un film cutremurător despre realitatea destinului acestor oameni.

Au fost sute de triburi, grupate după tipurile somatice şi familii de limbi, care la venirea europenilor, s-au aliat în tot felul de alianțe pentru a-şi apăra patria. Din păcate arcul lor nu a fost şi nu este un arc extrem de performant, aşa

cum spuneam, el fiind în special construit pentru vânătoare. Şi oricum orice fel de arc ai avea, când te confrunți cu armate întregi de demoni furioşi înarmați cu arme de foc…

Absolut tot ceea ce au realizat aceşti oameni de-a lungul istoriei lor, au fost obiecte de un înalt rafinament artistic, până şi cel mai neînsemnat obiect fiind împodobit cumva în culori şi modele tradiționale amintind de puternica lor legătură cu natura pe care au înțeles-o şi în care s-au integrat, cum nu pot s-o facă decât cei care trăiesc de milenii în sânul naturii.

Arcurile şi săgețile lor nu fac excepție… Până la venirea europenilor toate săgețile acestor popoare aveau vârfuri din silex în prelucrarea căruia ei erau maeştri. Despre săgețile lor vom mai vorbi. Acum priviți acest grupaj de imagini reprezentând câteva arcuri tradiționale ale lor:

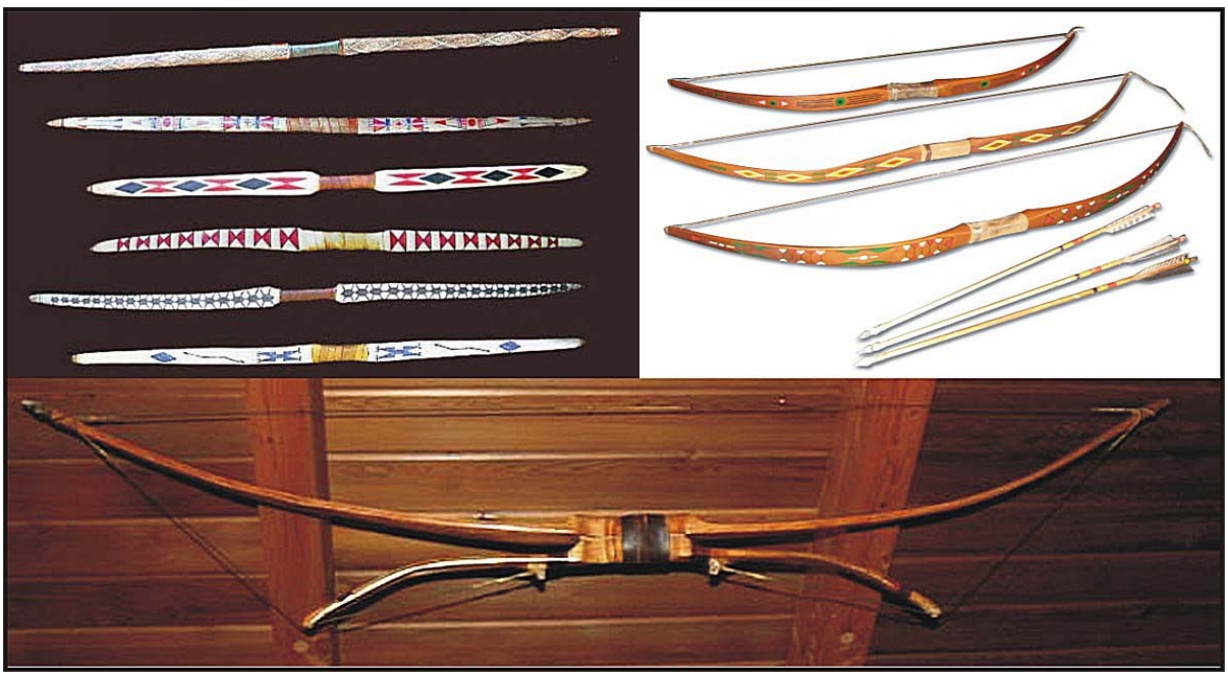

Sunt arcuri realizate în special dintr-o specie de lemn destul de comună în America de Nord dar aproape inexistentă în Europa, Osage-orange (*Maclura pomifera)*, arbore căruia francezii îi spun „arborele de arcuri”. Din punctul de vedere al calităților pe care le are ca lemn pentru arcuri este cumva echivalentul american al tisei din Europa, dar este mult mai puternic, putându-se realiza arcuri de puteri comparabile cu arcul lung englez dar la lungimi mai mici.

Ceea ce probabil că v-a atras atenția în acest grupaj este fotografia acestui arc siamez ciudat, atârnat pe grinzile unui tavan. Este un tip de arc deosebit folosit de unele din triburile federației Abenaki/Penobscot din nord estul continentului nord American. Populația penobscot care mai trăieşte este situată la granița dintre Canada şi Statele unite pe malul oceanului Atlantic şi numără cam trei mii de persoane declarate a fi de origine din aceste triburi.

Arcul e format de fapt prin alipirea a două arcuri spate în spate, în aşa fel că arcul mai mic, aflat pe spatele arcului mare, contribuie la creşterea rezistenței la întindere a acestuia şi implicit la mărirea forței sale. E o soluție tehnică

interesantă oarecum asemănătoare cu cea adoptată de constructorii de arcuri eschimoşi despre care vom vorbi imediat. Deoarece aceste populații locuitoare în zone de deltă de pe malul oceanului nu au avut la dispoziție o esență de lemn cu caracteristicile cerute de construcția unui arc, (plantele de pe malul apelor sunt în general plante care înmagazinează multă apă şi deşi pot fi foarte elastice nu au şi o rezistență la compresie şi o rigiditate adecvată) ingenioşii constructori ai acelor locuri au ales această soluție constructivă.

Există pe planeta aceasta oameni care trăiesc în junglele cele mai de nepătruns, există oameni care trăiesc în stepele permanent bătute de vânturi şi de viscole, există oameni care trăiesc la peste cinci mii de metri altitudine pe munții permanent înzăpeziți, cum există oameni care trăiesc în deşerturile planetei sau pe insule minuscule… toți aceşti oameni au ales de-a lungul istoriei lor multimilenare să rămână acolo unde s-au născut, nu au dorit să caute o viață mai uşoară, mai comodă, mai convenabilă…. Dintre toate aceste populații îi admir cel mai mult pe cei care trăiesc de mai bine de cinci milenii în nordul îndepărtat dincolo de cercul polar de nord… Acei oameni micuți cărora noi ceilalți le spunem eschimoşi şi despre care de fapt nu prea ştim mare lucru…

Acei oameni care răspândiți din Alaska în preajma întregului cerc polar până-n Canada, au o istorie fascinantă şi de-ale căror tradiții, la fel ca şi în cazul pieilor roşii, riscăm să nu mai ştim nimic căci încet, încet le distrugem civilizația… actualmente au mai rămas vreo o sută cincizeci de mii.

Sunt un popor fascinant… cu mii de ani în urmă au fost un popor asiatic, nomad, care trăia din creşterea animalelor şi care, încet, încet, fiind mai paşnici decât popoarele din jurul lor, au fost împinşi spre nord şi nord est. Astfel după ce – s-au răspândit în cele mai inospitaliere locuri în Siberia şi insulele arcticii asiatice, au trecut strâmtoarea Bering în Alaska şi s-au răspândit până în Canada şi Groenlanda… Actualmente cei mai mulți sunt în Alaska şi-n Groenlanda.

Dacă la început au trăit în corturi, şi case din lemn, pe măsură ce au ajuns mai departe în nord iar lemnul a fost din ce în ce mai puțin şi ei s-au adaptat la un nou stil de viață, mai ales cei din Groenlanda, şi din nordul continentului american, au început să locuiască, cel puțin temporar în case construite din gheață… cunoscutele iglu-uri.

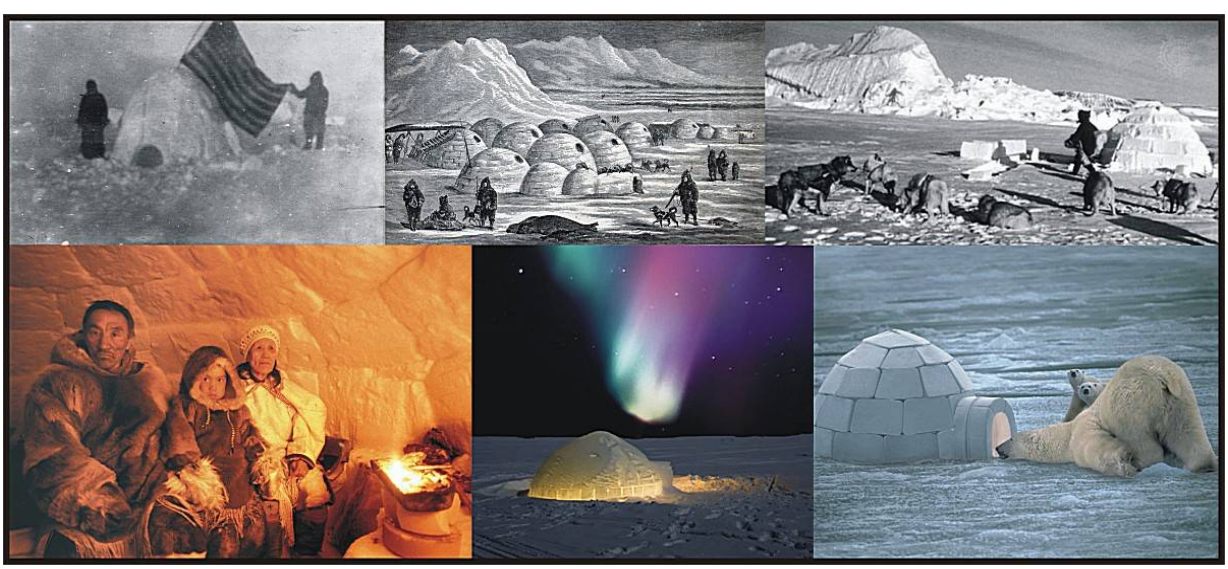

Imaginea din stânga sus este o fotografie a lui Frederick Cook din anul 1909, alături este un desen dintr-un studiu din 1865 făcut de cercetătorul vieții inuiților Charles Francis Hall care reprezintă o comunitate din golful Frobisher din sudul insulei Baffin din Canada. A treia fotografie reprezintă un eschimos care, înconjurat de câinii săi construieşte un iglu. Jos vedem o familie care tocmai a intrat în casa lor de gheață şi sunt onorați de vizita fotografului…

Oricât vi s-ar părea de ciudat, aceste case din gheață țin foarte cald. Şi dacă după construcție sunt izolate prin interior cu blănuri pentru ca căldura acumulată dedesubt să nu ajungă să topească gheața, se poate trăi foarte confortabil în ele.

Firește că un iglu construit temporar nu va avea căptuşeală de blană şi va arăta ca cel din fotografia alăturată, adică se vede foarte frumos lumina prin pereții lui, rivalizând cu feeria de culori a aurorei polare…

Oricum o asemenea casă este chiar de invidiat, după cum vedeți că o invidiază şi mama urs din ultima fotografie… Le-ar sta bine puişorilor ei acolo, înăuntru… sau e rost de ceva mâncare ?...

Numele de eschimoşi este un nume cu care i-au botezat populațiile de piei roşii din nordul continentului american, denumire care înseamnă „mâncători de carne crudă”.

Ei îşi spun după zona de locuire şi grupa lingvistică inuiți (oameni adevărați) – cei mai numeroşi – cei din Alaskla, Canada şi Groenlanda, ainu – cei din Japonia şi o parte din cei de pe malurile strâmtorii Bering, sau aleuți cei din nordul Asiei.

O parte din ei, au rămas la îndeletnicirea lor de bază, aceea de crescători de animale şi au ajuns să crească reni în nordul continentului european şi bună parte din Asia – aceştia se numesc laponi…

Dar cei care trăiesc pe malurile oceanului arctic sunt cu adevărat un popor impresionant…

Când natura nu-ți mai oferă decât gheață şi animale marine ajungi să trăieşti în gheață şi cu ajutorul aproape exclusiv al animalelor marine…

Cam tot ceea ce noi facem sau am făcut, pe restul globului, din lemn şi alte materiale, ei fac din oase, fildeş, piele sau fanoane de balenă. Căci ei sunt primii oameni de pe planetă care s-au încumetat şi au reuşit să vâneze cu succes deosebit toate mamiferele marine începând cu măruntele foci şi terminând cu uriaşii mărilor, balenele…

La ei toate instrumentele gospodăreşti fie ele de uz casnic sau pentru vânătoare şi pescuit s-au făcut din puținul ce le-a fost pus la dispoziție de mare şi de zonele de coastă…

După cum vedeți aveau până şi ochelari de protecție împotriva razelor solare reflectate de zăpadă… Încercați să determinați ce reprezintă şi la ce foloseşte fiecare din piesele pe care le vedeți în imaginea de mai jos. Acestea-s doar o mică parte din multitudinea de scule şi unelte pe care le făceau şi continuă să le facă eschimoşii din materiale naturale… Şi cu toate astea să ştiți că instrumentele lor nu sunt nici mai puține nici mai proaste decât ale noastre, ale celorlalți… Doar că au o mare calitate, sunt foarte practice… sunt un popor inventiv şi care a ştiut să ducă spiritul practic la extrem…

Datorită acestui spirit practic, mult timp a circulat pe seama lor legenda că şi-ar omorî copii şi bătrânii care-i încurcă… O minciună sfruntată care nu putea fi scornită decât de cei care nu le cunoşteau viaţa.

Eu am realizat cu adevărat cât sunt de inventivi când, în urmă cu nişte ani, am avut ocazia să văd cum pescuiesc ei cu plase, pe banchiză…

Până la acel film, dacă cineva m-ar fi întrebat cum se poate pescui cu plasa pe banchiză i-aş fi spus că e imposibil, căci nu ai cum să întinzi plasa sub banchiză…

Până atunci am fost convins că pe banchiză se poate pescui doar cu undița la copcă… Dar pescuitul cu undița niciodată nu-ți va putea furniza suficient peşte ca să poți să-ți hrăneşti o familie întreagă… Ei bine, ei au ştiut cum să rezolve această mare problemă… au reuşit să întindă plasele între două sau mai multe copci… Pentru asta se folosesc de un instrument cu adevărat genial, care păşind pe suprafața de dedesubt a gheții întinde plasele de la o copcă la alta trăgând de ele… Nu ştiu cum se numeşte instrumentul şi nu i-am găsit un echivalent în limba română. În engleză poartă numele de „Ice jigger”. Iată-l :

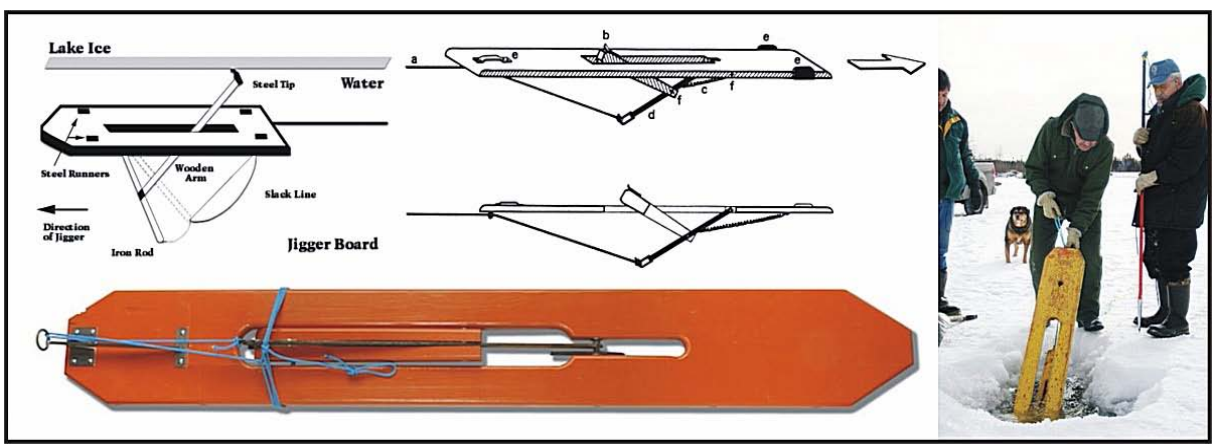

„O simplă scândură de lemn” – ați spune … Dar se târăşte agățându-se de gheață la fel ca o şopârlă geko pe tavan…

Se face o copcă şi se introduce „şopârla” sub gheață”. Trăgând de sfoara care e legată de gheara „şopârlei”, acesta la fiecare tracțiune a sforii se va agăța de suprafața gheții şi se va târî pas cu pas spre direcția unde trebuie să se întindă plasa. Când se duce pe sub gheață, suficient de mult cât e lungimea plasei, se face o a doua copcă pe unde este scoasă „şopârla” şi cu ajutorul sforii ei se trage plasa între cele două copci, şi spoi se fixează capetele plasei la fiecare copcă. Se acoperă copcile cu diferite materiale aflate la îndemână ca să se preîntâmpine astuparea completă a lor, se marchează locul cu crenguțe sau alte materiale, şi se pleacă acasă… peste o zi sau două se revine şi se scoate plasa plină cu peşte…

Spuneam de asemenea că aceşti oameni au fost primii care au reuşit să vâneze cu succes toate speciile de mamifere marine. Industria cinematografică ne-a învățat să credem că balenele au fost vânate cu ajutorul unor vapoare speciale, balenierele. Adevărul este că primii care au vânat balene au fost diferitele triburi de eschimoşi. Dar înainte de asta au fost nevoiți să-şi inventeze uneltele necesare. Şi au făcut-o fireşte, folosind ceea ce le-a pus la dispoziție natura în zona lor de trai.

Adică extrem de puțin lemn, şi în rest produse de proveniență animalieră, cum ar fi pieile de animale, fildeşul colților de morsă, sau cel al foştilor mamuți dezgropați din solul înghețat al Siberiei…

Uneltele de care spuneam că au avut nevoie au fost caiacul şi harponul. Ambele sunt inventate de eschimoşi. Priviți:

Prima fotografie este a unui eschimos bătrân cărându-şi pe umăr caiacul şi veți fi tentați să spuneți că acel bătrân este unul extrem de puternic dacă poate să care pe umăr o barcă de trei ori mai mare decât el…

Numai că acea barcă este una care este mult mai uşoară decât o bicicletă modernă. Caiacele sunt de fapt construite dintr-un schelet făcut fie din fâşii de lemn, fie din fanoane de balenă (fanoanele sunt nişte plăci osoase subțiri şi lungi, care împodobesc gura balenelor - şi care sunt între o sută şi patru sute în funcție de specie). Fanoanele constituie filtrul prin care balenele filtrează hrana din apa de mare, căci cele mai mari mamifere din lume se hrănesc cu unele din cele mai mici ființe marine şi anume planctonul.

Planctonul în general e constituit dintr-o multitudine de răcuşori lungi de câțiva centimetri. Deoarece fanoanele deşi sunt osoase sunt mai apropiate de structura cornului sau unghiei decât de cea a oaselor mari, sunt foarte elastice.

Deci scheletul caiacului – vedeți unul în partea de jos, realizat tradițional fără cuie ci doar prin legarea pieselor cu tendoane sau cu deferite tipuri de sfoară, este apoi învelit în piele de focă sau de morsă, piei subțiri, impermeabile şi foarte dense.

În felul acesta se obține o barcă cu dimensiuni şi capacitate de transport apreciabile, dar care nu cântăreşte mai mult de 10 – 20 kg în funcție de mărimea ei. Vedeți în imagine şi câteva modele de caiace, expuse pe o masă la un concurs de navomodele. În dreapta aveți ocazia să vedeți un fel de suliță specială care este harponul.

Harponul are calitatea că este format de obicei din trei părți, anume mânerul, un braț mobil şi un vârf detaşabil. Atât brațul mobil cât şi vârful nu sunt montate fix pe mâner, astfel că ele se pot, foarte uşor, desprinde de mâner.

Brațul mobil este ataşat de mâner, dar vârful nu. Vârful în schimb este legat cu o sfoară foarte lungă, şi rezistentă.

Astfel după ce harponul este aruncat în victimă, fie ea focă, morsă, sau balenă, mânerul se poate desprinde plutind pe mare, dar vârful odată pătruns în corpul victimei rămâne acolo definitiv şi astfel victima este legată de vânător printr-o sfoară lungă. Această sfoară o va împiedica să se scufunde şi îi va permite vânătorului s-o obosească întocmai cum un pescar oboseşte peştele înainte de a-l aduce la mal.

O balenă harponată de câteva zeci de harpoane şi legată prin sfoara lor de tot atâtea bărci cu mare putere de flotabilitate cum sunt caiacele, era condamnată.

Mânerul se poate executa din lemn sau din os, dar vârful este totdeauna făcut din os sau din silex ori alte tipuri de pietre care prin cioplire sunt extrem de ascuțite, cum ar fi jaspul, sau obsidianul.

În dreapta vedeți două harpoane şi câteva modele de vârf de harpon.

Am insistat pe această latură a vieții eschimoşilor, deoarece această tehnică folosită de eschimoşi pentru harpoane a fost folosită de-a lungul istorie, şi este încă folosită, de multe din triburile care se folosesc de arc şi săgeată pentru a vâna animale acvatice. Săgețile acelor arcuri sunt construite în mod asemănător harpoanelor.

Acum să vedem şi ce fel de arcuri au avut eschimoşii căci e clar că nu am fi vorbit de ei dacă nu ar fi folosit şi arcuri.

Şi apoi toate popoarele de pe glob, aşa cum spuneam, cu excepția australienilor şi a unor triburi din America centrală au folosit sau mai folosesc arcul şi ca urmare un popor vechi de peste cinci milenii aşa cum este cel eschimos nu face excepție.

Priviți :

Ce vedeți este surprinzător, nu-i așa ? După cum am mai spus eschimoşii fiind un popor extrem de inventivi şi practici au recurs la soluții neobişnuite pentru a rezolva o necesitate care nu le era îndeplinită de materialele pe care le pune la dispoziție natura în zona lor de trai.

Aici sunt două aspecte de discutat. În general speciile de arbori din zonele costiere ale regiunii polare de nord sunt improprii pentru construcția arcurilor, deoarece sunt mai ales răşinoase adaptate traiului în condițiile extreme de temperatură scăzută. Lemnul lor este unul puternic îmbibat cu răşină fiind un excelent combustibil dar deşi foarte elastic nu are şi rigiditatea necesară pentru construcția de arcuri.

În al doilea rând, dat fiind că lemnul nu e bun, nu se poate recurge la construcția unor arcuri de tip compozit clasic care să aibă pe spate tendon şi pe burtă os. Deşi acestea există din belşug fiind furnizate de toate animalele pe care le vânează eschimoşii, ele nu pot fi folosite deoarece cleiurile naturale obținute fie din piele fie din os îşi pierd proprietățile de aderență şi elasticitate la temperaturile scăzute din acele regiuni.

Ca urmare eschimoşii au fost obligați să găsească o altă soluție tehnică care să le asigure o bună funcționare a arcurilor lor. Una din soluții a fost aceea de a folosi arcuri realizate doar din oase lungi sau din fanoane, ceea ce de altfel au şi făcut de-a lungul mileniilor, multe din arcurile lor străvechi fiind făcute doar în acest fel. Dar aceste arcuri erau ori insuficient de elastice ori insuficient de rigide… în funcție de tipul de os din care erau construite… deci tot lemnul a rămas soluția.

În situația descrisă de mine mai sus singura soluție a rămas ca spatele arcului să fie întărit cu sfoară, care printr-o justă şi inteligentă împletire şi ulterior întindere pe spatele arcului îl făcea să capete suficientă putere pentru a fi folosibil în condițiile climatice extreme din zonă.

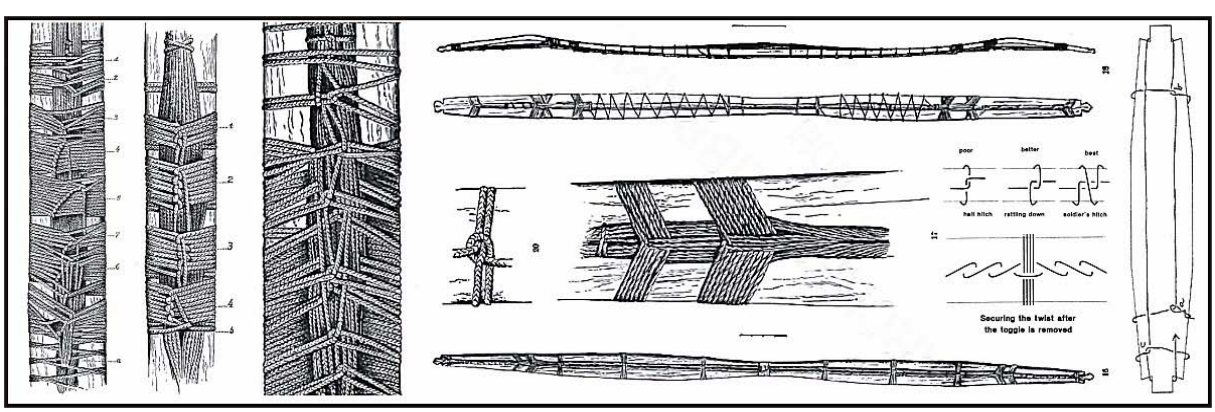

După împletirea sforii pe spatele arcului, aceasta a fost puternic tensionată prin răsucire cu ajutorul unor mici piese din lemn sau os, asemănătoare levierelor de care ne folosim noi când scoatem cauciucul de pe roata bicicletei.

Aceste mici piese rămâneau pe spatele arcului sau erau scoase şi înlocuite cu alte piese menite a împiedica sfoara odată tensionată să se detensioneze.

Ar mai putea fi multe de discutat despre eschimoşi dar deocamdată e suficient atât… poate vom reveni la ei mai târziu, căci sunt un popor plin de surprize…

Când au debarcat primii europeni pe coastele Americii Centrale, au fost primiți de indigeni, reprezentații unor străvechi imperii, cu bunăvoință datorită credinței lor că se întorc zeii lor civilizatori… Numai că acei zei, atunci când au fost, în trecutul îndepărtat, erau ultimii reprezentanți ai unei civilizații ce se stingea, şi odată cu moartea lor a murit şi speranța ca ei să mai revină vreodată.

Asemănarea fizică a conchistadorilor, cu foştii zei a făcut ca reacția de apărare a acestor băştinaşi să fie slabă… Aşa că atunci când au reacționat era deja prea târziu… intrigile şi înşelătoria îşi făcuseră treaba, armele nu prea mai aveau ce să facă…

Şi ce nu au făcut intrigile şi înşelătoria, au făcut epidemiile… aşa că în mai puțin de o sută de ani o întreagă fantastică civilizație multimilenară a dispărut desființată de gripă, ciumă şi holeră…

Mai la sud, situația a fost destul de asemănătoare… Acolo miile de triburi de băştinaşi care de asemenea nu văzuseră cai în viața lor şi care erau ca nivel tehnologic sub nivelul civilizației aflată mai la nord de ei, au fost încet, încet decimați sau integrați. Cei care au luptat până la ultima suflare să-şi apare pământul strămoşesc au dispărut, ceilalți au fost convertiți la creştinism şi au fost asimilați… O soartă oarecum mai blândă decât au avut-o pieile roşii pe continentul nordic, dar nu cu mult diferită…

Situația geografică i-a mai salvat cumva… Existența celui mai mare fluviu şi a celei mai mari păduri le-a dat şansa de supraviețuire celor care s-au retras din calea năvălitorilor…

Unde acum vreo cinci sute de ani în acea zonă au fost aproximativ două mii de triburi de băştinaşi, acum nu mai supraviețuiesc în integralitatea ființei lor naționale decât vreo şaptezeci retrase în jungla amazoniană. Dar şi dintre aceştia, cei care locuiesc pe malurile navigabile şi suficient de aproape de civilizația care s-a înstăpânit în jurul lor, sunt pe cale de a fi asimilați, pierzându-şi cultura, tradițiile şi traiul specific…

Aşa se face că în timp ce unii încep încet, încet să-şi uite tradițiile adoptând stilul de viață al ocupanților ceilalți trag încă cu arcurile spre elicopterele care le survolează satele pierdute-n inima junglei.

Un număr extrem e de mic din aceste triburi, retrase adânc în jungla încă de nepătruns, nu au avut nici un fel de contact cu civilizația… dar sunt puține triburi şi au puțini membri… în mod tragic şi aceştia în scurt timp probabil că vor dispărea odată cu imensa pădure care este tăiată în ritm de 1 km pătrat pe zi…

Tradițional aceste triburi legate intim de natura înconjurătoare, au supraviețuit milioane de ani procurându-şi absolut tot ce e necesar traiului din pădurea sau pampasul din jur, dar contactul cu civilizația i-a decimat rapid…

Pentru un asemenea om o simplă răceală e fatală… Dar tot la fel traiul în natură i-a ferit de boli care pe noi ne pot omorî. N-ai să vezi vreun amazonian bolnav de malarie…

Au supraviețuit cum spuneam milioane de ani hrănindu-se cu animalele şi plantele care se găsesc din abundență în junglă… Traiul lor este unul, chiar dacă nu ne-ar veni să credem, destul de uşor, căci ei nu ştiu ce-i stresul, nu ştiu ce-nseamnă tot ce pentru noi e normal şi distrugător în acelaşi timp… Nu ştiu ce-s cariile dentare, nu ştiu ce-i osteoporoza, nu ştiu ce-s bolile degenerative toate induse în trupurile noastre de „traiul civilizat”. Zona de trai este cea ecuatorială şi subecuatorială ceea ce le asigură condiții propice pentru o viață uşoară.

Sunt triburi care vânează cu sarbacana, precum sunt şi triburi care vânează cu arcul…

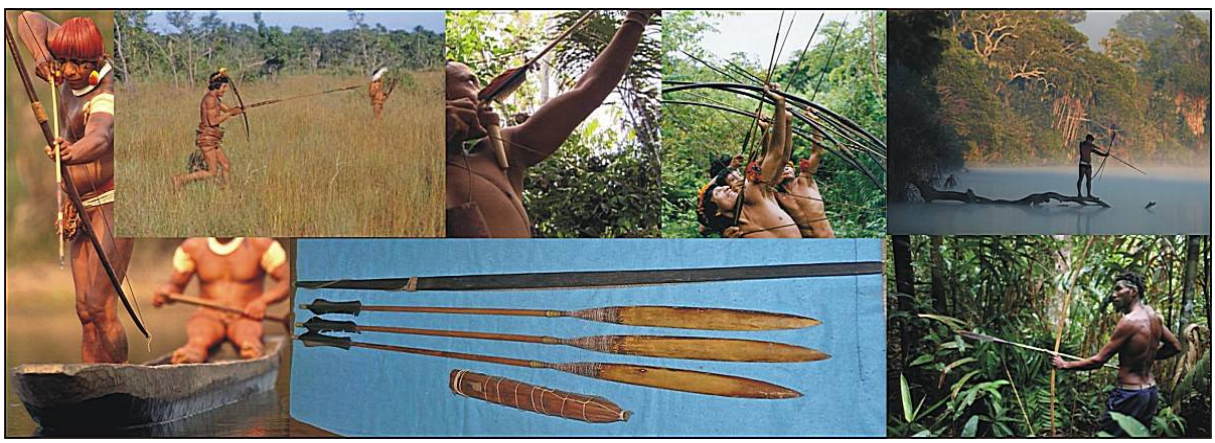

O caracteristică a arcurilor lor este aceea că sunt arcuri simple drepte, dintr-o bucată cu dimensiuni cuprinse între un metru şi ceva şi peste doi metri.

Săgețile la unele triburi sunt normale, la altele sunt extrem de lungi şi uşoare… Arcuri simple destinate exclusiv procurării hranei.

La est, de cealaltă parte a oceanului, pe continentul negru, soarta miilor de triburi de băştinaşi a fost şi mai tragică, am putea spune…

Deşi şi pe ei i-au ferit cumva de urgie condițiile geografice. Sute de ani, „civilizația” europeană nu a avut contact cu ei deoarece între ea şi ei se interpunea cel mai mare deşert al planetei. Dar în momentul în care au apărut

comercianții de sclavi cu navele lor, care acostau pe întreaga coastă de vest pătrunzând adânc în interiorul continentului pentru macabra lor activitate… situația s-a schimbat dramatic.

Nu au fost decimați… Nu. Pentru ei contactul cu „civilizația” a însemnat ruperea lor de casă, transportul în lanțuri, în convoaie nesfârşite sute de kilometri pe jos urmați de alte sute de kilometri înghesuiți în cele mai inumane condiții în calele unor nave mici, pentru a-i înlocui pe cei de pe celălalt continent care nu acceptau sclavia preferând moartea…

Vreo trei sute de ani triburile lor au fost decimate de haitele sălbatice de vânători de sclavi… au supraviețuit şi şi-au păstrat tradițiile cei a căror viață tradițională era nomadă şi cei care trăiau din moşi strămoşi în cele mai inospitaliere regiuni…

Aşa se face că acum pe continentul african singurii care mai duc cu adevărat o viață liberă, conform cu tradițiile lor ancestrale sun triburile grupelor etnice ale boşimanilor, cele ale niloților, şi fireşte cei din adâncul pădurilor ecuatoriale, cum ar fi pigmeii şi alte triburi asociate acestui trai…

Sunt destul de puțini… În unele țări sunt protejați în altele nu… folosesc de asemenea, arcuri simple, destinate cum altfel, doar vânătorii .

Boşimanii sunt reprezentați de şase familii de triburi principale răspândite pe o largă suprafață, în general deşertică. Astfel boşimanii trăiesc în țările din sudul Africi: Africa de Sud, Zimbabwe, Lesotho, Mozambic, Suaziland, Namibia şi Angola, mare parte din ei ducându-şi viața pe teritoriul şi în preajma deşertului Kalahari. Nu au o viață prea uşoară cu atât mai mult cu cât unii dintre ei în ultimul deceniu au fost nevoiți să se judece cu guvernul Botsuanei pentru accesul la resursele naturale strămoşeşti.

Sunt atât populații de vânători – culegători cât şi de crescători de animale, în funcție de triburile din care fac parte. În imaginea următoare vedeți câțiva reprezentanți ai acestei familii de triburi:

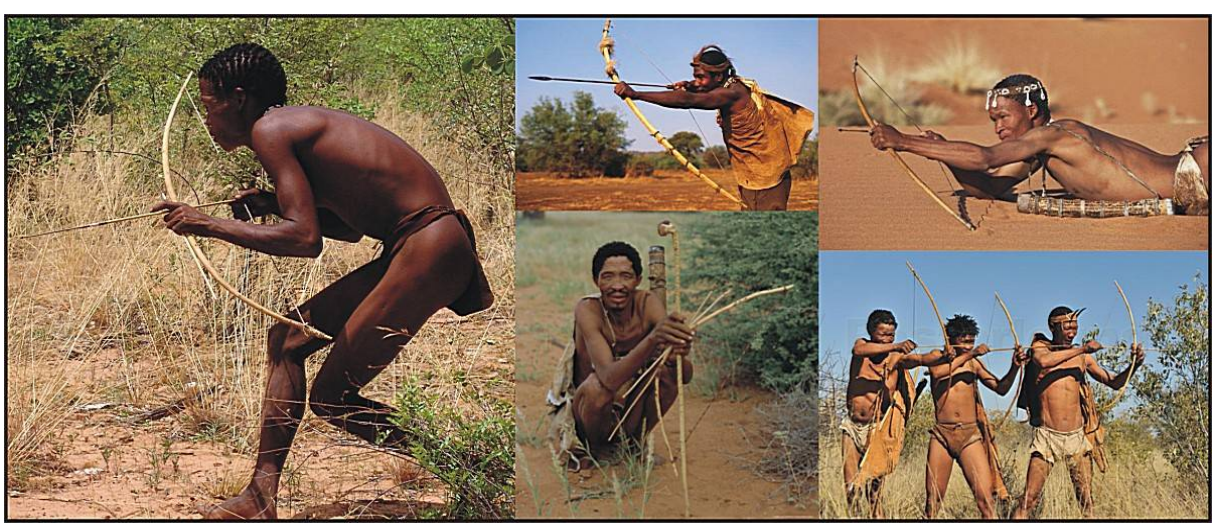

Au arcuri, după cum vedeți, la fel ca şi cei de peste ocean, strict specializate pe procurarea hranei. Deoarece folosesc la fel ca şi aceia practica otrăvirii

vârfurilor săgeților, nu au nevoie de arcuri extrem de performante. E suficient să-şi rănească vânatul, căci acesta în foarte scurt timp moare datorită şocului chimic.

Cam aceiaşi este situația şi-n privința pigmeilor (cei mai mici oameni de pe planetă, au circa un metru înălțime şi trăiesc doar patruzeci de ani. Sunt întâlniți în mai multe grupuri etnice prin toată Africa Centrală (Congo, Ruanda, Burundi, Uganda, Camerun, Guineea ecuatorială, Gabon, Angola, Botsuana, Namibia şi Zambia). Sunt vânători, culegători iar arcurile lor sunt simple de asemenea tot cu vârful otrăvit şi sunt destinate doar procurării hranei.

În privința niloților, Masaii sunt cel mai cunoscut trib al grupului, un grup etnic de triburi est – africane nomade. Masaii sunt omeni înalți depăşind de regulă doi metri. Principala lor activitate în prezent este creşterea vitelor. Dar de asemenea se trag din triburi care au dus traiul tradițional de vânători – culegători şi încă nu au renunțat complet la utilizarea arcului, arc care este foarte asemănător cu al boşimanilor doar că e mai lung.

Pe continentul african mai sunt şi alte grupe etnice care încă nu s-au adaptat traiului aşa zis civilizat, preferând să trăiască conform strămoşilor lor, doar din ce le dăruieşte natura. Numai că agresiunea civilizației asupra lor e din ce în ce mai puternică. Li se restrâng arealele de vânătoare, li se restricționează accesul la resursele naturale, se dau legi care restricționează vânătoare, asta, în vreme ce bogătaşii planetei vin şi omoară marile animale pe cale de dispariție ale Africi doar pentru simpla plăcere de a trage cu o armă de foc în ceva viu…

Iată mai jos alte imagini cu câțiva din aceşti ultimi oameni liberi de pe planetă:

În stânga este un pigmeu ținându-şi în mână arcul şi săgețile în timp ce dansează un dans tradițional, alături în costume roşii tradiționale este un masai care arată unui european cum se foloseşte el de arc, următoarea fotografie arată un vânător din tribul hadza din centrul şi nordul Tanzaniei, unde trăiesc în zona lacului Eyasi, a Marelui Rift African şi a rezervației Serengeti.

Nu putem încheia scurta noastră prezentare fără a spune că mai există unii oameni cu adevărat liberi pe planetă şi aceştia sunt puținele triburi răspândite

prin junglele Asiei de Sud şi de asemenea cei care locuiesc din moşi strămoşi răspândiți pe unele din puzderia de insule din oceanul Indian - Pacific. În imagine vedeți un băştinaş din Papua Noua Guinee, un grup de localnici din Indonezia, o prințesă din Hawai în costum tradițional sprijinită-n arc şi săgeată şi un vânător din Vanuatu.

Arcul românesc

Acest articol s-a născut dintr-o necesitatea, aceea de a repara o lipsă de cunoaştere din partea specialiştilor arcaşi şi arcari din țara noastră.

Pe diferite forumuri, de ani de zile, se poartă tot felul de discuții aprinse legate de eventuala existență sau inexistență a unui arc de construcție autohtonă pe teritoriul țării noastre.

Scriitorii şi istoricii antici lăudau meşteşugul războinicilor daci ca fiind alături de restul geților cei mai destoinici arcaşi din zonă.

Nu intru în amănunte… Ovidiu, Tucidide, Herodot, şi mulți alții au scris despre măiestria arcaşilor antici fie ei daci, geto-daci, geți, traci… În afara acestor scrieri, poate cea mai importantă mărturie a măiestriei arcaşilor daci este, firește, columna lui Traian şi monumentul de la Adamclisi.

Aşadar mărturie a folosirii arcului pe teritoriul patriei noastre stau scrieri vechi, basoreliefuri, picturi şi mai ales, miile, dacă nu zecile de mii de vârfuri de săgeți găsite practic în orice sit arheologic de pe întreg cuprinsul țării.

În copilărie am participat şi eu ca mulți copii de vârsta mea la săpături arheologice şi pot să vă spun din proprie experiență că în oricare şantier arheologic se găseau alături de oasele umane şi de animale domestice, de olărit, de unelte şi de monede şi vârfuri de săgeți.

Dar nu s-au prea păstrat arcuri… Clima, şi faptul că dacii îşi incinerau oştenii împreună cu echipamentul de luptă, a făcut ca până la noi să nu ajungă nici un arc din acea perioadă pe cuprinsul fostei Dacii…

De asemenea, faptul că arcurile şi săgețile se confecționau în general din materiale uşor degradabile cum ar fi lemnul, pielea, cânepa, etc., aceste arme nu prea s-au păstrat nici din perioade mai apropiate nouă.

Dar asta nu înseamnă că am fi împrumutat arcurile de la vecini aşa cum de zeci de ani istoricii noştri tot încearcă să ne convingă…

E ilogic şi chiar de neconceput, ca un popor de războinici arcaşi renumiți să nu aibă un arc al lor, de construcție specifică.

Nu ! Arcaşii de obicei, şi dintotdeauna de-a lungul istoriei, şi-au construit singuri arcurile şi chiar şi atunci când acestea erau construite de meşteri specializați aceşti meşteri erau arcaşi foarte buni.

Aşa cum un constructor de săbii japoneze trebuie să ştie să lupte cu sabia, pentru a fi capabil să îi înțeleagă şi să-i confere caracteristicile specifice, tot astfel un arcar trebuie să ştie să tragă cu arcul pentru a putea construi arcuri cu adevărat bune…

Deşi posed un arc, nu mă consider arcaş. Trag ocazional în propria mea curte într-o țintă improvizată dintr-un pătrat de burete şi un cadru de lemn, folosind tehnica tragerii instinctive.

Nu sunt nici constructor de arcuri şi ca urmare nu mă consider un specialist nici în meşteşugul arcaşilor nici al arcarilor.

Îmi plac arcurile… Mi-au plăcut de mic… dar în județul în care locuiesc nu a existat niciodată un club sportiv de profil… Nu există nici în prezent.

Dacă în copilărie în anii în care am locuit aici, unde locuiesc şi acum îmi construiam arcuri din bețe tăiate din pădure, crescând şi plecând din localitate într-un oraş mare, departe de pădure, am uitat rapid de arcuri… Aveam şcoală, locuiam într-un bloc înalt, la etajul zece şi nu am mai intrat în contact cu arcurile decât spre terminarea ciclului primar când am început să particip la expedițiile pionierești organizate şi conduse de unchiul meu, profesorul de istorie Purice Teofil din Bârlad, în acea perioadă profesor de țară, la Puieşti - Vaslui.

În acele trei vacanțe mari dintre ultimii ani de şcoală generală, am parcurs timp de câte trei săptămâni, aproape întreaga țară. Am văzut-o cu ochii mei şi am simțit-o cu picioarele şi simțurile mele. Am văzut zeci şi zeci de muzee de istorie, de ştiințe ale naturii, etnografice, de grădini zoologice, multe parcuri naturale. Am dormit la cort, am învățat să fac focul, să gătesc la foc de tabără… am învățat să-mi respect şi să-mi iubesc patria. Am călcat cu piciorul meu prin pădurile care acum nu mai există, am văzut cu ochii mei urşi râşi, pisici sălbatice cerbi, căprioare şi alte şi alte animale sălbatice în libertate sau în parcuri naționale…

Am învățat să recunosc unele plante medicinale, să recunosc, să culeg şi să folosesc ciuperci, am învățat să prind peşte şi raci în râurile de munte…

Am văzut marile obiective industriale ale țării le-am atins, le-am învățat puterea şi rostul… am călcat cu picioarele mele de copil în cetăți şi biserici ridicate de strămoşii noştri… Acum… toate acestea nu mai există sau sunt pe cale de dispariție…

În acea perioadă datorită mai ales specializării unchiului meu, nu a existat un muzeu de istorie pe care să nu-l vedem. Am învățat să recunosc dintr-o privire un răzuitor sau un vârf de săgeată din silex, am învățat să recunosc la fel de uşor o armă sau o unealtă făcută de strămoşii noştri din epoca pietrei, bronzului sau fierului cum la fel de uşor recunoşteam diferitele tipuri de arme, costume şi unelte din perioadele mai apropiate de noi…

Văzând cu ochii tăi toate acestea, înveți să-ți iubeşti şi să-ți respecți cu adevărat strămoşii, patria şi neamul…

Spuneam că de zeci de ani istoricii încearcă să ne convingă că arcurile folosite de daci şi ulterior de urmaşii lor ar fi fost arcuri confecționate de alții, procurate pe rutele comerciale ale vremii sau ar fi fost arcuri construite de noi dar care imitau tipurile de arcuri folosite de invadatorii noştri fie ei gepizi, huni, tătari, turci sau ştiu eu cum s-au mai numit aceştia…

De fapt arheologii noştri nu ştiu cum este construit un arc. Peste nouăzeci la sută dintre ei dacă le arăți o parte componentă dintr-un arc, nu ştiu să spună ce-i piesa respectivă şi de unde provine.

Recunosc un arc, doar în cazurile în care se întâmplă să-l descopere întreg. Legat de acest fapt este o întreagă discuție.

În acelaşi timp am spus că în condițiile în care arcurile nu s-au păstrat, sau dacă s-au păstrat sunt doar fragmente pe care arheologii noştri nu au calificarea necesară pentru a le recunoaşte, nici sursele artistice nu prezintă credibilitate prea mare. De ce spun asta ? Pentru că un artist nu ştie cum sunt construite şi cum funcționează diferitele tipuri de arcuri. De fapt pentru artişti, fie ei sculptori sau pictori, arcurile sunt la fel. Ei nu ştiu să recunoască şi cu atât mai puțin deci să reprezinte stilul de tragere al unui tătar, față de stilul de tragere al unui turc, cum la fel de bine un artist nu va face diferența între un arc compozit şi unul dintr-o bucată sau între diferitele tipuri de arcuri compozite.

Fireşte că arcurile compozite, prin forma lor specifică vor apărea în operele lor artistice copiind forma generală cu mai multe curbe, față de un arc simplu dintr-o bucată care prezintă cel mult trei curbe. Dar asta ar fi totul… Pentru un pictor un arc coreean şi unul turcesc sunt la fel.

Şi pentru a vă edifica cât de aprinse şi complexe sunt discuțiile ce se poartă pe tema arcului am să vă redau aici o parte din discuțiile purtate pe un forum oarecare, al arcarilor şi arcaşilor de la noi:

« XX: *Din scrierile directe şi indirecte despre daci rezultă următoarele:*

- *arcul era unul compozit (arc făcut din coarne de animale)*
- *forma era a unui arc recurb probabil chiar reflex (asemănător cu al sciților dar nu neapărat identic)*
- *dacii erau arcaşi pricepuți fiind menționați şi in diferite scrieri referitoare la alte popoare*

ZZ: *Si eu sunt interesat de problema asta. Este drept că izvoare scrise vorbesc că dacii aveau arc, dar nu există nici o dovada materială.*

Problema este cu forma arcului.... Am dubii că foloseau arcuri de tip compozit,chiar dacă unele izvoare spun de arcuri din corn de animal....Puteau fi arcuri provenite de la sciți, erau in zone limitrofe, existau influențe. Dar sciții veneau din stepe,unde nu era lemn, în vreme ce dacii trăiau în zone bogat împădurite. Mai probabilă era deci folosirea unor arcuri numai din lemn, mai uşor de făcut, cu material bun şi din belşug. În plus, pe columna lui Traian nu am găsit Daci cu arc pentru a vedea forma. Dar e mai uşor de presupus utilizarea arcului din lemn, şi nu a celui compozit.

Este, dacă vreți, cumva ca la egipteni : nici acolo nu există dovezi materiale (nu s-au găsit arcuri, nici în morminte), dar acolo există numeroase desene în piramide cu forma arcului (de tip triunghiular), care atestă că era compozit (şi explicabil, era o zonă fără lemn valoros... în general cu puțin lemn). Rămân deocamdată la părerea mea că arcul dacic era numai din lemn. »

Din această frază a lui ZZ rezultă şi faptul că nu are suficient de multă cultură în domeniul despre care discută. Astfel iată vă prezint mai jos câteva imagini care atestă că pe Columna lui Traian apar mai multe imagini reprezentând arcaşi daci şi de asemenea că arcuri egiptene s-au găsit şi chiar destul de multe şi în stare foarte bună:

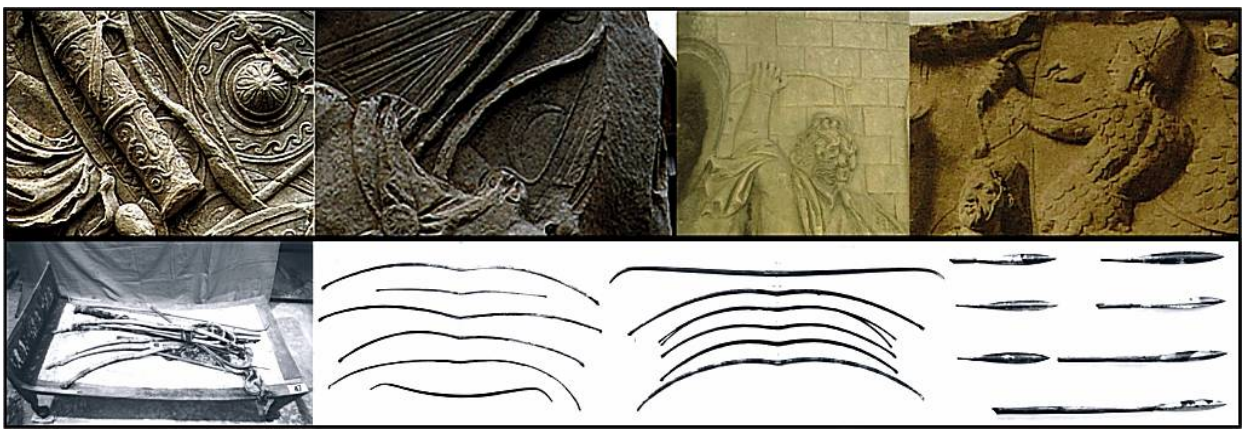

În continuare :

« **YY:** *Salut!*

Aş putea să aduc multe argumente că era compozit. Unul şi cel mai simplu este următorul: toți cei care trag cu arcul ştiu că un arc din lemn ca să se poată întinde 72-78 cm trebuie să fie destul de lung şi aici mă refer la peste 160 cm până spre 180 cm iar ca să tragi cu el de pe cal este dificil dacă nu chiar imposibil sau impractic în condiții de război unde mobilitatea era necesară şi doar un arc scurt putea fi folositor călărețului iar un arc scurt pentru ca să se întindă atâta trebuie sa fie cel puțin întărit pe spate cu tendon şi nici acesta nu e prea scurt. »

Apoi :

« *Despre arcul getic cred că semăna cu cel scitic, daca ținem cont şi de trasul de pe cal. Totuşi în timp de război poate foloseau şi arcuri mai lungi sau ce le pica în mână.*

După retragerea romana, din 272, poate ca arcurile aduse de migratori au avut o influență asupra autohtonilor. Mai târziu în evul mediu, nu ştiu ce arcuri au folosit românii, dar mă gândesc la următoarele ipoteze:

- în Transilvania erau de influență maghiară, sau chiar occidentală, long-bow

- în Moldova de influență mongolo-tătară

- în Muntenia şi Dobrogea de influență turcească

XX: *„Geții, care locuiesc dincolo de Hem, scrie Tucidide, precum şi celelalte popoare din ținuturile acestea, cari se mărginesc cu sciții, întrebuințează aceleaşi arme ca şi națiunea aceasta. Ei sunt cu toții arcaşi călări".*

Prin cavalerie, geții îşi câştigaseră în vechime renumele cel mare de popor neînvins (idomiti). Pe la anul 339 a. Chr., regele scit (get) Atheas, care domnea peste părțile de răsărit ale Daciei, scrie cetățenilor din Bizanț următoarele: „Păziți-vă să nu faceți vreo pagubă veniturilor mele fiscale, ca nu cumva caii mei să bea apa voastră".

„Geții, scrie Ovidiu, sunt inamici puternici în cavalerie şi săgețile lor bat departe. Cavaleria dacilor era de 2 feluri: uşoară şi grea. Cavaleria uşoară era - pe cât se poate - liberă de greutăți, înarmată numai cu arcuri şi săgeți, săbii şi topoare fără scuturi şi fără sulițe. Călăraşii daci nu aveau pe caii lor nici şa, nici plocat. Pentru război, ei nu aveau trebuință de pregătiri multe; ei erau în tot momentul gata de plecare şi gata de luptă. Arma principală a dacilor, în cavalerie şi în pedestrime, a fost arcul. Cu arcurile lor, ce băteau departe, ei acopereau pe inamici cu o ploaie de săgeți.

Arcurile dacilor erau solide şi uşoare, formate din coarne de animale, împreunate la mijloc cu o bucată dreaptă, iar coarda arcului era din vână de cal. Ovidiu, vorbind despre geții şi sarmații de lângă Dunăre scrie: „Cea mai mare parte din popoarele acestea nu se tem de armele ostaşilor romani. Ei au o deplină încredere în arcurile şi în tolbele lor pline cu săgeți şi în caii lor învățați să facă curse foarte lungi şi să suporte timp îndelungat setea şi foamea".

Cavaleria dacilor şi a sarmaților avea o deosebită deprindere în lupta cu arcul. Când fugeau, ori simulau că fug, se întorceau cu jumătate corpul înapoi şi îndreptau săgețile asupra celor ce-i urmăreau. La romani, arcul a fost numai o simplă armă de vânat şi nu era introdus în armatele lor, aproape numai dacă exista în trupele de auxiliari, recrutate din populațiunile provinciilor

Săgețile dacilor erau lungi şi muiate în venin de viperă. „Nu este nimeni din sarmați şi geți", scrie Ovidiu, „care să nu poarte o teacă cu arc şi săgeți muiate în sânge de viperă". Geții purtau totdeauna cu dânşii o tolbă plină de săgeți, din care cauză, Ovidiu îi numeşte tolbaşi (pharetrati), un termen ce se vede a fi fost în uzul militar, deoarece îl aflăm întrebuințat şi în organizarea militară a românilor, până în secolul al XVIII-lea.

YY: *Nu este nimeni dintre sarmați şi geți care să nu poarte o teaca cu arc şi săgeți muiate în sânge de viperă" Ovidiu; Trist.; IV; 1;78*

„Geții, care se mărginesc cu sciții, întrebuințează aceleaşi arme ca şi aceştia, ei sunt toți arcaşi călăreți" Tucidide;II; c. 96

„Arcul, coarda şi săgeata constituie deja un instrument foarte complicat, a cărui inventare presupune acumularea unei experiențe îndelungate şi a unui spirit mai ascuțit, deci şi cunoaşterea, în acelaşi timp a multor alte invenții" Fr. Engels; Originea familiei; pag. 23

Toți oamenii valizi îndată ce puteau purta arme, participau direct la lupte, de regulă în cadrul familiei sau a tribului căruia îi aparțineau.

În funcţie de specificul acestui trib sau de starea socială a individului, acesta putea fi pedestraş sau călăreţ. În ambele cazuri individul era un arcaş priceput, deprindere bine însuşită în timpul exerciţiilor militare, vânătorilor sau deselor ciocniri armate.

Arcul este arma care a ajuns în oastea şi societatea dacică la performanţe deosebite, fiind mânuită cu multa măiestrie de arcaşi. Datorită faptului ca era o armă de bază, tehnicile de realizare a arcurilor (alegerea lemnului, fierberea lui pentru a-l încovoia) erau foarte dezvoltate. Armă a luptei de la distanţă, ale cărei rădăcini i se pierd în timpuri imemoriale, era realizată adesea de luptătorii înşişi sau de meşteri specializaţi.

Unele arcuri erau realizate din coarne de animale, împreunate la mijloc printr-o bucată dreaptă, altele din lemn de corn, zadă, tisă, alun, carpen, frasin, ulm.

Coardele erau făcute din in, cânepa, intestine de animale, vine de cal sau vită. Pe vreme umedă arcurile se purtau neîncordate pentru a nu-şi pierde elasticitatea.

În timpul mersului, oştenii îl purtau atârnat peste umăr, în mâna sau în tolbe anumite. Un arc mediu putea arunca săgeţi până la 200 de metri.

Era folosit ca armă ofensivă atât în atacuri statice de către pedestrime cât şi în atacuri rapide de către cavalerie, călăreţii daci, adesea înzăuaţi după model sarmatic, numiţi catafractari, trăgând foarte bine din goana calului.

Săgeţile, confecţionate din lemn, ori mai rar din trestie, aveau o lungime de 0,80 – 0,90 m şi vârfuri metalice, cu trei muchii, altele conice şi cu doua muchii, având un ghimpe (spin). Un arcaş instruit şi dibaci putea lansa până la 12 săgeţi pe minut. Aceste săgeţi, în număr de cca. 16 – 24, se păstrau în tolbe frumos ornamentate şi erau adesea înmuiate în otravă. Completările cu săgeţi se făceau adesea din cele găsite pe câmpul de luptă sau luate de la prizonieri.

Vârfurile de metal au copiat la început pe cele de piatra şi os.

Confecţionarea la scară largă a vârfurilor din bronz şi fier făcându-se prin sec. VII-VI î.e.n., odată cu incursiunile sciţilor. Vârfurile de formă piramidală alungită, cu trei muchii, după model scitic au fost intens folosite şi de către daci.

Săgeţile cu tub şi doi spini sunt însă specifice Daciei **»**

Şi discuţiile continuă în acelaşi registru. Dar mai târziu apare ceva interesant, intervin nişte păreri un pic mai avizate şi poate mai documentate.:

« **BB:** *Ce înseamnă arc puternic şi bun? Tehnologie şi cunoştinţe din secolul 21? Acum 1900 de ani oare ce făceau la self bow-ul ăla dacii ? Vorbim despre timpul respectiv, că acum s-or face şi arcuri de 300 kgf la 2 m lungime.*

XX: *Or fi fost ei in antichitate da să nu uitam că omul primitiv a inventat roata. Şi arcul. Arcurile egiptene trăgeau la 360 m distanţă. Holmegaardul era un arc excelent încă de acum 8000 de ani. Arcuri de tisă secţiune D s-au găsit cu zecile prin Elveţia şi nu diferă prea mult lungimea şi forma de cele englezeşti. Ca să vânezi nu îţi trebuie un arc mai puternic de 20 kgf. Adică poţi avea dar asta ajunge suficient. Vânatul era mult mai abundent şi tehnicile de*

vânătoare mai elaborate zic eu. Plus că se practica vânătoarea în grup şi ambuscada.

VV: *Interesante lucruri! Dar nu prea cred ca erau prea mulţi călăreţi în regiunea asta. Deci trasul cu arcul de pe cal nu constituie a problemă. Tracii erau un popor de păstori, şi denumirea de dac este doar o distincţie prin nume.*

Şi am o întrebare, voi practicaţi tirul cu arcul ca un lucru tradiţional sau ca un sport? Deci, arcul aparţine de cultura şi tradiţia românească? Exista arc tradiţional romanesc?

DD: *pe timpurile alea în Carpaţi trăiau şi ibexi nu mai ştiu subspecia şi mai trăiau şi mufloni până la dispariţie acum 100-150 de ani . Coarnele de ibex şi muflon sunt bune ca şi cornul de vacă gri ungurească, chiar şi cornul de capră domestică se poate folosi dacă sunt destul de mari şi nerăsucite.*

GG: *ca să mă bag şi eu în seamă, nu cred ca istoricii antici erau foarte interesaţi de ce se întâmpla exact dincolo de hotarele imperiului şi cred ca pentru ei sciţi, geţi, traci, celţi, etc. erau cam acelaşi lucru, cât despre reproducerile de pe columna lui Traian nu le-as lua ca sursă fiind făcute de artişti din descrieri şi nu din ce au văzut cu ochii lor, dacă vă uitaţi o să vedeţi în sculptura romana că şi galii aveau aceleaşi căciuli cu moţul în faţă pe care noi le atribuim dacilor.*

Şi dacă dacii aveau arcuri? Sunt sigur ca aveau şi nu mă miră ca nu s-au găsit pentru că mai mult ca sigur erau din lemn, cele din corn de vită cred că erau de la sciţi care îi mai ajutau câteodată la război. Pe mine mă miră cum de arcul a fost ignorat de romani, în afară de trupele auxiliare care mai foloseau arcul

FF: *Şi eu am mai citit pe aceasta pagina unele lucruri şi cred ca autorul este bine documentat. Acuma trebuie să vedem şi stilul de a desena din acea vreme. Dar totuşi este o formă interesantă. Deflex reflex şi capetele statice. Eu nu sunt de acord cu modul de a gândi al unora care cred că dacă nu găsim noi destule informaţii despre arc nici nu exista. Sunt alţii mult mai documentaţi dar probabil ca nu sunt interesaţi neapărat de aceste lucruri. Daca va uitaţi în surse serioase despre antichitate şi arcaşi o să găsiţi peste tot citaţi printre alţii şi geţii. Şi ideea conform căreia am fi luat acest meşteşug de la sciţi iarăşi nu sunt de acord.*

Civilizaţia daca era deasupra sciţilor despre care nici nu prea cred ca putem spune ca ar fi o civilizaţie. Ca şi despre mongoli de altfel. Dacă veţi căuta veţi găsi (deşi la noi nu) în surse nordice despre portul dacilor şi despre îmbrăcămintea femeilor în special. Există chiar şi rochii cu croieli şi forme speciale care sunt amintite ca fiind folosite de geţi şi daci şi împrumutate de alte naţii. Doar la noi cred ca e moda de a nega tot ce este strămoşesc şi ne aparţine. Ungurii au descoperit câteva bucăţi de os de la capetele arcului şi şi-au reconstituit un arc. La noi sunt sute şi mii de morminte dacice în care s-au găsit vârfuri de săgeţi şi nu avem nici o informaţie despre nici un arc.

Interesant, nu? **»**

Din aceste discuții se poate desprinde totuşi o idee. Datorită faptului că azi, super tehnologizați, suntem tributari unor tehnologii moderne, nu ne putem închipui că s-ar putea construi un instrument atât de performant cum este un arc puternic fără adezivi, fără fibre de sticlă, de carbon, fără prelucrări superioare ale lemnului şi osului…

Numai că să ştiți dragi cititori, că unele din arcurile găsite intacte sau aproape intacte prin diferite morminte de pe suprafața globului, deşi erau arcuri compozite, şi unele aveau chiar foarte multe piese, nu erau lipite cu adezivi epoxidici cum se fac azi. Erau lipite cu cleiuri naturale, care pot îndeplini în parte condiții de aderență şi elasticitate însă erau foarte sensibile la umezeală.

Aceasta-i cauza pentru care noi, cei de azi, nu ne prea putem închipui cum ar putea fi construit un arc puternic cu asemenea materiale.

Şi totuşi se putea. Încă din cele mai vechi timpuri omul a observat că anumite fibre, fie ele vegetale fie animale, au proprietăți de rezistență mecanică excepționale. Astfel puțini dintre noi, cei de azi suntem conştienți de faptul că două piese pot fi îmbinate între ele fără a utiliza adezivi. Dacă veți pune două fâşii de lemn una peste alta şi le veți matisa extrem de strâns cu sfoară de cânepă udă, după uscarea sforii veți obține un ansamblu la fel de rezistent ca şi lipiturile moderne cu adezivi epoxidici, dar care va avea un avantaj superior. Anume, cele două piese deşi vor fi legate extrem de strâns între ele, nefiind lipite, vor putea aluneca una pe lângă cealaltă pe o distanță de câteva zecimi de milimetru.

Rezultat superior îmbinărilor cu sfoară se poate obține dacă la matisare se foloseşte tendon umed, proaspăt. Acesta după uscare va strânge cele două piese mult mai puternic decât o sfoară de cânepă chiar la fel cum o face un adeziv epoxidic modern. Dar marele avantaj aşa cum am spus este că cele două piese îmbinate vor putea luneca una pe lângă cealaltă.

Priviți imaginea următoare:

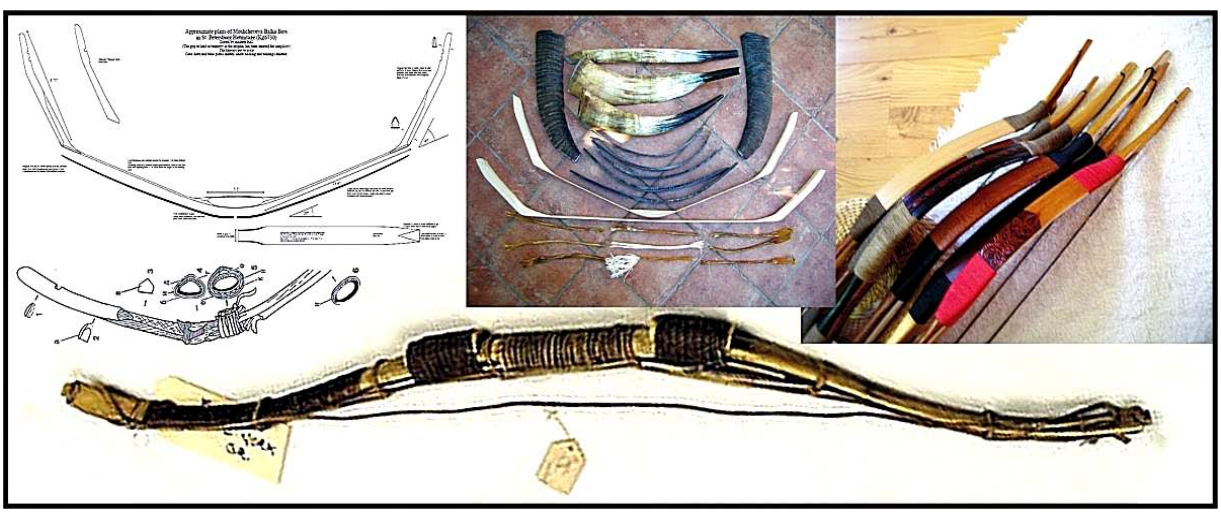

În partea de jos a acestui grupaj este fotografia unui arc compozit care nouă, celor obişnuiți cu arcurile moderne ni se pare foarte deteriorat. Piesele componente au spații mari între ele s-au dezlipit, iar matisajul de pe mâner şi de pe brațe pare slăbit, iar pe brațul drept chiar lipseşte… Arheologii şi cei care

au cercetat aceste tipuri de arcuri după ce le-au dezgropat din siturile arheologice respective ne-au explicat că sunt făcute din mai multe piese componente. În mare s-a tras concluzia că sunt executate din lemn, pe burtă au os sau corn, sunt lipite cu cleiuri naturale, de oase, de peşte, etc. şi pentru a mări rezistența la uzură sunt matisate în zonele unde sunt îmbinate mai multe piese.

Aşa se face că acum utilizându-se materialele din imaginea din centru sus, se efectuează ansamblurile din schițele din stânga prin lipiri cu adezivi puternici şi matisări estetice care au ca rezultat frumoasele arcuri din partea dreaptă.

Numai că aceste arcuri sunt departe de a putea atinge performanțele arcurilor pe care le foloseau strămoşii noştri. Ei erau mult mai puternici decât suntem noi azi, nu aveau adezivi epoxidici şi de obicei nu recurgeau decât la materiale naturale, căci cele artificiale de azi nu existau…

Şi arcurile lor chiar puteau trage lejer până la mai multe sute de metri, căci erau mai groase, mai tari şi mai puternice decât cele de azi şi erau mânuite de oameni care aveau constituția fizică pe care azi nu o mai au decât culturiştii, halterofilii şi în general sportivii care practică sporturi ale forței brute.

Arcurile erau executate nu prin lipire… ci prin matisare… Nu lipiturile erau cele care asigurau integritatea şi rezistența ansamblului care constituia arcul compozit ci matisajul, executat cu fibre ude, care în momentul în care se uscau strângeau totul cu o putere mult superioară adezivilor actuali.

Veți spune: „Bine, bine, dar aceste materiale dacă se udau, îşi pierdeau caracteristicile de rezistență şi elasticitate!” Numai că mai aflați dragii mei, că omul cunoaşte de când s-a născut el pe acest pământ, tot felul de substanțe naturale impermeabilizante, aşa cum cunoaşte şi cleiurile naturale.

Aşa că ei construiau arcuri folosind o tehnică cu totul diferită de cea pe care o folosim noi azi. Priviți din nou fotografia arcului de jos.

Matisajul este într-adevăr slăbit. Dar piesele… Oare chiar au fost vreodată lipite ?... Eu mă îndoiesc… Dacă au fost lipite au fost lipite doar provizoriu, pentru a nu se deplasa pe perioada cât s-a executat legarea lor prin matisare cu fibra respectivă – cânepă, tendon, piele sau ce-o fi fost ea …

Pentru a înțelege mai bine ce vreau să spun aici ar trebui să discutăm puțin despre felul cum este construit şi cum funcționează un arc. Priviți :

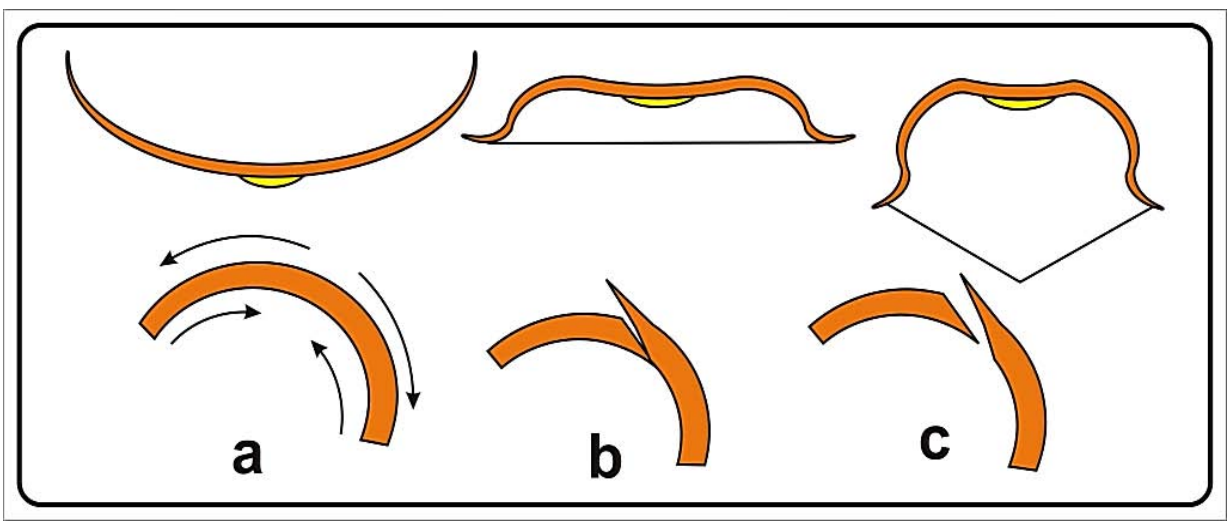

Începând de la a spre c în partea de sus avem schițele unui arc recurb. La a este reprezentat felul cum arată acesta când nu are coarda pusă pe el, la b se vede cum a devenit în momentul în care i s-a pus coardă iar la c se vede situația în care se trage de coarda lui. După cum vedem arcul are două suprafețe opuse.

Una de partea cu mânerul, pe care l-am reprezentat cu galben iar cealaltă opusă mânerului. Partea opusă mânerului, reprezintă partea din fața arcului numită spatele arcului iar cea dinspre mâner care se va afla mereu spre arcaş este numită burta arcului.

Burta arcului este supusă unor forțe de compresie în vreme ce spatele arcului este supus unor forțe de întindere.

Dacă privim partea de jos a grupajului vom vedea schematic reprezentat prin săgeți (a) întinderile şi compresiile apărute de cele două părți ale curburii unui arc. Toți am rupt în mână un băț oarecare la un moment dat, în viața noastră. Dar prea puțini au fost, poate, curioşi să cerceteze felul în care se rupe un băț. Dacă bățul e foarte elastic el se îndoaie mult şi apoi revine la forma inițială asemenea unui arc, fără să pățească nimic. Dar dacă lemnul este prea uscat, prea subțire, etc., el va crăpa pe partea exterioară curburii, adică acolo unde se manifestă întinderea suprafeței sale.

Cu cât întinderea e mai mare cu atât crăpătura apărută va fi mai mare, mai largă. De obicei pe partea opusă, acolo unde se manifestă compresia materialului pot apărea mici încrețituri în coaja bățului şi atât. Dacă însă curbarea bățului continuă, la un moment dat crăpătura apărută pe partea exterioară a curburii se va adânci până ce bățul va ceda şi ruptura va trece de jumătatea bățului în partea unde se manifestă compresia. În acel moment bățul va pocni şi se va despărți în două bucăți aşa cum am arătat în situația c.

Deci totdeauna spatele unui arc este supus unor forțe puternice de întindere care-l pot face să crape în vreme ce pe burtă forțele de compresie îl pot deteriora prin turtire.

Pentru a se preîntâmpina acest fapt un arc făcut doar din lemn trebuie să aibă o lungime şi o grosime adecvată a lemnului în aşa fel încât curbarea lemnului să se facă lin în marja permisă de posibilitățile de curbură ale esenței de lemn respective, mult sub limita de crăpare a lui.

De aceea arcurile făcute doar din lemn sunt totdeauna arcuri lungi, uneori depăşind doi metri lungime şi fireşte grele şi incomode. Dacă pot fi folosite uşor pedestru, când te afli pe cal sau într-o pădure unde vegetația e foarte deasă, o asemenea „măciucă” de arc va fi incomod de mânuit.

De aceea omul, încă din zorii preistoriei a căutat să facă arcurile mai mici întărindu-le pe fețele supuse riscului de a crăpa. Dacă la arcurile moderne se aplică pe spatele arcului un strat subțire de tendon sau de fibră de sticlă sau carbon, pentru a întări rezistența la întindere, iar pe burta arcului se aplică un strat la fel de subțire de os provenind fie din oase lungi de animal fie din coarne de diferite cornute, sau se foloseşte tot un strat de fibră de sticlă sau carbon, la arcurile vechi se proceda puțin diferit. Veți spune poate: „Păi se aplică fibră de sticlă şi pe o față şi pe cealaltă ?” Da, căci atât fibra de sticlă cât şi fibra de carbon au cam aceiaşi rezistență atât la compresie cât şi la întindere.

În trecut, şi aici mă refer la trecutul mai îndepărtat, cum ar fi antichitatea şi perioada medie, se aplica pe spatele arcului un strat de tendon lipit cu cleiuri naturale, iar pe burta arcului se aplica un strat destul de gros de os sau de corn.

Cu cât stratul de corn de pe burtă era mai gros în funcție şi de grosimea şi tăria inimii din lemn se obținea un arc mai puternic. Uneori se putea aplica corn şi pe spatele arcului, şi vom spune imediat cum. Acest sandvici de diferite materiale nu era însă lipit ci doar matisat extrem de strâns.

În felul acesta, cele trei straturi puteau aluneca relativ unul față de celălalt într-o anumită măsură, dar în acelaşi timp păstrau şi tăria arcului respectiv.

Spatele arcului nu trebuia neapărat întărit aşa cum se face azi cu tendon sau cu fibră de sticlă îmbinate prin lipire ci se recurgea adesea tot la un strat de os sau corn prelucrat foarte subțire.

Ce se întâmplă ? De fapt stratul de întărire de pe spatele arcului avea rolul de a mări rezistența la întindere a acelei părți a arcului prin împiedicarea fibrei de a se depărta sub acțiunea forțelor de întindere. Această rezistență se poate obține pe două căi. Prin aplicarea unui strat de tendon lipit cu cleiuri naturale nu se face decât să se lipească fibrele între ele pe lungimea arcului în aşa fel încât să le împiedice ca pe suprafața lemnului să poată apărea crăpături pentru că fibrele lemnului nu se puteau depărta una de cealaltă fiind lipite strâns de stratul de tendon.

Dar acelaşi rezultat se poate obține şi prin strângerea foarte puternică a lemnului între două straturi subțirii de material mai rigid.

Încercați să matisați puternic o scândură de brad de 5 mm între două foi subțiri de PVC. Lipiți superficial acele foi cu un adeziv care să le mențină pe scândură până ce terminați de făcut matisajul.

Apoi, matisați puternic întreg ansamblul acesta cu sfoară de cânepă sau de in, udă, strângându-l spiră cu spiră pe toată lungimea cât puteți de strâns. După ce sfoara se va usca, încercați să curbați scândura de brad.

Veți rămâne surprinşi de cât de bine se comportă ea pe post de arc. Ba chiar s-ar putea să aveți surpriza să constatați că nu vrea să crape chiar dacă o curbați extrem de mult.

Ce se întâmplă de fapt ? Adezivul dintre scândură şi PVC se poate să cedeze, dar scândura nu se va rupe căci datorită faptului că fibra lemnului este prinsă strâns între straturile de PVC, care e un material dens asemănător cornului de animal, nu va avea posibilitatea să crape, sau chiar dacă va crăpa această crăpătură nu va avea loc să se lărgească fiind strânsă ca într-o menghină între cele două fâşii de PVC.

Acum mă veți întreba poate de unde ştiu toate acestea ? Ei bine sunt mai mulți factori care m-au făcut să ajung la această concluzie. În primul rând pentru că undeva, de mult acum peste treizeci de ani am avut ocazia să văd un arc făcut în acest mod. De atunci în tot acest amar de timp care a trecut am tot încercat să înțeleg cum a fost construit.

Şi pentru că în şcoală, am făcut la atelierul şcolii atât tâmplărie cât şi lăcătuşărie, în tinerețe am făcut un pic de sculptură în lemn, iar mai târziu am căpătat şi calificarea de pădurar, am înțeles cum se comportă lemnul şi după ani

de gândire am reuşit să înţeleg şi cum fusese construit arcul de poveste pe care-l văzusem în copilărie…

Acum să vă spun povestea arcului magic al unuia din arcaşii lui Ştefan cel Mare. În copilărie, aşa cum am povestit un pic mai sus am avut ocazia să văd ţara străbătând-o cu propriile mele picioare ca participant la trei expediţii pionierești.

Unchiul meu a organizat de-a lungul carierei sale profesorale mult mai multe asemenea expediţii, practic aproape în fiecare vacanţă de vară el era plecat aproximativ o lună cu copiii prin ţară.

Într-una din aceste expediţii am avut ocazia să merg la Putna să văd mormântul lui Ştefan cel Mare, şi copia săbiei sale, al cărui original se află la Istambul, vândută fiind de un om de nimic în urmă cu circa o sută de ani, precum şi chilia lui Daniil Sihastrul.

Firește că nu am ratat povestea stabilirii locului viitoarei mânăstiri cu ajutorul arcului. Se spunea că Ştefan ar fi tras cu arcul de pe dealul unde se află chilia sihastrului. Priviți imaginea alăturată.

După cum vedeți este o captură din Google Earth care arată distanța exactă dinte chilia lui Daniil Sihastrul şi aşezarea aproximativă a altarului mănăstirii Putna. Încă de atunci mi s-a părut o distanţă mult prea mare pentru a putea fi străbătută de o săgeată.

Dar acum ştiu sigur că orice arc de putere medie poate trage atât în aceste condiţii. Chilia sihastrului este cam la acelaşi nivel cu vârful turlei bisericii şi ca urmare o săgeată trasă de pe dealul de deasupra chiliei ar străbate lejer această distanţă. După cum vedeți distanța indicată de pe această fotografie este de aproape 337 m.

Ulterior mergând pe traseele expedițiilor am avut ocazia să intru, aşa cum spuneam, prin muzeele de istorie ale patriei, în toate localitățile străbătute unde asemenea muzee existau.

Am văzut în acele expediţii mii de monede, sute de unelte din silex, şi firește multe vârfuri de săgeți… chiar şi fragmente de săgeți şi de arcuri. Dar niciodată nu am văzut un arc autentic întreg. Până în acea vară din 1978…

Aflați la Sibiu, campasem în Dumbrava Sibiului şi abia aşteptam să vizităm muzeul Brukenthal, după ce în ziua precedentă vizitasem Muzeul Satului.

Unchiul spunea că s-ar putea să avem surpriza de a vedea lucruri mult mai interesante decât de obicei căci la muzeul Brukenthal era anunțată o expoziție cu exponate aduse din mai multe muzee de pe tot cuprinsul țării. Aşa că eram nerăbdători şi l-am grăbit pe unchiul meu să plecăm cât mai devreme ca să avem timp să vedem pe îndelete expoziția …

Şi iată-ne intrând în clădirea pe care o vedeți alăturat, printre primii, imediat după deschiderea muzeului. Eram printre primii aşa cum spuneam şi am rămas stupefiați când, chiar la intrare, pe hol, expus pe peretele din partea stângă am văzut un arc. Un arc adevărat…

Vă spun dragi cititori, nu ştiu ce or mai ține minte colegii mei de expediție de atunci, dar eu nu-mi mai amintesc prea bine ce am văzut în restul muzeului căci acel arc m-a fascinat complet…

Ne-am adunat „ca la urs" lângă perete, în fața acelui exponat şi am început gălăgioşi să-i punem întrebări profesorului nostru… Pentru că nu mai erau alți vizitatori pe hol în acel moment muzeograful s-a apropiat şi între noi a început o discuție. Astfel am aflat că acel arc este unul autentic, care fusese scos de curând dintr-un mormânt ce se credea că aparținea unuia din căpitanii de oaste ai lui Ştefan cel Mare. Era prima dată când era expus public. Unchiul a intrat într-o discuție tehnică legată de locul mormântului, starea artefactelor scoase de acolo, starea acelui arc, etc. … Am înțeles astfel că acel arc era expus în starea în care fusese scos din mormântul respectiv.

Nimeni nu avusese îndrăzneala de a încerca să scoată coarda de pe el. Căci cei care încercaseră să-l încordeze nu reuşiseră să-l facă să se îndoaie. Firește că existase şi teama de a nu-l deteriora printr-o acțiune prea forțată asupra lui. Deci arcul după ce fusese curățat şi conservat prin mijloace specifice era acum expus pentru prima dată.

Copilul care eram atunci era atât de entuziasmat şi impresionat de acel arc încât vă spun cu sinceritate, că acea scenă mi-a rămas întipărită în minte până în prezent atât de puternic de parcă totul s-ar fi petrecut ieri. Arcul arăta astfel:

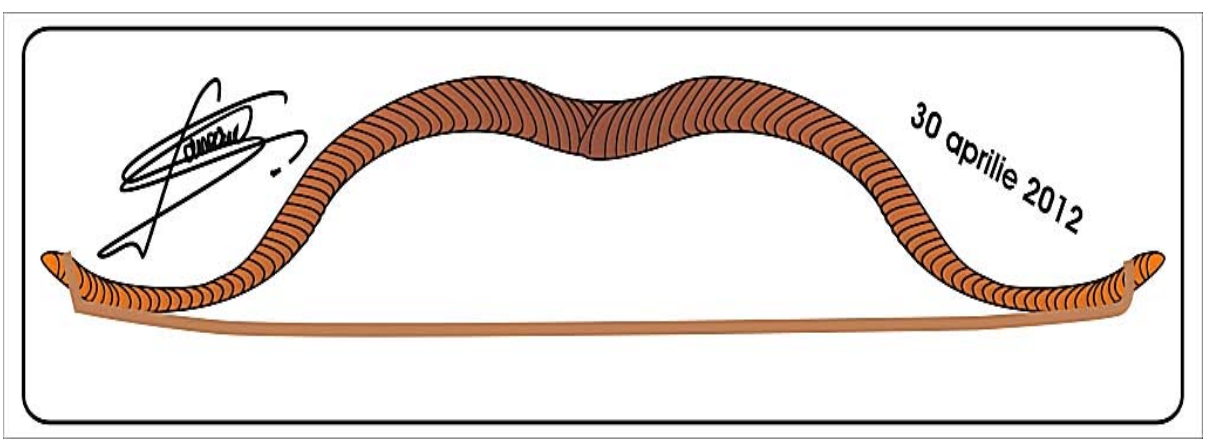

Desenul pe care l-am făcut aici arată aproape fidel ceea ce mi-amintesc eu că am văzut în acea zi de acum mai bine de treizeci de ani.

Arcul era scurt, avea undeva între un metru şi poate, un metru şi douăzeci de centimetri. Era neobişnuit de gros în zona mânerului, şi de altfel chiar brațele lui păreau cam groase. Văzusem prin muzee şi prin cărți arbalete şi acest arc

semăna mai mult cu unul de arbaletă. Era înfăşurat în întregime într-un matisaj foarte strâns de culoare maro închis …

Nu-mi mai amintesc dacă era piele sau sfoară. Ştiu doar că muzeograful ne-a spus că după ce nimeni nu a reuşit să-l încordeze, printre studiile ce s-au făcut asupra lui, a fost acela de a fi supus unei radiografieri care arătase că e un arc compus din lemn, os, piele şi materiale vegetale. Prezenta mai multe straturi de matisaj pe toată lungimea iar suprafaţa lui era lucioasă ca şi cum ar fi fost acoperită cu vopsea sau ca şi cum ar fi fost uns cu un fel de păcură sau gudron.

Se stabilise că era uns cu ulei vegetal şi că acesta sicativase şi făcuse ca întregul corp al arcului să se comporte ca şi cum ar fi fost făcut dintr-o bucată.

Coarda lui era şi ea neobişnuit de groasă şi părea a fi dintr-un fel de plastic… nu mai reţin dacă am pus noi vreo întrebare despre acest aspect. Acum dacă mă gândesc bine cred că coarda era făcută fie din intestine de animale fie din tendon.

Cert este faptul că impresionaţi fiind de afirmaţia muzeografului că acel arc nu putuse fi încordat de nici un arheolog, unul din noi a pus întrebarea logică : „Ce rost are să faci un arc atât de puternic încât să nu-l poţi încorda ?”

Şi atunci am aflat atât de la muzeograf cât şi de la unchiul meu un lucru pe care l-am ţinut minte întreaga mea viaţă.

Anume faptul că în evul mediu, regimul alimentar al războinicilor se baza pe consumul de carne, iar viaţa pe care o duceau aceştia era mult mai activă decât cea pe care o ducem azi. Ca urmare, deşi înălţimea medie a omului evului mediu era cam cu 10 – 15 cm mai mică decât a noastră, aceştia erau mult mai puternici decât sunt cei mai puternici bărbaţi în ziua de azi.

Un alt aspect interesant şi foarte important s-a desprins din acea discuţie avută atunci cu muzeograful, anume că se considera că acel arc nu seamănă nici cu cele turceşti nici cu cele tătăreşti, fiind de construcţie şi concepţie pur autohtonă.

Ani de zile după aceea m-am întrebat cum era de fapt construit acel arc, şi cât de puternic ar trebui să fii ca să-l poţi încorda. Cert este faptul că răspunsul l-am avut abia de curând când preocupat mai mult de arcuri şi arcaşi am început să studiez felul cum sunt construite diferitele tipuri de arcuri din întreaga lume.

Descrierea pe care v-am făcut-o eu aici este tot ceea ce-mi amintesc. Sunt convins că acest arc nu mai există de mult timp în ţară, căci dacă ar fi existat, expus fiind în vreunul din muzeele ţării, s-ar fi ştiut de el. Dar din studiul pe care l-am făcut asupra discuţiilor de pe forumurile arcaşilor şi arcarilor am tras concluzia că în ţara noastră nu există decât două arcuri destul de deteriorate de proveniență turcă.

Probabil că acum vreo douăzeci de ani cineva dintre cei care aveau sarcina să aibă grijă de artefactele istorice ale acestui popor şi-a construit o vilă foarte frumoasă după ce s-a făcut că nu vede că dintr-un anumit depozit a dispărut un arc autentic românesc, care era în stare perfectă de conservare… Păcat !...

Dar după anii aceştia îndelungaţi în care mi-am reamintit mereu de acel arc, am ajuns la concluzia că strămoşii noştri abordând o metodă de construcţie

adecvată, chiar au putut construi arcuri scurte care puteau ajunge la forțe impresionante apropiate poate de o sută de kilograme forță.

Nu uitați că folclorul nostru abundă de legende în care arcaşi pricepuți trimiteau săgeți la distanțe impresionante.

În lumina celor spuse mai sus cred că afirmația conform căreia anumiți arcaşi turci ar fi reuşit performanța de a trimite săgeți la distanță de un kilometru şi chiar peste, începe să devină credibilă.

Un arc construit prin suprapunerea inteligentă a mai multe straturi de materiale matisate strâns cu fibră vegetală sau tendon pe toată lungimea lor poate ajunge să fie foarte puternic. Amintiți-vă că în evul mediu, primele arbalete, mult mai puternice decât arcurile erau făcute din lemn şi os matisate pe toată lungimea, şi aceste arbalete aveau capacitatea de a înmagazina forțe mult superioare oricăror arcuri din epoca respectivă.

Deci după părerea mea acest arc autentic românesc e format dintr-un strat sau mai multe de lemn, prinse între două straturi de os sau de corn, matisat pe toată lungimea cu tendon sau cu sfoară de cânepă ude, care după uscare va strânge puternic tot ansamblul.

Pe suprafață se poate lăcui sau înfăşura în piele impregnată în ulei, care va asigura impermeabilitatea arcului. Nu-i neapărat nevoie să se utilizeze adezivi.

Sunt convins că în felul acesta s-ar putea construi un arc oricât de puternic şi la orice dimensiune dorită.

Şi ca o exemplificare a acestei afirmații iată cum îmi imaginez că ar putea fi construit un arc conform acestei tehnologii dar un pic modernizată. Imaginați-vă că aveți o țeavă de PVC simplă din aceea albă sau gri, pentru instalații electrice sau pentru apă. Să luăm cazul unei țevi de ø 32 mm. Dacă am turti-o am obține o bandă cu lățimea de 5 cm.

Acum am să vă explic cum poate fi obținut un braț de arc care să aibă miez din lemn şi exteriorul din PVC.

Țeava de 32 tăiați-o la lungimea pe care vreți să o aibă brațul respectiv. Fasonați o fâşie din esența de lemn din care vreți să fie brațul respectiv(salcâm, carpen, ulm, etc.) în formă de pană având secțiunea dreptunghiulară şi dimensiunile următoare. La un capăt va avea 5 – 7 mm grosime şi lățimea de 45 mm iar la celălalt capăt va avea grosimea de 25 sau 30 şi grosimea de 15 mm. Lungimea va fi cu circa 2 - 5 cm mai lungă decât țeava de PVC pentru a putea fi fasonată în vederea realizării capătului de învergare a corzii.

Ați obținut astfel o fâşie profilată cu capătul A, mai gros şi mai îngust şi cu capătul B, mai subțire şi mai lat. Aceasta va fi inima brațului de arc. De asemenea din acelaşi lemn fasonați o pană care să aibă lungimea de o treime din pana precedentă şi grosimea la capăt va avea secțiune trapezoidală cu lățimea de 25 mm iar la celălalt va avea lățimea egală cu cea a piesei precedente la distanța de o treime de capătul A şi grosimea de doar câteva zecimi de milimetru.

Am făcut şi un desen care a plecat de la o lungime a brațului de 65 cm.

Iată-l :

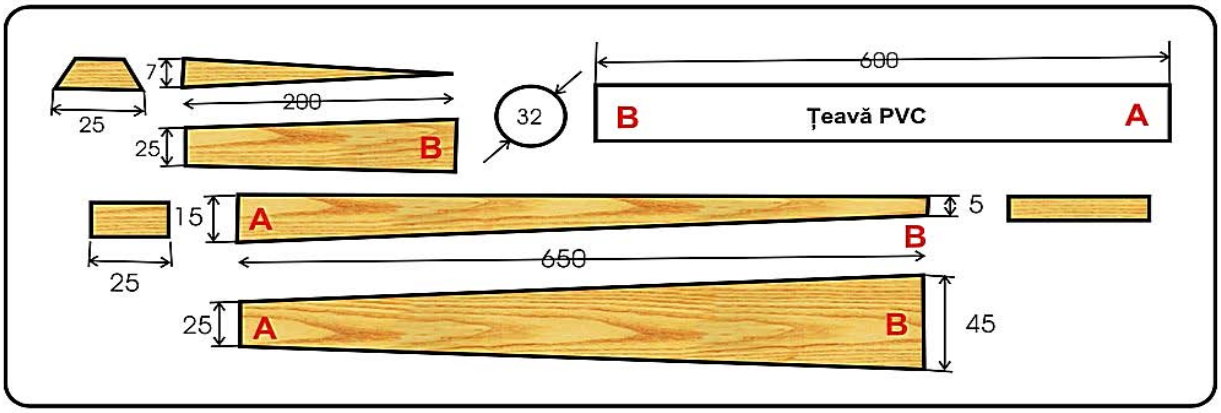

Acum procedați la încălzirea țevii până ce devine maleabilă pe toată lungimea şi introduceți mai întâi piesa lungă cu capătul A dinspre capătul țevii marcat cu A până ce capătul său A iese un milimetru afară pe la capătul B al țevii. Menținând în continuare țeava caldă şi maleabilă procedați la introducerea celei de-a doua piese, pana trapezoidală, care va fi introdusă de astă dată cu capătul ei subțire B în țeavă, pe la B pe deasupra părții groase a piesei care tocmai a ieşit din țeavă. Această a doua piesă o aduceți la acelaşi nivel cu prima.

Acum lăsați țeava să se răcească. Prin răcire va prinde perfect ca într-o menghină cele două piese din lemn şi astfel ați obținut un braț de arc puternic fără a folosi nici un fel de adeziv. Se vor fasona conform cu cerințele proiectului şi un asemenea tip de braț poate fi folosit la construcția arcurilor demontabile din trei piese sau numai din două, îmbinarea făcându-se la capătul gros al brațului. Pentru că la arcurile din trei piese brațul vine prins pe mâner printr-un şurub nu va exista pericolul ca pana să alunece în afara țevii dar în cazul folosirii la arcurile din două piese care de obicei se îmbină printr-o țeavă în care intră cele două brațe se va putea proceda la introducerea la un centimetru de capătul gros al brațului a unui cep din lemn rotund care să intre forțat prin amândouă piesele din lemn fixându-le între ele. Pericolul ca lemnul să iasă din țeavă este ca şi inexistent având în vedere lungimea mare pe care țeava s-a răcit peste cele două piese şi forma lor care nu permite țevii să mai alunece nici într-o parte.

Ştiu că această carte va fi citită şi de unii arcari din această țară şi vreau să-i atenționez că oricât li s-ar părea de neortodoxă şi ciudată această metodă de construcție, ea e perfect viabilă şi poate duce la construcția unor brațe extrem de puternice, funcție atât de grosimea peretelui țevii de PVC cât şi a celor două piese din lemn. Şi îi mai informez pe distinşii arcari dispuşi a critica (dacă vor fi din aceştia) că eu chiar am găsit cândva, în urmă cu ceva timp un filmuleț pe Youtube unde cineva prezenta un arc construit după această metodă, arc care am remarcat eu atunci că era foarte puternic… din păcate nu-mi mai amintesc exact ce forță spunea că are acel arc, căci pe moment m-a fascinat doar ideea că şi altcineva a folosit metoda prinderii miezului de lemn între foi de PVC cum am gândit eu că ar fi posibil a se construi fără adezivi… Atunci am exclamat fericit: „Uite dom-le că nu-s chiar nebun ! Metoda chiar merge !” Cu asta închei spunând doar că rămân cu regretul că nu voi mai putea revedea niciodată acel arc al căpitanului arcaşilor lui Ştefan, pe care l-am admirat în copilărie…

Câte ceva despre săgeți

Săgeata este scopul suprem al arcului. Un arc fără săgeată este ca o puşcă fără cartuşe. Îl poți folosi cel mult pe post de măciucă…

Pentru cei mai mulți dintre noi, săgeata e un băț subțire de vreun metru care are la un capăt un vârf metalic iar la celălalt două pene. Dar aceasta-i cea mai simplistă interpretare. Adevărul este că săgeata este un ansamblu tehnic extrem de ingenios care trebuie să îndeplinească un cumul de proprietăți mecanice şi aerodinamice care, din păcate, nu se prea împacă între ele.

Dar ce e propriu zis o săgeată şi cum „funcționează" ea ? Acum, unii dintre dumneavoastră exclamați probabil : cum să funcționeze – zboară !…

Da, numai că zborul săgeții este unul special, căci săgeata nefiind cum spuneam un simplu băț, e mult mai mult de atât. Săgeata practic este o rachetă.

O rachetă care trebuie să se deplaseze în cel mai scurt timp, pe cea mai scurtă traiectorie spre o țintă. Dacă rachetele aşa cum le ştim noi au un motor cu ardere internă care le propulsează, motorul săgeții este coarda arcului. Dar întocmai cum corpul unei rachete trebuie să aibă anumite proprietăți şi să fie construit din anumite materiale pentru a rezista presiunilor interne date de arderea explozivă şi de împingerea combustibilului precum şi a celor externe date de frecările cu aerul, cumulate cu condiția unui zbor rectiliniu, sau parabolic, după caz, tot aceleaşi condiții trebuie să le îndeplinească şi o săgeată, cu precizarea că condițiile acestea sunt mult mai drastice şi sunt chiar mai multe decât la o rachetă.

Dacă o rachetă fiind propulsată de un motor propriu este împinsă din spate de o forță constantă şi relativ uniformă, pe toată perioada zborului ei, o săgeată este supusă de la lansare unor forțe fantastic de mari comparativ cu o rachetă.

Vă veți întreba: „de ce ?" Pentru că întreaga energie care pentru o rachetă se manifestă constant şi moderat pe tot parcursul drumului ei, la săgeată se manifestă în fracțiunea de secundă în care coarda arcului o împinge spre înainte…

De aceea săgeata, trebuie să fie o rachetă mult superioară chiar şi unor rachete interplanetare… Vom discuta un pic mai târziu despre zborul săgeții şi ce condiții trebuie să îndeplinească săgeata pentru ca acest zbor să fie unul reuşit. Acum hai să vedem cum e construită o săgeată şi din ce materiale.

Săgețile pentru arcurile moderne sunt aproape fără excepție formate dintr-o țeavă, de aluminiu, fibră de sticlă sau fibră de carbon, au un vârf bont, în cazul celor de tir sau foarte ascuțit în două sau mai multe muchii pentru cele de vânătoare, şi au un penaj artificial din material plastic, sau cauciuc. Lungimea lor este standardizată fiind de obicei de 28 de inci (71 cm). În vreme ce săgețile făcute conform tradițiilor ancestrale au o varietate de forme, de dimensiuni, de materiale constructive.

Priviți imaginea următoare:

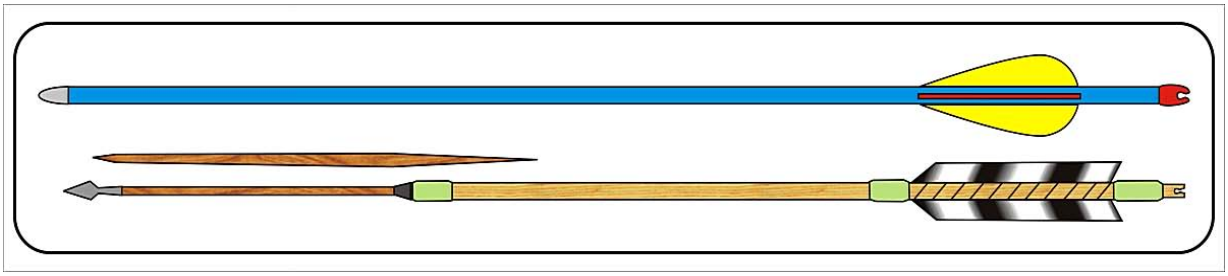

Deasupra am reprezentat o săgeată pentru arcuri moderne, în vreme ce dedesubt este o săgeată clasică folosită de strămoşi şi de unele triburi actuale. Să le analizăm pe rând.

În limba engleză pentru părțile componente ale săgeții se folosesc următorii termeni începând de la stânga spre dreapta: „Head”, „Foreshaft”, „Shaft”, „Fletching” şi „Nock”. Pentru toți acești termeni există echivalenți în limba română. Din păcate am observat că majoritatea utilizatorilor de arcuri de la noi din țară preferă să folosească aceşti termeni împrumutați din limba engleză, termeni care de fapt nici nu sunt întru-totul adecvați. Pentru piesa metalică ascuțită, din capătul anterior al bățului unei săgeți românii au ***vârful săgeții***.

Pentru sfertul anterior al bățului săgeții imediat după vârf avem ***capul săgeții***. Pentru mijlocul bățului, respectiv următoarele două sferturi ale lungimii avem ***corpul săgeții*** iar pentru ultimul sfert avem ***coada săgeții***. La coada săgeții se află (***am)penajul*** sau ***penele săgeții*** şi ***crestătura*** sau ***crestezul***. Sunt termeni pe care i-am învățat când eram copil, de la bunicul meu care la rândul lui îi ştia de la străbunii lui. Ca urmare, eu voi prefera să folosesc termenii româneşti căci mă consider român ci nu englez sau vreun corcit plin de aere cum se consideră mulți din famfaronii din ziua de azi…

Deci vârfurile săgeților pentru tir sportiv sunt realizate din tablă ambutisată sau din metal strunjit, iar pentru cele de vânătoare sunt ansambluri complexe care au un ax terminat cu o porțiune de îmbinare cu săgeata de obicei în forma unui şurub, un vârf în trei sau patru muchii la fel ca la cuie, care are rolul de a deschide drumul pentru cele trei sau patru lame tăietoare foarte ascuțite care de obicei vin în prelungirea muchiilor vârfului. În continuare vom vorbi despre tija sau corpul săgeții. Pentru arcurile modern – tradiționale se foloseşte ca material de construcție lemnul fiind deci un cilindru simplu din diferite esențe de lemn care are lungimea standardizată aşa cum am mai spus şi grosimea de 8 – 12 mm.

Pentru arcurile de tir sportiv se execută din țeavă de aluminiu sau din fibră de sticlă sau fibră de carbon vopsite în diferite culori, în vreme ce pentru arcurile

de vânătoare se folosesc aceleaşi materiale numai că țeava este mai robustă, mai rigidă şi mai rezistentă.

Penajul acestor săgeți este realizat de obicei prin decupare cu matrițe dintr-o bandă subțire de cauciuc colorat care are pe o latură o îngroşare semicirculară cu rol de talpă care va sluji lipirii penei rezultate astfel pe tija săgeții, cu diferite tipuri de adezivi. Penajul acestor săgeți este format totdeauna din trei pene dintre care una e de culoare diferită pentru uşurarea depistării rapide a poziției corecte de montare a săgeții în coarda arcului. În capătul săgeții este crestătura săgeții sau cum spun românii crestezul. Acesta la săgețile moderne se face din plastic turnat, are o scobitură conică prin intermediul căreia se ataşează pe capătul tijei care este de asemenea conic, sau e cilindric cu un mic guler şi intră în țeava tijei . Acum să trecem un pic şi să analizăm o săgeată tradițională.

Vârful poate avea diferite forme şi dimensiuni şi poate fi făcut din diferite materiale, funcție de epocă şi de disponibilitățile avute de meşterii constructori.

Dar trebuie specificat aici un lucru extrem de important de ştiut. Deşi acum se folosesc modern, vârfuri ca cele de vânătoare cu trei lame tăietoare realizate din cele mai bune oțeluri, nimic, dar absolut nimic din ce a realizat metalurgia modernă, nu rivalizează cu finețea tăişului unui vârf din silex sau din obsidian.

Diferența majoră între ele este aceea că în vreme ce metalul este ascuțit prin frecare pe pietre abrazive, silexul se ascute direct prin cioplire. Cel mai fin tăiş al unei lame metalice are grosimea de câțiva atomi şi se va toci rapid prin faptul că acei atomi din vârful tăişului respectiv se vor desprinde astfel că tăişul, în scurt timp, privit la microscop, va arăta rotunjit, bont.

La jasp, silex, obsidian şi toate celelalte roci magmatice care în spărtură au aspect sticlos tăişul are grosimea unui atom şi acel atom nu se desprinde de ceilalți astfel că şi după o folosire mai mult sau mai puțin îndelungată tăişul realizat prin cioplirea pietrei va arăta, la o analiză microscopică, la fel de ascuțit… Aici este răspunsul la o întrebare pe care mi-a pus-o cineva, cândva: „dacă cumva strămoşii noştri din epoca de piatră se bărbiereau ?” Convingerea mea este că da. Căci strămoşul cel mai îndepărtat al briciului a fost o lamă fină din obsidian…

Prima fotogramă: fazele cioplirii pietrei până la stadiul de obiect finit, în următoarea, cele două vârfuri de săgeată ce par a fi din sticlă, sunt din obsidian.

Obsidianul este de fapt o rocă magmatică, adică lavă răcită, ceea ce în esență s-ar putea numi o sticlă naturală. Celelalte sunt vârfuri din diferite tipuri de silex iar în ultima fotogramă apar şi vârfuri din spini sau din os. Deci primele

vârfuri de săgeți şi totodată cele mai tăioase din lume au fost cele meşterite de omul primitiv prin cioplirea pietrei… Ulterior s-au făcut din metale şi au forme diferite în funcție de necesități.

Următoarea piesă care poate fi demontabilă sau nu în funcție de popor şi de utilitatea pe care o dă arcarul săgeții este partea din față a săgeții adică capul săgeții. Are formă fusiformă sau cilindrică şi capătul care se îmbină cu corpul săgeții este de obicei ascuțit prelung pentru a pătrunde cât mai adânc în corpul săgeții. Această porțiune se execută din lemn de esență tare, în unele regiuni fiind format din spini duri şi rezistenți ai unor specii de accacia, caz în care săgeata nu mai are alt vârf. Spinul respectiv se otrăveşte. Triburile hadza din Africa fac această porțiune din metal practic vârful fiind dintr-o bucată cu această porțiune. Vedeți asta în dreapta imaginii de mai jos. Urmează corpul săgeții care poate fi din diferite materiale. Între acestea două în caz că partea din față e fixă se va interpune un strat de legătură dintr-un adeziv foarte puternic şi dur, despre obținere căruia vom vorbi mai târziu. La capătul acesta al corpului săgeții, pentru a preîntâmpina crăparea corpului la contactul cu ținta, datorată presiunii exercitate de capul săgeții, se execută un matisaj strâns cu diferite forme de fibre naturale (ce se vede cu vernil). De obicei acest matisaj după execuție este şi el securizat şi întărit prin ungerea cu diferite tipuri de cleiuri naturale. Corpul săgeții se face tradițional din esențe de lemn uşoare sau din diferite specii de bambus, stuf, sau papură, în funcție de localizarea geografică.

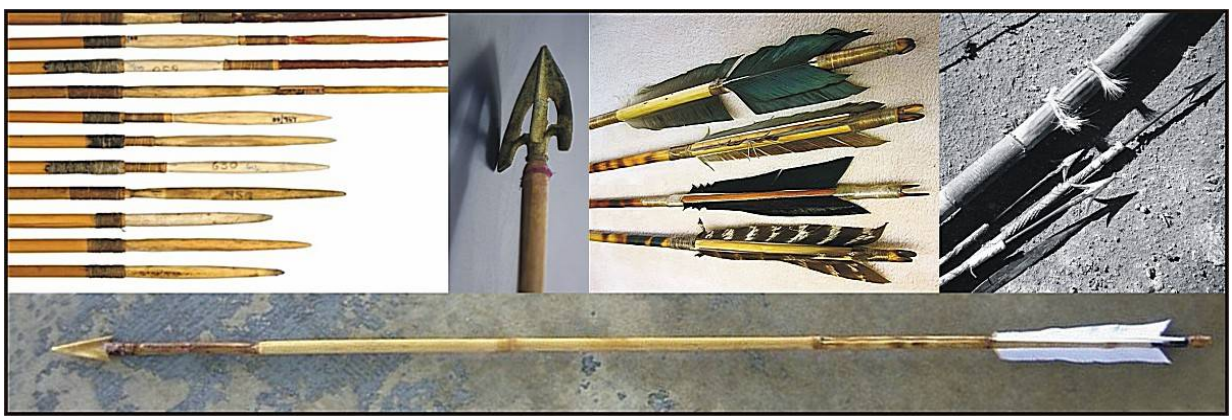

Penajul este executat din pene naturale recoltate de la tot felul de păsări şi poate fi constituit doar din două pene, din trei, din patru sau chiar mai multe.

Prinderea lor pe corpul săgeții se face prin lipire cu cleiuri naturale şi ulterior prin matisare la capete. În unele cazuri aşa precum se vede în schița mea de mai sus, se poate matisa cu fir larg şi pe întreaga lungime, caz în care firul matisajului pătrunde printre filamentele penei. Matisajul din spatele penelor are un dublu rol, atât de a fixa penele cât şi de a întări corpul tijei în porțiunea cozii, unde datorită presiunii extrem de mari a corzii, săgeata are tendința de a se despica.

Amintiți-vă dragii mei cititori că atunci când am vorbit despre puterea unui arc am încheiat acel articol spunând că tăria arcului mai depinde de ceva foarte important şi acel ceva este săgeata pe care o va lansa arcul. A venit vremea să vă lămuresc ce am dorit să vă spun atunci.

Deşi zborul săgeții pe traiectoria ei este unul rectiliniu, săgeata arcului, la fel ca şi aceea mai mare folosită cu propulsorul, în drumul său, are o mişcare proprie de vibrație sau de ondulare, care depinde atât de elasticitatea săgeții cât şi de forța arcului. Am putea crede că pentru ca o săgeată să fie propulsată de un arc mai departe ea trebuie să fie mai subțire şi mai uşoară… Această prezumție este numai parțial adevărată. În momentul eliberării corzii, aceasta în drumul ei de revenire către poziția verticală, trasă fiind de capetele brațelor arcului, are o mişcare accelerată care o depăşeşte cu mult pe cea pe care o are capătul unui propulsor.

Practic viteza de revenire a corzii unui arc este uneori superioară vitezei sunetului. Faptul că nu auzim bangul sonic (acea pocnitură) ca la bici este datorită faptului că acesta e amortizat de brațele arcului.

Forța de împingere în săgeată este în acele fracțiuni de secundă fantastic de mare şi e cu atât mai puternică cu cât contactul dintre săgeată şi coardă are o suprafață mai mică. În aceste condiții săgeata pleacă din arc executând o serie de ondulații foarte puternice care sunt cu atât mai periculoase cu cât săgeata e mai elastică, mai subțire, etc. Privind imaginea următoare, vom analiza fiecare caz în parte:

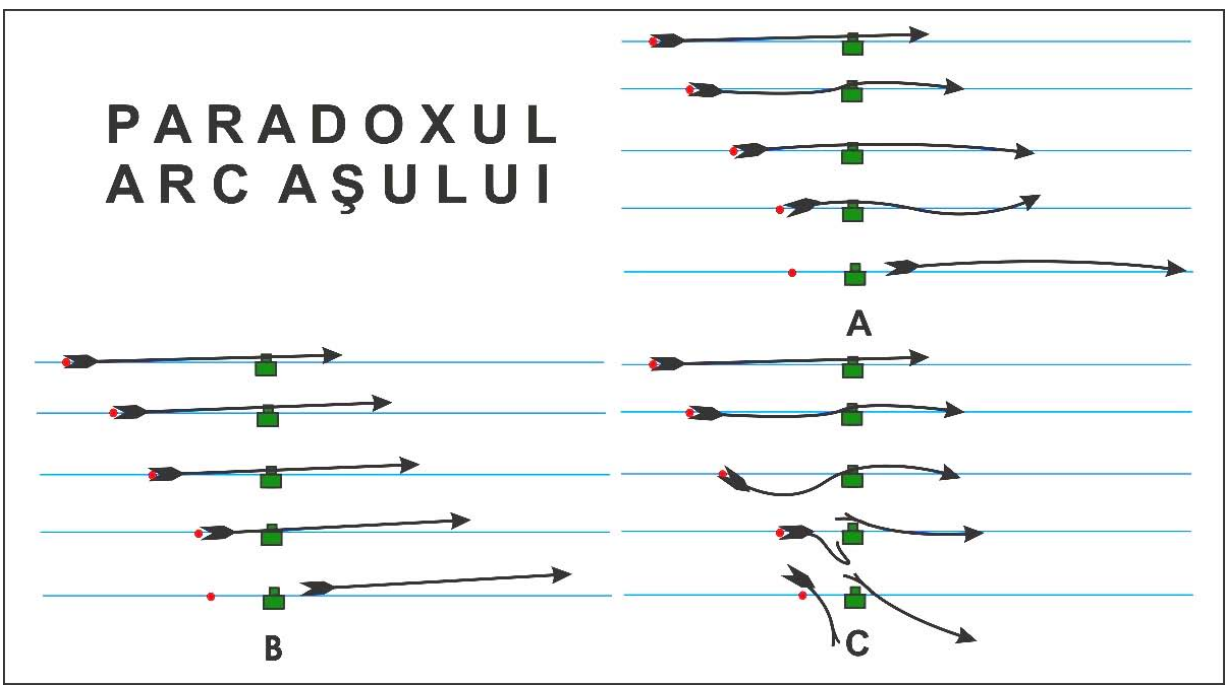

Titlul imaginii, aşa cum vedeți este „Paradoxul arcaşului”. Pentru că ceea ce se întâmplă cu săgeata în momentul pornirii ei din arc este într-adevăr un paradox.

Anume dacă săgeata ar fi foarte rigidă şi ar pleca din arc perfect drept ea nu şi-ar atinge ținta ci s-ar duce aiurea. Dacă este prea flexibilă se rupe, aşa că trebuie să existe un compromis. Numai că acest compromis intră în flagrant conflict atât cu condițiile de aerodinamicitate pe care ar trebui să le îndeplinească săgeata în calitatea ei de rachetă, pentru a putea zbura cât mai drept şi mai departe, cât şi cu cele de rezistență la forțele ce se manifestă în momentul în care coarda o împinge din spate. După cum observați am reprezentat printr-un punct roşu coarda arcului la contactul ei cu săgeata, printr-o linie albastră axa care uneşte coarda cu ținta trecând prin centrul arcului pe care l-am prezentat de culoare verde. Deoarece săgeata are o grosime anume, ea nu se va aşeza în arc coliniar cu linia de tragere ci va avea un unghi determinat atât de grosimea săgeții cât şi de grosimea mânerului arcului – mai exact de distanța dintre axa de simetrie a săgeții şi axa de simetrie a arcului.

Se construiesc şi arcuri care în dreptul punctului de prindere a săgeții pe coardă au o fereastră care permite aşezarea săgeții exact pe axa de care vorbim.

Dar, noi aici analizăm comportarea unei săgeți trasă dintr-un arc normal, deci analizând imaginea, pe fiecare din cele trei cazuri de sus în jos avem următoarele comportări:

Cazul A :

Datorită acestui unghi pe care-l face săgeata cu direcția de tragere, în momentul în care se eliberează coarda aceasta va obliga coada săgeții să-i urmeze traseul, adică o va obliga să vină pe direcția axei de simetrie a arcului.

Numai că săgeata nu poate face asta datorită faptului că grosimea ei şi a arcului nu-i permite.

În acelaşi timp inerția ei, pentru câteva fracțiuni de secundă nu-i permite nici să se mişte spre înainte, astfel că porțiunea ei dintre mâner şi coardă se va flexa curbându-se spre axa de simetrie, în vreme ce cealaltă porțiune ce depăşeşte mânerul se va curba în sens invers. Imediat apoi, deoarece urmează plecarea ei din loc, aceste două curburi se vor unifica într-una singură ce va înconjura mânerul, adică va avea concavitate în jurul acestuia, astfel că săgeata pleacă pe direcția axei de simetrie a arcului ocolind ondulat mânerul arcului precum un şarpe.

În momentul în care penajul se apropie de mâner săgeata deja intră într-o oscilație şi, în momentul când penajul trece pe lângă mâner are tendința de a se curba din nou, numai că în sens invers, şi odată eliberată de împingerea corzii curbura nu va mai fi atât de puternică.

Din acest moment săgeata trecând de mâner şi pornind liberă spre țintă va oscila ca un peşte, între două curburi ca şi cum cineva ar ține-o de capete şi ar lovi-o alternativ când dintr-o parte când din cealaltă. Oscilațiile acestea sunt foarte asemănătoare celor ale săgeții mult mai mari lansată din propulsor, doar că sunt în plan orizontal ci nu vertical şi datorită lungimi mai mici a săgeții şi a rigidității ei mai mari raportat la dimensiunile ei, nu vor fi la fel de vizibile.

Interesant este că datorită acestei comportări, săgeata părăseşte arcul urmându-şi drumul pe direcția axei care pleacă de la coardă şi se opreşte în punctul din țintă pe care l-am ochit.

Aceasta-i comportarea unei săgeți normale.

Cazul B:

Dacă săgeata este una rigidă, care nu se poate îndoi, în atunci când va fi împinsă brusc de către coardă, ea nu se va mai flexa în momentul dinainte plecării ci-şi va schimba poziția astfel că în timp ce ampenajul va avea tendința să urmeze axa coardă – țintă, vârful va fi aruncat spre exteriorul acestei axe şi săgeata va porni din arc sub un unghi ascuțit pe o direcție situată undeva în afara sau în marginea țintei pe partea pe care este sprijinită săgeata pe mâna arcaşului, (pentru cei ce țin săgeata pe stânga arcului spre stânga țintei iar pentru cei ce o țin pe dreapta, în dreapta țintei).

Cazul C:

Acesta-i cel mai dramatic. În situația în care o săgeată prea flexibilă este folosită cu un arc puternic, aceasta în momentul imediat al eliberării corzii, nu va avea suficientă rigiditate care să o ajute să revină spre o formă normală, şi porțiunea dintre coardă şi arc va fi puternic îndoită. Această îndoire a ei va continua să se petreacă astfel că ea se va deforma între coardă şi mâner şi se va rupe de undeva din fața penelor. Această situație poate fi deosebit de periculoasă deoarece în cazul săgeților făcute din fibră de sticlă, din fibră de carbon, din stuf, sau chiar dintr-un lemn prea elastic, capătul rupt va avea multe aşchii şi acest ciot de săgeată se va putea înfige în mâna arcaşului. Priviți, în stânga aveți surprins cu o filmare rapidă din care am scos şase cadre, momentul ruperii unei săgeți în acest fel şi în imaginea din dreapta rezultatul unei asemenea experiențe:

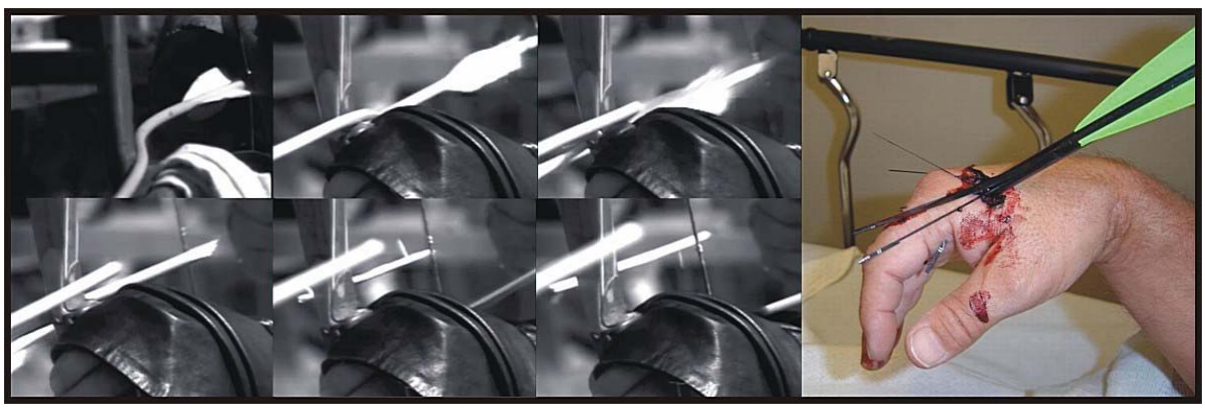

De aceea săgeata trebuie să aibă un anumit grad de rigiditate corelat cu puterea arcului care o foloseşte. A folosi o săgeată pentru arc puternic cu un arc slab va avea ca rezultat în general faptul că arcaşul nu va nimeri ținta, iar folosirea unei săgeți destinată unui arc slab cu unul puternic poate duce la accidentul din imaginea din dreapta. Urmare a acestui fapt fabricile de arcuri şi săgeți construiesc săgețile având rigidități şi elasticități diferite adică cu destinații specifice pentru diferite categorii de putere ale arcurilor. Asta în cazul celor destinate arcurilor moderne. În acest sens veți întâlni, referitor la acest aspect al comportării săgeții termenul de „spine”.

Spine înseamnă săgeată. Dar nu e vorba de săgeata de care vorbim în acest moment ci e vorba de termenul din fizică şi din rezistența materialelor care defineşte săgeata maximă a curburii unei grinzi înainte de ruperea ei. Vă amintiți

de la orele de fizică când ați învățat despre elasticitatea materialelor. Când ni s-a spus că dacă sprijinim o riglă pe capete şi apăsăm pe mijlocul ei aceasta la un moment dat se va rupe. Înainte însă de a se rupe, se va curba. Adâncimea acestei curbări a ei poartă numele de săgeată.

Deci de aici rezultă că un arc puternic va trage cu săgeți având săgeată mică iar unul mai slab va trage cu săgeți având săgeata mai mare. Deci o întrebare de genul : „ce săgeată are săgeata ta ?" este una normală, dar pentru a nu exista confuzii ar fi bine să folosim în locul termenului de săgeată pe cel de flexibilitate, căci de fapt cu cât săgeata unei săgeți e mai mare cu atât acea săgeată va fi mai flexibilă, deci va avea o rigiditate mai mică.

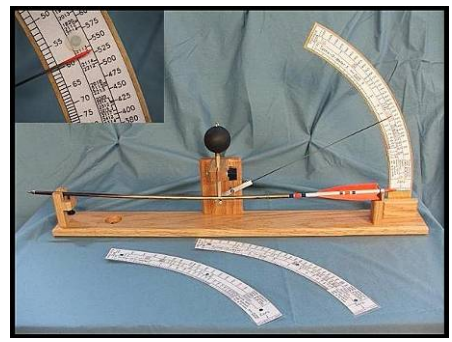

Şi mai pe „băbeşte": o rigiditate mare este egală cu un „spine" mic iar o rigiditate mică cu un „spine" mare sau invers o flexibilitate mare e echivalentă cu un „spine" mare iar o flexibilitate mică e echivalentă cu un „spine" mic.

Deci termenul cel mai adecvat pentru a nu exista confuzii ar fi cel de flexibilitate. Există aparate speciale care determină curbarea săgeții sub o greutate standard care e corelată cu puterea arcului. Iată în imaginea alăturată un asemenea aparat artizanal, care după cum observați nu pare a fi prea complicat.

De fapt este o greutate standard care trebuie să fie de 906 g (doi punzi) care va apăsa pe mijlocul săgeții sprijinite de capete. Acul indicator se va sprijini pe săgeată şi va culisa pe o scală gradată direct în punzi sau kilograme în funcție de cum doreşte constructorul aparatului. Se găsesc pe internet instrucțiuni amănunțite de construcție pentru cei ce doresc.

Veți întreba acum pe bună dreptate: „dar strămoşii cum făceau ?" Ca şi lăutarii, după ureche. După un timp în care construieşti săgeți ajungi să simți la mână gradul de flexibilitate a tijei respective şi experiența-ți spune dacă poarte fi sau nu folosită cu un arc de o anumită putere.

Tot ce am spus până acum despre flexibilitatea săgeții şi felul cum pleacă ea din arc are urmări capitale şi am putea spune şi dramatice asupra zborului şi comportării săgeții în aer… Căci dacă vom analiza în continuare care sunt factorii care duc la o performanță cât mai bună a zborului unei săgeți vom descoperi că se cam bat cap în cap cu flexibilitatea impusă de condiția ca săgeata să nu se rupă datorită puterii arcului.

Spuneam în paginile precedente că săgeata este o rachetă şi asemenea oricărei rachete pentru a străbate o distanță mai lungă şi un drum cât mai rectiliniu, trebuie să aibă un motor cât mai puternic. Asta în cazul săgeții se poate obține pe două căi: fie se creşte forța arcului, fie se scade greutatea săgeții.

Numai că aici apare un paradox, anume paradoxul motoarelor reactive. Cu cât sunt mai puternice, cu atât sunt mai grele şi mai mari şi ca urmare racheta care le poartă trebuie să fie mai grea şi mai mare, adică, există o limită a creşterii puterii peste care nu se poate trece deoarece costurile energetice şi cu materialele de construcție ar fi mult superioare câştigului de viteză şi distanță.

Acelaşi lucru e valabil şi pentru săgeata noastră. O creştere a forţei arcului implică o săgeată mai rigidă, adică mai robustă, mai grea, pentru a rezista forţei crescute cu care o împinge arcul. Pe de altă parte o scădere a greutăţii săgeţii duce la acelaşi rezultat, scăderea rigidităţii ei şi ca urmare riscul de a se rupe la lansare.

Dar să spunem că săgeata noastră uşurată ar rezista şi ar porni pe drumul spre ţintă. Fiind o săgeată uşoară ar însemna că e una subţire şi aerodinamică deci va străbate o distanţă foarte lungă cu o viteză mare.

Da, şi nu. Asta poate în condiţiile unui calm atmosferic perfect. Dar dacă cumva adie fie şi doar un firicel de vânt, datorită greutăţii sale reduse, săgeata noastră va fi deviată din drumul ei. Poate că va zbura mult dar nu se va duce către ţinta aleasă ci alături.

De aceea din practica milenară a arcarilor din întreaga lume s-a ajuns la concluzia că o săgeată nu poate avea o greutate mai mică de 0,6 – 0,7 grame pentru fiecare kilogram din forţa arcului cum de asemenea nu poate avea nici o greutate mai mare de 1, 4 – 1,6 grame pentru acelaşi kilogram de forţă a arcului.

Teoretic o săgeată care se duce spre 0,6 sau chiar depăşeşte în jos această valoare va fi una extrem de uşoară, pentru folosirea căreia în funcţie de construcţia arcului există ori riscul de a o rupe ori riscul de a nu putea să o trimiţi spre ţintă fiind deviată de mişcările de aer. În cazul celălalt o săgeată care trece de 1,6 grame va fi una exagerat de grea care fie nu-ş va atinge ţinta fiind prea rigidă, fie nu-şi va atinge ţinta din cauza greutăţii sale, energia pe care o primeşte de la coardă nu-i poate asigura un drum suficient de lung, adică ar cădea undeva în faţa ţintei sau cel mult lângă ea. Acum înţelegem de ce săgeţile tradiţionale au mai multe părţi componente. Există în natură materiale care deşi sunt foarte uşoare au atât o flexibilitate cât şi o rigiditate crescută. Acestea-s tulpinile tubulare ale plantelor cum ar fi diferite specii de ierburi (în care se încadrează şi bambusul) sau diferite specii de stuf. Ambele au atât elasticitate cât şi rigiditate adecvată, (mult peste cele ale ţevilor metalice şi chiar din fibră de sticlă sau de carbon !) numai că nu prea rezistă la compresie pe direcţie longitudinală. Ori aici apare problema majoră a presiunii din partea corzii dintr-un cap şi al impactului cu ţinta din capul opus.

De aceea strămoşii au recurs la a construi corpul săgeţii din stuf sau altele asemenea dar capul săgeţii l-au făcut din spini sau esenţe de lemn mai tare în vreme ce crestezul l-au întărit prin introducerea în ţeava tijei de stuf a unui cep de esenţă tare lipit cu adeziv (cleiuri naturale) şi ulterior pe exterior s-a recurs la matisare. Astfel s-a obţinut şi pentru săgeată cam acelaşi rezultat care se obţine pentru arcurile compozite. O creştere a performanţelor prin îmbinarea proprietăţilor mai multor materiale de construcţie.

Pe de altă parte spuneam că nu se poate creşte forţa arcului fără a se păstra o concordanţă între aceasta şi rigiditatea săgeţii. Ca urmare s-a căutat obţinerea de performanţe crescute din partea săgeţii fără o creştere suplimentară de forţă din partea arcului sau fără o creştere a greutăţii (o săgeată grea de obicei înseamnă una mai rigidă, mai robustă).

Pentru săgeţile destinate a străbate distanţe lungi s-a recurs la construcţia corpului lor de o formă cât mai aerodinamică a săgeţii. Aşa au apărut săgeţile fusiforme care sunt mai groase spre mijlocul tijei, sau puţin în faţa mijlocului şi se subţiază spre capete. Numai că această subţiere este inegală fiind mai mare spre vârf şi mai mică spre coada săgeţii, unde săgeata trebuie să suporte presiunea corzii. De asemenea o altă soluţie tot în acest scop a fost construcţia corpului săgeţii de formă conică.

O altă cale de creştere a distanţei şi a liniarităţii drumului săgeţii a fost aceea de a construi braţele arcului de aşa natură încât fără a creşte forţa arcului să se imprime un plus de viteză la lansarea săgeţii. Acest plus de viteză firește trebuia imprimat pe ultima porţiune a traiectoriei de plecare a săgeţii atunci când deja săgeata a depăşit faza critică de îndoire datorată inerţiei sale. Cu alte cuvinte trebuia cumva făcut în aşa fel încât deşi forţa de împingere a corzii este tot mai scăzută pe măsură ce aceasta se apropie de poziţia ei normală verticală, viteza ei să crească. Asta s-a obţinut iniţial printr-o recurbare tot mai mare a capetelor braţelor arcului.

Următorul pas a fost adăugarea siahurilor care, datorită lungimii mari a lor formează pe capetele braţelor nişte pârghii a căror punct de rotaţie este punctul lor de prindere pe capătul braţului ceea ce face ca la revenirea lor la poziţia normală pe care o au când arcul nu este armat, viteza lor de mişcare să crească (e vorba aici de acceleraţia periferică radială).

O soluţie interesantă din acest punct de vedere au avut-o strămoşii noştri din Grecia, care au recurs la transformarea capetelor braţelor arcurilor lor în câte un arc independent, astfel că arcul lor era unul format practic din trei arcuri care conlucrau. Au făcut asta după cum vedeţi în imaginea de mai jos: – arcul boeţian.

Aceste soluții tehnice fac ca săgeata să pornească din arc cu o viteză crescută, viteză care-i asigură energia necesară străbaterii unui drum mai lung şi mai drept.

Vă amintiți ce spuneam despre arcurile moderne de vânătoare şi despre rolul camelor lor. Spuneam atunci că acele came fac ca forța de împingere în coardă să se manifeste pe ultima treime a cursei de plecare a săgeții. Acele came fac şi altceva – odată cu creşterea treptată a apăsării pe coada săgeții, ele cresc, firește, tot treptat şi viteza împingerii. Ca urmare de aici putem trage concluzia că ceea ce au făcut inginerii fabricilor constructoare de arcuri moderne cu scripeții lor complicați, strămoşii noştri au făcut adăugând pe capetele arcului nişte simple bețe rigide – siahurile…

Înainte e a încheia acest capitol ar trebui să acordăm un pic de atenție şi capătului din spate al tijei unei săgeți anume crestezului. Tradițional acesta a fost constituit doar dintr-o crestătură făcută în bățul săgeții în care să se potrivească coarda arcului. Numai că strămoşii au remarcat de mult timp că pe acolo bățul crapă datorită presiunii corzii şi au căutat pe diferite căi să-l întărească. Dacă bățul era de stuf s-a introdus în țeava lui prin lipire un cep dintr-un lemn de esență tare, şi apoi s-a matisat zona de pe centimetrul anterior locului unde călca coarda arcului.

Uneori s-a recurs la adăugarea acestuia ca piesă separată executată din os sau din lemn foarte tare. Turcii spre exemplu, au construit cele două aripioare ale crestezului separat, din os, fixate pe băț prin lipire şi apoi matisare. Priviți imaginea următoare în care puteți vedea fazele unei asemenea realizări:

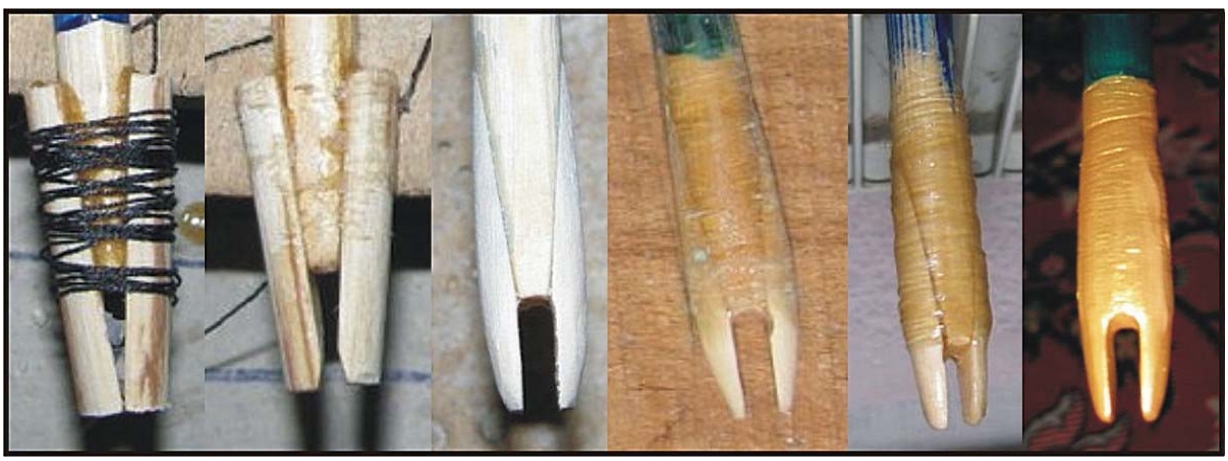

Am arătat acest lucru pentru a vă ajuta să înțelegeți că nici măcar crestezurile turnate din plastic ale săgeților moderne nu sunt o noutate. Iată că strămoşii s-au gândit de mult timp să înlocuiască această porțiune a bățului unei săgeți cu o piesă separată, mult mai rezistentă. Acum, deşi poate că s-ar mai putea spune câte ceva despre bățul unei săgeți, pentru că această carte nu-şi propune să scoată din dumneavoastră nişte doctori în materie de arcuri şi săgeți, cred că e cazul să trecem mai departe:…

Contează ce vârf are săgeata ?...

Extraordinar de mult. Spuneam că la eliberarea corzii săgeata, suferă o curbare datorită necoliniarității dintre axa ei longitudinală şi cea a arcului. Pe de altă parte această curbare este accentuată şi de inerția săgeții care opune rezistență împingerii corzii mărind timpul de acțiune a corzii asupra cozii săgeții. Deci cu cât o săgeată e mai grea cu atât rezistența ei la împingerea corzii e mai mare şi ca urmare şi tendința de a se curba poate fi mai mare.

Dacă spre exemplu am schimba vârful unei săgeți cu unul mai greu, am creşte inerția săgeții. Practic la vitezele la care se petrec fenomenele în acel moment greutatea vârfului este oarecum similară cu un obstacol care împiedică săgeata să plece de pe loc. Ştim că forțele sunt direct proporționale cu vitezele, şi fenomenele de genul acesta noi, oamenii obişnuiți, nici nu prea ne dăm seama cum se petrec şi ce importanță majoră au.

Ca să fac o mică paranteză foarte bine venită înțelegerii fenomenului. Ştiți că o cădere în apă de la mare înălțime constituie un şoc.

Ei bine, aflați că dacă unui săritor la trambulină care sare de la opt metri i s-ar aşeza pe suprafața apei în locul unde va atinge apa cu capul, un ziar, acest om ar suferi la impactul cu acel ziar, acelaşi şoc pe care l-ar suferi dacă ar cădea în cap, pe ciment, de la înălțimea de doi metri, adică ar muri dacă nu instantaneu, cel puțin în drum spre spital.

Combinația dintre viteză şi opoziția pe care o manifestă ziarul întins pe apă echivalează cu betonul (datorită adeziunii dintre pelicula de contact a apei şi ziar)…

La fel se întâmplă fenomenul şi cu vârful săgeții. Cu cât vârful unei săgeți e mai greu cu atât va întârzia plecarea săgeții fapt ce va duce la o deformare mai mare a ei.

Cu alte cuvinte, îngreunarea vârfului unei săgeți este o cale de a-i mări săgeata. Dar, numai că mărirea gradului de curbare a săgeții pe această cale este extrem de riscantă, căci poate duce la ruperea unei săgeți, chiar dacă ea este concepută să lucreze cu forța arcului respectiv.

De aceea nu trebui să pierdem din vedere nici un moment faptul că săgeata trebuie privită în integralitatea ei. Orice modificare a ei va avea un impact major fie asupra lansării ei, fie asupra parcursului până la țintă. Strămoşii noştri au ştiut aceste aspecte, din instinct, sau le-au aflat din experiență, şi le-au transmis urmaşilor ca pe secretele meseriei lor…

Pe de altă parte o săgeată având un vârf greu va avea tendința de a zbura mai drept… datorită nu doar a greutății sale suplimentare per general ci şi a celei din partea din față, astfel încât va fi mult mai greu influențată de mişcările de aer. Numai că iar vedem că ne aflăm în fața unui conflict… O săgeată cu vârf greu merge mai drept dar se rupe la lansare… Tradițional, strămoşii noştri au ştiut totdeauna ce fel de vârfuri pot fi, sau nu pot fi folosite, pentru diferite săgeți şi diferite arcuri.

Priviți imaginea :

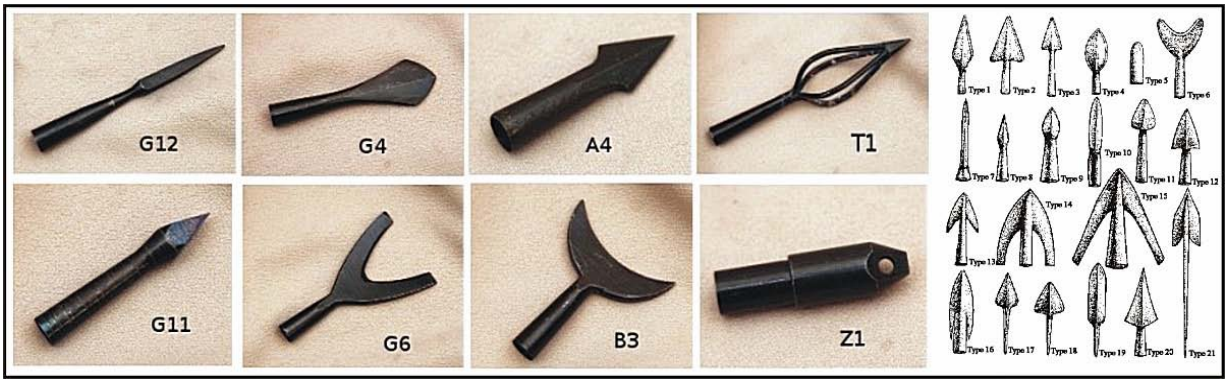

În evul mediu european, numărul formelor de vârfuri nu era prea mare existând doar variațiuni în funcție de fantezia şi priceperea fierarilor. Câteva cuvinte despre cele opt tipuri de bază de vârfuri folosite în Europa Evului Mediu. G11 şi G12 sunt vârfuri destinate pătrunderii armurilor, respectiv cămăşilor de zale. A4 şi G 4 sunt vârfuri destinate pătrunderii în materiale relativ moi, în vreme ce B3 este un vârf destinat a răni mai ales caii. Făcea răni superficiale, dar destul de mari, de urâte şi de dureroase. Un cal înnebunit de durere îşi va scoate călărețul din luptă. G6 era destinată retezării degetelor, brațelor, şi sforilor, a tot ce este relativ subțire şi destul de uşor de tăiat.

T1 este un vârf incendiar. În mica colivie pe care o formează se introduc materiale inflamabile cărora li se dau foc. Iar Z1 este un vârf fluierător. Vom discuta mai târziu despre ce sunt acestea şi ce rol au.

În dreapta aşa cum spuneam, variațiuni pe aceiaşi temă, desene extrase din cărți de istorie militară care pe alte meleaguri se ocupă şi de nimicuri cum erau arcurile şi săgețile… nu ca ale noastre…

Acum am să vă prezint şi câteva vârfuri de săgeți chinezești cam din aceiaşi perioadă, şi vă invit să remarcați rafinamentul şi finețea artistică a lor:

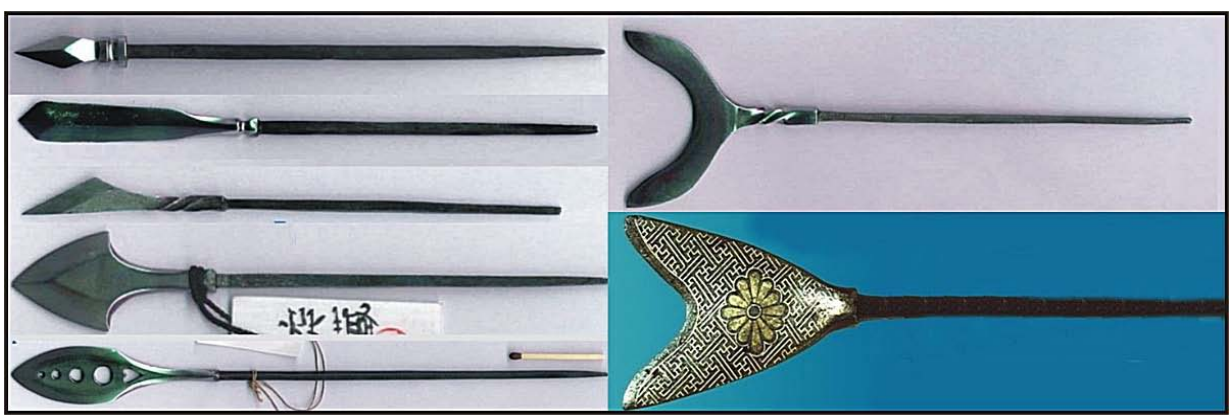

Acum să vă povestesc un pic cum e cu vârfurile fluierătoare. Cred că sunteți de acord cu mine că pe câmpurile de bătălie de pe vremea când strămoşii noştri foloseau intens arcuri, era un vacarm infernal. Toată lumea urla de exaltare sau de durere, toți se înjurau sau se felicitau, unii gemeau, alții-şi dădeau obştescul sfârşit…

Una peste alta probabil că dacă nu ar fi fost o disciplină riguroasă şi o pregătire prealabilă legată de anumite semne şi semnale pe care le dădeau comandanții, bătăliile nu şi-ar fi urmat cursul dorit.

Pe plaiurile noastre ştim că se folosea ca mod de semnalizare în timpul bătăliilor cornul. De asemenea ştim că mai modern, armatele lumii, au introdus în utilizarea ca mijloc de semnalizare, trompeta.

Dar care era situația înainte de a se folosi cornul ? Sau mai bine să ne întrebăm altfel : oare în primul mileniu sau chiar în cel anterior toată lumea folosea cornul ?

Aici în zona Europei şi o bună parte din Orientul Apropiat ştim că da. Chiar dacă nu era acelaşi corn ca cel folosit de comandanții de armată ai voievozilor noştri, în armatele antice s-au folosit dispozitive sonore asemănătoare cornului.

Ei bine, cum faci însă, când pe timpul unei bătălii, doreşti ca o parte din armata ta să se deplaseze spre o anumită direcție ? Nu ştiu cum făceau comandanții de la noi, dar chinezii au inventat săgeata şuierătoare. Vârful unei săgeți şuierătoare, în funcție de felul cum e construit şi de dimensiunile sale poate scoate un fluierat pe o varietate de tonalități.

Astfel comandanții chinezi au inventat nu doar posibilitatea de a da un anumit semnal armatei, dar şi de a-i arătat pe unde trebuie să se mişte. Cu alte cuvinte ordinul ar fi fost cam aşa : „Urmați direcția săgeții care şuieră aşa !” sau : „Când auziți şuieratul acesta vă retrageți în direcția pe care v-o arată deplasarea lui.”

În plus pe timp de noapte o săgeată şuierătoare care scoate un fluierat discret poate spune o sumedenie de lucruri fără a fi nevoie să se aprindă vreo lumină care te poate trăda. Priviți imaginea:

Dacă sus avem o imagine mărită a unu vârf fluierător de tip european, în fotogramele de jos avem vârfuri de tip asiatic.

Pe fotograma din dreapta sus se vede o reproducere modernă a unui asemenea vârf. Vă rog să remarcați că dacă vârful european, metalic merge montat doar în capătul bățului săgeții, cel asiatic care e de fapt o sferă, cu găuri,

poate fi montat pe băț, în spatele vârfului ascuțit al săgeții, adică săgeata respectivă poate să-şi păstreze vârful, deci să se şi înfigă undeva.

Înainte de a încheia ar trebui să mai fac câteva comentarii legate de comportarea vârfului săgeții la impactul cu ținta. Şi voi porni prin a spulbera două mituri. Dar înainte de a vă spune despre ce mituri e vorba să tragem o mică concluzie din ce-am aflat până acum. Spuneam că săgeata pleacă din arc având o mişcare ondulatorie, oscilantă, în orice caz vibrând într-un anumit fel.

Această oscilație a ei, are lungimea egală cu lungimea săgeții, care este de circa o sută de ori mai mare decât diametrul ei. Asta înseamnă că vârful săgeții va oscila într-o zonă mult mai mare decât este grosimea bățului săgeții şi anume într-o zonă cu diametrul de aproximativ 2 – 4 ori diametrul săgeții.

Practic dacă am admite situația ideală (atunci când săgeata nu vibrează sau nu oscilează de loc) atunci axa direcției ei de deplasare ar trebui să fie coliniară cu axa de simetrie longitudinală a săgeții.

Ori situația nu e aşa. Dacă am reprezenta cu o linie neagră axa direcției de înaintare a săgeții, cu o linie… albastră grosimea vârfului săgeții, iar cu o linie roşie diametrul spațiului în care oscilează acesta situația ar fi cam în felul în care am reprezentat-o eu aici:

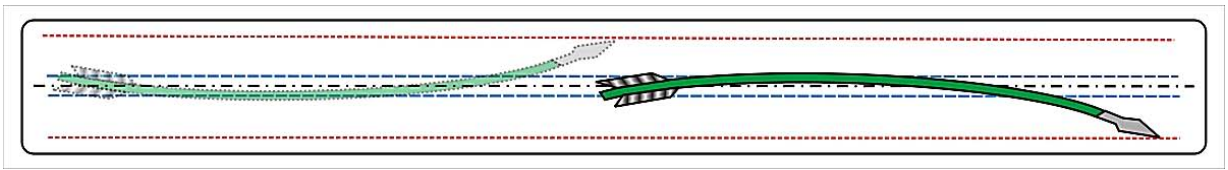

Firește că aici am exagerat un pic proporțiile dar situația în realitate exact aşa se petrece. Ei bine acum amintiți-vă secvența din filmul Robin Hood în care acesta, taie sfoara unui ştreang cu o săgeată cu vârf romboidal, trasă de la o distanță de aproximativ 50 m. Deoarece grosimea unei sfori este cam de patru cinci ori mai mare decât grosimea normală a unui băț de săgeată şansele ca săgeata să atingă sfoara există, deşi ele sunt relativ mici. Deci în situația aceasta săgeata ori va atinge sfoara, crestând-o superficial, ori va trece pe lângă ea, ori se va înfige în ea, fără să o taie.

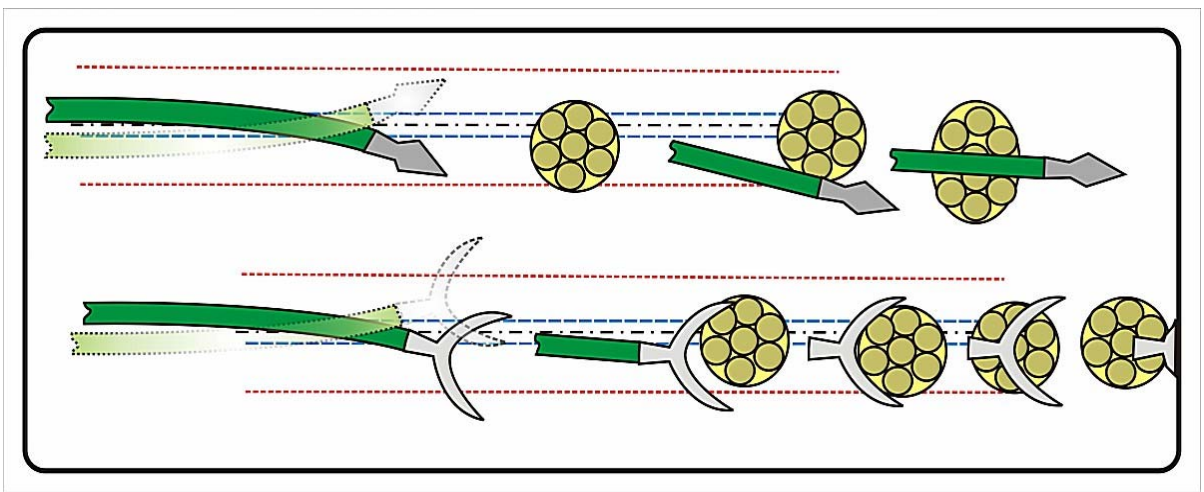

Tăierea unei sfori mai groase decât săgeata, aproape fără excepție, nu poate fi făcută cu o săgeată cu vârf normal, adică triunghiular sau romboidal. Singura posibilitate de a tăia o astfel de sfoară este atunci când se va folosi săgeată cu vârf special destinat acestui scop şi anume cu vârf în forma unei secere sau a literei V. Doar atunci ! Iată practic cum s-ar petrece lucrurile în cele două situații în imaginea de deasupra.

Firește că nici chiar în situația folosirii unei săgeți cu vârf special destinat acestui scop nu e sigur că de la o anumită distanță în sus se poate nimeri şi tăia o sfoară din prima. Căci aici avem următoarele aspecte ale fenomenului.

Săgețile cu asemenea vârf sunt în general săgeți mai grele, ca atare nu pot fi trase la o distanță foarte mare, şi în plus datorită greutății lor energia pe care o mai au la o distanță mare este prea mică pentru a mai avea şi puterea de a tăia sfoara.

Deci sfoara în asemenea cazuri poate fi tăiată cu succes de la o distanță relativ mică când săgeata mai are suficientă energie pentru ca lama vârfului să poată tăia toată grosimea sforii. Peste o anumită distanță chiar dacă săgeata mai loveşte sfoara, nu va mai avea „putere” să o taie.

Deci adio arcaşul Robin Hood (sau oricare altul) care-şi salvează colegul de ceată tăindu-i ştreangul cu o săgeată normală de la 50 de metri distanță!

Dar tot în acelaşi film (variantele lui mai vechi) avem şi un Robin Hood care cu priceperea lui de arcaş excepțional despică o săgeată înfiptă în țintă.

Nu spun că nu e posibil aşa ceva. Ba da. E perfect posibil şi se petrece destul de des în orice concurs de tir cu arcul. Problema care apare aici este că niciodată cei care despică o săgeată aflată deja în țintă nu-şi propun să facă asta.

Gândiți-vă că oscilația vârfului săgeții, aşa cum am mai spus se petrece pe o suprafață de câteva ori mai mare decât diametrul bățului unei săgeți… Păi ce şansă ai să nimereşti în centru (adică pe diametru !) acel cerculeț minuscul de doar 7 – 10 mm de la o distanță de mai multe zeci de metri, în aceste condiții?

Vă spun eu ? Nici una… Dacă vrei cu tot dinadinsul să faci asta, probabil că după vreo sută de săgeți trase s-ar putea să reuşeşti sau nu, dar tot la fel e posibil ca lucrul acesta să se întâmple din a doua săgeată trasă. Practic aici e vorba de noroc chior, şi nimic altceva.

Tot din acelaşi motiv, nici un arcaş oricât ar fi el de bun nu are siguranța că nimereşte din prima o anumită țintă decât dacă aceasta se află la o anumită distanță nu prea mare şi are diametrul cam de două sau trei ori mai mare decât diametrul de oscilație al vârfului săgeții. Adică diametrul minim pe care trebuie să-l aibă o țintă pentru a fi sigur că săgeata intră în ea din prima este cam de 10 – 15 ori mai mare decât diametrul bățului săgeții, adică de circa 7 – 10 cm – cam atât fiind şi cercul din centrul țintelor de tir sportiv.

Firește că dacă s-ar trage la distanță mică cu un arc construit special, care dă posibilitatea săgeții să plece coliniar cu direcția țintei, şi de asemenea dacă s-ar folosi o săgeată care să nu oscileze de loc, în această situație, ar fi posibil să se nimerească şi ținte mult mai mici, comparabile cu diametrul bățului unei săgeți, dar… arcaşul ar trebui să fie unul foarte bun, adică să vadă perfect şi să nu-i tremure mâinile absolut de loc !...

Aici probabil că voi fi combătut de unii neştiutori care văzând unele filmulețe pe internet, cu un arcaş care trage cu un arc bun spre talere le nimereşte de fiecare dată. Sunt de acord, dar atrag atenția că acest fapt nu înseamnă că săgeata se duce cu vârful în acele ținte. Dat fiind oscilația bățului unei săgeți e suficient ca săgeata să treacă pe lângă şi s-o atingă, fie cu bățul care vibrează în zbor, fie cu ampenajul.

La viteza la care se petrece acest lucru impresia este că săgeata a nimerit acel mic obiect aflat în aer. Dacă ar fi aşa… întreb de ce aceşti arcaşi care se laudă în acest fel nu vânează vrăbii sau rândunele aflate în zbor, căci ele au cam aceleaşi dimensiuni ca şi talerele atinse cu săgeata ? Vrăbiile vor fi poate atinse de săgeată dar săgeata neînfigâdu-se în ele, nu le va afecta cu nimic…

Acum hai să vedem dacă ştim ce se întâmplă atunci când o săgeată îşi atinge ținta. Unii dintre dumneavoastră amintindu-şi de filmele văzute vor spune poate că săgeata vibrează. Acest fapt se petrece numai dacă vârful este foarte bine ascuțit iar ținta este rigidă. În această situație, vârful pătrunde în țintă, dar datorită faptului că aceasta e rigidă, energia pe care săgeata o transferă spre înainte, adică țintei, nu poate fi absorbită de țintă şi se reîntoarce în bățul săgeții.

Dar de obicei țintele nu sunt chiar atât de rigide şi datorită unui anumit grad de elasticitate şi plasticitate absorb energia săgeții.

Pătrunderea unei săgeți într-o țintă se petrece exact cum v-am spus cu nişte pagini anterior adică exact ca şi pătrunderea unui cui într-o scândură. Inițial suprafața de contact fiind foarte mică săgeata pătrunde foarte rapid în țintă, dar pe măsură ce vârful se afundă, el fiind din ce în ce mai gros, îşi va încetini aproape brusc pătrunderea astfel că săgeata se va afla într-o situație oarecum asemănătoare celei de la lansarea sa. Adică va întâmpina brusc o puternică apăsare longitudinală, de astă dată dinspre față spre spate. Fenomenul nu e totuşi identic cu cel de la plecare deoarece în acest caz energia cedată de săgeată e mult mai mică decât cea pe care a primit-o la plecare. Cu toate acestea, legătura dintre vârf şi capul săgeții trebuie să fie suficient de solidă căci dacă impactul are loc cu o țintă rigidă (beton sau metal gros) se poate întâmpla ca vârful să se strâmbe sau să se turtească sau chiar ca capătul bățului care are contact intim cu vârful să crape.

Mai mult nu se prea petrece căci restul energie aşa cum am spus e absorbită de băț şi cedată mediului printr-o vibrație puternică a lui.

Dacă vârful este unul bont impactul cu ținta va fi identic cu ceea ce se întâmplă la contactul cu o piatră, dar spre tija săgeții se va transmite o energie mult mai puternică.

În privința puterii de penetrare a săgeții în țintă depinde de cât de dură sau de maleabilă e ținta şi de forma şi dimensiunea vârfului. De asemenea depinde şi de energia pe care săgeata o mai are, adică de distanța la care se află ea față de punctul de unde a fost trasă. De asemenea pătrunderea săgeții în țintă depinde şi de greutatea săgeții… pe ansamblu şi a vârfului în particular.

Cam atât deocamdată… şi hai să răspundem următoarei întrebări:

Dar ce fel de pene are, e important ?...

Desigur felul şi comportarea ampenajului unei săgeți este la fel de important ca şi vârful ei. Şi pentru că tocmai am vorbit de oscilațiile vârfului săgeții în drumul ei spre țintă, trebuie spus că aceste oscilații ar fi cu mult mai mari dacă nu ar exista penele din coada săgeții. Ele au, la fel ca la orice rachetă, rolul primordial de a stabiliza zborul săgeții pe traiectoria spre țintă. De fapt cum se petrece această stabilizare ? O săgeată pleacă din arc cu o viteză variabilă în funcție de greutatea ei şi de tăria arcului, care viteză se situează undeva între o sută şi două sute cincizeci de kilometri pe oră. Cu această viteză se deplasează şi ampenajul săgeții tăind aerul. Datorită fileelor de aer care trec cu această viteză de o parte şi pe cealaltă a fiecărei pene, acestea sunt prinse între aceste filee de aer ca-ntr-o capcană şi nu au nici o posibilitate de a oscila în lateral.

Chiar dacă o adiere oarecare bate din lateral, aceasta având în general viteză mai scăzută decât aerul care trece pe lângă săgeată în deplasarea ei, are logic şi o presiune mult mai mică. Deci nici o şansă ca pana să poată devia. Pe de altă parte dacă nu scăpăm din vedere faptul că pana este lipită solid pe coada săgeții e logic că nici coada nu va avea posibilitatea de a se deplasa în lateral, deci penele, în acest fel obligă coada săgeții să păstreze direcția de înaintare impusă de presiunea aerului care se deplasează pe lângă ele.

Dar cum coada este parte integrantă a întregii săgeți, prin ea, săgeata pe parcursul drumului ei, e obligată să mențină un drum cât mai drept. De aceea orice săgeată va oscila mult mai puternic de vârf decât de coadă. Se vede foarte bine asta în schița din susul paginii anterioare (106). Şi tot de aceea cu cât ampenajul unei săgeți va fi mai lung cu atât săgeata se va stabili pe un drum rectiliniu mai rapid, dar totodată şi amplitudinea oscilațiilor ei va fi mai mică.

Numai că aici apare iar un paradox. Cum penele opun şi ele o rezistență la înaintare, cu cât suprafața lor va fi mai mare, cu atât frecarea cu aerul va fi mai mare contribuind la frânarea săgeții. De asemenea lățimea, sau mai bine spus înălțimea fiecărei pene în parte contribuie de asemenea la o stabilizare mai rapidă a săgeții atât în drumul ei de înaintare cât şi în privința atenuării oscilațiilor corpului ei, deoarece opun mai multă rezistență tendințelor de deplasare în lateral.

Dar totodată penele mai înalte sunt în egală măsură mai uşor influențate de mişcările de aer perpendiculare, adică de bătaia vântului din lateral.

Ca urmare, o stabilizare cât mai bună a unei săgeți trebuie să fie un compromis între lungimea şi lățimea penelor folosite şi riscul ca ele să fie influențate de vânturile din lateral. De altfel una din modalitățile prin care s-a rezolvat problema străbaterii unei distanțe mari cu viteză crescută de către săgeată, a fost aceea de a se construi săgeata cu corpul fusiform şi dotată cu un ampenaj lung dar foarte îngust. Un astfel de ampenaj va reduce foarte puțin din viteza săgeții şi o va ajuta să aibă un drum drept şi aproape rectiliniu, pe o distanță mai mare. Asemenea săgeți sunt cele folosite de turci în competițiile lor tradiționale de tir la mare distanță.

Dacă veți studia internetul veți descoperi că asemenea ampenaje au şi săgețile arcurilor lungi englezeşti. De obicei penele acestor arcuri sunt triunghiulare, foarte lungi şi înguste.

Şi poate unii dintre dumneavoastră vă întrebați uneori sau de când ați început să citiți cartea asta : câte pene trebuie să aibă o săgeată în coadă ?

Răspunsul ar fi următorul. Atât cât e necesar pentru ca săgeata să poată să zboare conform drumului pe care i-l dorim. Mai simplu ar fi: minimum două şi maximum… câte vreți ! Nu glumesc. Să ştiți că nu e musai necesar ca în coada unei săgeți să fie un număr fix de pene şi cu o lungime şi o lățime anume. Spre exemplu, dacă nu aveți de unde procura pene de curcan sau de gâscă lungi de peste 10 cm puteți foarte bine, să utilizați în locul a trei pene de curcan de lungime şi lățime mare, mai multe pene mici, de exemplu de porumbel sau de coțofană, cu ajutorul cărora printr-un aranjament optim să obțineți acelaşi rezultat ca şi cu cele două sau trei pene de curcan. Trebuie să ştiți că penele fiind foarte uşoare (cam cinci pene din coada unei coțofene abia adună un gram de greutate) un asemenea aranjament nu va impieta cu nimic zborul normal al săgeții. Dar de fapt de câte feluri poate fi ampenajul unei săgeți ? Aici avem două răspunsuri mari şi late : ampenaj artificial şi ampenaj natural.

Şi al doilea răspuns, care se referă la felul cum sunt dispuse penele este: ampenajul drept, ampenaj elicoidal şi cel flu-flu (stufos). Priviți imaginea de mai jos:

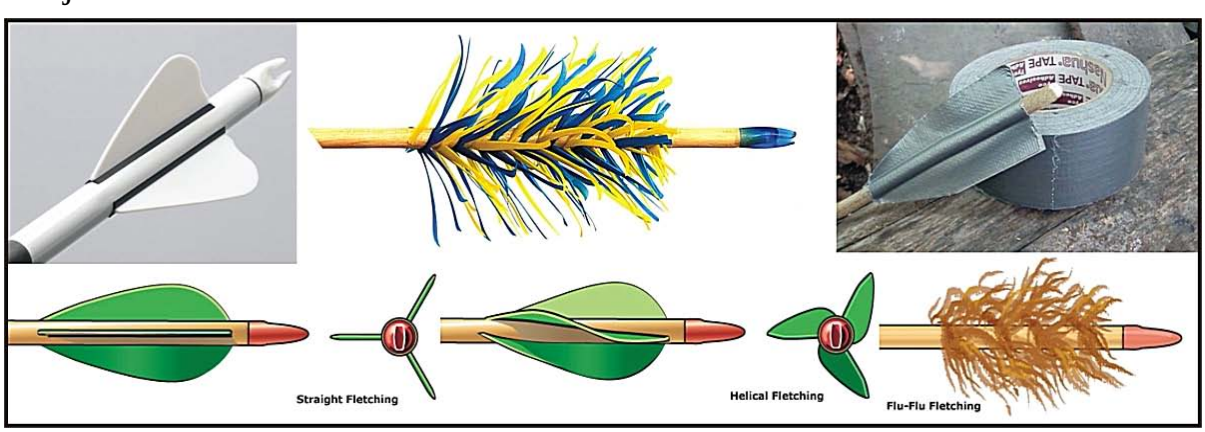

Să analizăm un pic fiecare din cele pe care le vedem aici. Deoarece ampenaje naturale ştim toți cum arată, doar fiecare din noi a văzut pene naturale, şi apoi am pus o imaginea cu o pagină mai sus, aici avem doar ampenaje artificiale. De la stânga la dreapta sus avem ampenajul normal din material plastic al săgeților pentru arcuri moderne, (am ales acest model cu talpa de altă culoare pentru ca dumneavoastră să o remarcați mai uşor) apoi avem o săgeată cu ampenaj artificial flu – flu din fire de plastic, şi o săgeată căreia i-a fost făcut un ampenaj simplu de două pene, cu ajutorul a două bucăți de bandă adezivă un pic mai groasă şi mai rezistentă.

Dedesubt avem trei desene reprezentând cele trei tipuri principale de ampenaje: cel drept care a fost realizat dintotdeauna de strămoşii noştri, cel elicoidal şi cel stufos. Ampenajul drept are rolul simplu de a stabiliza drumul săgeții, dacă e făcut din trei pene se comportă mai bine decât cel din două pene.

Constructorii de săgeți au observat însă că atunci când săgeata se roteşte stabilizarea ei atât pe traiectorie, cât şi din oscilații este mult mai rapidă. De aceea au avut ideea de a construi ampenaje elicoidale. Penele acestui tip de ampenaj se răsucesc puțin (câteva grade) în jurul bățului săgeții, astfel că atunci când săgeata e lansată, ele îi imprimă o mişcare de rotație.

Ampenajul flu – flu deşi pare a fi un smoc de fulgi, (probabil că de la aşa ceva s-a pornit !) are o tendință de stabilizare a săgeții foarte bună, numai că, din păcate este mai uşor influențat de adierile laterale ale vântului. Ampenajul flu – flu poate fi construit ca un smoc de fulgi sau din patru pene aşezate elicoidal, caz în care acestea imprimă o mişcare de rotație săgeții. Ampenajul flu – flu are marele avantaj că poate fi realizat cam din orice fel de material, chiar şi din fire de cânepă sau orice fel de alte fibre, fie ele naturale sau artificiale.

Acum, hai să vedem…

Cine împinge săgeata ?

Deşi coarda face parte integrantă dintr-un arc, am ales să scriu un capitol separat despre coardă aici. De ce ? Pentru că de fapt coarda nu e decât un simplu curier, un cărăuş – ca să spunem aşa. Ea nu face altceva decât să transfere forțe.

De la arcaş spre brațele arcului şi de la brațele arcului către săgeată. Coarda este motorul săgeții noastre, dar energia nu îi aparține. Când armăm un arc, trăgând de coardă odată cu săgeata, noi încărcăm un acumulator de energie, şi anume încărcăm brațele arcului cu energia cu care tragem de coardă.

În momentul în care o eliberăm, brațele transmit această energie, prin intermediul corzii către săgeată care – aşa cum am văzut anterior – mai întâi se contrează un pic încăpățânată, se opune curbându-se, apoi porneşte „ca din puşcă” înainte, zbătându-se nemulțumită ca un cal nărăvaş…

Coarda unui arc trebuie să fie foarte puternică şi rezistentă pentru că întreaga energie a celor 20 – 80 kg şi chiar mai mult, pe care o acumulează brațele, trebuie să treacă prin ea spre săgeată în doar o fracțiune de secundă.

De aceea cea mai importantă parte a puterii unei corzi este proprietatea ei de a nu se întinde. Adică o coardă de arc trebuie să nu aibă – dacă s-ar putea –

absolut de loc elasticitate. Doar lipsită de elasticitate poate ea să transfere toată această energie de la arcaş la arc şi de la arc la săgeată. Fireşte că nici o fibră din natură nu este complet lipsită de elasticitate, şi de aceea strămoşii noştri au căutat mereu modalități de a micşora elasticitatea corzii arcului lor prin tot felul de metode de împletire cât mai strânsă. O întindere de până la 5% din lungimea corzii, pe atunci era normală, şi era compensată probabil din timp în timp prin refacerea unuia din nodurile capetelor ei.

Acum, mai modern, avem fibrele sintetice, care sunt extrem de rezistente şi au o capacitate de întindere foarte mică. Dintre acestea pentru utilizarea în construcția corzilor de arc cele mai bune sunt fibrele poliesterice care constituie cam jumătate din fibrele sintetice produse pe plan mondial. Iată câteva modele comerciale de fibre poliesterice:

Sunt o multitudine de denumiri comerciale. Voi aminti aici câteva denumiri: „Tergal” – Franța, „Trevira Diolen” – Germania, „Dacron” – SUA, „Lavsan” – Rusia, „Terlenka” – Olanda. În România fibrele poliesterice se produc (se produceau ? – nu ştiu dacă mai există !) sub marca Terom, la Iaşi, Vaslui şi Câmpulung Muscel.

Recomand celor interesați, folosirea firelor tip papiotă din poliester dur cu grosimea de 0,3 – 0,5 mm (ața de cizmărie), sau oricare ață din fibră de poliester care are coeficientul de întindere cât mai mic. Comercianții din merceriile noastre habar n-au de Dacron dar dacă le veți cere o ață tare din poliester vor şti ce să vă dea. Pentru matisări se foloseşte tot fibră sintetică dar de astă dată din nailon. Se poate folosi şi ața dentară.

Datorită faptului că coarda unui arc este supusă unor forțe extrem de mari, ea trebuie să fie totodată rezistentă la uzură. Cum marea majoritate a sforilor gata fabricate nu sunt concepute în scopul acesta, de obicei înlocuirea unei corzi de arc cu o sfoară sintetică obişnuită poate avea urmări nedorite. Astfel, ori sfoara respectivă nu este dintr-o fibră sintetică de calitate având un coeficient de

întindere mare, şi deci arcul respectiv nu-şi va păstra caracteristicile de lucru dorite, ori sfoara chiar dacă nu se întinde nu e rezistentă la uzură, şi în zonele în care se montează săgeata pe ea şi în care aceasta atinge brațele arcului se toceşte rapid.

De aceea spuneam că coarda unui arc trebuie făcută dintr-o fibră poliesterică de calitate, care nu are întindere şi e foarte tare. Coarda se face prin aşezarea într-un mănunchi de 10 – 30 de fire subțiri care în felul acesta vor prelua împreună sarcinile. Oricât ar părea de surprinzător, mai bine se comportă 10 fire subțiri puse în mănunchi decât o singură sfoară de aceiaşi grosime împletită industrial. De aceea există două tipuri constructive de bază pentru corzile de arc şi anume cele răsucite şi cele nerăsucite. Le vedeți aici:

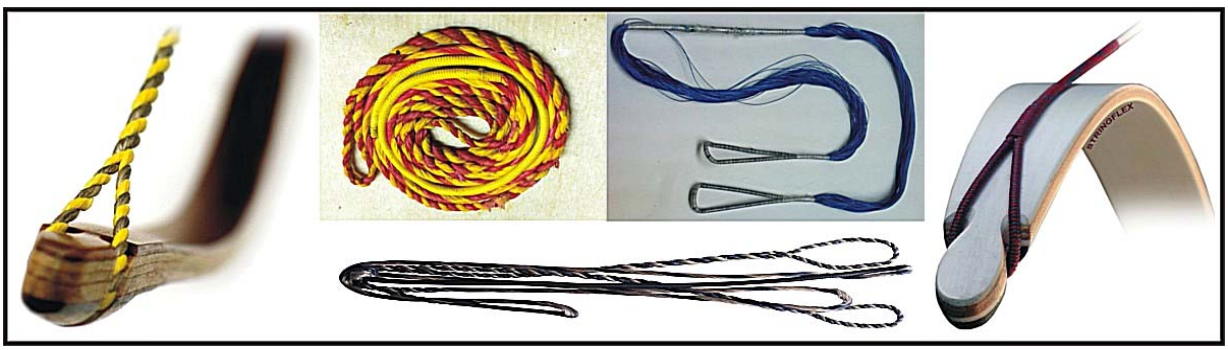

După cum puteți vedea în zona în care coarda intră în contact cu brațele arcului şi cu săgeata, aceasta, este matisată strâns. La majoritatea celor răsucite se matisează numai zona de contact cu săgeata. Această matisare asigură stratul de uzură, protejând inima corzii. Când stratul de uzură s-a stricat se poate îndepărta şi se realizează altul printr-o nouă matisare cu o fibră adecvată – de obicei, aşa cum am spus, se foloseşte o fibră mai maleabilă un pic cum ar fi nailonul (fire de nailon sau foarte bine aţa dentară). În cazul construcției corzii răsucite aceasta se împleteşte manual. Pentru construcția celei nerăsucite, arcarii se folosesc de obicei de un suport special, reglabil, asemănător unei vârtelnițe, ca cel din imaginea următoare pe care bobinează mănunchiul de fire care constituie inima corzii. După aceea folosindu-se de unul din dispozitivele pe care le vedeți în imaginile din dreapta procedează la matisarea corzii în zonele de uzură realizând în acelaşi timp şi cele două ochiuri de prindere a corzii pe capetele brațelor.

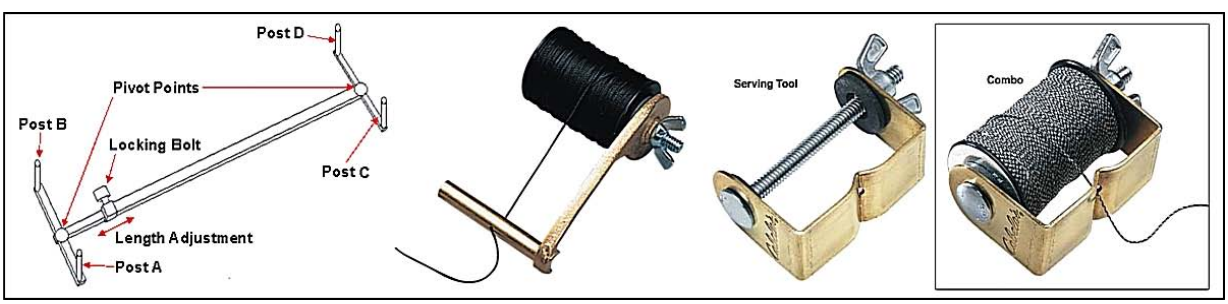

Procedeul acesta sigură realizarea corectă a unor corzi de lungime egală pentru arcuri de lungime egală. Şi pentru că veni vorba de lungimea arcului şi a

corzii, trebuie să ştiți că în momentul în care coarda e pusă pe un arc, distanța dintre marginea mânerului la centrul arcului şi coardă trebuie să fie egală cu înălțimea pumnului arcaşului plus degetul mare ridicat în sus (asta înseamnă aproximativ 15 cm). Bun. Acum avem arcul încordat. Aici trebuie să mai spunem că pentru majoritatea arcurilor, săgeata nu se aşează în coardă perfect la jumătatea lungimii dintre capetele brațelor, adică la jumătatea corzii. Săgeata în momentul în care e gata de lansare stă sprijinită pe suportul ei sau pe mâna arcaşului la capătul superior al mânerului. Deci cu câțiva centimetri mai sus de jumătatea arcului. Hai să vedem ce se întâmplă mai departe.

Cum anume tragem de coardă ? Deoarece trebuie să tragem de coardă odată cu săgeata, nu ?

Pentru arcurile moderne s-a rezolvat acest lucru prin construcția specială a crestezului, astfel încât acesta intrând forțat pe coardă coada săgeții rămâne agățată până ce forța de împingere a corzii o eliberează. Tot la arcurile moderne s-a inventat marcarea pe coardă a locului exact unde vine montată săgeata la armare.

Adică pe coardă se adaugă fie un mic inel metalic fie se matisează o bucată de câțiva milimetri cu o ață de o culoare diferită de cea a corzii.

Arcurile de vânătoare, datorită faptului că pe prima treime a cursei de armare opun o rezistență foarte mare tracțiunii corzii, au pe coardă un mic ochet prin intermediul căruia coarda este trasă de un dispozitiv mecanic, ca un cleşte cu trăgaci, care permite arcaşului să nu-şi supună mâna acțiunii de „tăiere” a corzii de fiecare dată când armează arcul.

Pentru arcurile tradiționale s-a rezolvat acest lucru prin folosirea de către arcaşi fie a mănuşilor de piele, fie a unor degetare din piele doar pentru degetele cu care se acționează asupra corzii, sau a unor inele din os sau alte materiale aşa cum fac tradițional asiaticii. Despre aceste inele ar putea fi destul de mult de vorbit căci sunt diferite ca formă şi material de construcție, şi de multe ori constituie adevărate bijuterii:

Există în funcție de regiunea de pe glob trei moduri principale de a face priza pe coarda arcului. Priviți.

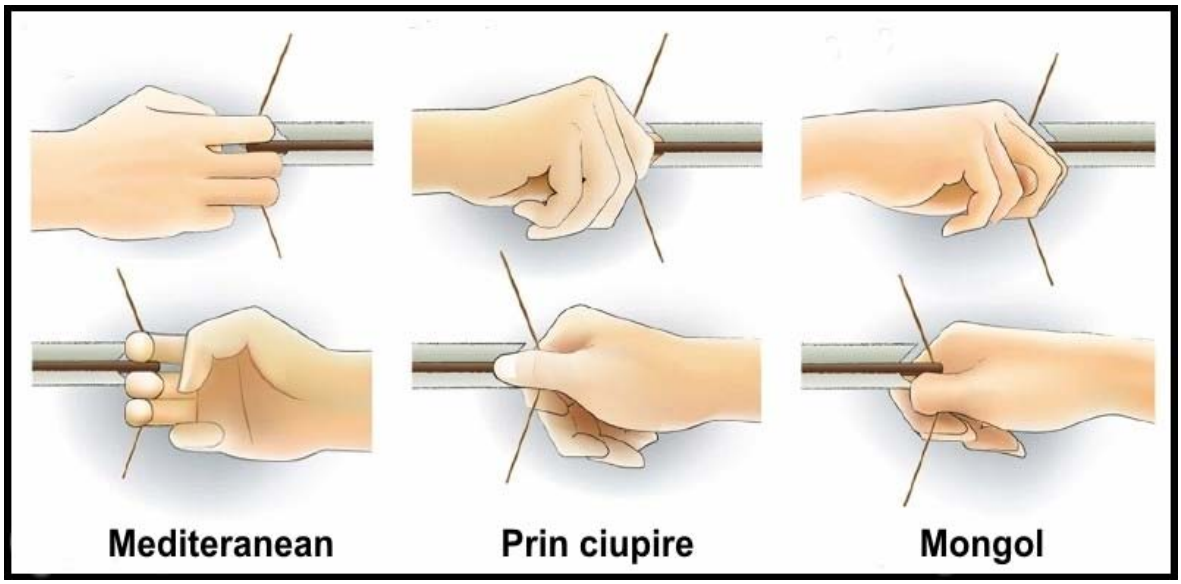

În funcție de modul de prindere al corzii, depinde şi felul cum este lansată săgeata. Pe un arc tradițional fără suport pentru sprijinirea săgeții, atunci când aceasta se sprijină direct pe mâna arcaşului se poate plasa săgeata pe oricare din părțile arcului, şi sunt astfel mai multe stiluri de a trage cu arcul.

Nu aprofundez aici subiectul. Cred că şi aşa am dat cam multe detalii tehnice până acum. Dar adevărul este că, eu sunt ferm convins că dumneavoastră, concetățenii mei, nu ştiți aproape nimic despre subiectul acestei cărți şi cred că e bine venită această carte care vă explică ce şi cum. În alte țări, unde atât tradiția construirii arcurilor cât şi cea folosirii lor s-au păstrat nealterate, detaliile pe care vi le dau eu în această carte sunt bine cunoscute de foarte mulți.

Acum hai să vedem ce se întâmplă cu coarda după ce o eliberăm. Firește că ea împinge în coada săgeții aşa cum am povestit mai sus, dar după ce săgeata trece de cei 15 cm de la mâner unde coarda revine la verticală cedând, săgeții toată energia ce se întâmplă ? Am fi tentați să spunem : Nimic. Realitatea este că în acel punct coarda nu cedează toată energia către săgeată. Drumul corzii spre înainte trece de acel punct şi de multe ori, mai ales la arcurile puternic recurbate, ea ajunge să lovească cu mare viteză şi putere brațele arcului. Am spus undeva anterior că uneori viteza cu care coarda revine este superioară vitezei sunetului dar că nu auzim pocnetul de bici caracteristic acestei viteze datorită faptului că acesta e amortizat de brațele arcului. Acesta-i adevărul. Practic brațele arcului preiau energia rămasă şi după ce aceasta se răspândeşte în tot arcul transmițându-se în acelaşi timp şi mâinii arcaşului, ea se întoarce spre capetele brațelor şi înapoi în coardă. De cele mai multe ori, în acea fracțiune de secundă brațele vibrează puternic împreună cu coarda. În acele momente atât arcul cât şi coarda sunt supuse unor forțe foarte puternice care manifestându-se în acest mod libere şi neavând cum fi amortizate de săgeata care deja a plecat, cu timpul, după

luni, multe trageri, duc la obosirea materialelor din care-s construite brațele şi coarda. Uzura poate să nu fie sesizabilă de noi, mai ales dacă suntem arcaşi de ocazie, dar pentru un arcaş de performanță cum sunt cei olimpici această scădere a performanțelor arcului se cunoaşte destul de uşor. De aceea arcurile de tir sportiv, sunt dotate cu amortizoare de vibrații. De altfel dacă la arcurile de antrenament calitatea arcurilor nu este deosebit de critică, arcurile cu care concurează campionii sunt chiar foarte pretențioase din acest punct de vedere.

Aceste vibrații care apar ca urmare a energiei rămasă în coardă, pot fi eliminate sau măcar mult atenuate, dacă pe coardă se adaugă amortizoare.

Acestea, la arcurile tradiționale, constau în două smocuri de lână, de blană sau din orice alt material moale care vor absorbi o parte din energia care se îndreaptă spre capetele brațelor. În acelaşi timp acestea reduc şi zgomotul vibrațiilor corzii şi de cele mai multe ori o împiedică să mai lovească brațele cu forță. De fapt aceste amortizoare, reduc din viteza de revenire a corzii pe porțiunea de după plecarea săgeții:

După cum vedeți sunt făcute aşa cum am spus din smocuri de fibre sintetice, din fire de lână sau din blană. La arcurile de vânătoare unde forțele ce se manifestă în coardă sunt mai mari, amortizoarele făcute din lână sau blană nu mai sunt suficiente aşa că acolo se folosesc nişte piese din cauciuc, în formă de cruce sau de stea inserate de asemenea pe coardă. Cu cât brațele acestor mici piese de cauciuc sunt mai moi, şi mai flexibile cu atât energia corzii se disipă mai bine.

Recomand tuturor arcaşilor amatori şi mai ales a celor care folosesc arcuri tradiționale, replici ale celor istorice, să folosească corzi cu amortizoare, deoarece prin acestea reduc mult din uzura brațelor arcului şi prelungesc viața arcului.

E drept că reducând din viteza de revenire a corzii aceste amortizoare scad un pic din performanța arcului în sensul că au un impact asupra vitezei cu care pleacă săgeata din arc, dar această reducere fiind minoră, cred că nu prea are importanță.

Mai importantă e viața unui arc care de multe ori este şi o operă de artă în sine.

Otrăvuri pentru săgeți ?

Acest articol l-am scris cu mai bine de un an în urmă şi inițial nu a fost gândit ca fiind integrat unei cărți. Dar mi-am dat seama pe parcurs că de fapt locul lui e aici. Îmi amintesc că în copilărie umblam mult prin biblioteci şi unul din domeniile care mă pasionau atunci era viața populațiilor de oameni primitivi din zonele lipsite de civilizație de pe glob, precum şi tradițiile şi modul de viață al amerindienilor.

Aveau ceva în comun aceste cărți. Două sau trei cărți m-au fascinat din acest punct de vedere. În primul rând mi-a plăcut cartea lui Alexandre von Humboldt despre călătoria sa în jungla amazoniană. Am mai citit tot în copilărie o carte scrisă pare-mi-se de un francez, numită „I-a înghițit pădurea”, şi alte câteva cărți scrise de exploratori care intraseră în contact cu alte grupe de oameni primitivi de pe tot globul, cum ar fi boşimanii şi pigmeii din Africa, sau tăietorii de capete şi canibalii din junglele asiatice.

În aceste cărți am citit prima dată fascinat de minunile pe care le ascunde lumea plantelor, despre vestita otravă curara cu care băştinaşii de pe Amazon îşi otrăveau săgețile. Tot acolo am aflat despre faptul că ei mai folosesc şi otrava secretată de pielea unei broscuțe, otravă în care-şi înmuiau micile săgeți ale sarbacanelor.

Un alt fapt care m-a şocat a fost pomenirea unei rețete din amestecuri de plante cu ajutorul căreia acei oameni din sălbăticie i-au vindecat fractura piciorului unuia din exploratori în doar câteva ore, precum şi o alta asemănătoare, cu care ei înmuiau pietrele până la consistența plastilinei.

După prelucrarea lor prin frământare şi modelare după o perioadă ele se întăreau păstrându-şi noua formă.

Iată câteva din aceste cărți ale copilăriei mele:

În aceiaşi ordine de idei tot în acele cărți citite în copilărie am aflat că există plante care consumate cu o oarecare constanță pot preveni sau elimina complet cariile dentare…

Şocul a rămas şi nu pot să înțeleg nici până astăzi cum de lumea medicală precum şi cea tehnologică modernă a refuzat şi continuă cu obstinație să refuze nu doar folosirea acestor rețete, dar chiar mai mult, le neagă existența cu vehemență.

Mai mult retorică această mirare, căci „interesul poartă fesul !” – spune o zicală veche…

Referitor la subiectul acestui mic articol, m-a frapat atunci în lecturile mele, obiceiul aproape universal al populațiilor primitive de a-şi otrăvi vârfurile săgeților cu care vânau. Asta face ca animalul în care a pătruns săgeata să fie o victimă sigură chiar dacă arcaşul nu este unul extraordinar de bun.

Dar departe de a se putea trage de aici concluzia că bărbații acestor populații ar fi arcaşi proşti.

Doar trebuie să ținem seama de faptul că, pentru cei din junglă, pădurea extrem de deasă dă şanse maxime de scăpare animalului rănit, greu de găsit dacă se depărtează prea mult, iar pentru populațiile din savanele africane o eventuală îndepărtare a animalului rănit ar însemna de asemenea pierderea lui căci el rănit fiind va fi o victimă sigură pentru lei, pantere sau leoparzi, vânătorul riscând să rămână nemâncat…

Spre exemplu pigmeii, acei oameni extraordinari care nu sunt mai înalți decât un copil de 10 ani, şi care au o durată de viață de circa 40 de ani, au nişte arcuri minuscule, capabile să trimită săgețile foarte meşteşugit lucrate astfel încât, trase de la 10 – 20 m într-un rinocer, străbat întregul corp al masivului animal ieşind pe partea opusă…

Ani de zile am fost fascinat de arcuri şi arcaşi visând o vreme în care aş putea să practic acest sport, în condițiile în care în țara mea nu existau (şi din păcate nu există nici azi !) decât câteva cluburi sportive situate în marile oraşe ale țării.

Oraşul în care locuiam şi locuiesc şi azi nu oferă un asemenea club, în plus legislația din țara noastră spre deosebire de oricare din legislațiile din lume, consideră arcurile de tir sportiv arme albe…

Din discuțiile cu prieteni şi amici am ajuns la concluzia că la fel ca întreaga populație a globului, şi românii sunt atraşi de acest sport şi ar fi încântați să-l poată practica. Toți sunt însă extrem de mirați de faptul că nu există cluburi sportive unde să se poată practica acest sport.

Să analizăm un pic de ce la noi în țară, spre deosebire de altele, acest sport este ca şi inexistent. În primul rând ar fi o legislație învechită, restrictivă care consideră pe orice cetățean ca pe un potențial infractor. Datorită acestui fapt, deşi legea armelor şi munițiilor a fost modificată în ultimele două decenii de mai

multe ori, continuă să considere arcul ca pe o armă albă supusă autorizării sau înregistrării de către organele de poliție.

Asta îngreunează extrem de mult posibilitatea înființării unui club sportiv de tir cu arcul, dovadă am chiar aici în orașul meu, unde cineva a vrut să înființeze un asemenea club sportiv și ca urmare a diferitelor presiuni atât din partea politicului cât și a poliției a renunțat.

Unul din motivele invocate pentru păstrarea acestei situații este creșterea infracționalității și a braconajului în cazul în care arcul ar înceta să mai fie considerat armă. Să fim serioși ! Un infractor, dacă vrea cu tot dinadinsul să rănească sau să ia viața cuiva, o poate face pe o multitudine de căi, inclusiv prin folosirea unui arc confecționat artizanal…

Săbiile ninja și macetele sunt de asemenea considerate de legislația românească arme albe, și cu toate acestea în ultimii 20 de ani toate clanurile de țigani și de infractori mărunți se răfuiesc între ei cu asemenea instrumente tăietoare…

Un alt motiv invocat ar fi acela că ar crește braconajul.

Asta poate fi spusă unui prost de către cineva care te consideră prost. Păi ca să poți vâna cu o armă de foc tragi de la distanțe de peste 50 m pentru flinte și peste 200 – 500 m cu carabinele. Astfel în momentul de față diferiți ștabi din politica actuală braconează capre negre de pe Transfăgărășean direct din autoturism…

Ca să poți vâna cu arcul e nevoie să te apropii de animalul vânat la distanțe mult mai mici de 50 m înșelându-i simțurile lucru care se poate face doar cunoscând bine terenul, obiceiurile și viața animalului respectiv.

Deci această ipotetică creștere a braconajului este de fapt doar o mare minciună care să permită păstrarea privilegiilor actuale ale clasei politice.

Eu, personal, ca mulți cetățeni care știu ce înseamnă tirul cu arcul, aș interzice total vânătoarea cu arme de foc și aș legaliza doar vânătoarea cu arcul.

În acest mod nici un politician sau beizadea nu ar mai putea bracona de pe șosea iar vânători ar fi doar vânătorii adevărați, căci cu arcul numai un vânător adevărat se poate apropia suficient pentru a ajunge să se mândrească cu captura sa… Deci braconajul ar dispărea și animalele ar avea infinit mai multe șanse de supraviețuire în confruntarea cu omul.

O altă cauză nedeclarată de astă dată, pentru care politicienii din această țară nu permit modificarea regimului pe care-l are arcul în legislația noastră, este teama.

După cei peste 20 de ani de jafuri și fărădelegi pe care le-au făcut la adresa poporului, economiei și integrității acestei țări, frica lor față de popor e mare.

Păi dacă arcul nu ar mai fi declarat armă albă iar numărul de cluburi sportive unde se trage cu acesta ar crește mult, atunci ei nu ar mai avea nici un control și nici o evidență asupra numărului din ce în ce mai mare de arcași din țară.

Și dintre toți acei mulți arcași, ar putea apărea oricând unul care să încerce să se răzbune pe ei… Ori, ei sunt conștienți că o săgeată bine trasă poate avea același efect ca și un glonț tras dintr-un pistol cu amortizor…

Şi în sfârşit, un alt motiv cât se poate de real pentru care, ca şi alte sporturi, tirul cu arcul nu este promovat la noi este că prin acest sport nu se pot spăla bani aşa cum se face cu ajutorul fotbalului, al boxului, şi a celorlalte aşa zis sporturi în spatele cărora se învârt sume imense şi afaceri necurate. Deci…

După părerea mea sunt slabe speranţe ca într-un viitor apropiat poporul român să aibă acces la acest sport frumos şi nobil care se numeşte tirul cu arcul.

Legislația însă, nu interzice în mod expres nimănui să tragă cu arcul de agrement în propria lui curte…

Încheind aici această paranteză legată de cele care cred eu că sunt cauzele pentru care tirul cu arcul ca sport organizat de mase, sau cinegetic nu există la noi, să continuăm cu ideile de mai sus.

Populațiile primitive, cam toate, folosesc otravă cu care ung vârfurile săgeților de vânătoare.

Ani de zile am fost invidios la modul teoretic, pe aceşti oameni primitivi din țările exotice pentru faptul că în țările lor există otrăvuri cum e curara.

Nu am ştiut până de curând că de fapt cea mai puternică otravă vegetală din lume este prezentă într-o buruiană care creşte în toată Europa, iar la noi în țară chiar este destul de comună – omagul.

Studiind în ultimul timp diferite texte despre istoria veche şi antică a poporului nostru am fost surprins să găsesc undeva un citat din Tristele lui Ovidiu. :

„Nu este nimeni dintre sarmați şi geți care să nu poarte o teacă cu arc şi săgeți muiate în sânge de viperă” Tristele IV 1-78

Acest citat ne arată că strămoşii noştri la fel ca şi populațiile primitive din ziua de azi, foloseau curent otrava pentru săgețile lor.

Din alte texte am tras concluzia că strămoşii noştri foloseau în afara otrăvii şerpilor şi otrăvuri extrase din plante cum ar fi cucuta şi mătrăguna sau din ciuperci.

După câte mi-am putut da seama din lecturile mele sunt şi la noi în țară câteva plante care prezintă toxicitate ridicată şi care de-a lungul istoriei au fost folosite de către popor fie în scopul combaterii unor dăunători (de origine animală sau umană !) fie pentru uz militar.

Astfel le voi prezenta în ordine alfabetică şi voi folosi prezentările lor luate din cărți scrise de specialişti cum ar fi Ovidiu Bojor sau Constantin Pîrvu :

1.a – Cucuta *Conium maculatum* „Specie ruderală (numită popular şi **Buciniş** şi **Cucută mare),** comună locurilor necultivate, lângă ruine şi garduri, înaltă de 0,5-2,5 m, cu tulpina cilindrică găunoasă, albăstrui, adeseori pătată, brun roşiatică, cu frunze de până la 50 cm lungime şi 40 cm lățime, 2—4 penat sectate, având segmentele la rândul lor penat fidate.

Toată planta are miros respingător.”

Alcaloidul principal vinovat de toxicitatea plantei este **coniina** …

„Dacă planta este mai puțin toxică pentru unele animale, este foarte toxică pentru om: 6 – 8 frunze verzi pot provoca accidente mortale. Moartea survine în urma paraliziei mușchilor diafragmei şi oprirea respirației.”

1.b – Cucuta de apă *Cicuta virosa*

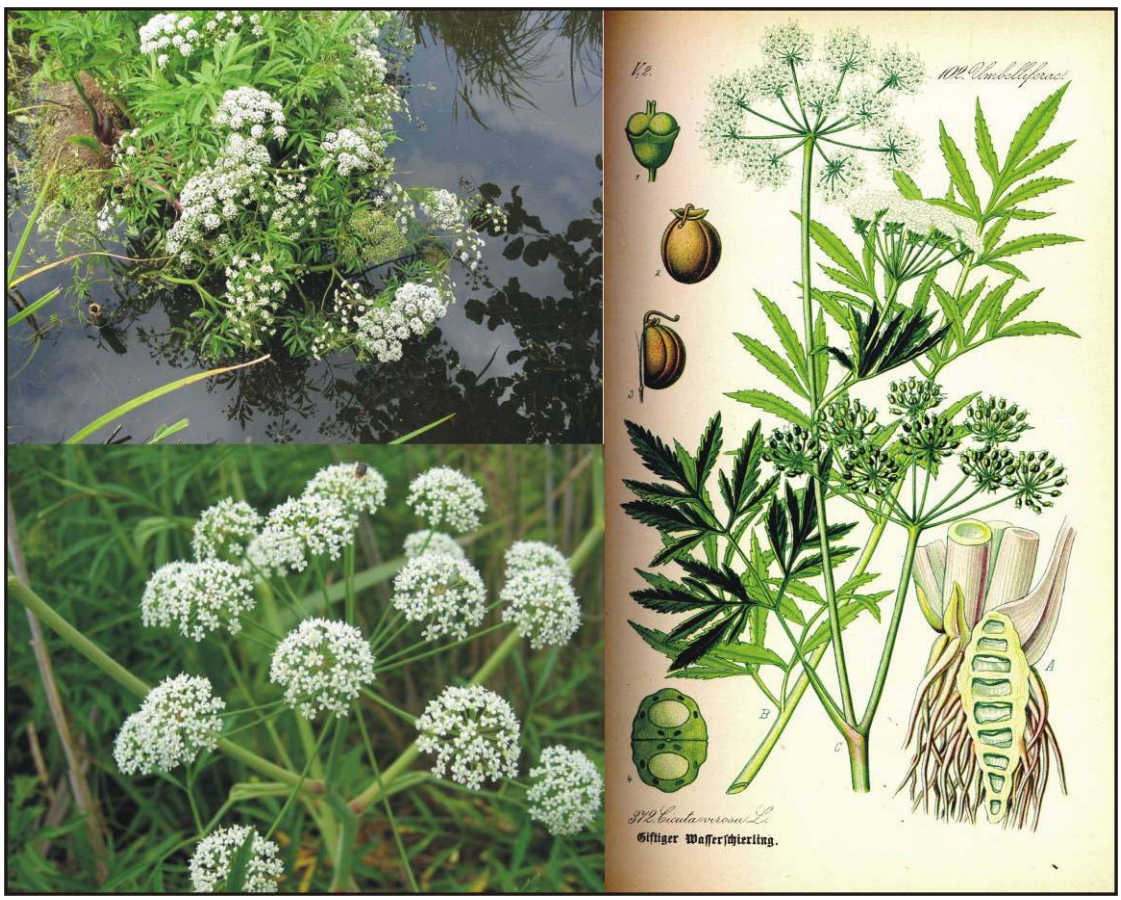

”

Plantă înaltă, cu rizom mult îngroșat, cu măduva interioară compartimentată prin pereți transversali, cu tulpina groasă, dreaptă, goală la interior, înaltă până la 2

m, în partea superioară ramificată. Frunzele inferioare sunt foarte mari, lung peţiolate, 2 – 3 penat – sectate.

Frunzele superioare sunt asemănătoare cu cele inferioare, dar mult mai scurt peţiolate. Inflorescenţele sunt sub formă de umbele globuloase cu flori mici şi numeroase, cu caliciul format din 5 dinţişori cu petale albe. Creşte pe lângă marginea apelor lin curgătoare, a mlaştinilor şi a lacurilor.” Prezintă cam aceiaşi toxicitate ca şi cucuta.

2. – Mătrăguna *Atropa belladonna* Este poate cea mai cunoscută plantă otrăvitoare de la noi. Principalul alcaloid care intră în compoziţia întregii plante în proporţie de 90 % este **hiosciamina**. „Plantă erbacee perenă, viguroasă, înaltă de 0,5-1,5 m. În primul an apare o singură tulpină, iar în anii următori mai multe tulpini, drepte, ramificate, de culoare verzuie sau violet-roşcat. Frunzele au formă ovală, cu marginea întreagă. Florile apar solitare, la axila frunzelor cu corola tubuloasă, cu marginea răsfrântă de culoare brun-violet sau brun-roşcat, la interior cu vinişoare violete. Fructele sunt bace sferice de mărimea unei cireşe, care, pe măsura ce se coc, trec de la culoarea verde la negru lucios.

Creşte spontan, în special în tăieturi de pădure, din zona fagului până în zona molidului.”

©Arnold
Summers
PLATE XVII.—*Atropa belladonna* (Deadly nightshade). (From Jackson: *Experimental Pharmacology and Materia Medica.*)

Este o plantă iubitoare de umezeală. Toate părţile plantei sunt otrăvitoare, alcaloidul principal se transformă în atropină în timpul uscării plantei. „La om intoxicaţiile se manifestă prin înroşirea feţei, respiraţie accelerată, urticarie, eczemă cutanată, excitaţii, halucinaţii, furie, sete accentuată, constipaţie, mărirea pupilei, uscarea gâtului, răguşeală, agitaţie, delir şi moarte.”

3. – Omagul E răspândită pe tot cuprinsul ţării în regiunile subalpine şi alpine, la noi existând trei specii. Este cea mai otrăvitoare plantă, alcaloidul principal este **aconitina**, ***cel mai puternic alcaloid din lumea verde.*** Otrava prezentă în toată planta şi are concentraţie maximă în timpul înfloririi. Doza

mortală pentru om este de numai 1 mg. La fel ca şi ricina nici aconitina nu are antidot !:… „Cele mai răspândite specii din această secție a genului *Aconitum* sunt: *Aconitum tauricum* şi *Aconitum callibotryon.* Ele au în pământ un tuber alungit napiform.

Tulpina la ambele specii este dreaptă, rigidă, groasă, cu frunze cu peţioli scurți, divizate în 5 – 6 segmente romboidale.

Florile la ambele specii sunt de culoare violet închis, sub formă de coif rotunjit la vârf, cu un cioc treptat ascuțit. Ambele specii cresc în locuri ierboase, stâncoase din regiunea subalpină şi alpină a Carpaților.”…” În speciile din țara noastră, spre deosebire de alte specii europene, hipaconitina predomină împreună cu aconitina în proporție de circa 20% din totalul alcaloidic. Tot în speciile din țara noastră s-a identificat mioaconitinona care nu a fost semnalată în alte specii europene.”

„Planta, în stare proaspătă şi uscată, este extrem de toxică. Părțile cele mai otrăvitoare sunt rădăcinile şi semințele. Cantitatea de principii active este maximă în perioada înfloririi. Dintre alcaloizii citați, cel mai otrăvitor este aconitina, care acționează asupra sistemului nervos central.

Doza mortală de aconitină este de 1 mg pentru om, 2 – 3 mg pentru câine, 10 – 12 mg pentru cal, 5 g rădăcină uscată este mortală pentru un câine, iar pentru un cal, 300 – 400 g rădăcină uscată. Aconitina se absoarbe uşor la nivelul tubului digestiv şi se elimină încet pe cale renală. Semnele intoxicației sunt vome, colici gastrointestinale, încetinirea bătăilor inimii, încetinirea respirației, hipersalivație, sete, hipotermie, oprirea secreției lactate, mers nesigur, poliurie, diaree apoi constipație, moleşeală, paralizie, dilatarea pupilei, moartea prin asfixie. Evoluția simptomatică este fulgerătoare în majoritatea cazurilor. Nu există un antidot specific. Se recomandă spălaturi gastrice, tanin, cărbune în soluție de apă iodată 1%, ulei de ricin, decoct mucilaginos de nalbă, orez, in.

În convulsii se administrează morfină subcutanat, clisme cu cloral-hidrat, tonice generale, vasodilatatoare şi antispastice (atropină cu adrenalină)”… „Luciditatea rămâne nealterată până la moarte.” …. „Sătenii şi ciobanii pisează rădăcina, o amestecă cu mămăligă şi otrăvesc câinii vagabonzi, bursucii, vulpile etc.”

4. – Tutunul *Nicotiana tabacum* este o altă plantă foarte otrăvitoare despre care toată lumea ştie, dar de periculozitatea căreia nu prea suntem conştienți.

Conține pe lângă alte substanțe, **nicotină**, un alt alcaloid extrem de puternic care atacă sistemul nervos. Câteva picături de nicotină (5 – 6 mg) pot ucide uşor un om. Astfel se poate extrage dintr-un pachet de țigări fără filtru mai tari sau din tutunul pentru mestecat precum şi, fireşte dintr-un pumn de frunze uscate (sau proaspete) de tutun tocate. Se pun într-un vas de sticlă cu apă călduță şi se lasă 12 ore la macerat după care zeama se strecoară. După ce se strecoară se lasă la soare sau se fierbe uşor la bain–marie, până ce lichidul se transformă într-un sirop consistent. Acest sirop este nicotină concentrată. Cum spuneam câteva picături sunt mortale.

Astfel se poate distila orice plantă. Prin acelaşi procedeu empiric se poate extrage nu doar otrava dintr-o plantă ci şi uleiurile aromate din plantele aromatice cum ar fi trandafirii. Astfel din petalele trandafirului de dulceață se poate obține în acest fel o esență de parfum excelentă.

Deşi numărul de plante otrăvitoare din țara noastră este mult mai mare, acestea prezentate aici sunt cu adevărat mortale. Toate plantele otrăvitoare este bine a fi cunoscute nu atât pentru utilizarea în scop malefic cât mai ales în vederea evitării lor pentru eliminarea pericolelor de accidentare mortală.

În general cu toată periculozitatea lor, alcaloizii prezenți în plantele otrăvitoare, dozați cu atenție, reprezintă remedii extrem de valoroase pentru industria farmaceutică multe din medicamente având ca substanțe de bază tocmai aceşti alcaloizi.

Nevoia ancestrală de a trage cu arcul

Ştiți, dragi cititori că de ceva timp încoace, de când s-au mai dezvoltat metodele de cercetare ştiințifică şi camerele de filmat au ajuns până în cele mai nebănuite locuri, s-au filmat, în unele zone din adâncul oceanului planetar, peşti care utilizează pietre pentru a sparge cochiliile unor scoici pe care altfel nu le-ar putea mânca ?

În copilăria şi tinerețea mea, printre pasiunile pe care le-am avut a fost aceea a creşterii peştilor de acvariu. Am şi acum o sumedenie de cărți despre acest domeniu plăcut de activitate. Şi afară de asta, mergeam des prin biblioteci şi citeam literatură despre animale, despre viața lor, despre păduri despre zone mai puțin cunoscute ale pământului… De fapt v-am spus asta deja. Iată ce citeam eu într-una din cărțile copilăriei mele:

„În regiunea indo-pacifică, prin apele dulci şi salmastre, trăieşte un peşte popular numit arcaş iar ştiințific ***Toxotes jaculator****, care-şi vînează insectele de hrană cu ajutorul unui jet de apă pe care-l proiectează exact asupra victimei aşezate pe o frunză, la o distanță de 50 – 60 cm de suprafața apei. L-am văzut în acvariul din Singapore, unde era instalat într-o dioramă în care zburau multe muşte şi insecte. Pe un afiş se atrăgea atenția vizitatorilor să aibă răbdare ca să observe sistemul de vînătoare al peştelui. Lumea rămînea astfel câteva zeci de minute aşteptînd evenimentul. Peştele se apropia mereu de suprafața apei, îşi scotea capul la aer, apoi se scufunda din nou, şi aceste manevre erau destul de dese. Dacă la una din aceste scoateri ale capului se nimerea ca pe o frunză, o creangă, etc. până la distanța de 60 cm să se găsească o insectă, atunci Toxotes, proiecta exact pe aceasta o țîşnitură de apă care aducea insecta la suprafață, de unde animalul o înghițea imediat* (planşa XVI). *Toată această operație dura două – trei secunde. Ceea ce era uimitor în acest comportament era precizia jetului de apă asupra victimei. Mulți autori au contestat acest comportament afirmînd că este imposibil. Azi însă, el este filmat, studiat şi chiar înțeles.*

Peştele îşi scoate capul din apă, fiindcă de sub apă unghiul vizual este derutat de refracția acesteia, dar în aer, vederea lui binoculară îi permite localizarea exactă a distanței. S-a crezut apoi că țîşnitura de apă este dată de gură, dar s-a constatat că ea iese printr-un orificiu situat deasupra gurii, apa din spațiul bucal fiind presată de închiderea gurii a operculilor şi aparatului branhio – stegal. Lungimea țîşniturii ajunge până la de zece ori lungimea corpului peştelui.

În multe case din China şi Jawa oamenii îl țin în casă, în acvarii expuse la fereastră şi se distrează oferindu-i pe crenguțe sau pe bețe, la 30 – 40 cm, furnici, musculițe dezaripate, insecte de tot felul. Peştele vine la suprafață şi țîşneşte jetul de apă iar omul îndepărtează prada oferită şi încercarea nu reuşeşte. Omul încearcă din nou până cînd peştele abandonează partida.

Atunci de obicei i se aruncă o furnică în apă, pe care el o înghite şi atunci din nou poate începe jocul de-a ținta. Ei îi spun „Ikan sumppit” adică peştele scuipător.

Ceea ce este de reţinut din acest comportament este modul nou de hrănire prin vînarea unor insecte din afara apei. Este aici o adaptare cu totul neobişnuită şi curioasă, dar foarte eficace. Desigur că pînă s-a ajuns la exactitatea proiectării apei de azi, a trecut multă vreme. S-a pus problema dacă este aici vorba de un proces de gîndire ? De un plan prealabil, care să determine exact direcţia ţîşniturii cât şi înălţimea ei ? Sigur că toate aceste acte sunt reflexe, cărora nu le putem da eticheta de gîndire, cu toată precizia calculelor de direcţie şi distanţă. Dar aceasta nu înseamnă că din momentul vederii prăzii pînă la declanşarea mecanismelor de presiune a apei din gură şi îndreptarea orificiului de ţîşnire exact spre victimă, nu se petrec în creierul peştelui o serie de procese nervoase, automate, stereotipe, care să ducă la rezultatul dorit. Dar această înlănţuire de reflexe este mai degrabă de natură instinctuală şi nu de gîndire logică, în sensul gîndirii omeneşti. Astfel de procese există la multe animale şi ceea ce este important de reţinut, este faptul că ele sunt eficace, pentru scopul pentru care sunt făcute."….

Am citat din cartea academicianului Eugen A. Pora unul din puținii români care a avut ocazia să facă cercetare oceanografică înainte de 1989. Cartea, intitulată „Am întîlnit animale cu obiceiuri curioase", care a apărut la Editura Dacia în anul 1978, a constituit una din cărțile care mi-a deschis ochii asupra lumii vii din jurul meu.

De atunci gândirea oamenilor de ştiinţă s-a mai modificat în lumina anilor de evoluție a cercetării comportamentului animal. Acum se consideră că animalele au şi ele o gândire logică, care fireşte chiar dacă nu ajunge la acelaşi nivel de performanță ca cea a omului, nu înseamnă că nu e mai puțin eficientă pentru supraviețuirea animalului respectiv. De altfel însăşi autorul face o remarcă care duce la concluzia că animalul gândeşte: ***„Omul încearcă din nou până cînd peştele abandonează partida."*** Dacă peştele n-ar avea o gândire logică nu ar renunța văzând că omul îşi bate joc de el ci ar continua la nesfârşit chiar dacă nu reuşeşte să atingă insecta, căci instinctul l-ar îndemna să încerce iar şi iar. Faptul că renunță e o dovadă incontestabilă a unei gândiri logice.

Priviți imaginea următoare:

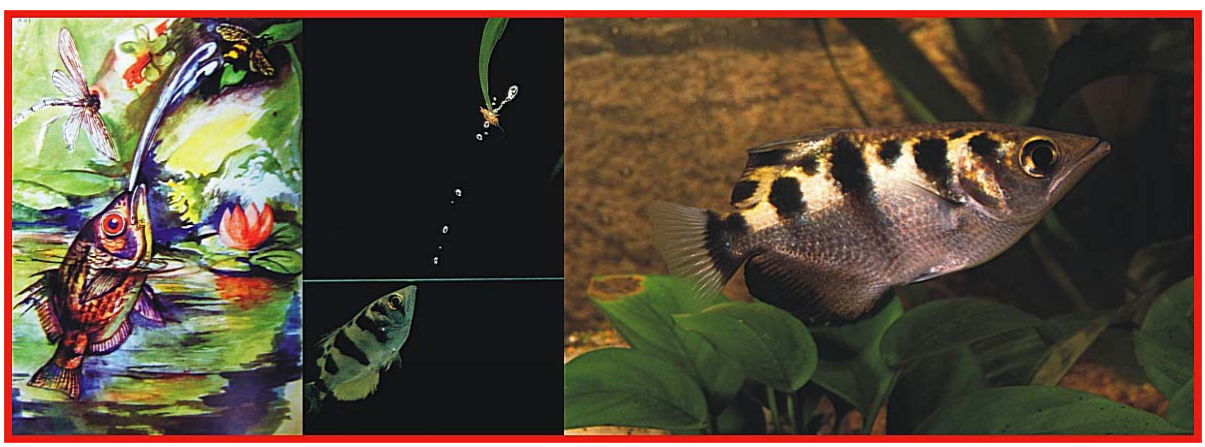

În prima fotogramă este planşa XVI din cartea copilăriei mele, iar alături vedeți două fotografii ale uneia din cele câteva specii de peşti arcaş care există.

Despre peştele arcaş ştiam deci de foarte mult timp atât în calitate de acvarist cât şi în cea de cititor al acestei cărți, în neobosita mea dorință de a înțelege roata jurului….

Ce vreau eu acum să vă supun atenției, în afara faptului că numele acestui peşte se leagă de titlul şi subiectul cărții de față, este faptul că iată, nu suntem primii de pe planetă care utilizăm unelte, până şi peştii o fac, dar ce e mai important este că, dacă peştii au fost în stare, pe calea îndelungată a evoluției lor, să aleagă ca mod de procurare a hranei acțiunea de a vâna prin aruncarea la distanță a unui proiectil, e clar că acest instinct ne vine de la ei…

Lăsând gluma la o parte, este chiar aşa. Instinctul de a trage cu praştia sau cu arcul, pe care-l avem încă din fragedă copilărie, este mult mai adânc decât am crede, şi se pare că merge dincolo de noi, ca specie… coborând adânc pe scara evoluției… de ce nu ?! – până la peştişorul din acvariul nostru.

De câte feluri e tirul cu arcul ?

Printr-un răspuns simplist, am putea spune că tirul cu arcul e de două feluri: de pe loc şi din mişcare şi din alt punct de vedere, tradițional şi olimpic. Sau altfel spus, de agrement şi ca disciplină sportivă.

De altfel eu aici nu am să fac de loc referire la tirul sportiv, cel olimpic. Nu că pe mine nu m-ar interesa sau că l-aş considera vreun fel de oaie neagră. Nu.

Pur şi simplu scopul cărții de față nu e de a face publicitate exclusiv tirului sportiv, olimpic, ci de a prezenta arcul şi săgeata din cu totul altă perspectivă.

Firește că acei fericiți dintre dumneavoastră care au în localitatea, sau măcar în județul de domiciliu un club sportiv unde se practică tirul cu arcul ca disciplină olimpică, sunt invitații mei să se alăture acelui club.

Dar aşa cum am mai spus, tirul cu arcul poate fi practicat şi în alte condiții, cum ar fi spre exemplu, în propria curte sau pe imaşul de la marginea localității.

Aici voi încerca să fac o succintă trecere în revistă a celor câteva modalități de a trage cu arcul în asemenea condiții – modalități care de altfel sunt tradiționale oriunde pe glob.

Deoarece am spus că instinctul acesta ne vine de departe, din negurile vremurilor, e clar că pe întreaga planetă omul a tras cu arcul inventând tot felul de modalități de a-şi satisface această nevoie. Chiar şi cei care folosesc încă arcul ca unealtă a procurării hranei, să nu credeți că se limitează la a trage doar în timpul afectat vânătorii. Să fim serioşi. Pentru ca la o vânătoare să nimereşti cu şanse bune un vânat care de multe ori nu depăşeşte dimensiunea unui porumbel, de la peste 10 – 20 de metri, presupune să ai o îndemânare bună, deprinderi bine definite şi structurate, obişnuința intrată în sânge de a folosi acel arc. Asta se capătă numai prin antrenament pe care-l faci trăgând în ținte lipsite de viață…

Înainte de a înşira modalitățile în care arcaşii de pe tot globul se distrează trăgând cu arcul ar fi bine să vedem, fie şi succint cum se trage cu un arc.

Mulți vor spune : „Ce mare filozofie să întinzi un arc şi să slobozeşti o săgeată spre o țintă !?”…

Acum câțiva ani, când am procurat un arc de tir sportiv, unul modest, pentru antrenament, unul din verii mei, aflat într-o vizită pe la mine, încântat a vrut neapărat să „încerce” arcul. Vreau să vă spun că acel văr al meu este un bărbat sănătos, lat în spate şi care se apropie binişor de înălțimea de doi metri.

După ce l-am atenționat să nu elibereze în nici un caz coarda fără săgeată căci există riscul să distrugă arcul, l-am lăsat să se bucure de plăcerea de a tage.

Imaginați-vă, căci nu am cum să vă arăt, cum un om de doi metri înălțime, se propteşte serios pe picioare, exagerat de crăcănat, într-o poziție care ar fi spus că în acel moment călăreşte cel puțin un hipopotam, pune săgeata în arc, un pic cam stângaci, şi armează arcul ținându-l la mare distanță de piept într-o poziție aplecată, cocoşat, ca şi cum arcul ar fi fost vreo pisică furioasă gata să-i scoată ochii …

A fost probabil una din cele mai nostime imagini pe care am văzut-o în viața mea şi vă rog să mă credeți că mi-a trebuit un mare efort de voință ca să nu izbucnesc în râs. Deci… chiar dacă avem instinct… asta nu înseamnă că şi ştim cum se face.

Mi-am permis să editez câteva fotografii extrase din „Manualul începătorului” al Federației Internaționale de Tir cu Arcul, manual care ar fi trebuit să se găsească şi pe saitul Federației Române, tradus în limba română, dar pe care, oricât m-am străduit, nu am reuşit să-l găsesc. Manualul în limba engleză din care am extras aceste fotografii l-am descărcat de pe saitul http://www.archery.org/ adică cel al federației internaționale.

Consider că imaginile din acest manual sunt cele mai bune pentru a indica unui neinițiat poziția corectă pe care trebuie să o adopte un arcaş la tirul de pe loc:

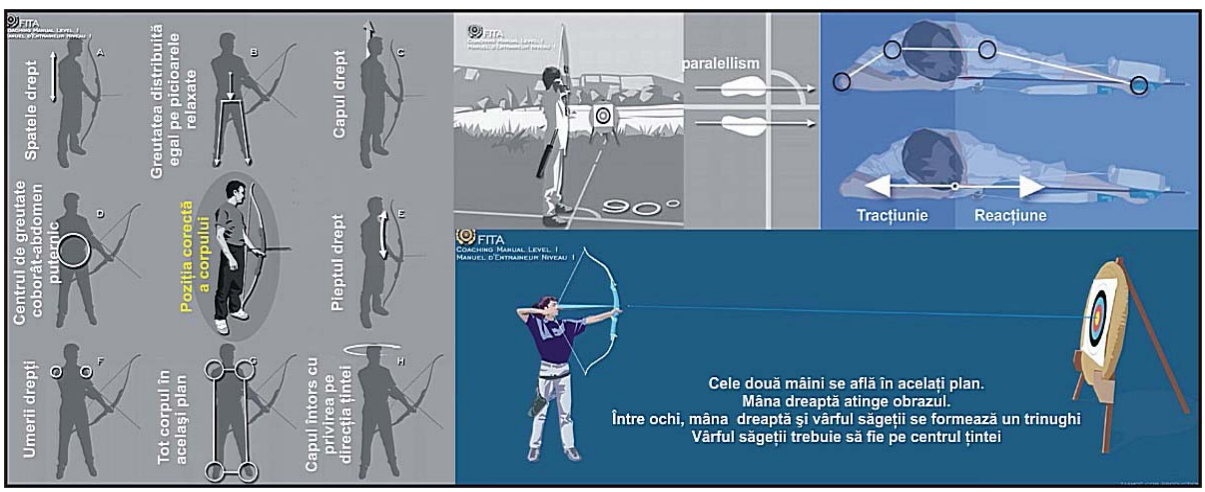
Spatele drept
Greutatea distribuită egal pe picioarele relaxate
Capul drept
Centrul de greutate coborât-abdomen puternic
Poziția corectă a corpului
Pieptul drept
Umerii drepți
Tot corpul în același plan
Capul întors cu privirea pe direcția țintei
paralellism
Tracțiunie
Reacțiune
FITA
Cele două mâini se află în același plan.
Mâna dreaptă atinge obrazul.
Între ochi, mâna dreaptă şi vârful săgeții se formează un trinughi
Vârful săgeții trebuie să fie pe centrul țintei

După formarea musculaturii şi a tendoanelor şi obişnuința corpului de a utiliza arcul, se va putea trage corect din orice poziție.

Pentru că textul adăugat de mine în limba română pe aceste imagini e destul de greu de citit, voi face câteva comentarii. Poziția corectă este aceea în care ne

aşezăm pe linia de tragere cu corpul în lateral, picioarele puțin depărtate, la două lățimi de talpă unul de altul, cu tălpile paralele şi vârful lor pe linia de tragere.

Corpul trebuie să se afle în întregime în acelaşi plan, cu spatele şi pieptul drepte şi cu capul de asemenea drept. Greutatea corpului va fi egal distribuită pe cele două picioare relaxate. Se va întoarce capul spre direcția de tragere cu privirea spre țintă.

Arcul se armează aflându-ne în această poziție, cu mâinile formând o singură linie. Linia dintre cele două mâni, va fi coliniară cu linia de tragere, astfel că direcția săgeții va fi pe această linie.

Mâna dreaptă care trage coarda împreună cu săgeata va atinge uşor obrazul undeva în dreptul bărbiei sau a colțului gurii, şi între acest punct – ochi şi vârful săgeții se va forma un triunghi care se va afla în planul de tragere. Privirea alunecând spre țintă va trebui să vadă vârful săgeții poziționată în centrul țintei.

Cam asta ar fi… Nu-i mare filozofie, dar dacă nu-ți spune nimeni, faci ca vărul meu… Şi fireşte că eu ar fi trebuit să fiu cel care să-i spun lui. Numai că…

Ştiți mi-amintesc exact că atunci chiar am avut intenția de a-i explica aceste lucruri dar dintr-o dorință de a nu-i crea impresia că-l dădăcesc l-am lăsat să acționeze conform propriilor sale instincte.

Şi să ştiți că nu am regretat… o porție bună de râs, chiar şi-n sinea ta, e oricând bine venită. Cei mai caraghioşi suntem atunci când, foarte serioşi, nu ştim cât de caraghioşi arătăm !

Acum, că ştim cum să tragem cu arcul, hai să vedem cam în ce am putea trage, care ar fi cele mai potrivite ținte ? Teoretic se poate trage în orice, dar fireşte că acest orice are nişe limite, căci suntem oameni moderni, nu-i aşa ?!

De fapt dacă excludem situația în care facem parte dintr-un club sportiv şi acolo tragem în ținte dintr-un burete special care au lipite pe ele nişte pătrate de hârtie care au desenate pe ele cercuțe colorate concentrice, noi ceilalți, năpăstuiții care nu avem acces la un club sportiv putem trage în baloți de paie, fie ei paralelipipedici fie cilindrici, în ținte clasice cum erau cele ale arcaşilor britanici… Una de-asta vedeți în a treia fotogramă a imaginii de mai jos. O asemenea țintă se poate împleti din orice fibră vegetală, fie din pănuşi de porumb, fie din iarbă uscată, fie din trestie, fie din papură… aproape din orice material vegetal. Şi voi explica imediat cum se poate face o asemenea țintă căci ea poate fi folosită şi în alte scopuri nu doar ca țintă.

Următoarea fotogramă este un detaliu mărit al unei asemenea ținte care detaliu ne va ajuta la înțelegerea procedeului de obținere a unei ținte împletite.

În rândul de jos vedem două ținte de alt tip. Astfel un pătrat de burete cu grosime de peste 10 cm poate fi foarte bine folosit ca țintă. O altă modalitate de obținere a unei ținte este a se tăia fâşii din orice material în care săgeata intră uşor, şi aceste fâşii să fie apoi prinse în pachet între două scânduri strânse puternic cu tije filetate. Vedeți o asemenea țintă obținută prin presarea mai multor foi de carton, pe care realizatorul a transformat-o într-un țap furios…

În locul foilor de carton pot fi: foi de burete, foi de izolație termică din cea folosită la fundații, sau din cea folosită pe acoperişuri, la terase, sau sub parchet.

De asemenea se mai pot folosi şi fâşii de polistiren, ziare vechi, fâşii de mochetă, şi câte şi mai câte… priviți imaginea :

Se mai pot realiza ținte tot din folie de izolație termică care folie să fie de asemenea tăiată în fâşii, dar de astă dată foarte lungi, fâşii pe care ulterior le rulăm foarte strâns pentru a obține nişte ținte rotunde cu grosimea de 10 – 20 cm în funcție de lățimea fâşiilor şi cu dimetrul cât dorim de mare, funcție de câte asemenea fâşii rulăm.

Se mai pot folosi cutii de carton umplute cu paie, sau cu zăpadă artificială, cu ziare, cu fâşii de carton, cu resturi de burete şi… fantezie să ai, că modalități de a-ți improviza o țintă, sunt multe.

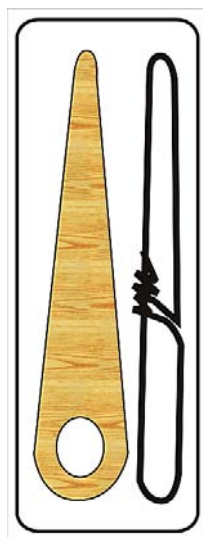

Dar cea mai frumoasă şi elegantă țintă e cea împletită din fibre vegetale aşa cum se vede în fotograma trei şi detaliul din dreapta.

Pentru asta avem însă nevoie de un ghem de sfoară şi un ac mai mare cam ca cele din imaginea alăturată. Putem face un ac prin îndoirea unei sârme groase, astfel ca la un capăt să avem un ochet pentru sfoară, aşa cum vedeți în schiță. De asemenea un asemenea ac se poate realiza şi din placaj, din lemn, dintr-un plastic rigid, etc.

Deci se rulează materialul vegetal în rulouri cilindrice lungi pe care le legăm în spirală strâns cu sfoară. Aceste rulouri trebuie să aibă diametrul de 10 – 20 cm. După ce am termina de roluit tot materialul vegetal pe care-l avem la dispoziție, ne apucăm frumos şi ruloul obținut, îl rulăm circular, în spirală. După ce am realizat primele două spire, ne apucăm şi le legăm cu sfoară din loc în loc astfel încât între legături distanța să fie de circa 5 – 10 cm. Şi apoi continuăm să le rulăm tot în spirală cât mai strâns posibil, şi fiecare spirală completată la exterior o legăm cu legături de spirala anterioară. În felul acesta se poate obține un disc oricât de mare, având grosimea egală cu diametrul rulourile din material vegetal pe care le-am făcut.

Prin această tehnică se poate construi orice fel de formă nu doar de disc, şi mai ales această tehnică se pretează nu doar la obținerea de ținte pentru arcuri ci se pot face saltele din paie sau din stuf, covoare groase din stuf, coşuri, şi multe altele.

Odată stăpânită tehnica de construcție se pot face multe lucruri utile… spre exemplu din pănuşi fini de porumb, prin această tehnică se pot realiza papuci de casă. Când lucrăm obiecte mici din pănuşi de porumb nu-i mai coasem cu sfoară ci tot cu fâşii de pănuşi. Iată cum se procedează. Să spunem că am realizat un început, adică două spirale strânse. Luăm o fâşie subțire de pănuşi, cât mai lungă şi mai moale, o trecem prin acul nostru din sârmă, şi după ce legăm cele două spire între ele, capetele libere ale legăturii le aşezăm în lungul spiralei, astfel încât spirala următoare să le acopere, Legăturile la spirala următoare le facem tot în acest mod.

Astfel se obține un obiect din pănuşi de porumb legat tot cu pănuşi de porumb şi capetele legăturilor sunt integrate în împletitură.

Eu am învățat să împletesc pănuşi de porumb în prima sau a doua clasă de şcoală primară la orele intitulate „lucru manual” şi în copilăria mea am făcut multe covoraşe de şters pe picioare în acest fel. Priviți :

Cu cerculețele ce se văd în prima fotografie se începe învățarea acestei tehnici. După care prin pasiune şi îndemânare căpătată după mai mult timp de lucru, se poate ajunge la a se construi ce se vede în imaginile alăturate. În cea pe fond albastru este un borcănel cu capac, realizat din pănuşi de porumb iar în cealaltă sunt două farfurioare şi un suport pentru căni făcute din papură.

Mai există o posibilitate de realizare a unei ținte discoidale din material vegetal. Sulurile pe care le-am realizat, din iarbă, pănuşi, stuf, sau orice alt material vegetal, (chiar şi paie sau iarbă uscată) se fac un pic mai subțiri, de circa 5 – 10 cm diametru. Se leagă tot la fel, în lung, spiralat de jur împrejur cu sfoară.

Realizăm astfel un set de trei asemenea „cârnați” lungi pe care îi împletim în trei, cât de strâns putem. După ce i-am împletit, avem ca rezultat o bandă lungă a cărei secțiune va fi oarecum ovală, în orice caz nu mai e rotundă.

Această bandă ne apucăm şi o facem rolă – disc după tehnica pe care v-am descris-o folosindu-ne de ghemul de sfoară şi uriaşul nostru ac.

Bun ! Indiferent ce fel de țintă avem, în aceste ținte putem să tragem de pe loc, din alergare, din deplasare, călare, şi… cam atât. Firește distanța poate fi

oricare cu condiția ca tăria arcului să poată să ne permită să trimitem săgeata până la țintă.

Trebuie să ştiți că pe plan mondial câte popoare există, toate au avut în istoria lor un tip de țintă propriu pentru tirul cu arcul. Astfel amerindienii foloseau nişte mici cerculețe din nuiele, care erau acoperite cu o plasă împletită tot din fibre vegetale. Aceste cerculețe erau apoi atârnate de crengile arborilor iar arcaşii se antrenau trăgând în ele. Dacă până să le lovească prima săgeată era uşor, după ce începeau să se balanseze…

Turcii şi tătarii foloseau un fel de ținte din piele ca nişte saci, umpluți cu lână sau cu material vegetal, saci care aveau forma spatelui uni om. Aceste ținte, erau legate pe cai şi se trăgea în ele din goana calului.

Tot turcii trăgeau la semn. Aveau obiceiul să tragă la distanțe foarte lungi şi apoi marcau locul cu pietre pe care notau de unde până unde s-a tras. Astfel s-au păstrat mărturii de acum câteva sute de ani care ne spun că arcaşii lor erau capabili să tragă sute de metri. Dacă nu mă înşel acum vreun secol sau doi, un arcaş de-al lor a tras un kilometru, kilometru care este şi azi marcat prin piatra pe care acel arcaş a lăsat-o ca mărturie.

Englezii au inventat tirul la steguleț. Un steguleț înfipt într-un vârf de stâlp foarte înalt.

Toate popoarele care au folosit calul trăgeau din goana calului la ținte fixe sau mobile.

Se poate trage la ținte mobile şi de pe loc. Se leagă diferite ținte mici cu scripeți pe sfori întinse într-un areal prestabilit, şi cineva de la capătul traseului, trage de sforile care leagă scripeții mişcând țintele. Sau se pot pune ținte pe scripeți care alunecă pe sfori înclinate. Li se dă drumul din vârful dealului şi arcaşul aflat în lateral undeva la jumătatea pantei trebuie să lovească țintele….

Şi de fapt, şi aici… doar limita fanteziei noastre e cea care poate să ne oprească în găsirea modalităților de antrenament.

De ce e tirul cu arcul un sport regal ?

Cei care au auzit ocazional că aş fi pasionat sau interesat de tirul cu arcul m-au apostrofat aproape unanim, că „ce am eu de sunt interesat de un sport regal, sau aristocratic ?”… De mult timp am ajuns deci să-mi pun întrebarea: de unde vine această preconcepție ? Tirul cu arcul sport aristocratic, regal ….

Nu e. Aceasta este o impresie pe care vor s-o lase unii din practicanții acestui sport, celor necunoscători, neinițiați sau mai puțin cultivați. Se încearcă a se implementa, şi nu de azi ci mai de mult, ideea că ar fi un sport rezervat nobilimii, aristocrației… Vacs !

Adevărul este că atât timp cât un arc poate fi construit şi dintr-un simplu băț tăiat dintr-o pădure, oricine are acces la a practica tirul cu arcul. Doar că acolo unde acesta se practică organizat, la nivel de federație, datorită faptului că arcurile olimpice de concurs, sunt din ce în ce mai scumpe, ca urmare a performanțelor din ce în ce mai bune şi mai greu de egalat pe care trebuie să le îndeplinească, la cererea arcaşilor din ce în ce mai pretențioşi şi nu totdeauna şi

mai buni, s-a răspândit ideea că ar fi un sport scump. De fapt, tirul cu arcul, se referă la un echipament care constă în arc, săgeți, apărători din piele (care acum mai poate fi şi din piele artificială) , tolbă şi cam atât… care nu costă o avere.

E drept însă că a cumpăra săgeți permanent poate fi destul de costisitor căci prețul lor este, după părerea mea, cel puțin în țara noastră, **exagerat de UMFLAT**.

Iată de ce spun asta:

Dintr-o scândură de brad, care costă cam 10 lei, dacă ai un circular şi un frezer, obții o sută de bețe de săgeată în circa două – trei ore. Adică prețul unui băț este de circa 20 de bani (aici am introdus atât prețul scândurii, cât şi manopera, curentul consumat de circular şi de frezer, şi de asemenea uzura pânzei şi a frezei respective) .

Căutați pe internet şi vedeți cu cât se vinde un băț de săgeată din lemn de brad şi veți găsi că la prețul de 9 – 10 lei bucata, cu care se vinde este de peste patruzeci de ori mai mare decât costă el în realitate. Nu spune nimeni că trebuie şi comerciantul să-şi adauge un comision dar dacă acesta trece de mai mult de 100 % hai să spunem 200 % deja avem de-a face cu tâlhărie, nesimțire, jaf, speculă, sau cum altfel doriți să catalogați această mentalitate. Eu nici nu ştiu cum pot să cataloghez cei peste 4000 % !

Şi trebuie să ştiți că situația este identică la mare parte din produsele ce se referă la acest sport şi nu numai. Ştiți din ce-i făcută o coardă de arc ? Acum ştiți, căci ați citit cu câteva pagini mai devreme. Dar ştiți cu ce preț se vinde ea la noi ?

Între cincisprezece şi o sută de lei. Păi fraților, dintr-o rolă de ață poliesterică de calitate care costă 20 – 30 lei, se obțin peste o sută de asemenea corzi… Exact aceiaşi situați care este şi-n cazul bețelor de săgeată ! Aici avem de-a face cu jefuirea acestei țări. După distrugerea economiei naționale, acum, nişte veroşi din exterior, care-şi spun comercianți pur şi simplu ne tâlhăresc profitând de faptul că la noi nu mai are cine să le facă …

Iar eu, dacă aş dori să-mi înființez o firmă care să producă aşa ceva, nu aş putea datorită taxelor împovărătoare şi inaccesibile pentru mine şi mai ales a indolenței birocratice a funcționarilor din structurile acestui stat. Practic sunt împiedicat pe orice cale să ajung să produc ceva în țara mea.

Încheind paranteza:…

Sunt alte discipline sportive care chiar necesită echipament scump. Cum ar fi spre exemplu paraşutismul, sau parapantismul, planorismul, sau… caiac canoe… şi s-ar mai găsi ciclismul etc., etc.

De altfel trebuie să ştiți că în Mongolia, şi Coreea, unde se desfăşoară regulat o competiție internațională rezervată exclusiv celor care practică tirul tradițional, au fost adesea surprize create de arcaşi necunoscuți care se prezentau prima dată la un concurs şi-l câştigau… Erau arcaşi care nu călcaseră niciodată într-o sală de antrenament, şi care habar nu avea ce înseamnă tirul cu arcul, ca sport organizat…

Aceştia veneau din stepele Asiei Centrale, oieri sau crescători de cămile, care toată viața lor au tras cu arcul în marmote de deşert pentru a-şi procura

hrana, şi care nu au cheltuit niciodată un sfanț pe un arc „performant”, dar arcul lor se dovedea a fi cel mai performant…

La această competiție singura obligație a concurenților este să se prezinte în costum național şi să tragă cu arcul specific țării lor. Doar noi românii, marea majoritate a noastră, trebuie să cheltuim bani grei pentru a îndeplini această condiție căci prea arar mai găsim cetățeni care să poarte costumul popular, aşa că-l achiziționăm pe bani grei de la meşteri specializați în asemenea obiecte de îmbrăcăminte. Tot la fel cheltuim bani grei pe arcuri făcute prin ateliere străine de arcari de prin Ungaria sau alte țări de prin jurul nostru, unde se construiesc replici istorice ale arcurilor turceşti, tătăreşti, mongole, etc.. Mongolul acela care vine de la iurta lui pierdută pe lângă deşertul Gobi, ce cheltuieşte ? Nimic… căci e posibil ca şi drumul până la concurs să-l fi făcut pe cămila lui de-acasă…

Deci nici pe departe un sport regal sau aristocratic. Cu toate acestea există o cauză pentru răspândirea acestui… hai să-i spunem zvon. Rădăcina acestei preconcepții vine din Anglia evului mediu, şi chiar a unei perioade mai apropiată de zilele noastre, tot din Anglia, Franța şi țările unde aristocrația, cea autentică, încă există. În primul rând în Anglia, ca de altfel şi-n alte țări, multe secole la rând au existat interdicții drastice pentru vânătoarea anumitor specii care erau rezervate exclusiv pentru aristocrație şi familia regală. Ca urmare arcaşii care vânau asemenea vânat ajungeau adesea în ştreang. Asta ar fi o primă cauză a ideii preconcepute că tirul cu arcul ar fi un sport regal sau cel puțin aristocratic.

O a doua cauză este aceea că datorită faptului că în Europa şi Asia a fost practicat sute de ani, de fapt milenii ca artă marțială fiind apanajul soldaților, care la rândul lor erau intim legați de utilizare calului, treptat, atunci când sportul ecvestru a devenit din ce în ce mai inaccesibil, preconcepția că arcul e legat cumva de călărie a rămas, şi undeva în subconştientul public a fost asociat activităților ecvestre care ajunseseră a fi accesibile numai celor bogați.

La întărirea acestei preconcepții a contribuit şi faptul că legislația restrictivă care există la noi de ceva vreme, acolo a fost mai de mult, acum două trei secole.

Deci atunci dacă omul de rând era prins că utilizează arcul risca pedepse drastice. Şi pentru că în acea perioadă singurii care continuau să tragă cu arcul conform tradițiilor ancestrale erau aristocrații, astfel s-a întărit preconcepția de acum.

Dar dacă accesul la tirul cu arcul a fost restricționat artificial prin legi şi edicte cam în toată Europa, după apariția armelor de foc, asta nu înseamnă că tirul cu arcul ar fi un sport regal sau aristocratic. E un sport ca oricare altul, chiar mai accesibil decât multe altele. Singura problemă pentru noi românii este aceea că la noi a dispărut nu doar ca disciplină sportivă ci şi ca meşteşug tradițional, tocmai datorită faptului că în ultimul secol arcul a fost considerat armă albă şi ca urmare ilegal.

Urmare a declarării arcului ca armă albă, acei extrem de puțini meşteri arcari care vor mai fi fost şi la noi în țară s-au stins fără a mai avea cui lăsa

moştenire meşteşugul lor pentru că nimeni nu mai avea curajul să rişte să ajungă în puşcărie pentru încălcarea regimului armelor şi munițiilor.

În țările în care arcul şi-a menținut existența această situați nu a existat sau dacă a existat vreo dată, timpul în care a fot restricționat a fost suficient de scurt pentru a nu permite dispariția acestei tradiții.

Pe de altă parte tirul cu arcul poate fi considerat un sport aristocratic din perspectiva eleganței şi condițiilor în care se practică. Dar numai atât…

Orice țăran poate trage cu arcul la fel de bine şi cu aceleaşi rezultate ca şi Majestățile Lor Regele, oriunde pe planeta asta...

Arcaşi vestiți – de ce noi nu-i avem ?

Citind acest titlu, probabil că mulți dintre dumneavoastră vă aşteptați să dați aici peste o seamă de poveşti interesante despre viața unor arcaşi vestiți. Din păcate trebuie să vă dezamăgesc. Pornind de la ideea că istoria omenirii de până prin secolul 12 – 14 s-a edificat pe utilizarea calului şi a arcului, ar fi de aşteptat ca întreaga lume să fie plină de poveşti despre arcaşi vestiți.

Din păcate realitatea nu-i chiar asta. Fireşte că dacă aş fi vreun om bogat care să-şi poată permite să umble prin bibliotecile Europei vreme de vreun an sau doi aş putea aduna câteva poveşti interesante despre personaje istorice faimoase care au utilizat arcul şi săgeata. Dar nu sunt şi cea mai bogată sursă de informații pentru mine este internetul. Ori internetul este surprinzător de sărac în acest domeniu.

Cu toate aceste să ştiți că toate popoarele lumii au reținut în analele istoriei lor personaje istorice, mari arcaşi care la un moment dat în istoria primului mileniu au însemnat ceva pentru propăşirea poporului lor. Şi când spun toate, să ştiți că nu exagerez. Chiar şi noi am avut arcaşi vestiți în acea perioadă a istoriei, numai că din păcate, istoricii noştri au cam şters cu buretele peste această perioadă, şi din ea nu se văd decât mici fragmente, ce au rămas printre dârele lăsate de burete…

Astfel dacă am încerca o căutare în dorința de a afla care au fost arcaşii vestiți ai omenirii, am găsi pe internet mai mult informații despre legende şi mituri decât despre personaje reale din istorie. E drept că şi acei arcaşi vestiți din mitologie au fost la origine nişte personaje reale, numai că acele personaje sunt mult mai vechi de mileniul unu al erei noastre. Ori aici când vrem să vorbim despre arcaşi vestiți, ne referim la arcaşii istoriei ci nu ai mitologiei.

Astfel informațiile extrem de sărace se referă la un rege coreean, câțiva generali chinezi, la vreo doi samurai, la un nobil norvegian, ipoteticul englez Robin Hood, şi asta-i tot.

Mai aproape de zilele noastre adică secolul trecut avem câteva nume de arcaşi englezi, cum ar fi Horace Ford şi Jack Churcill sau americanii Howard Hill, şi Fread Bear precum mai nou contemporani cu noi englezul Mark Stretton trecut în cartea recordurilor cu al lui 200 lbs/32" sau americanii Byron Ferguson şi Frank Addington.

Firește că or fi şi alții şi sigur dacă aş insista timp de mai multe zile şi aş sta să citesc cu atenție toate textele legate în vreun fel sau altul de arcaşi pricepuți aş mai putea găsi şi alții. Numai că un om normal când vrea să se informeze despre ceva nu stă să piardă ore sau zile săpând după informații prin adâncurile internetului căci normal, aceste informații ar trebui să le găsească pe primele pagini…

E drept că în lumea sportivilor olimpici există mari nume de arcaşi dar noi ne referim aici la cei care folosesc arcurile tradiționale, căci ar fi cumva incorect față de personajele rămase în memoria istorică a popoarelor lumii să ne lăudăm, noi cei de azi cu arcaşi vestiți dar care trag cu arcuri făcute prin diferite fabrici ci nu de către atelierele tradiționale.

Înainte de a face câteva comentarii privitoare la care cred eu că-s motivele reale pentru această lipsă de informații am să spun pe scurt câteva cuvinte despre aceşti arcaşi pe care internetul ni-i „vârâ-n față”…

Împărații şi generalii chinezi sunt personaje istorice foarte vechi, marea lor majoritatea au trăit în primele secole astfel :

Jumong, rege coreean a trăit la începutul primului secol şi este unificatorul celor trei regate coreene. A rămas în memora urmaşilor ca fiind un arcaş de excepție.

Generalii chinezi, ***Lu Bu*** mort în 199 călăreț şi arcaş priceput, ***Taishi Ci*** care a trăit între 166 şi 206, urmat apoi de ***Huang Zong*** care a murit prin 220.

Interesant mi se pare despre ei faptul că de vreme ce pe Wikipedia se dau foarte multe amănunte despre viața lor, înseamnă că istoricii lor s-au străduit să găsească aceste informații prin arhive şi scrieri foarte vechi…

Mai târziu apar alți doi arcaşi chinezi reținuți de istorie ca fiind foarte îndemânatici anume ***Yue Fei*** (1103 – 1142) şi ***Zhou Tong*** (mort în 1121) care i-a fost profesor de tir cu arcul lui Yue Fei. Iată-l pe bătrânul Zhou Tong mângâindu-şi satisfăcut barba când vede că tânărul său învățăcel Yue Fei a ajuns un bun arcaş…

De asemenea este impresionant pentru mine cât de multe se scrie în enciclopedia digitală despre aceştia doi, articolele despre ei fiind foarte ample.

Şi au trăit la începutul secolului 12. De curiozitate am vrut să văd cam cât se scrie în aceiaşi enciclopedie despre doi din marii noştri domnitori, trăitori mult mai aproape de noi, cum ar fi Ştefan cel Mare şi Mihai Viteazul.

Şi vă rog să mă credeți că am rămas profund dezamăgit să constat că articolele despre marii noştri domnitori erau mult mai mici chiar decât ale celor trei generali din secolele doi şi trei…

Deci chinezii pot să găsească informații mai multe despre ai lor (şi erau doar nişte generali – nu ca ai noştri regi !) care au trăit în perioada „ocupației” romane decât avem noi despre ai noştri din secolele 15 şi 16…

Nu mai fac alt comentariu… dar să nu fiu acuzat când voi spune un pic mai încolo că de fapt noi ori nu avem istorici ori ei urăsc istoria patriei lor – ceea ce de fapt e tot una.

Acum voi trece la un viking anume ***Einar Eindridesson Thambarskelfir*** (mă scuzați vă rog, dacă vi s-a-ncurcat limba-n gură ! - şi mie la fel !...) despre care se spune că ar fi fost un nobil trăitor între 950 – 1050 care a jucat un rol important în mişcările politico – militare ale Norvegiei de început.

Şi aici un articol extraordinar de amplu şi mă gândeam că acest viking a fost contemporan cu cnejii noştri Ahtum, Kean, Glad…etc. despre care istoricii noştri se tot plâng că nu găsesc informații. Dar oare norvegienii pe unde le-or fi găsit pe ale lor, de este articolul despre acest viking la fel de amplu ca şi al celor generali chinezi de mai înainte. Întreb şi eu ca tot prostu' !...

În ordine cronologică vin acum doi samurai anume ***Minamoto no Tametomo*** (1139 -1170) şi ***Nasu no Yoichi*** (1169 – 1232). Şi iarăşi am surpriza că dacă aş fi japonez aş afla de pe enciclopedia wikipedia mai multe despre doi simpli cavaleri japonezi din secolul 12, decât poate afla un român despre domnitorii contemporanii lor din țara sa…

Şi acum trebuie să trecem la ***Robin Hood***. Acest om n-a existat cu adevărat ci el este produsul mai multor balade şi legende care circulă prin Anglia de prin secolele 12 – 13. Este prototipul haiducului. A fost făcut cunoscut publicului larg din lumea-ntreagă cel mai bine probabil prin romanele lui Henry Gilbert şi Alexandre Dumas. Aceste două romane îl plasează pe acesta în legătură cu regele Richard Inimă de Leu, probabil tot urmare al unor balade sau prin simplă asociere a două personaje intrate în mentalul publicului englez ca oameni drepți şi viteji.

Şi acum să ne oprim un pic asupra ultimelor persoane pe care internetul ni le prezintă ca fiind arcaşi vestiți şi anume cei mai apropiați de noi, care au trăit secolul trecut sau care unii dintre ei chiar sunt contemporani cu noi.

Astfel ***Horace A. Ford*** (1822 – 1880) arcaş englez care a practicat tirul cu arcul ca pe un sport, a rămas în istoria acestei discipline sportive prin faptul că a fost unul din campionii de excepție ai Angliei, fiind campion absolut la mai multe concursuri consecutiv între anii 1849 şi 1858 (adică zece ani la rând). De altfel punctajul realizat de el la concursul din 1857 a rămas neegalat timp de peste şaptezeci de ani. Pentru iubitorii acestui sport şi nu numai, care cunosc bine limba engleză vă informez pe această cale că el a scris şi o carte intitulată „Archery its Theory and Practice" a cărei ediție a doua apărută în 1859 poate fi găsită în format .pdf pe internet.

Un alt englez rămas în istorie ca un arcaş vestit este ***Jack Churchill*** (1906 – 1996) militar de carieră care a fost probabil singurul om care a participat la al doilea război mondial luptând cu sabia şi cu arcul şi acompaniindu-se la cimpoi la care ştia să cânte foarte bine. Deşi s-ar fi putut crede că aceste arme nu prea aveau ce căuta în acel război, ca de altfel nici în următoarele în care acest om a fost implicat, el a reuşit să fie decorat pentru bravură şi atunci când s-a retras din armată, în 1959, avea gradul de locotenent colonel.

Peste ocean, în America, ***Howard Hill*** (1899 – 1975) a fost poate singurul arcaş care a reuşit să câştige 196 de concursuri de tir consecutiv şi întreaga sa viață a fost considerat – ce-i drept neoficial – ca cel mai mare arcaş al lumii.

Iubitorii lui Robin Hood au avut ocazia să-l vadă într-o scurtă secvență în filmul din 1938 „Aventurile lui Robin Hood” cu Errol Flynn.

Se găsesc pe internet, pe Youtube câteva filmulețe care atestă capacitățile sale excepționale. Din acestea vă prezint şi dumneavoastră un mic grupaj:

Non mi dirai che vuoi provare
quel tiro alla Guglielmo Tell?
Se fossi nei suoi panni
pregherei anch'io
Quel tipo è molto coraggioso,
o forse si fida di Howard Hill.

În prima fotogramă este un cadru dintr-o filmare alb negru din tinerețea sa, în următoarele trei este o secvență dintr-un film în care el trage într-un măr şi o prună purtate de un om pe cap. Remarcați totuşi că personajul care poartă mărul, are părul cam prea bogat… deci oricât de mare ar fi fost acest mare arcaş, cascadorul care a acceptat să participe la această filmare a preferat să-şi ia măsuri de siguranță. Precis sub acea perucă se ascunde o cască metalică destul de solidă judecând după bogăția perucii….

Referitor la acest aspect am să vă semnalez faptul că cineva care a încercat de curând să refacă această experiență, de la foarte mică distanță, în direct, într-un studio de televiziune la o emisiune rusească de genul „ce talente mai avem”… a sfârşit-o plecând pe lumea cealaltă cu o săgeată care i-a străpuns craniul…. – filmulețul e tot pe Youtube şi poate fi găsit de oricine va căuta „Archery Faill”.

Deci nu e de glumit cu asemenea experiențe. Iar în ultimul cadru este una din cele trei scurte secvențe din „Aventurile lui Robin Hood”, în care apare.

Deşi mai există un mare arcaş, tot american, nu vom vorbi de el aici, el fiind mare specialist în altfel de tir cu arcul. Vom trece acum la cei trei arcaşi contemporani care pot fi găsiți rapid la o căutare privind cei mai vestiți arcaşi ai lumii, anume la contemporanii noştri. Despre ei nu voi vorbi mare lucru. Iată-i:

Astfel primul, bărbosul care se luptă cu un mare arc lung de luptă englezesc este campionul ***Mark Stretton*** care se bucură de cinstea de a fi trecut în cartea recordurilor ca fiind cel mai puternic arcaş din lume… căci acolo figurează că a tras cu un arc având 200 de punzi la o deschidere de 32 de inci.

În a doua fotogramă este americanul ***Byron Ferguson***, care se laudă şi pe bună dreptate a fi poate pretendentul la titlul pe care l-a deținut Hill cândva. Are un sait propriu şi produce filme de prezentare în care explică cum se poate ajunge, aşa cum spune el acolo, „una cu săgeata”. Practic performanțele sale sunt de neegalat. Este capabil să nimerească o monedă aruncată în aer, să introducă o săgeată printr-o verighetă, şi chiar să nimerească o aspirină tot în aer… şi multe altele… Dar în spatele acestor performanțe stau mii de ore de muncă şi antrenament.

El afirmă că a ajuns la asemenea performanțe trăgând de mii şi mii de ori, într-o cameră întunecoasă asupra flăcării unei lumânări. Regret că nu prea ştiu de unde s-ar putea procura filmele lui, eu nu am cum să le cumpăr de la el de pe sait, şi mai regret şi faptul că nu cunosc suficient de bine limba engleză căci aş fi tare curios să aflu cum a ajuns la performanțele la care a ajuns. Căci el este excepția care întăreşte regula a cele ce le-am spus anterior în paginile 98 şi 99.

Practic el însuşi recunoaşte, într-un filmuleț faptul că nu e uşor de ajuns la asemenea performanțe dată fiind oscilația săgeților. Este puternic contestat pentru faptul că ar face spectacol din tirul cu arcul. Eu cred însă, că omul e pasionat şi prin ceea ce face, nu face decât să facă publicitate acestei activități sportive.

Cel de-al treilea este concetățeanul său mai tânăr ***Frank Addington*** care este declarat ca fiind primul din lume care ar fi reuşit să nimerească o aspirină în zbor.

De asemenea şi el are un sait propriu, unde spune lucruri interesante printre care afirmă că ar fi învățat să tragă cu arcul de la marele arcaş Fred Bear. Despre Fred voi vorbi un pic mai încolo. Acum să lămurim cumva de ce noi nu avem nu doar arcaşi vestiți, ci, măcar aşa… mai cunoscuți.

Vedeți dumneavoastră, dragi cititori, bibliotecile lumii sunt pline de manuscrise vechi care sunt, cele mai multe dintre ele, fie texte religioase fie cronici sau texte cu caracter ştiințific şi aplicativ. De altfel istoricii noştri care se tot plâng de vreun secol că nu există informații despre istoria antică şi medie timpurie a țării, justificând în acest fel ştergerea a jumătate din istoria neamului, sunt pur şi simplu puturoşi, indolenți şi mai ales interesați.

Adică nu vor să se obosească să caute prin bibliotecile Europei acele texte care fac referire la această perioadă a istoriei noastre şi acceptă ca la comanda unor interese străine de țara lor să perpetueze în rândul maselor propriului lor popor o cunoaştere falsă sau incompletă a istoriei. Ştiu istoricii străini mai multe despre istoria noastră timpurie decât ştim noi, deoarece istoricii noştri, în cea mai mare parte a lor sunt nişte incompetenți. Să mă dea în judecată… n-au decât, căci nu au ce s-mi ia decât „caii ce la bicicletă” !…

Dar eu ştiu că am perfectă dreptate… Priviți imaginea următoare:

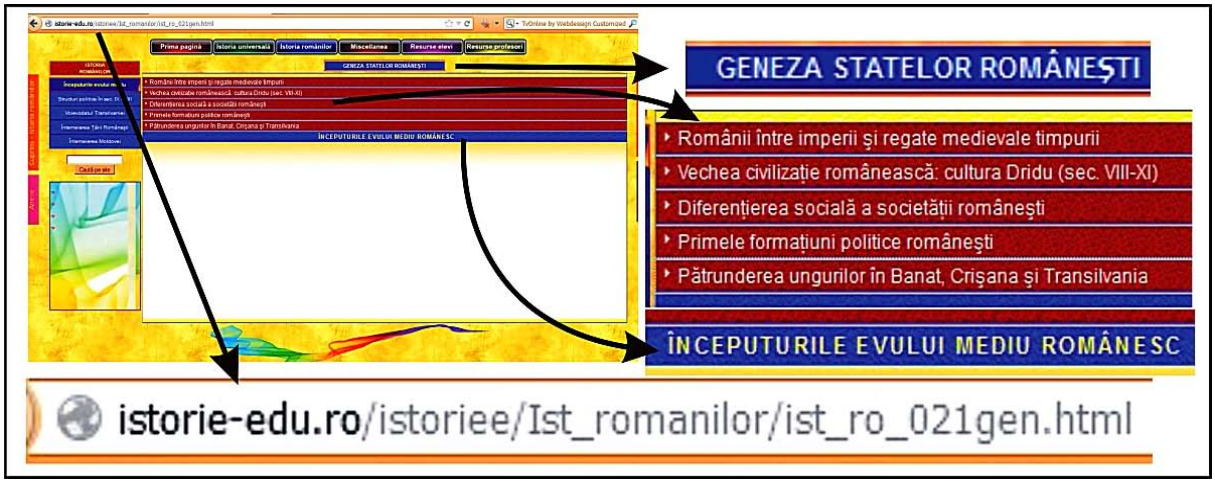
GENEZA STATELOR ROMÂNEŞTI
Românii între imperii şi regate medievale timpurii
Vechea civilizaţie românească: cultura Dridu (sec. VIII-XI)
Diferenţierea socială a societăţii româneşti
Primele formaţiuni politice româneşti
Pătrunderea ungurilor în Banat, Crişana şi Transilvania
ÎNCEPUTURILE EVULUI MEDIU ROMÂNESC
istorie-edu.ro/istoriee/Ist_romanilor/ist_ro_021gen.html

Este o captură de ecran după pagina unui sait educațional intitulat „istorie-edu.ro”. Acolo geneza statelor româneşti este prezentată ca începând cu pătrundea maghiarilor pe teritoriul statului nostru. Nu aş zice nimic, poate că aşa o fi, dar remarcați dumneavoastră că acolo este un şir de etichete de culoare vişinei.

Fiecare din ele, dacă este deschisă, afişează un lung text care povesteşte ceea ce se spune în titlul etichetei respective. Dacă apeşi pe butonul etichetei albastre intitulat „Începuturile evului mediu românesc” obții ce se vede în această captură de ecran. O pagină albă. Cu alte cuvinte tineretul României este educat prin intermediul acestui sait că evul mediu românesc a început cu pătrunderea maghiarilor în Banat, Crişana şi Trnasilvania, sau că nu există….

Cum o fi asta nu prea ştiu, dar oare nu se doreşte să se inducă ideea că de fapt aici nu a fost nimic şi ungurii când au pătruns pe acest teritoriu negăsind nimic acesta-i locul lor ?

Ce face Academia Română şi liota de istorici din facultățile şi institutele României ? Doarme-n bocanci… căci acesta nu e singurul sait care prezintă istoria României astfel.

Mai multe fac pentru istoria acestei țări străinii decât cei care ar trebui, adică istoricii noştri, aici la noi. Vreți un exemplu ? Iată-l :

Un nespecialist – un medic nici măcar nu ştiu ce specializare are – cetățean american – e drept că de origine română, a făcut în 15 ani, mai multe pentru cunoaşterea istoriei antice a poporului nostru decât toată liota de istorici academicieni profesori şi arheologi din țara asta într-o sută de ani.

Mă refer aici la doctorul Napoleon Săvescu. Majoritatea istoricilor din țara asta, cărora le-a clătinat serios statutul şi statuia îl contestă. Sunt de acord că nu e specialist, dar la congresele sale de comunicări ştiințifice care se țin anual, de vreo cincisprezece ani, istorici de la noi şi de aiurea prezintă adevăruri istorice pe care aceşti academicienii cu ştaif şi ifose, care-l critică, nu au fot în stare să ni le aducă la cunoştință.

Dovadă este că datorită muncii acestui om au ieşit la lumină Cartea istoricului suedez Carolus Lundius, despre Zamolxes, intitulată „Zamolse primul legiuitor al getilor”, „Codex-Rohonczi” care după ce vreo o sută de ani istoricii noştri au pretins că nu poate fi citit căci ar fi fost un manuscris de nedescifrat,

ceva în genul manuscrisului Voynich, a fost rezolvat în doar câțiva ani de către arheologul Viorica Enăchiuc…. De fapt Codex-Rohonczi este o cronică scrisă în limba dacă, şi cum dacii scriau de la dreapta la stânga au avut motiv, ca la interesele străine (nu comentez ale cui, deşi acest manuscris a stat într-o anumită bibliotecă mai bine de o sută de ani timp în care istorici noştri au ştiut de el dar l-au ignorat) să se mulțumească a afirma că e de necitit. Ei bine datorită emulației științifice creată de congresele lui Napoleon Săvescu în mai puțin de zece ani manuscrisul a fost fotocopiat, descifrat, citit, tradus şi publicat.

Tot datorită acestei emulații create de acest om s-au tradus şi o parte din cele o sută şi ceva de tăblițe dacice din metal (inițial aur – ulterior copiate pe plumb) care au fost găsite la excavațiile fundației palatului Peleş. Alții afirmă că de fapt au fost într-o mănăstire. Din păcate datorită „interesului" deosebit acordat de arheologii şi istoricii români, din cele peste 300 de plăci care existau atunci, acum nu mai există decât mai puțin de un sfert. Iar cele 79 care au fost traduse au fost traduse folosindu-se fotografii făcute în urmă cu circa o jumătate de secol şi de astă dată ştiu sigur că cel care le-a tradus şi le-a făcut publice nu e istoric. Despre cele câteva tăblițe originale din aur care există pot să vă spun că s-a stabilit în urma unor expertize metalurgice atât din țară cât şi din străinătate că au fost turnate în urmă cu 16 000 de ani… cu aur provenind din Roşia Montană. Cine a avut interes ca Codex-Rohonczi şi această cronică getă pe plăci metalice, să nu fie cunoscute de poporul român, şi mai ales cine ar fi avut sarcina şi obligația expresă de a le studia, traduce şi da publicității ?…

Tăblițele au zăcut prin subsolurile unor depozite fiind furate una câte una timp de o sută de ani încoace… iar Codexul…

Şi culmea, sub diferite pretexte se încearcă inducerea ideii că acestea ar fi nişte falsuri. Desfid pe orice istoric, şi aici îl includ fireşte şi pe iubitul meu unchi să spună cumva că nu am dreptate !...

Unchiul meu a fost toată viața lui un profesor de şcoală generală şi ulterior de liceu într-o localitate din provincie. Atât cât a ştiut din istoria țării sale s-a străduit să ne facă să înțelegem şi să ne iubim țara. Dar cei care ar fi trebuit să introducă în manualele după care unchiul meu să predea, aceste informații, ce-au făcut ?!...

Nu spun decât că l-am iubit şi-l iubesc în continuare pe unchiul meu căci datorită educației primite de la el, vă scriu acum aceste rânduri, şi dacă el nu ar fi fost să mă facă să-mi iubesc patria şi istoria ei, acum nu aş fi scris o carte despre unealta şi arma propăşirii omenirii şi a acestui neam, care este arcul şi prin asta despre istoria țării mele, atât cât ştiu şi cât mă pricep. Au trecut aproape zece ani de la prima publicare a acestor documente de importanță capitală pentru istoria noastră. Vă întreb, cercetați manualele de istorie ale copiilor dumneavoastră: Scrie ceva acolo despre aceste documente ?...

De fapt manualele de istorie ale elevilor de azi au intrat atât de mult la apă față de cele după care am studiat eu că stau şi mă întreb retoric oare noi chiar avem istorie ?!...

Bun. Deci spuneam că bibliotecile lumii sunt pline de manuscrise vechi care se referă la primul mileniu al istoriei Europei şi fireşte şi a noastră.

În acele multe manuscrise există adesea referiri chiar foarte amănunțite de multe ori la personaje istorice, unele de importanță mare pentru perioada lor, care au folosit arcul şi săgeata cu măiestrie ieşită din comun. Şi în acele țări unde există arcaşi mulți, se mai întâmplă ca printre ei să fie şi istorici, care, pasionați să studieze aceste manuscrise. La noi nici istorici nu putem spune că avem, judecând după atitudinea pe care o au față de relicvele strămoşeşti care ne atestă istoria. Iar arcaşi !? Să fim serioşi. În toată țara există acum, conform datelor publicate pe saitul Federației 33 de cluburi. Dacă am şti câți arcaşi activează în aceste cluburi, ceea ce nu ştim… dar hai să spunem că ar fi cam 30 în fiecare, ar rezulta că în toată țara sunt vreo o mie … Raportați asta la populația României. 1 din 20 000 e arcaş…

Şi acum am să vă spun că în Franța la data de 31 septembrie anul acesta erau înregistrate oficial 1734 de cluburi sportive în care activează un total de 65 279 de sportivi, adică : 65 350 000 / 65 279 = 1001. Deci unul din o mie de cetățeni este arcaş…

Când vom avea, şi noi, măcar un arcaş la trei mii abia atunci am putea spune că avem cu adevărat o federație …

Federația Română de Tir cu Arcul, şi să mă scuze onorații ei membri, este ca şi inexistentă. Întrebați pe stradă (nu în Bucureşti, ci undeva-n provincie) o sută de inşi dacă au auzit de tirul cu arcul, dacă ştiu ce fel de disciplină e şi dacă au auzit să existe la noi în țară vreun club sportiv de profil şi veți avea peste 90 % dintre răspunsuri negative.

Deci cum spuneam în țările care au arcaşi aceştia s-au mai aplecat asupra studiului documentelor istorice şi au scos la lumină poveştile eroilor arcaşi.

La noi istoricii noştri urăsc istoria patriei lor, iar Federația…

De aceea noi nu avem nimic. Nu avem arcari pentru că comuniştii au declarat arcul armă albă, nu avem istoria perioadei când acesta se folosea pentru că istoricii români urăsc acea perioadă (vedeți de curiozitate câți dintre studenții care termină istoria îşi aleg ca perioadă de specializare sau ca lucrare de licență perioade aflate sub secolul 13 ?!) şi nu avem arcaşi pentru că au avut la noi în țară acelaşi regim ca şi cei care practicau tirul cu armele de foc. Federația există pentru că tirul cu arcul e sport olimpic şi ca urmare aşa… în virtutea unei anume inerții…

De altfel în România, prin grija deosebită a celor care diriguiesc această țară sunt recunoscute ca sporturi doar acelea prin intermediul cărora se pot spăla bani, sau se poate câştiga prestigiu politic…

Astfel încât federațiile de profil ale celorlalte sporturi sunt lăsate de izbelişte, şi dacă nu ştiu cum să se organizeze şi cum să se facă cunoscuți în rândul populației nici nu există.

Şi am să mai spun aici că eu sunt convins că multe nu sunt aici în țara noastră pentru că s-a avut grijă deosebită să nu fie… şi se are în continuare căci nu strică nimănui ca pe lângă ce fură de la statul român să mai bage în buzunar şi ceva care vine din străinătate pentru a „ne face” că nu vedem cum câte un lucru dispare, nu există sau nu merge…

Deci, ca o concluzie generală, neavând nici istorici şi am putea spune că nici federaţie, nu putem avea nici arcaşi vestiți… sau măcar cunoscuți !

Vânători vestiți

Aşa cum spuneam în paginile precedente în copilărie şi tinerețe am fost pasionat de a înțelege natura înconjurătoare, viața fie ea vegetală sau animală, roata jurului…

Poate de aceea am încercat să lucrez ca pădurar. Calificarea de pădurar pe care am căpătat-o printr-o şcoală postliceală, după ce făcusem armata, m-a ajutat să înțeleg altfel pădurile acestei țări, păduri pe care le bătusem cu piciorul, copil fiind… Cea mai mare parte a acelor codri prin care-am trecut eu atunci, azi nu mai există !

Din păcate, şi înainte de 1989, corupția era aproape la fel de mare în acest sector economic, cum e şi în prezent. Am plecat rapid de acolo. Acum nu m-aş mai întoarce pentru nimic în lume, căci de douăzeci de ani încoace principala ocupație a silvicultorilor români este de a distruge pădurile țării nu de a le îngriji şi proteja…

Nu vreau să fiu complice la aşa ceva, nici măcar prin a fi coleg cu asemenea oameni… În jumătate de an am plantat ca pădurar câteva zeci de mii de arbori, care în mai puțin de o lună, imediat după revoluție, au fost tăiați la ras… abia ajunseseră la starea de masiv… Pădure tânără… Cât am plantat eu atunci, (şi eram un pădurar tânăr având cel mai mic canton din ocolul silvic respectiv) nu s-a mai plantat în întreg ocolul silvic la care lucram atunci, din 1991 şi până în prezent… În schimb an de an s-a făcut exploatare… tăieri rase…

Ca pădurar cu atât mai mult am fost interesat pe lângă sectorul silvic şi de cel cinegetic. Iată ce citeam eu mult după ce plecasem din silvicultură în numărul 7 din 1993, într-unul din ultimele numere ale revistei „Vânătorul şi pescarul român” revistă apărută zeci de ani sub egida Asociației Generale a Vânătorilor şi Pescarilor din România:

„o propunere VÂNĂTOAREA CU ARCUL

Stând la coada pentru masă în timpul Campionatului Mondial de Casting la Bordeaux în 1990, am schimbat câteva cuvinte cu unul dintre concurenții americani, pasionat şi de vânătoarea cu arcul.

„— Îl ştii pe Fred Bear?” l-am întrebat.

„— Oh, dar bătrânul a murit acum câțiva ani” mi-a răspuns cu tristețe.

Am tăcut amândoi câteva clipe şi mi-am amintit chipul uscățiv, aspru al faimosului vânător cu arcul. Cerbi, urşi negri, un uriaş urs Kodiak, un urs alb, un tigru şi un elefant au căzut loviți de săgețile lui. Dar Fred Bear nu s-a mulțumit doar cu folosirea arcurilor, ci a pus bazele unei mari companii de materiale pentru vânătoarea cu arcul „Bear Archery” în Gainesville, Florida.

În SUA apariția (sau reapariția) vânătorii cu arcul, de data aceasta ca sport, s-a datorat fraților Maurice şi Will Thompson, luptători în războiul de secesiune de partea sudiştilor.

După război şi-au găsit ferma în ruină. Maurice fusese rănit şi doctorii îi recomandaseră viaţa în aer liber. Nu aveau voie să poarte arme de foc şi au supravieţuit datorită vânătorii cu arcul, artă ce o deprinseseră în tinereţe. În 1877 apar scrierile lui Maurice în volumul „Vrăjitoriile vânătorii cu arcul".

Acestea au trezit pasiunea ce vegetase ascunsă în sufletele multor americani. În 1934 în statul Wisconsin s-a deschis un sezon special pentru vânătoarea cu arcul. Apoi Oregon, Pensylvania şi Michigan au creat sezoane şi regiuni speciale pentru vânătoarea cu arcul. Ultimul stat din SUA care a acceptat acest sport a fost Kansas în 1965.

Acum, în Canada şi SUA există peste un milion de arcaşi. Toţi aceştia au fost atraşi de aventurile pe care le presupune acest gen de vânătoare, de gradul ridicat de sportivitate şi, de ce nu, de şansele mult mai mari pe care le are vânatul în întrecere cu agerimea vânătorului.

Mult timp m-am frământat dacă să devin sau nu vânător. Sezoanele de vânătoare şi cele de pescuit se armonizează în alternanţa lor. Am cerut şi formularele ce trebuie completate, m-am interesat de arme, accesorii, dar până la urmă am renunţat. Pur şi simplu nu cred că voi putea vâna cu arme de foc.

Dar mă atrage vânătoarea cu arcul. Probabil vreun îndepărtat strămoş, pasionat de vânătoare, mi-a transmis pe căi neştiute acest vis.

În România nefiind (încă?) admisă vânătoarea cu arcul, m-am apropiat de un club sportiv unde se practică tirul cu arcul. Astfel am aflat că arcaşii, vânători sau nu, se pot clasifica la două categorii: cei ce trag instinctiv şi cei care folosesc vizorul pentru ochire.

„Instinctivii" îşi ancorează mâna de coardă în colţul buzelor, privirea lor alunecă pe deasupra săgeţii şi se focalizează pe ţintă. Mişcările trebuie să fie singure, rapide. Decizia în alegerea momentului potrivit pentru lansarea săgeţii şi concentrarea asupra zonei din corpul animalului ce urmează să fie lovit (şi nu asupra animalului în întregul lui) asigură succesul arcaşului.

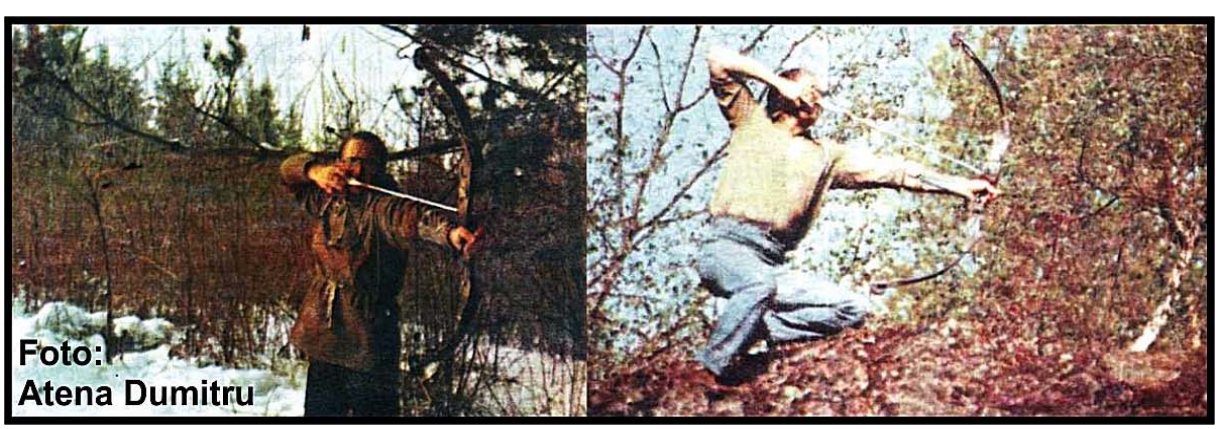

Trăgătorii la ţintă, în schimb, îşi ancorează mâna de coardă sub bărbie şi ochesc printr-un vizor pe care îl suprapun pe ţintă. Mişcările lor sunt calme, relaxate. Deşi a învăţat să tragă în stilul „instinctiv", pe care de altfel l-a practicat toată viaţa, Fred Bear recomandă învăţarea tirului cu arcul prin vizor.

Eu cred că metoda este mai comodă şi permite atingerea performanţelor într-un timp mai scurt. Şi arcurile sunt diferite. Cele folosite la vânătoare sunt foarte puternice.

Unele au forme apropiate de arcurile clasice, dar deplasările prin pădure, tufărişuri au impus construirea unor arcuri scurte fără a le reduce puterea. Un arc foarte puternic solicită intens musculatura umerilor şi a spatelui. În cazul unei ochiri prelungite, braţele arcaşului încep să tremure.

Aceste considerente au dus la apariţia arcurilor cu came, ce reduc la jumătate efortul în timpul ancorării mâinii de coardă în colţul buzelor. În timpul lansării, forţa de aruncare se dublează.

Pentru un urs carpatin este nevoie de un arc de 25 kgf. Arcurile de tir sunt mai puţin puternice, 15 – 20 kgf, dar sunt intens folosite în timpul antrenamentelor.

Nu sunt animale pe care arcaşii să nu le poată vâna. De la iepurii iuţi de picior şi raţele cu zbor rapid, la cerbi căpriori, mistreţi urşi. Precizia arcurilor moderne este remarcabilă chiar şi în cazul unui trăgător mediocru, iar efectul săgeţilor cu vârf de vânătoare (având trei lame foarte ascuţite) este cumplit.

Plămânii bogat vascularizaţi, sunt uşor de lovit şi animalul moare în scurt timp. Inima provoacă moarte rapidă, dar este o ţintă mică, atinsă întâmplător.

O lovitură în ficat este întotdeauna mortală. Celor înfioraţi de aceste descrieri trebuie să le spun că acelaşi lucru se întâmplă şi în cazul vânătorii cu arme de foc.

Dar, înarmat cu o carabină modernă, poţi ucide un ţap de capră neagră de la 300 m (eventual fără a cobori din autoturism, pe Transfăgărăşan), pe când, vânând cu arcul, trebuie să te apropii la 30 m, înşelând simţurile ascuţite ale animalului bănuitor. În primul caz, performanţa pare a fi mai mult a armurierului.

Poate ar merita să fie încercat acest sport şi la noi la început experimental, sub o atentă supraveghere. Eu unul sunt gata, oricând, dacă cei în drept vor hotărî o asemenea testare. Celor care mi-ar spune că se poate bracona mai uşor cu arcul deoarece nu face zgomot, eu le răspund că, dacă toţi braconierii cu arme de foc ar folosi arcul, numărul animalelor braconate ar scădea foarte mult. Americanii au de regulă un animal vânat la 20 de arcaşi. Vânătoarea cu arcul te apropie mai mult de natură. Arcaşul este obligat să observe atent obiceiurile animalelor, să le înţeleagă şi să depună mari eforturi în dobândirea unui trofeu. Şi aventura va dăinui mult timp în amintire. ***Marius-Adrian DUMITRU”***

Acesta-i articolul integral. Ca fost pădurar şi mare iubitor al naturii patriei mele, atunci când am citit prima dată acest articol, am simţit că în el este un mare adevăr… Atât braconajul cât şi excesele din partea vânătorilor pot fi stăvilite doar prin legiferarea vânătorii cu arcul… dar asta cu o condiţie, condiţie aplicabilă cu atât mai mult ţării noastre, anume interzicerea totală a vânătorii cu arme de foc.

Am să mă explic: credeți că la o vânătoare la care s-ar folosi arcul aceasta fiind singura posibilitate legală de vânătoare în țară, asemenea masacre ar mai putea avea loc, sau cel care le organizează şi-ar mai permite să facă asta ?:

Firește că nu. Căci atunci toți acei „baştani” de prin țări străine care vin an de an de câțiva ani încoace să căsăpească mistreți în țara fără stăpân a lui „papură vodă”, nu ar mai fi primiți sau nu ar mai fi ei în stare, căci un vânător care foloseşte arcul, aşa cum spune şi semnatarul articolului de mai sus, ar trebui să fie vânător adevărat, care să ştie să se apropie de vânat, nu criminal. Ori un vânător adevărat nu poate fi de acord cu ce se întâmplă de câțiva ani în Bihor.

La fiecare asemenea vânătoare de ani de zile sunt omorâți peste 150 de mistreți. Cam atât era înainte cota anuală pe toată țara. Nu credeți, nu-i aşa ? Ia priviți cu atenție cadrul al doilea.

Acolo sunt şase rânduri a câte zece. După fiecare partidă de vânătoare, la sfârşitul zilei se face un asemenea tablou. Socotiți că aceste vânători țin de obicei trei sau patru zile şi vedeți cam ce rezultat vă dă. Vă mai atrag atenția că de cele mai multe ori fotografiile cu tabloul de vânătoare provenind de acolo, nu acoperă întregul tablou. Se remit către presă fotografii care acoperă un cadru general doar atunci când tabloul est unul modest adică cum e ceea ce vedeți în dreapta unde se văd doar douăzeci şi cinci de mistreți şi atenție o femelă de cerb carpatin (chiar în prim plan colțul din dreapta).

Vă spun că eu în perioada cât am lucrat ca pădurar am avut în canton atât căprior cât şi mistreț, fazan, iepure, viezure, vidre, vulpi şi firește păsăret de tot felul căci am avut canton de zăvoi. Ce vă spun acum este din proprie experiență.

Oricât de atent şi de silențios te-ai deplasa prin pădure, ținând cont de direcția vântului şi de toți factorii meniți să-ți permită apropierea cât mai mare a vânatului, nu vei reuşi niciodată să te apropii la mai puțin de douăzeci, cel mult zece metri de vânat. Aceasta-i o distanță optimă de la care poți trage cu arcul.

De obicei între treizeci şi cincizeci de metri ai succesul asigurat trăgând cu o armă de vânătoare. Dar nu vei reuşi decât arareori să poți trage într-un vânat cu arcul de la această distanță. Ci va trebui mereu să faci ce am făcut eu atunci demult, să te apropii sub douăzeci de metri.

Pe de altă parte vă mai spun că un vânat rănit de o săgeată, dacă pleacă cu săgeata-n corp şi este pierdut are şanse să scape de săgeată, care se agață-n tufe şi poate ieşi iar rana ulterior se va vindeca căci rana de săgeată e rană curată, pe când un animal pierdut după un foc de armă ratat, va fi condamnat căci rănile de

alice şi glonț breneke totdeauna se infectează şi aduc moartea animalului în chinuri.

În privința vânătorii cu carabine. Aşa cum se spune şi-n articol, o capră neagră chiar poate fi vânată direct din autoturism cu carabinele moderne. Şi nu spun minciuni ci chiar odată de mult, am avut ocazia să stau de vorbă cu cineva, braconier care mi-a confirmat că el a vânat adesea capra neagră pe Transfăgărăşean din maşină şi chiar în Bucegi, trăgând de la mare distanță fără a se mai obosi să se urce după animal. Dacă țăranul localnic din zonă, pe care-l plătea să-i aducă vânatul, îl găsea, bine, dacă nu…

Cu arcul la un asemenea vânat chiar trebuie să cunoşti un pic mai mult alpinism decât un începător pentru a putea să ai şansă să te lauzi că ai vânat o capră neagră căci trebuie să o apropii la distanța de tragere, şi asta-i foarte greu căci de obicei acest animal când simte străin se refugiază în zone extrem de greu accesibile. Poți s-o vezi şi poți s-o împuşti cu carabine. Dar niciodată cu arcul…

Eu am reuşit de câteva ori, atunci când eram zilnic în pădure, să mă apropii la distanțe sub treizeci de metri atât de căprioare cât şi de mistreți şi chiar de fazani, care-s şi mai vigilenți, dar credeți-mă că am cam transpirat făcând asta, căci cere extrem de multă prudență şi o atenție maximă pentru a nu strivi sub picior nici măcar o frunză, asta concomitent cu o grijă deosebită şi permanentă la direcția vântului…

Mai bine de trei sferturi din purtătorii de armă „baştani” care se intitulează azi vânători ar fi simțiți de cârdul de căprioare de la mai mult de o sută de metri.

Nici nu ar apucă să le vadă că s-ar şi auzi țapul brăhnind şi din cârd nu s-ar vedea decât la mare distanță nişte frunziş agitându-se rapid mişcat de salturile animalelor. Nu mai zic că de fapt căprioarele vor fi atenționate de alte lighioane cum ar fi gaițele, coțofenele, fazanii sau mierlele cărora nu le scapă nimic din ce mişcă în pădure.

Deci hai să fim serioşi, nu se poate pune problema creşterii ***„branconajului”*** în cazul legiferării vânătorii cu arcul. Din contră, animalele pădurii ar fi mult mai protejate decât sunt azi. Dar aşa cum am spus asta cu condiția ca nimeni să nu mai aibă voie să vâneze cu armă de foc. Acum hai să vă arăt câteva fotografii reprezentându-i pe cei despre care se face vorbire în articolul de mai sus.

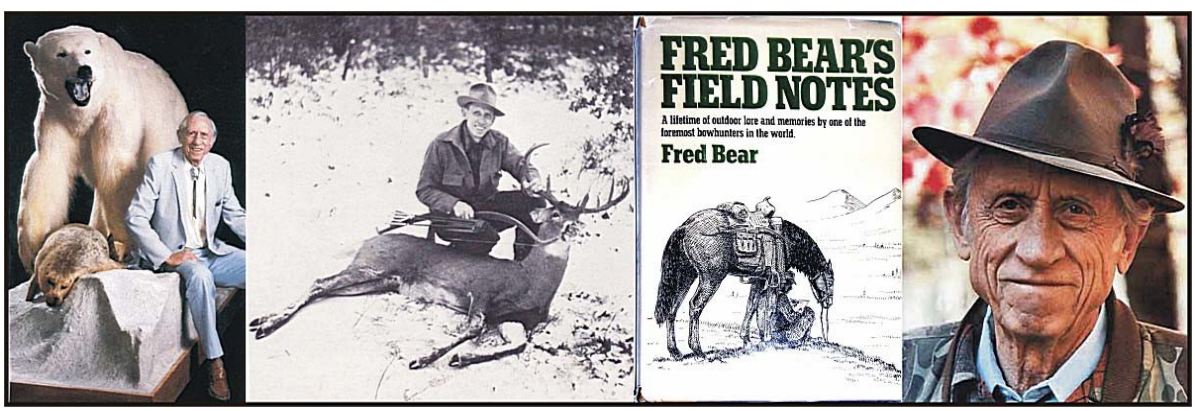

Recunoaşteţi probabil ursul polar şi desigur bătrânul uscăţiv este nimeni altul de cât Fred Bear. Fred Bear a trăit între 1902 şi 1988. Vedeţi câteva fotografii şi o carte de-a lui. Despre cei doi fraţi Thompson nu am reuşit să găsesc prea multe informaţii. Dar am găsit în schimb, după multe căutări câteva fotografii, pe care mă grăbesc să vi le arăt căci de fapt ei s-ar putea să fie, aşa cum se spune în articolul de mai sus cei care au renăscut vânătoarea cu arcul, nu doar în America ci de fapt în toată lumea.

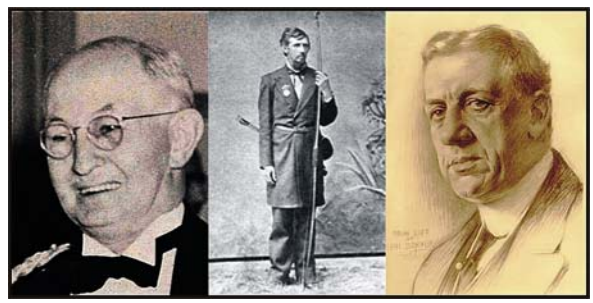

Din păcate deşi am insistat nu am găsit decât o singură fotografie a lui Maurice Thompson cea pe care o vedeţi în stânga. Celelalte două sunt ale fratelui său William.

Dar să ştiţi că aceştia nu au fost singurii vânători cu arcul din acea perioadă din Statelor Unite. Aceştia au fost doar primii sau cei despre care s-a aflat public. Ca ei au fot mulţi alţi veterani de război. Şi nu doar cartea lor „The Witchery of Archery" a fost cea care a trezit conştiinţele ci au mai fost la destul de scurt timp după ei un alt cuplu celebru de vânători cu arcul care au deschis gustul pentru acest tip de vânătoare mult mai echitabil şi mai cavaleresc decât cel cu arma de foc.

Aceştia au fost Saxton T. Pope (1875 – 1926) şi Arthur Young. Despre Pope am găsit mai multe informaţii decât despre Young. Dar asta poate şi datorită faptului că acesta a scris două cărţi care l-au făcut celebru atât pe el cât şi pe personajul lor şi de asemenea arcul şi săgeata ca unelte de vânătoare.

Deşi a fost o diferenţă de vârstă considerabilă între ei au fost buni prieteni şi mai ales au rămas prieteni şi elevi ai celui ce este personajul principal al cărţilor lui Pope, anume ultimul indian liber de pe cuprinsul Statelor Unite – Ishi din tribul Yahi, până ce acesta a murit.

Cele două cărţi care-l au ca protagonist s-au numit „Yahi Archery" apărută în 1918 şi „Hunting with Bow and Arrow" apărută în 1923. Permiteţi-mi pentru moment să vă spun câteva cuvinte despre autorul acestor două cărţi. Pope a fost medic. S-a născut în Texas, fiind fiul uni asistent sanitar militar, şi ca urmare a crescut în contact strâns cu armata, ducând o viaţă activă prin unităţile militare de graniţă. A învăţat de mic să călărească, să tragă cu arma, să folosească cuţitul şi în general a deprins toate abilităţile unui bun soldat încă din tinereţe devenind un om puternic, îndemânatic şi inteligent. În acea perioadă a încercat chiar să piloteze un planor construit de el însuşi.

A urmat studiile medicale la universitatea din California, a terminat în 1899 şi a practicat în San Francisco. S-a căsătorit şi a avut patru copii. În 1912 devine instructor într-o şcoală medicală. Instituţia medială unde lucra Pope se afla lângă muzeul de antropologie unde Ishi lucra ca om se serviciu.

Deoarece acesta crescuse într-un trib izolat, anume tribul Yahi, ultimii indieni liberi din Statele Unite, Ishi avea o imunitate scăzută şi se îmbolnăvise de tuberculoză. Cât au fost în contact s-au împrietenit, Pope a învăţat limba lui Ishi, i-a studiat obiceiurile şi folclorul, a învăţat de la el să construiască arcuri şi

săgeți conform tradiției tribului Yahi şi fireşte a învățat să şi vâneze cu ele. Au rămas prieteni până la moartea lui Ishi în 1916. Pentru că prietenia cu indianul a făcut din el un pasionat vânător cu arcul această pasiune nu avea să-l mai părăsească întreaga sa viață.

În 1918, împreună cu Arthur Young obțin permisiunea de a vâna urşi grizli pe teritoriul Parcului Național Yellowstone, şi doboară câteva exemplare cu ajutorul unor arcuri şi săgeți realizate manual. Acei urşi sunt în prezent naturalizați la Academia de Ştiințe Californiană. Ulterior scrie cartea „Vânătoare cu arcul şi săgeata!" Şi continuă să vâneze folosind arcul până în 1926 când moare de pneumonie. În acelaşi an îi apare şi cartea.

În memoria lui Pope şi a lui Young s-a înființat un club care le poartă numele şi care promovează tehnicile de construcție şi utilizare a arcurilor tradiționale şi vânătoare cu arcul.

Cât au fost prieteni, Pope şi Young au vânat împreună şi nu doar pe teritoriul Statelor Unite ci au făcut chiar o călătorie în Africa în 1925. În 1923 Young a efectuat o lungă călătorie în Alaska în urma căreia a rămas un film documentar excepțional, pe care am avut norocul să-l găsesc şi m-a impresionat sălbăticia neatinsă de civilizație de atunci a acelei regiuni. Filmul a apărut prin 1926 şi poartă titlul „Alaskan Adventures 1926". Acum priviți imaginea următoare:

În prima fotogramă e o fotografie făcută prin 1915 sau 1916 care ni-i prezintă pe cei doi prieteni. În a doua imagine este Young aflat în Alaska după ce a doborât un elan. În a treia este tot el dar de astă dată în Africa după ce vânase un leu iar deasupra în dreapta este Pope cu o gazelă. Dedesubt este un portret al lui Ishi.

Înainte de a încheia am să vă mai aduc la cunoştință o informație care pentru mine cel puțin, este o dovadă grăitoare a faptului că există interese foarte mari ca la noi în țară să nu se legifereze vânătoarea cu arcul. Acum patru ani între august şi decembrie 2008, a apărut revista lunară „Revista de vânătoare şi aventuri în natură".

Editată de un colectiv tânăr, inimos, care promovau în revista lor adevăratul spirit al vânătorii, dragostea față de natură şi o justă şi corectă gospodărire a vânatului. În paginile revistei erau republicate articole vechi ale revistei

„Carpații” revistă care a fost editată la vremea ei sub îndrumarea unor mari iubitori ai naturii patriei , Ionel Pop şi Mihail Sadoveanu.

Se acordau de asemenea spații largi în care se promova ca formă de vânătoare modernă de înaltă moralitate vânătoarea cu arcul şi fotovânătoarea.

În scurta perioadă în care revista a apărut difuzorii de presă nu au primit spre difuzare revista. S-au făcut presiuni imense pentru ca revista să nu se găsească la toate chioşcurile de ziare din țară.

Cu toate că revista a fost editată cum spuneam de un colectiv tânăr având sprijin financiar şi moral din afara țării, din partea unor foruri internaționale de prestigiu, totuşi cu mare greutate s-au găsit cele cinci numere la chioşcurile de ziare din localitățile apropiate Bucureştiului. În restul țării…

Marea majoritate a vânătorilor şi iubitorilor naturii din țara noastră nici nu au ştiut despre această revistă. Redactor şef al acestei reviste a fost domnul Dan Păvăloiu, care avea într-o vreme, la televiziunea națională – nu ştiu dacă mai are – o foarte frumoasă emisiune care promova turismul în natură. Iar din colectivul de redacție şi al consultanților ştiințifici, făceau parte oameni de ştiință, biologi şi silvicultori de marcă ai țării cum ar dr. Maria Paspaleva, Matei Tălpeanu, prof. dr. Florin Brudaşcă, dr. Adrian Munteanu, conf. Dr. Ovidiu Ionescu, dr. Viorel Liviu Pop, etc.

Acum să vă spun de ce am convingerea că sunt interese. Căutați pe internet imagini sau informații despre acțiuni, reviste sau publicații care aduc atingere interesului național şi protejării naturii în țara noastră, şi chiar dacă aceste publicații nu mai există, informații despre ele veți găsi. Ba chiar şi imagini şi articole. Căutați în schimb informații despre această revistă. Nu veți găsi nimic.

Saitul lor a fost desființat, iar toate referirile la revistă au dispărut. O singură pagină de internet mai există, anume a unui forum care anunța viitoarea apariție a revistei. În felul acesta se lasă impresia că deşi a fost anunțată, rezista nu a mai apărut.

Pentru mine faptul că promova protecția mediului, o gospodărire cinegetică justă şi fotovânătoarea şi vânătoarea cu arcul ca metode moderne de vânătoare, coroborat cu proasta difuzare şi dispariția rapidă de pe piață sunt argumente covârşitoare că a existat şi există în acest sens interesul murdar ca natura patriei noastre să fie în continuare terenul de dezmăț al celor care se numesc vânători doar pentru că au bani să cumpere o armă de foc scumpă şi tot pentru că au bani pot omorî fără nici un respect sălbăticiunile de pe teritoriul acestei țări. Priviți coperțile celor cinci numere ale revistei.

Remarcați titlul șocant care apare pe coperta numărului trei: ***„Deputații spun NU legii antibraconaj”***…

În prezent vânătoare cu arcul este legiferată în majoritatea țărilor de pe glob… La noi… cine ştie… poate după ce-or muri cei care acum se autointitulează politicieni. Păcatul este că odată cu viața lor, trece şi a noastră…

A lor în huzur şi-a noastră-n mizerie…

Dar să-i lăsăm cu interesele lor murdare, meschine şi mărunte şi hai să mergem mai departe…

Totuşi, noi, de ce-am renunțat la a folosi arcul ?

Veți spune : „Păi bine, frate, nu ziseşi că n-avem arcari şi arcaşi pentru că comuniştii au declarat arcul armă albă ?!”

Ba da, zisei ! Dar eu vreau să ne lămurim de ce am renunțat noi, acest popor la utilizarea arcului înainte e a veni comuniştii la putere. Căci arcul a fost folosit în întreaga Europă şi Asie şi aiure-n alte părți de-a lungul întregii istorii.

Dacă la venirea comuniştilor ar fi existat şi la noi comunități mari de arcaşi aşa cum au fost în Franța sau în Marea Britanie, probabil că nu şi-ar mai fi permis ei să declare arcul armă albă. Dar când au venit ei la putere, singurii care mai foloseau, ocazional arcul erau braconierii foarte săraci care nu-şi permiteau să cumpere o armă şi unii dintre haiduci. De fapt poporul român a renunțat la utilizarea arcului şi a săgeții cu mult timp înainte. Căutați prin legendele istorice ale poporului nostru şi vedeți cam în care perioadă nu mai găsiți referiri la arc şi săgeată.

Veți fi surprinşi să constatați că… în primul rând nu prea avem personaje istorice intrate în memoria lirică a poporului mai vechi de secolul 16. Cei mai vechi sunt baba Novac şi Pintea Viteazul… Dar înaintea lor acest popor atât de obidit n-o mai fi avut patrioți care să fie înregistrați de istorie ?…

Or fi fost dar aşa cum spuneam, cronicile chiar dacă i-or fi menționat, nu prea are cine să cerceteze aceste cronici. Iar baladele şi legendele populare… de cele mai multe ori sunt considerate simple opere epice, lirice, etc. … basme.

Dacă veți cerceta să aflați cu ce arme şi-au făcut dreptate aceşti eroi legendari veți constata chiar şi pentru cei pe care-i veți găsi mai vechi de 1550 că au folosit pistolul şi flinta…

Arcul… „Nexa!” cum spun şmecheraşii. Oare de ce ? Oare de ce mergând înapoi în istoria patriei noastre nu găsim decât arme de foc ?… Ultimele arcui sunt menționate undeva, prin secolele 14, 15, adică exact la limita acelui mileniu de început despre care m-am tot văitat eu că s-a cam evaporat din istoria patriei…

Practic noi nu avem arcaşi aşa cum am spus pentru că de fapt la noi în țară, arcaşii chiar au dispărut sau au devenit extrem de puțini chiar de la începutul apariției armelor de foc. Ultimele trupe regulate de arcaşi fiind cele din secolul 15 în armatele lui Țepeş, Iancu de Hunedoara şi Ştefan cel Mare.

Asta ne poate duce la o concluzie logică, şi anume că am putea fi printre primele țări din Europa unde au pătruns armele de foc.

Adevărul este că de fapt suntem prima țară din Europa unde au pătruns armele de foc deoarece se pare că praful de puşcă adus de Tătari din China – Mongolia, a pătruns mai întâi şi mai întâi în țara noastră căci noi am fost prima stavilă împotriva năvălirilor tătare spre Europa. Deci noi cunoaştem praful de puşcă cam din secolul 13 când de fapt a fost adus din Oreintul îndepărtat. Ca o dovadă ar fi următorul fapt: în 1453 – (sper să nu mă înşel asupra datei istorice, căci eu am o memorie a numerelor şi a numelor cam slabă…) … Da 29 mai 1453 la căderea Constantinopolului, adică dispariția imperiului roman de răsărit sau bizantin, sultanul Mahomed II Cuceritorul (de aici i se trage numele, de la cucerirea Constantinopolului) a dărâmat zidurile cetății cu ajutorul unor tunuri uriaşe.

La acea dată tunurile abia începeau să fie folosite. Atunci Europa vestică abia auzise de tunuri şi cele mai mari tunuri folosite oriunde în restul Europei foloseau ghiulele de 10 – 20 cm diametru.

Cu toate acestea tunurile utilizate de Mahomed au fost tunuri uriaşe, chiar şi pentru veacurile următoare, ceea ce pune serioase întrebări legate de proveniența lor. Iată acele tunuri:

În prima fotogramă este un desen dintr-o cronică de epocă, iar în celelalte două sunt două asemenea tunuri reale. Ca să vă dați seama cam ce au însemnat aceste tunuri în realitate trebuie să vă spun că cel mai mare dintre ele avea lungimea de peste opt metri şi trăgea cu ghiulele de şase sute de kilograme.

Niciodată în istoria viitoare a artileriei nu s-au mai construit tunuri atât de mari. Cel care a construit acele tunuri pentru Mahomed Cuceritorul a fost un meşter din breasla armurierilor din Braşov, sau Sighişoara, numit Orban sau Urban pe care documentele vremii l-au înregistrat ca fiind „de origine dac”.

De vreme ce la data aceea exista măcar acest meşter dac, capabil să realizeze asemenea tunuri, este de la sine înțeles că de fapt breasla armurierilor români era una bine conturată şi bine structurată, existând armurieri calificați pentru construcția tunurilor şi a acelorlalte tipuri de arme de foc, constituiți deja în bresle distincte.

Cel mai mare tun construit ulterior avea să fie țarul tunurilor, realizat abia după un secol, în Rusia țaristă de către armurierul Andrei Sohov la comanda țarului Feodor, tun care avea lungimea de doar cinci metri.

Practic nici cele mai mari tunuri ale lui Hitler nu au fost atât de mari cât a fost tunul de opt metri realizat de Orban pentru Mahomed Cuceritorul.

De aceea ne putem explica de ce în toate filmele istorice româneşti, care tratează perioada medievală vedem prea arar câte un arcaş. Pentru că de fapt deja de pe la sfârşitul secolului 14 şi începutul secolului 15 la noi se construiau arme de foc de diferite mărimi şi forme.

Trebuie să ştiți că în copilăria mea, şi sper că nu-mi joacă feste memoria am văzut undeva unul sau două tunuri realizate nu din fier, nu din bronz ci din piatră… Ceea ce spune clar un lucru. Noi am fost poate primii din Europa care am început să „ne jucăm cu praful de puşcă”.

Şi ca un argument în acest sens trebuie să ştiți că în curtea Domnească din Tîrgovişte există unele din cele mai vechi tunuri din Europa. Le puteți vedea în camera de la subsol a palatului domnesc.

Deci aceasta ar fi principala cauză pentru care arcul şi săgeata au cam dispărut de la noi. Dar rămâne întrebarea, legată de faptul că totuşi în celelalte țări ale Europei pătrunderea armelor de foc nu a reuşit să elimine total arcul şi săgeata ele rămânând a fi utilizate măcar de aristocrați ca mijloc de agrement.

Ei bine aici diferența o face poziția geografică a țării noastre. Poporul român situat la răscrucea intereselor marilor imperii care l-au înconjurat a fost permanent obligat să fie practic şi expeditiv în permanenta lui luptă de supraviețuire contra acestor interese. Ori în momentul în care s-a constat că praful de puşcă, cu tot zgomotul şi fumul creat este mult mai eficient decât arcul, categoric românii au trecut rapid la armele de foc, pe care s-au priceput să şi le construiască singuri. În vreme ce vesticii importau arme, noi ni le construiam. Şi aici este una din cauzele pentru care arcul nu a mai fost înregistrat în documentele istorice decât poate arareori.

Dar asta nu înseamnă că el a dispărut cu totul. Eu ştiu sigur de la bunicii şi unchii mei că în satele copilăriei lor existau meşteri arcari, meşteri care ştiau cum să construiască arcuri din lemn de corn fiert.

De altfel în afara celor care au venit de pe fronturile de luptă, ale ultimelor două secole, având asupra lor o armă, ceilalți s-au mulțumit să vâneze cu arcul şi săgeata. Căci să ştiți că țăranul român, dintotdeauna a fost şi un foarte bun vânător… Mai ales în perioadele de sărăcie maximă indusă fie de condițiile meteo, fie de răutatea boierilor şi grofilor.

Dacă la începutul acestei cărți am afirmat că mă mândresc cu ascendența de la Aprodul Purice, în schimb vă pot spune că, conform afirmațiilor unui unchi care era destul de în vârstă când eram eu copil, unul din stră – străbunicii mei, din partea tatălui a făcut parte din ceata lui Stanciu Bratu unul din cei mai vestiți haiduci din această zonă prin secolul 18. Să nu credeți că haiducii se bazau exclusiv pe armele de foc. Foloseau şi arcul şi săgeata, chiar dacă asta nu a rămas în memoria colectivă…

De aceea principala cauză pentru care la noi nu există arcari şi arcaşi este mai mult de natură politică. În momentul în care folosirea arcului a fost declarată fie prin edicte locale, fie prin lege, armă indezirabilă sau chiar interzisă

total, țăranul nostru nu a făcut decât s-o dosească, să n-o mai declare şi să se facă că nu o are…

Dar să ştiți dumneavoastră dragi cititori că în țara asta există mult mai mulți arcari şi arcaşi decât ştiu sau pot bănuia autoritățile.

Aceştia sunt țărani răspândiți prin toată țara, mai ales la munte, care au avut printre strămoşi meşteri arcari sau vânători, țărani care deşi ştiu cum se fabrică şi cum se utilizează un arc, nu declară asta nimănui ştiind că arcul este considerat armă albă. Şi atunci probabil că veți întreba :

Şi ce face federația ?

De asemenea, adeseori, cei care aflau ocazional că mă pasionează tirul cu arcul s-au mirat că aş practica un sport care la noi nu există. Şi când le-am spus că de fapt există şi că avem şi federație, foarte neîncrezători mi-au formulat întrebarea din acest titlu …

Federația, şi încă odată să mă scuze membrii ei, are multe probleme ştiute şi neştiute… Spre exemplu:

Acum vreo câteva zile, atunci când v-am scris paginile precedente în care am dorit să vă spun cam ce înseamnă de fapt un sport şi o federație adevărate, am intrat pentru a nu ştiu câta oară pe saitul Federației Franceze de Tir cu Arcul.

Acolo, pentru cei care nu au intrat şi nu ştiu, trebuie să ştiți că sunt atât de multe cluburi de tir cu arcul încât ar fi foarte greu să se afişeze o listă a cluburilor.

În schimb există o hartă cu toate arondismentele şi dacă cauți un club, îl cauți deschizând la acea hartă acel arondisment în zona căruia ştii că e clubul respectiv. Mie îmi trebuia, aşa cum ați văzut, o cifră totală a cluburilor şi a sportivilor. Ar fi fost foarte greu să stau să deschid toate cele peste nouăzeci de arondismente şi să adun cluburile din fiecare, şi oricum aş fi aflat doar numărul cluburilor nu şi pe cel al sportivilor care activează acolo.

Aşa că am scris, cu puțina franceză pe care o mai ştiu din şcoala generală, o mică scrisoare prin care am cerut să mi se spună câte cluburi şi câți sportivi sunt afiliați Federației Franceze. Am scris scrisoarea la… imediat după prânz şi am primit răspunsul după exact trei ore. Şi după cum ați văzut au un număr impresionant de cluburi şi de sportivi. Pe această cale, pentru cifrele primite mulțumesc public doamnei Sylvie Meunier secretarul de presă al Federației Franceze de Tir cu Arcul, care mi-a răspuns atât de prompt. În dorința de a vă furniza date exacte legate şi de țara noastră, în aceiaşi zi, dar un pic mai târziu cu vreo jumătate de oră, am cerut aceleaşi date şi Federației Române de Tir cu Arcul folosind exact acelaşi text ca şi pentru Federația Franceză dar fireşte în limba română. Au trecut de atunci mai multe zile şi nu am primit nici un răspuns.

Federației Franceze aflată la o distanță de aproape două mii de kilometri, având vreo o mie şapte sute de cluburi şi şaizeci şi cinci de mii de sportivi i-au trebuit numai trei ore să-mi răspundă. Mie, unui cetățean din țara de unde le vin

țiganii pe cap, iar Federația aflată „acilişa”, la doi paşi, în buricul Bucureştiului având doar treizeci şi trei de cluburi…

Probabil că ai noştri încă mai stau şi numără la sportivii care activează în aceste trei duzini de cluburi !...

Acum vreo câțiva ani am intrat în legătură cu un oficial al federației, întâmplător, acelaşi căruia i-am scris acum şi care nu mi-a răspuns încă la scrisoare. Nu spun care.

Singura posibilitate de ajutor pe care mi-a oferit-o atunci, a fost aceea de a-mi stabili o întâlnire undeva, departe de localitatea unde locuiesc.

Ştiți cum s-au înființat federațiile sportive ale altor sporturi prin alte țări şi cum s-au dezvoltat şi răspândit acele sporturi?...

Dacă undeva, oriunde în provincie, cineva se arăta interesat de sportul respectiv, diriguitorii de la centru făceau pe dracu-n patru să se întâlnească cu acel om să îl întrebe ce-i trebuie cum pot să-l ajute.... Nu neapărat financiar, ci prin cunoştințe, sfaturi, chestii de-astea…

Poate că dacă acel oficial care precis are o maşină şi face destul de des drumuri prin țară s-ar fi obosit să dea o fugă aici unde locuiesc eu, probabil că în această localitate, ar fi avut şi județul Dâmbovița primul lui club sportiv de tir cu arcul… Zic, poate !... Aşa nu are nici în ziua de azi. Deci …

Federația Română de Tir cu Arcul, la fel ca şi celelalte federații sportive din țara noastră, are ca angajați oficiali, nişte sportivi, de care trebuie pe bună dreptate să fim mândri căci ne-au reprezentat cu succes în diferite competiții internaționale.

Dar mai are ca angajați şi funcționari de stat, care au mai puțină legătură cu sportul respectiv…

Indiferent din care categorie ar fi, aceştia au rămas cumva, conectați la mentalitatea dinainte de 1989, când totul era diriguit de la centru, şi toate federațiile primeau o sumă oarecare pentru dezvoltare, concursuri, etc. …

Acum… Nu le mai dă nimeni bani, sau dacă le dă, le dă doar pentru a le plăti nişte salarii… Cam atât.

Dacă tu te lauzi că eşti forul conducător al unui sector sportiv al unei țări, păi pentru asta trebuie să te şi zbați să obții fonduri, să arăți că ai activitate, să aibă cei care-ți dau bani motiv să te sponsorizeze… Adică cu alte cuvinte să te cunoască cetățenii acelei țări.

Cum faci asta ? Căutând să dezvolți pe toate căile legale care-ți stau la dispoziție sportul pe care-l reprezinți.

Cum anume mai exact ?… Sunt multe căi… Acolo unde oamenii sunt mai bogați şi mai cointeresați se suie-n maşină şi pleacă prin țară să caute talente…

Ştiți că în unele țări, mai ales în cele asiatice, marii maeştri umblă prin țară căutând copii talentați şi atunci când îi găsesc îi iau sub aripa lor protectoare, îi găzduiesc şi-i hrănesc în propria lor familie antrenându-i în acelaşi timp până ce acele mici şi tinere talente devin oameni maturi puternici, capabili să ducă mai departe arta sau sportul respectiv ? Acesta-i de fapt înțelesul real al cuvântului discipol… Şi tradiția asta se respectă de mii de ani. Un maestru bogat va avea

mai mulți discipoli unul sărac va creşte unul şi bun ! Câți din marii campioni ai acestei țări, din orice domeniu, au făcut vreodată aşa ceva ?

O altă modalitate este de a-şi alege un număr de şcoli din fiecare județ unde încearcă să-i convingă pe profesorii de sport să „facă propagandă" sportului lor…

Se găsesc „n" modalități. Se pot trimite scrisori la conducerile şcolilor din țară, se pot organiza turnee demonstrative, sponsorizate, de unii şi alții care-şi permit, se pot trimite către conducerile şcolilor CD-uri promoționale de prezentare a ce înseamnă şi este sportul respectiv, şi de asemenea cum se poate construi şi folosi aparatul sportiv necesar… Se pot…

Dar ce fac eu aici ? Îi învăț pe domnii de la federație, politica de dezvoltare a sportului ?!

Domnilor reprezentanți ai federației, şi aici nu mă refer numai strict la Federația de Tir cu Arcul, ci şi la altele, dacă vreți într-adevăr să aveți rezultate, să fiți cunoscuți cu sportivii acestei țări în străinătate şi-n țară, păi faceți-vă simțiți !

Acum nu existați. Din punctul meu de vedere şi al celorlalți cetățeni ai acestei țări, în România nu se practică tirul cu arcul.

În România ***„sunt doar câțiva „baştani" de pe la Bucureşti care trag cu arcul pentru ei şi pentru nişte beneficii ale lor, de la statul român … de la fondurile europene pentru dezvoltare, pentru educație, pentru…"***

Atenție la ce-m spus în această frază ! Astfel sunteți percepuți în provincie de cei care ştiu de existența dumneavoastră. Ceilalți nici măcar nu au auzit de acest sport şi ca urmare nici nu ştiu că existați.

De câte ori ați pus mâna pe telefon şi ați vorbit cu directorul unei şcoli oarecare dintr-un județ oarecare din țară ? De câte ori ați intrat în legătură cu profesorii de sport din şcolile şi liceele țării ? Cum credeți că au ajuns francezii să aibă un arcaş legitimat la mia de locuitori ? Cum credeți că au aflat francezii că la ei în țară se poate practica acest sport ?

Să ştiți că o federație sportivă nu se dezvoltă aşteptând să vină proştii din provincie cu căciula-n mână : „Ştiți, ne scuzați că vă deranjăm, suntem şi noi, p'acilea, ne primiți în federație !?" Nu dragii şi stimații mei concetățeni…

De aceea spun celor care citesc aceste rânduri indiferent că sunt sau nu implicați în această activitate sportivă, organizat sau nu : Federația Română de Tir cu Arcul NU EXISTĂ. Ea este doar un număr de câțiva oameni care sunt mulțumiți de salariul şi postul lor cald, de banii care le vin de la stat şi din când în când de la sponsori… şi cam atât…

Credeți-mă că dacă ar exista mai mult interes am fi cunoscuți nu doar prin Hagi şi Comăneci sau prin Bute şi… Crăete.

Am fi cunoscuți şi prin tineri arcaşi care poate că au tras prima dată cu arcul îndrumați de profesorul lor de sport, din şcoala generală „X" din Popleaca din Deal… care profesor a primit îndrumări de la federație, despre cum să procure sau să construiască un arc simplu, arc pe care l-a pus în mâna copilului şi l-a învățat să trimită o săgeată-ntr-o țintă… Dacă s-ar întâmpla, asta în măcar 30 % din şcolile din țara asta, românii ar şti că şi la ei în țară există Tir Cu Arcul…

Să ştiți un lucru dragii mei cititori, mulți dintre copiii care fug azi de orele de sport, o fac din aceleaşi motive pentru care şi eu în copilărie, am fugit. Copil fiind am simțit adesea că sporturile cu mingea şi gimnastica nu sunt pentru mine.

Cam asta se făcea la orele de sport din România pe atunci, doar gimnastică atletism şi fotbal, sau baschet şi handbal…Să ştiți că marile cluburi universitare din celelalte țări care au ca obiect de activitate câte un sport anume s-au dezvoltat pentru că acolo şcolile şi profesorii de sport au fost liberi să-şi aleagă un sport oarecare dorit de majoritatea elevilor din acea şcoală.

„Ciudatule !" – vor exclama unii. Da, dar eu ştiam sau simțeam de atunci că sporturile cu mingea ascund în spatele lor bani murdari, şi în plus, pur şi simplu nu sufeream să ating acea bășică murdară frecată de podelele jegoase şi nespălate şi trecută prin zeci de mâini poate la fel de nespălate. Profesorii de sport de atunci nu aveau voie să predea altceva la orele de sport. Dar cei de azi sunt liberi să încheie acorduri de colaborare cu orice federație sportivă doresc !

Eu, copil fiind, mi-am dorit să practic tir cu arcul, sau aekido. De altfel când am crescut mare şi am scăpat de şcoală m-am apucat de arte marțiale. Din păcate nu s-a putut aekido, pentru că acest sport, ca şi tirul cu arcul, de altfel, nu a existat niciodată şi nici azi nu există de loc în județul meu !

Am încercat să practic karate. Numai că am renunțat rapid nu pentru că nu mi-ar fi plăcut, ci pentru că deja eram prea bătrân iar articulațiile mele deveniseră mult prea rigide pentru a mai reuşi să am, fie şi minimul de performanțe necesare practicării în regim de amator a acestui sport.

În acest județ, dovadă a corupției care există aici, nu au prosperat niciodată decât acele „sporturi" care au adus bani mulți în timp foarte scurt, celor aflați în funcții de decizie şi de putere (a se înțelege prin asta şi acelea care au permis spălarea unor sume necurate rezultate din afacerile murdare ale oficialilor locali !). Acum câțiva ani cineva din Târgoviște a încercat să înființeze un club sportiv unde să se poată practica tirul cu arcul. Stimații oficiali de la Federație nici nu au auzit de el, pentru că pur şi simplu nici nu i-a interesat că în provincie, la nici o sută de kilometri este un județ unde nu există şi nu a existat niciodată vreun club de profil, şi autoritățile locale mafiotice cum numai în acest județ pot fi, l-au împiedicat să îşi ducă dorința la bun sfârşit… Omul este patron de magazin de articole de vânătoare şi pescuit. I-au fost cerute nişte şpăgi serioase şi a primit voalat şi nişte amenințări… L-a sprijinit cumva Federația Română de Tir cu arcul ? Eu sunt convins că nici nu au auzit de el. Omul nu „le are" cu internetul, care de altfel atunci nici nu era ce este azi, dar a încercat să sune de mai multe ori la numărul de telefon pe care l-a găsit în cartea de telefon, şi aşa cum se întâmplă adesea în această țară a sunat la un telefon la care nu i-a răspuns nimeni niciodată.

Dacă a văzut că autoritățile locale îl amenință şi-i cer şpagă iar federația nu răspunde la telefon… s-a scârbit şi a renunțat. Asta face federația …

Sau probabil că încă e ocupată să numere sportivii din cele treizeci şi trei de cluburi pentru a-mi răspunde mie la o întrebare nevinovată:

„Stimată doamnă, Aş dori să aflu câți sportivi sunt înregistrați oficial la FRTA şi în câte cluburi activează aceştia. Aceste două cifre îmi sunt necesare

deoarece doresc să le introduc într-o carte. Aştept cu interes răspunsul dumneavoastră. Sărut mâna cu respect ! Cătălin Dan Cârnaru”

Stimați oficiali ai Federației, cele ce le-am spus aici, luați-le ca pe niște atenționări prietenești nu ca pe o critică, căci deşi poate că nu pare, am acelaşi interes ca şi dumneavoastră, ca această țară, să fie cunoscută şi prin cetățenii care trag cu arcul din spirit sportiv, nu pentru a omorî şi mânca lebede în parcurile țărilor civilizate. Pentru ca aceşti sportivi să aibă rezultate de semnalat la nivel internațional, trebuie să aveți o bază de selecție cât mai mare, şi cât mai mulți sportivi. Nu contează că nu aveți fonduri. Există oameni în țara asta care nu au nevoie decât de un sfat şi un telefon dat din partea federației naționale, la primăria sau şcoala locală pentru a li se permite să se antreneze într-o sală de sport care se află în administrația acelei şcoli sau acelei primării. Atât şcolile cât şi primăriile sunt instituții ale statului român aflate în teritoriu. Dacă şefii acelor instituții sunt corupți, proşti sau rău intenționați, un telefon venit de la unul din forurile centrale ale aceluiaşi stat poate uşura activitatea sportivă a unora cărora altfel, nu li se acordă nici o atenție… sau mai grav li se cer şpăgi. Nimic mai mult. Te poți antrena şi cu un arc ieftin până ce reuşeşti să-ți cumperi unul scump. Oricum niciodată nu cred că s-a pus problema să aveți un campion şi să nu găsiți un arc cu care să-l dotați când pleacă la concurs… Eu nu cred că la concursurile internaționale nu ai acces dacă nu ai un arc Hoyt sau Yamaha…

Duceți dumneavoastră un tânăr sportiv care să intre în concurs cu un arc … Reghin sau chiar Poe Lang, dar care datorită talentului se clasează printre primii cinci… şi sunt sigur că după ce se va întoarce de acolo se va găsi în țara asta şi cine să-i plătească un arc bun cu care la concursul următor să se plaseze pe podium… Deci ca să răspundem întrebării din titlu, probabil că neavând bani, nu ştie cum să procedeze…

Eu de fapt nu ştiu ce şi cum ştie Federația cum nu ştiu nici ce vrea sau nu Federația. Dar ştiu ce s-a întâmplat cu alte sporturi, prin alte țări acum circa o sută de ani cu forurile de stat, conducătoare ale acelor sporturi, foruri care nu şi-au făcut simțită prezența. Sportivii, în dorința lor de a practica sportul dorit, văzând că forul conducător de stat nu e interesat să-i ajute, s-au organizat independent, şi-au creat structuri centrale paralele şi au mers şi, şi le-au înscris la forurile internaționale de resort. Şi în felul acesta federațiile (sau cum se numeau pe atunci forurile centrale ale statului) s-au trezit fără obiect de activitate. În asemenea situație, de obicei statul în care se întâmplă aşa ceva va retrage şi acea puțină finanțare pe care o face acelui for central inactiv, îl va desființa şi va redirecționa fondurile către noua structură organizatorică centrală.

Federația Internațională de Tir cu Arcul, nu are absolut nici un temei legal prin care să nu înregistreze o nouă federație română în situația în care aceasta ar apărea, creată fiind de sportivii nemulțumiți de activitatea actualei federații, dacă acea federație ar putea dovedi că reprezintă interesele majorității sportivilor de ramură din țară.

Pe de altă parte să vă mai spun ceva, dragii mei cititori. Faptul că ne-am distrus economia țării, chiar dacă asta s-a făcut la nişte interese străine de țara noastră, de făcut, noi înşine am făcut-o prin cozile de topor pe care le-am adus la

putere în ultimii douăzeci şi trei de ani. Asta nu justifică nici scuza că „N-avem unde să le facem !” sau că „Nu mai există !” sau „Nu sunt bani!” Am ajuns la acest grad de sărăcie, la care ne aflăm, din prostia noastră. Ar fi cazul să ne trezim din această prostie şi să cam începem să ne descurcăm, cu mijloacele pe care ni le pune la dispoziție ceea ce ne-a mai rămas – adică cu mijloacele sărăciei noastre.

Înainte de 1989 arcurile folosite de sportivii români, căci aveam arcaşi şi atunci, chiar dacă unora nu prea le vine a crede asta, se făceau la Întreprinderea de Prelucrare a Lemnului Reghin. Acolo, unde se făceau şi cele mai bune viori şi ghitări din Europa. Şi erau cele mai bune nu că am fi fost noi cine ştie ce mari meşteri lutieri, deşi unii dintre angajații de acolo chiar erau. Nu. Erau cele mai bune, pentru că în munții noştri creşteau şi mai cresc încă… până nu va pune, un anume senator de origine maghiară, laba şi pe acei arbori, un molid special destul de rar, anume molidul de rezonanță…

Din acest molid, importat pe bani grei, realizau marii meşteri lutieri italieni Amatti, Stradivarius şi ceilalți, vestitele lor viori.

Acel combinat de prelucrare a lemnului acum numit altfel, încă există. Şi ştiu asta foarte bine căci întâmplător sau nu, de când scriu despre energie liberă mi-am făcut nişte prieteni în acea localitate…

Din păcate toate forurile şi organele de stat că-s locale sau centrale se mulțumesc să jefuiască populația sub pretextul că nu sunt bani şi să aleagă calea minimei rezistențe aceea de a importa toate lucrurile de nimic de la cei care ni le vând la prețuri de zeci de ori mai mari decât sunt la ei în țară. Va sări acum precis vreun contabil sau vreun economist care să-mi justifice: „Dar nu-i adevărat le aducem la acelaşi preț !” Oare ? Oare acelaşi preț înseamnă când în țara aceea salariul minim este de peste o mie cinci sute de dolari, sau euro, iar la noi este de doar o sută şi cincizeci ?!...

Dragii mei cititori, dacă veți introduce în motorul de căutare al serverului Youtube cuvintele „Bow and Arrow” printre multele filmulețe ce vor fi afişate acolo, din când în când veți da peste câte unul care are în titlul său cuvintele „PVC Bow”. Dacă veți schimba filtrul motorului de căutare introducând doar aceste două cuvinte, veți fi surprinşi să descoperiți că acolo, în țara cea mai admirată de filfizonii de la noi din țară există mulți cetățeni care, din diferite motive, poate chiar şi din sărăcie, îşi fac un titlu de glorie în a construi arcuri cu puteri între 15 şi 40 Kgf care costă doar 10 dolari. Atenționez că la venitul mediu pe cap de locuitor in acea țară, aceşti zece dolari echivalează cu circa cincizeci de bani la noi. Brațele acestor arcuri se fac din țeavă de PVC, e drept că-i o țeavă de PVC care la noi nu se mai găseşte şi anume PVC-ul de presiune.

Acest PVC are pereții mai groşi de 2 mm de obicei 4 – 6 mm şi are ca proprietăți fizice, o combinație de elasticitate şi rigiditate excelente care-l fac propice construirii de arcuri. Această țeavă de PVC se producea şi-n țara noastră odată. Cred că la Oltchim.

Dar vedeți dumneavoastră, nouă ne place să „cădem în cur” de admirație, atunci când privim spre vest fără să ştim că de fapt privim la cea mai putredă şi găunoasă țară de pe glob. S.U.A. pute a cadavru de se simte pe tot globul. Din

păcate, la noi, prea puțini au simțul mirosului suficient de dezvoltat ca să simtă asta. Şi de aceea ne justificăm neputința importând de acolo toate ciurucurile la prețuri umflate, sub pretextul că la noi nu mai sunt fabrici.

Dacă nu mai sunt fabrici trebuie să ne descurcăm fără ele sau să ni le reconstruim şi mai ales să ne descurcăm fără cei care ne jefuiesc băgându-ne pe gât aceste ciurucuri.

Dacă Federația noastră este una săracă şi nu are bani să cumpere 1000 de arcuri de antrenament în valoare de 100 000 de euro, nu o împiedică nimeni şi nimic să reia legăturile cu fabricile de la Reghin (interesul național poate deschide multe inimi şi multe uşi, şi să ştiți că reghinenii sunt încă patrioți – spre deosebire de mulți din răgățenii care se dau mari funcționari de stat pin ministerele şi agențiile de la Bucureşti !) sau măcar să importe 1 500 de metri de țeavă PVC (sau s-o comande la Oltchim) şi 200 de dulapi din lemn de esență tare care împreună costă doar 5000 de euro, şi să pună mâna să-şi construiască singură arcuri de antrenament pentru o mie de copii din satele şi orașele sărăcite ale țării. Dacă va face asta în fiecare an, va ajunge ca în zece ani să aibă cel puțin 20 000 de sportivi legitimați, căci pentru fiecare copil ajutat să practice acest sport se va găsi un altul care să aibă mijloacele materiale necesare pentru a-şi procura singur echipamentul.

Adică am putea ajunge şi noi să avem un arcaş la mia de locuitori, cum au francezii. Copilul ajutat azi astfel va fi sportivul matur de mâine care va întoarce o parte din aurul jefuit acum din țara asta, sub forma unor frumoase şi pe merit câştigate medalii.

Faptul că nu ai bani de un arc de competiție, nu te împiedică să foloseşti pentru antrenament un arc de doi bani, care are suficientă forță pentru a fi mânuit de un copil…

Din păcate, aşa cum am mai afirmat uneori în cărțile mele, la noi se adoptă soluția minimei rezistențe pentru că e cea care aduce cele mai facile câştiguri, fără nici un efort… şi mai ales fără să ne pese că adoptând această soluție nu facem altceva decât să ne trădăm țara şi sângele vărsat de strămoşii noştri pentru aceste plaiuri…

Şi pentru a vă face o idee asupra felului cum tratează oficialii statului român, de la orice nivel ar fi ei, interesul național, am să vă aduc la cunoştință celor care nu ştiți, şi am să vă reamintesc celor care ştiu, faptul că Statul Francez împreună cu cel German s-au oferit să construiască la noi în țară, pe cheltuiala şi cu specialiştii lor, o linie de cale ferată de mare viteză care să lege vestul Europei de Orientul Apropiat.

Trei ani s-au rugat oficialii acestor țări de cei ai României să ne facă acest bine. Aceştia pur şi simplu, într-o indolență supremă, de neînțeles pentru un om normal, nu doar c-au refuzat oferta, dar au făcut-o în cel mai jignitor mod cu putință, anume nerăspunzând acelor scrisori oficiale venite de la aceste două state.

Acum eu am să vă explic celor care, oameni normali, nu vă vine a crede aşa ceva, că dacă acele scrisori oficiale ar fi fost însoțite de nişte şpăgi grase din

partea acelor state, şpăgi care să intre în conturile personale ale acelor oficiali români, acum probabil că am fi avut şi noi cale ferată de mare viteză…

Cine-i vinovat, oare ? Nu cumva oficialii din Franța şi Germania că nu au ştiut să dea şpagă ?… Să fim serioşi ! Probabil că ne meritǎm pe deplin soarta.

În prezent această cale ferată se construieşte pe lângă țara noastră şi cred că va fi gata anul viitor, adică cam în acelaşi timp în care probabil că va apărea şi cartea de față.

Cum mai putem lansa săgeți ?

Până acum ne-am ocupat de praştie, de propulsor şi de arc. Dar am să vă informez dragii mei cititori că săgețile mai pot fi trimise spre o țintă şi cu altceva decât cu praştia, propulsorul şi arcul. Cum adică – veți exclama unii dintre dumneavoastră acum – cu praştia ?! Săgețile pot fi lansate şi cu ajutorul praştiei.

Firește că nu cu praştia regelui David ci cu cea cu crăcană şi „gume”. Dacă pe centrul crăcanei unei praştii se montează un sprijin pentru săgeată aceasta poate fi foarte bine lansată din praştie. Dar eu acum am să mai spun câteva cuvinte despre alte modalități de a lansa săgeți. Exceptându-le firește pe cele uriaşe despre care am vorbit că se lansau cu balista.

La începutul utilizării armelor de foc, de cele mai multe ori, acestea erau comparabile cu arcul în privința distanței la care puteau lansa proiectilele lor, anume nişte bile din plumb. De asemenea scoteau şi mult fum de la pulberea de calitate proastă care s-a folosit la început… şi pe deasupra mai scoteau şi un zgomot infernal. Dar !... Aveau un mare avantaj în fața arcului. Anume puteai să stai cu arma îndreptată spre direcția prezumtivei ținte gata de a trage chiar şi zeci de minute, pentru a trage în fracțiunea de secundă în care ținta (de obicei în mişcare apărea, pentru scurt timp). Făceai asta sprijinind arama pe un suport şi fredonând o melodie oarecare… de cele mai multe ori în gând ca să nu te dai de gol față de adversarul care urma să apară după colț.

Cu arcul nu aveai cum să faci asta. Un arcaş, oricât de puternic ar fi, nu poate ține arcul încordat mai mult de două – trei minute…

De aceea până să apară armele de foc arcul fusese transformat într-o armă capabilă să stea singură armată, fără a fi nevoie de forța musculară a arcaşului.

Această armă a fost arbaleta. Arbaleta constă într-un arc de dimensiuni mai mici, montat transversal în capul unei piese din lemn de esență tare, fapt care-i dă aspectul unei baliste minuscule. Priviți:

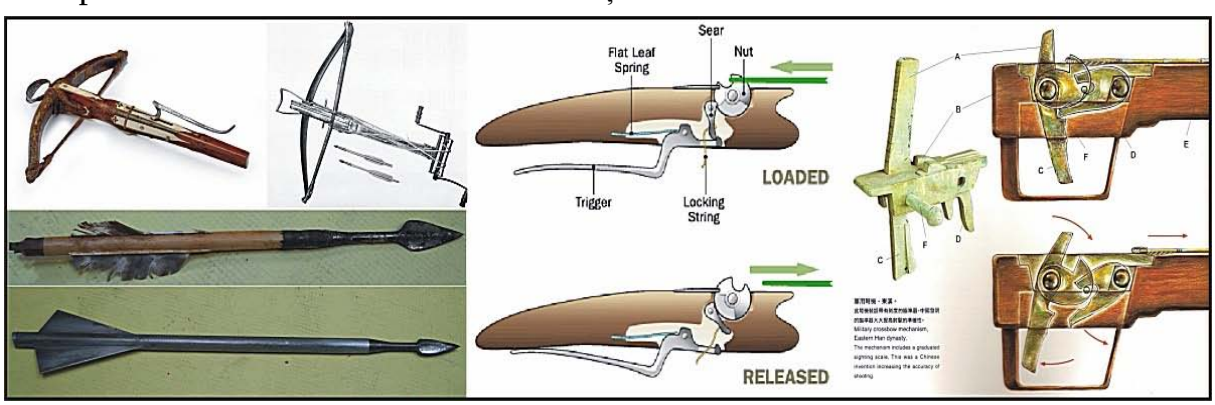

Deoarece acum puterea arcaşului mai era necesară doar în momentul armării, după care arcul arbaletei rămânea activ până la acționarea asupra trăgaciului, s-a putut trece la dotarea arbaletelor cu nişte arcuri mult mai puternice. Concomitent a scăzut dimensiunea acestora. Arcurile devenind mai puternice s-a impus dotarea arbaletei şi cu un sistem ajutător acțiunii de armare.

Inițial în fața arcului s-a montat o scară identică cu cea de la şaua calului, scară în care arcaşul proptea piciorul pentru a putea trage de coardă, să o aducă la trăgaci.

În timp arcul arbaletei a fost înlocuit cu unul metalic, din ce în ce mai puternic şi atunci simpla forță musculară a arcaşului nu a mai fost suficientă pentru armarea arbaletei şi ca urmare s-a apelat mai întâi la un ham cu cârlig, apoi la un scripete cu două manivele care se monta provizoriu în capătul patului arbaletei.

După armare, scripetele era dat jos şi arbaleta era gata de tragere. Datorită scăderii dimensiunii şi creşterii forței arcului arbaletei, evoluția săgeții sale a fost pe măsură. Aceasta s-a îngroşat şi a devenit din ce mai puternică şi mai rigidă.

Deoarece arbaleta nu e supusă paradoxului arcaşului, coarda ei acționând pe linia de tragerea, săgețile au putut deveni cât de rigide s-a putut astfel că la un moment dat arbaletele ajunseseră să fie foarte puternice şi să tragă cu săgeți integral metalice.

Arbaleta aşa cum am văzut avea avantajul că rămânea armată un timp nelimitat dar avea de asemenea un major dezavantaj față de arc, anume faptul că pregătirea ei de tragere dura foarte mult.

În vreme ce un arcaş foarte bun putea trimite către adversar o săgeată la câteva secunde (de obicei 3 – 5 secunde), un arbaletier oricât de bun şi de puternic ar fi fost, nu putea trage, mai ales cu o arbaletă grea, mai mult de o săgeată pe minut.

În general arbaletele au avut o construcție asemănătoare cam pe tot globul, în țările care le-au folosit. Diferența majoră a constat în sistemul de blocare şi eliberare a trăgaciului care era total diferit între Europa şi Asia. Vedeți diferențele în ultimele două fotograme.

Dar pe de altă parte, chinezii au fost primii din lume care au inventat armele cu repetiție. La ei, în perioada în care, în Europa, arbaleta începea să capete arc metalic şi să devină din ce în ce mai puternică, a apărut o arbaletă tot mai mică care trăgea cu săgeți mai mici decât cele ale arbaletelor din Europa dar putea trage serii de 10 – 20 de săgeți, căci era dotată cu un încărcător.

Priviți :

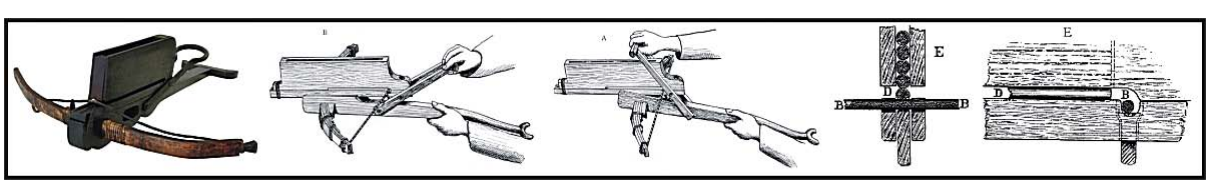

Această arbaletă avea o pârghie prin care se executa atât armarea arcului cât şi eliberarea săgeții. De fapt la terminarea armării arcului, săgeata deja pleca din arc şi era necesară o noua armare care se executa prin aducerea altei săgeți din magazia arbaletei şi armarea corzii, şi aşa mai departe până se golea magazia.

Datorită acestor mişcări destul de ample precizia tirului nu era excepțională dar aceasta era compensată prin numărul sporit de săgeți trimise spre adversar.

Puterea era mică, deci distanța eficace la fel, dar exista avantajul că în cinci minute oricine putea învăța să utilizeze această arbaletă

Şi pentru că am vorbit ceva mai devreme despre praştie, trebuie să ştiți că există în uz o armă care este o combinație între praştie şi arbaletă. Avem de-a face cu o armă care a păstrat patul arbaletei iar arcul l-a înlocuit cu benzi, tuburi, sau corzi din cauciuc elastic. Această armă este harponul subacvatic. Priviți :

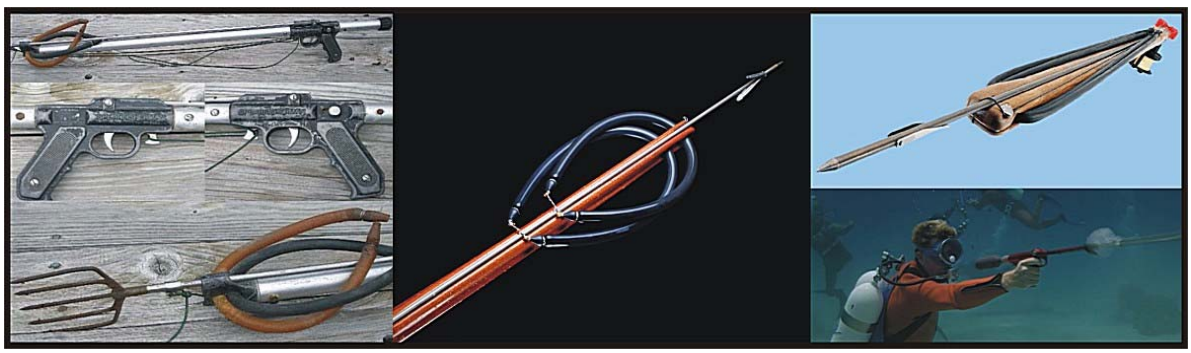

Acesta poate fi extrem de puternic deoarece arcul poate fi format din multe benzi de cauciuc. Trage cu săgeți metalice foarte subțiri şi e destinat vânătorii subacvatice. E utilizat în toate țările insulare sau care au deschidere la ocean, în zonele în care temperatura apei e suportabilă şi fauna este bogată.

Se vânează tot ce mişcă sub apă, în măsura în care e comestibil şi nu există restricții de protecție a speciei.

Mai modern unele din aceste harpoane subacvatice au renunțat la cauciuc şi sunt dotate cu tuburi cu aer comprimat, aşa cum vedeți în fotograma din dreapta jos. Să trecem mai departe:…

Dacă până acum am vorbit despre săgeți care aveau dimensiunile cuprinse între 0,3 şi 2 m acum vom vorbi de săgeți de dimensiunea a două sau trei scobitori puse cap la cap.

E vorba de modalitatea prin care-şi procură hrana de milenii, unele triburi de oameni liberi care trăiesc în pădurile din regiunea Americii Centrale şi de Sud.

Unii dintre dumneavoastră vor fi sceptici. Cum să vânezi cu săgeți de dimensiunea unor scobitori ?!

Vă atrag atenția că junglele de acolo abundă de tot felul de lighioane, blănoase sau solzoase de mici dimensiuni, numai bune de pus pe foc la perpelit.

De asemenea vă mai aduc la cunoştință că acelaşi jungle sunt bogate în tot felul de plante otrăvitoare şi de asemenea

acolo trăiesc şi câteva specii de broaşte a căror piele secretă o otravă extrem de puternică care nu are antidot.

Deci avem lighioane mici şi otravă multă. Ca urmare, la ce să te lupți să cari după tine un ditamai arcul de care să te omori să tragi ca disperatul, când poți căra după tine o mică borsetă ca aceasta din fotografia de alături ?:

Par două pământufuri de şters praful. Sunt de fapt capetele din spate ale unor săgeți foarte mici. Acestea se realizează din diferite tipuri de spini recoltați de la tot atâtea diferite plante țepoase. În spatele lor se fixează smocuri de vată (nu vă gândiți la vata pe care o găsiți în magazine deşi şi aceasta e făcută tot de o plantă, anume de bumbac) recoltată de la unele specii de plante care produc fibre de vată, (la noi cel mai cunoscut e plopul) sau cum se vede alături, se montează spice stufoase de la unele specii de iarbă.

Aceste săgeți, la capătul ascuțit sunt apoi otrăvite prin înmuierea într-un coctail de otrăvuri vegetale sau în secreția pielii uneia din broaştele de care vă vorbeam. Săgețile sunt apoi lansate după cum se vede în imaginea următoare:

Bărbații aceştia (sunt bărbați chiar dacă poartă fustă !) lansează săgețile suflând prin nişte țevi lungi şi foarte uşoare, realizate din tijele drepte ale unor plante tropicale de genul bambusului sau a trestiei. Aceasta este sarbacana.

Acum am să vă spun că aşa cum tirul cu praştia, cel cu propulsorul sau cu arcul au părăsit sălbăticia devenind discipline sportive, la fel a făcut şi tirul cu sarbacana. Şi interesant este că există campioni şi campionate unde te aştepți mai puțin. Spre exemplu unii din cei mai buni sportivi în acest domeniu sunt… japonezii.

Am văzut de mai multe ori diferite filmulețe pe Youtube unde unii din aceşti sportivi ai lor îşi etalează în particular sau la diferite concursuri capacitățile.

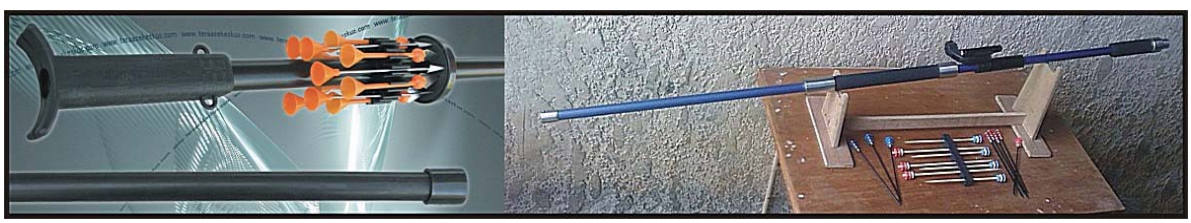

În imaginea aceasta vedeți două aparate sportive de acest fel. În stânga e o sarbacană produsă de un mare fabricant de pe mapamond specializat în producerea acestor țevi cu săgeți mici iar în cea de-a doua imagine este o sarbacană cam de acelaşi tip dar produsă artizanal.

Şi aşa cum vă spuneam la începutul cărții că in Marea Britanie praştia e declarată armă albă extrem de periculoasă fiind ilegală folosirea şi portul ei, acelaşi lucru se întâmplă pe teritoriul unora din statele de pe continentul nord american cu sarbacana.

Ciudățenii pe care eu nu le pot înțelege. În cazul Marii Britanii, menții tu sute de ani tirul cu arcul lung, din tisă, arc care poate fi aşa cum am văzut extrem de puternic, şi interzici folosirea praştiei !

Iar în Statele Unite altă ciudățenie şi mai mare. Aproape orice american poate să-şi cumpere o armă de foc, dar dacă e prins că are asupra lui o țeavă şi o săgeată mică poate înfunda puşcăria ! Știți… românul are din moşi strămoşi o vorbă : „mare-i grădina lui Dumnezeu !”

Arcul în artă

În decursul îndelungatei sale evoluții pe calea propășirii sale spirituale şi materiale, omul a fost ajutat după cum am văzut de inteligența sa şi de uneltele pe care a ştiut să şi le construiască. Unealta aceasta care l-a însoțit zeci de mii de ani sau poate chiar sute de mii de ani, care este săgeata, şi pe care a învățat să o lanseze prin diferite mijloace din ce în ce mai ingenioase şi mai eficiente, era normal să rămână în memoria ancestrală a speciei… De aceea încă de la primele picturi rupestre şi de la primele basme şi legende descoperim că alături de animalele totemice şi de zei există personaje de obicei înzestrate cu puteri ieşite din comun care utilizează arcuri … Şi pentru că dintotdeauna a fost ceva ieşti din comun să reuşeşti să răpui un animal uriaş, iute şi feroce, folosindu-te de inteligența, îndemânarea ta şi de o mică nuieluşă cu vârf de piatră, s-au conferit nu doar omului respectiv caracteristici magice ieşite din comun, ci şi uneltei cu care acesta a realizat asta… Astfel, săgeata, împreună cu mijloacele de lansare a ei, indiferent care au fost acestea la un moment dat, şi-a făcut loc în artă, în modalitatea prin care omul, a lăsat celor ce vor veni după el povestea lui.

Numai despre legătura arcului cu arta s-r putea scrie o carte întreagă de dimensiuni considerabile. De aceea eu, aici nu fac decât să încerc să reduc această legătură la esența esenței. Şi pentru că arta în integralitatea ei aşa cum o înțelegem azi se împarte în două mari categorii, anume arta veche sau tradițională şi artă modernă, vom face şi noi aici aceiaşi distincție. Vom împărți cele şase grupe principale constituente (conform uneia din multele posibilități de clasificare !) în două mari categorii. Deci:…

Pictură, mitologie şi sculptură

Veți spune poate, că ordinea nu-i corectă.

Într-adevăr, nu-i. Practic ştim toți că înaintea tuturor a fost cuvântul. Deci înainte ca omul să pună povestea lui în semne grafice, indiferent că acestea au fost desene, ideograme sau litere, el şi-a povestit aventurile prietenilor, rudelor, celor apropiați.

Aceste povestiri spuse seara, la lumina şi căldura focului, s-au transformat apoi în legende. Povestea lui Ion tânărul care a ucis monstrul spusă fratelui său s-a transformat peste ani în povestea tatălui lui Fănică care a ucis monstrul, pentru ca mai târziu după alte generații când Ion nu a mai reprezentat un om anume cu semnificații concrete pentru urmaşi, povestea s-a transformat în legenda sfântului Gheorghe care a ucis balaurul…

Şi uite-aşa s-au născut miturile.

Numai că cel mai mare impact asupra noastră a urmaşilor de peste milenii, nu l-au avut basmele şi legendele ci picturile lăsate pe pereții peşterilor de strămoşii ancestrali… De aici faptul că am plasat pictura prima…

Priviți:

Mi-a fost extrem de greu să realizez acest mic grupaj… Deşi numărul picturilor rupestre, vechi de zeci şi chiar sute de mii de ani în care apare arcul şi săgeata nu este extraordinar de mare, acestea sunt totuşi numeroase. Şi impactul lor asupra noastră, a privitorilor de azi este fantastic prin ireala lor existență.

Ți-e greu ca om modern să conştientizezi că de fapt acele desene stângace sau din contră extrem de realiste, au fost realizate de un semen de-al tău care a trăit în urmă nu cu un secol nu cu secole ci cu sute sau mii de secole…

Și ce să alegi mai întâi, acel desen într-o singură culoare, care pare schița stângace a unui copil de câțiva anişori sau celălalt care este parcă un curcubeu de culori, de relief de ?… E atât de natural ! Unul e mai vechi decât celălalt cu zeci de mii de ani şi amândouă sunt atât de vechi încât nu poți să-ți imaginezi puzderia de ani care au trecut de atunci!

Ne e greu să ne putem imagina că atunci acei oameni erau la fel ca noi, aveau familie, aveau copii, iubeau, sufereau, aveau toate sentimentele pe care le avem şi noi azi. De fapt aveau mai multe sentimente… Căci ei iubeau natura înconjurătoare, şi iubind-o, o respectau… Noi… o urâm din toată ființa noastră, căci ne e frică de ea, ne a frică de insecte, ne e frică de şerpi, ne e frică de plantele din pădure, ne e frică a mamiferele şi păsările de dincolo de zidurile oraşului…

Urâm. Și în ura noastră exacerbată de neputințe şi frustrări, distrugem… cum nu a mai făcut-o nici o ființă umană până la noi…

Și cu toate acestea să ştiți că nu e nici o diferență între imaginile de mai sus şi cele pe care le vedeți aici:

Toate au fost născute de aceleaşi sentiment. Acela al recunoaşterii faptului că suntem trecători pe această lume. Chiar şi această carte pe care o citiți acum este în mare parte scrisă tot de aceea…

Ca o paranteză, să ştiți că totuşi, între aceste imagini şi cele din partea de sus a paginii este o diferență majoră. Pe acestea le-am ales mult mai rapid şi mai uşor…

Când ai la dispoziție o sumedenie de picturi superbe făcute de mari pictori ai lumii medievale şi moderne, nu ai decât o opțiune, aceea de a alege la întâmplare.

Singurele două pe care le-am ales voit au fost prima şi ultima. Prima este unul din arcaşii de pe friza arcaşilor din palatul lui Darius din Susa, iar ultima este o pictură modernă contemporană, una din zecile de mii cu care e inundat internetul de câțiva ani – pictură modernă digitizată. Aş fi dorit să vă pot spune cine a realizat-o şi cum se cheamă dar nu am găsit aceste informații.

A doua şi a treia cele suprapuse sunt studiu grafic asupra arcaşilor, al lui Leonardo da Vinci şi celălalt este intitulată „Arcaşi" fiind lucrarea lui Nicolas Beatrizet. Urmează, „Arcaşi" de Joshua Reinolds, după care „Martiriul Sf. Sebastian" de Hans Memling, apoi, „Trei arcaşi" de Paolo Veronese.

Acum ar trebui să abordez cel mai spinos domeniu al artelor de când există umanitatea… Mitologia. Abordarea mitologiei este o mare gogoriță pentru mulți căci îți trebuie o vastă cultură nu doar în domeniul miturilor şi a tradițiilor ci şi în antropologie, arheologie, şi multe altele. Practic mitologia are conexiuni nebănuite cu întreaga civilizație umană indiferent de aspectele manifestării ei.

De aceea au fost şi sunt în continuare extrem de puțini capabili să vorbească despre miturile şi legendele omenirii în mod obiectiv. E greu. Au fost specialişti care şi-au dat doctorate şi au luat premii internaționale după munca de o viață dedicată studiului acestei ramuri a culturii umane. Cel mai reprezentativ pentru noi, deşi a părăsit țara de tânăr a fost Mircea Eliade.

Ca un exemplu, este acum şi aici, chiar în fața ochilor dumneavoastră faptul că mitologia nu poate fi tratată decât împreună cu sculptura. Sculptura, ca mod de manifestare artistică a omului a fost, încă de la cele mai vechi clipe ale naşterii ei legată intim de mitologie. Încearcă să afli cum arăta Hercules şi vei găsi o statuie, o sculptură. Încearcă să afli cum arăta Arjun şi vei găsi o statuie, dacă doreşti să afli cum îl vedeau vechile civilizații ale Americii pe zeul lor civilizator şarpele cu pene – Qetzalqatl – vei găsi o statuie…

Nu există cale de ocolire pe altundeva… Cel ce studiază mitologia este prins între două oglinzi… una-i povestea, alta-i sculptura…

Şi cum începuturile omenirii sunt intim îngemănate cu legendele şi miturile, iar atunci cea mai grozavă armă era săgeata, aproape că nu există personaj sau zeu din mitologia oricărui popor care să nu fie prezentat ca un arcaş vestit.

De aceea eu aici nu voi face pentru dumneavoastră, dragi cititori, decât să vă prezint o înşiruire minusculă a zeilor şi eroilor arcaşi din câteva din mitologiile lumii. Ei sunt infinit de mulți şi eu în nici un caz nu sunt calificat pentru a face vorbire la modul serios şi obiectiv despre acest domeniu.

În mitologia greacă şi romană, care au fost îngemănate uneori până la contopire personajele sunt identice, faptele lor sunt identice, doar numele diferă.

În restul mitologiilor au fost regi şi eroi diferiți.

Voi încerca deci o înşiruire în ordine alfabetică, şi pe sărite, căci personajele mitologice, aşa cum spuneam, sunt enorm de multe, indiferent că vorbim de zei sau de eroi şi indiferent de mitologia din care provin.

Amazoanele – din mitologia greacă erau femei războinice, fiicele lui Ares şi ale Afroditei, sunt creditate ca fiind originare din Capadochia şi stabilite ulterior pe țărmurile Pontului Euxin mai precis pe valea râului Termodont. Au luat parte la războiul Troei împotriva grecilor ca răzbunare pentru moartea reginei lor Pentesileea ucisă de Ahile. Nu admiteau în preajma lor prezența bărbaților. Îşi ardeau sau îşi tăiau sânul drept pentru a putea folosi cu mai multă uşurință lancea sau arcul. Au fost învinse fie de Hercules fie de Bellerofon în funcție de sursa mitului.

Apolo – fiul lui Zeus şi al Letonei se naşte pe insula Delos şi creşte într-un an cât alții-n zece. La câteva zile deja matur, devine un personaj al cărui arc şi săgeată sunt de temut. Merge la Delphi unde omoară centaurul şi îşi înființează propriul său oracol…

Arash Kamanghir – erou/zeu iranian

Arcaş – fiul lui Callisto – „Ursa mică” – din mitologia greacă

Arjun, Arjuna – zeu primordial indian, zeul luminii, fiul lui Indra, erou în epopeea Mahabharatha, dar şi simbolul arhetipal al războiului. Reprezentat mereu ca un arcaş fie călare fie în carul său al cărui vizitiu era zeul Krişna

Artemis – zeița vânătorii în mitologia greacă identificată cu Diana în mitologia romană este sora geamănă a lui Apolo este fiica lui Zeus şi a Letonei, şi la început a avut exact aceleaşi atribuții ca şi fratele ei adică o zeiță rea şi răzbunătoare, pentru ca ulterior să capete atribuții binefăcătoare, protectoare a câmpurilor şi a animalelor, vindecătoare. Cutreiera pădurile însoțită de haita de câini dăruită de Pan şi ucidea animalele cu arcul cu săgeți fermecate realizat de Hephaistos.

Asclepios – zeul medicinii în mitologia greacă, fiul lui Apollo. Deprinde de mic meşteşugul vânătorii şi al vindecării

Băiatul săgeată (arrow boy) – din mitologia pieilor roşii asociat cu migrația bizonilor zeu care i-a învățat medicina. Purtat de mama sa patru ani în pântece, a învățat cântece şi descântece de vindecare în timp de patru ani şi a adus poporului amerindian săgețile vindecătoare.

Calisto – nimfă din suita zeiței Artemis – mitologia greacă - A avut un fiu numit Arcaş pe care l-a făcut cu Zeus. Soția acestuia s-a răzbunat transformând-o pe ea şi pe fiul ei în urşi. De asemenea Calisto şi fiul ei au căzut pradă şi supărării zeiței Artemis care i-a săgetat pe bieții urşi indignată de faptele lor.

Zeus îi salvează transformându-i în constelațiile „Ursa mare” şi „Ursa mică”

Chokanipok (omul din silex) – zeul care i-a învățat pe amerindieni să cioplească piatra pentru a-şi realiza vârfuri de sulițe şi de săgeți.

Eros – zeul iubirii în mitologia greacă. Fiul lui Hermes şi al Afroditei. Se folosea de arc şi de săgeţile magice pentru a vrăji pe îndrăgostiţi. Iată:

Arjun şi Krişna în carul lor magic, Artemis/Diana odihnindu-se sprijinită de un cerb şi având la picioare unul din câini, Arash eroul sau zeul iranian, şi Eros încordându-şi arcul. Să trecem mai departe…

Făt Frumos – personaj mitic din mitologia românească, întruchiparea eroului pozitiv frumos şi puternic, care e capabil să îndeplinească orice sarcină şi se foloseşte la fel de bine de orice fel de armă printre care şi arcul şi săgeata, care în mâinile lui capătă, de multe ori, puteri magice.

Hercules – sau ***Heracle*** – mitologia greco – romană – erou grec neîntrecut în forţă şi vitejie care după moarte a fost zeificat. Cunoscut pentru cele 12 munci: uciderea leului din Nemeea, uciderea hidrei din Lerna, prinderea mistreţului de pe muntele Erymanthus, prinderea căpriorului cu coarne de aur, curăţarea grajdurilor lui Augias, distrugerea păsărilor stimfalide, prinderea taurului din Creta, îmblânzirea iepelor lui Diomedes, obţinerea cingătorii reginei amazoanelor Hippolyte, aducerea boilor lui Geryon, culegerea merelor din grădina Hesperidelor şi ultima – aducerea lui Cerberus din împărăţia umbrelor.

Heracle ca personaj real care a stat la origina naşterii acestor legende a fost un vestit erou pelasg hiperborean, originar de pe malurile Dunării, din spaţiul carpatic.

Nu degeaba o întreagă populaţie care era originară din aceste zone a intrat în conştiinţa vechii umanităţi cu numele de heraclizi. De altfel numele de Heracle e foarte posibil să nu fi aparţinut unui anume erou ci să fi fost un nume generic dat oricărui erou provenind din acest areal geografic. Şi atunci pare mult mai logică înşiruirea celor 12 munci… de ce nu ? – probabil fapte eroice îndeplinite de tot atâţia eroi diferiţi sau mitizarea faptelor unor şefi de clanuri sau de triburi din această zonă. Practic deşi se spune că ***staţiunea*** **Herculane** a fost înfiinţată de romani, după războaiele cu dacii, realitatea e că locul era deja cunoscut poate de mii de ani ca fiind un loc ale cărui izvoare magice te fac să creşti

puternic, mare şi sănătos.

De aceea convingerea mea este că denumirea de Herculane nu a fost dată de romani, ci ea exista de mult timp înaintea venirii lor, ei fiind doar primii care o înregistrează documentar. Şi de ce nu ? – probabil, urmare a aroganței şi îngâmfării încă puternică în sufletele multora chiar şi în prezent, şi-au arogat şi paternitatea unui nume vechi de sute sau poate mii de ani.

Iana Sânziana – din mitologia românească, uneori greşit identificată cu Bendis din mitologia tracică care la rândul ei e identificată cu Diana. Conform lui Mircea Eliade ar fi fost transformată prin consonanță sonică din Sancta Diana a celor de la Sarmisegetusa Ulpia Traiana în Sânziana. Nu am căderea de a stabili dacă e sau nu în realitate vreo legătură reală între Iana Sânziana şi Diana, dar mi-am făcut datoria de a o introduce aici căci orice e posibil.

Ileana Cosânzeana – zeiță feminină cu personalitate extrem de complexă prezentă în mitologia românească. Printre multele ei caracteristici se regăseşte şi aceea de luptătoare de tipul amazoanelor dar fără aroganța şi disprețul lor față de sexul opus.

Kadaon – zeu tracic al războiului – venerat şi-n Dacia

Kukulkan – varianta maya a zeului aztec Quetzalqatl – zeu civilizator al populațiilor din America Centrală

Monthu – zeu al războiului în mitologia egipteană. Reprezentat ca purtând sabie, arc, săgeți, măciucă şi pumnal. Apărător al faraonului.

Pandar – fiul lui Licaon, arcaş vestit în războiul Troiei, fiind cel care l-a rănit cu săgeata sa pe Menelau, unul din comandanții cei mai de seamă ai grecilor întrerupând armistițiul între cele două tabere.

Radi – soția zeului iubirii – în mitologia vedică care era închipuită ca o zeiță care stă în genunchi şi trage cu arcul.

Rama – eroul principal al epopeii vedice Ramayana.

Rudra – un alt arcaş neîntrecut din mitologia vedică, zeul munților şi al grădinilor, medic şi protector împotriva nenorocirilor.

Săgetător – O anumita confuzie cu privire la mitologia constelației zodiacale a Săgetătorului nu poate fi spulberata intru-cât mai există o alta constelație semănând cu un centaur şi purtând chiar aceasta denumire – Constelația Centaurului.

Cu toate acestea, se presupune ca Grecescul Toxotes (arcas) desemna un centaur agresiv şi pus pe harță şi răfuiala, in timp ce Centaurul se presupunea a fi centaurul Chiron, un centaur cunoscut pentru înțelepciunea şi mărinimia sa.

Teucru – cel mai vestit arcaş al grecilor – din Iliada – primul rege al Troiei.

Tirawahat – zeul suprem în panteonul multora din triburile amerindiene, fiind cel care a creat lumea şi universul şi i-a învățat pe oameni cum să trăiască dăruindu-le meşteşugurile, arcul şi săgeata, focul şi restul uneltelor.

Uit – arcaş neîntrecut – prietenul lui Apollon – ucis de Hercule.

Yi – arcaşul ceresc – zeu primordial chinez, un fel de Hercule, care a îndeplinit şapte munci şi a ajutat omenirea în nenumărate situații catastrofice.

Mânuirea perfectă a arcului era asigurată de faptul că se născuse cu mâna stângă mai lungă. Cea mai importantă ispravă a lui e bătălia cu cei zece sori care pârjoleau pământul. El fiind cel căruia-i datorăm faptul că avem un singur soare.

E reprezentat adesea ca un arcaş trăgând cu arcul în sus.

Probabil că pentru fiecare din aceşti zei şi eroi mitici înşiraţi de mine aici ar mai fi putut fi încă zece care să-şi revendice dreptul de a fi prezenți în această listă.

Scopul meu nu a fost decât să demonstrez strânsa legătură dintre mitologie şi arc în acelaşi timp cu aceiaşi strânsă legătură dintre sculptură şi mitologie.

Înainte de a încheia am să vă spun ce-am pățit în momentul în care am început să caut imagini reprezentând statui cu arcaşi. Am început cum era şi firesc setând motorul de căutare să-mi găsească numai fotografii din România.

Nu a găsit nici una. Dar prima fotografie care mi-a fost afişată a fost celebra țeapă din centrul Bucureştiului.

Lărgind aria de căutare am reuşit să găsesc statuia arcaşului de la capul Caliacra.

Şi atunci am exclamat : „Uite dom-le ce sortă avem şi noi : conduşi mereu de cozi de topor care duc țara la ruină, luăm numai țepe şi iată cum am ratat să avem şi noi în țară o statuie cu un arcaş, atunci când tot nişte cozi de topor au cedat presiunilor străine şi au renunțat la Cadrilater, lăsându-i de izbelişte altora pe românaşii din două județe strămoşeşti!”

Şi numai la câteva secunde am gândit că poate pentru ei a fost mai bine, căci uite în ce hal a ajuns țara asta. Ei, acolo în Bulgaria, poate trăiesc mult mai bine decât mulți din noi, de pe partea stângă a Dunării.

Literatura universală este destul de bogată în poveşti, romane cu cavaleri arcaşi. Şi mai ales este extrem de bogată în literatură tehnică privind tirul sportiv sau cel de vânătoare.

La noi… aşa cum am spus cu nişte pagini mai devreme, chiar şi haiducii s-au folosit cu preponderență de arme de foc. Iar romanele istorice despre perioadele când încă arcul era folosit intens, evită cu măiestrei să trateze fie şi la modul pur ipotetic perioada cuprinsă între retragerea aureliană şi primele secole după anul o mie… Nu ne spun istoricii, nu ştim nici noi ce am putea scrie în romane …

Mi-amintesc că în copilărie am avut o carte de benzi desenate, care dacă nu mă înşeală memoria s-a intitulat „Menumorut stăpînul Bihariei”. De altfel cu toate că am citit în viața mea foarte multe romane istorice, mai ales în tinerețe, nu mi-amintesc să fi citit alte romane cu arcaşi decât cele care tratau perioada războaielor dintre daci şi romani…

O singură carte am avut cândva, anume „Săgeata căpitanului Ion” de Alexandru Mitru, ea fiind de fapt primul volum dintr-un ciclul de trei pe care, din păcate nu le-am avut niciodată.

Le-am găsit acum, în ultimii ani în format electronic şi pe acestea şi altele pe care nu avusesem şansa să le citesc atunci. Dar oricum ar fi, arcaşii din literatura română probabil că se număr pe degetele de la mâini.

Situația este cu totul alta în literaturile altor popoare. Nu cunosc amănunțit romanele care s-au publicat în străinătate, deci voi vorbi doar de cele care s-au publicat în traducere şi la noi. În privința literaturii tehnice probabil că doar copiii noştri vor ajunge să vadă această literatură şi-n limba română.

Ar fi firesc să încep vorbind despre cele două romane Robin Hood. Deşi nu a fost primul, cel care a adus cu adevărat în conştiința publicului mondial povestea legendei lui Robin Hood este romanul lui Henry Gilbert (1868 – 1937) care a apărut în 1912 cu titlul original „Robin Hood and the Men of the Greenwood”.

Acest roman a cunoscut atât la noi în țară cât mai ales pe plan mondial o sumedenie de reeditări:

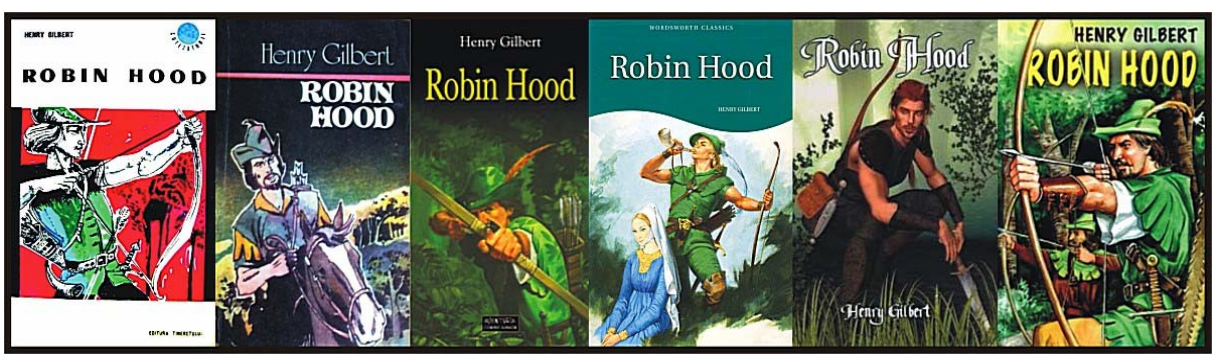

Cel de-al doilea roman intitulat „Robin Hood” având titlul original (Robin Hood le proscrit) a apărut în 1863. Este un roman mult mai amplu, scris de Alexandre Dumas (real – Dumas Davy de la Pailleterie 1802 – 1870).

În stilul lui caracteristic, Dumas va îmbogăți povestea din baladele populare astfel că romanul său este practic cam de trei ori mai mare decât avea să fie ulterior cel al lui Gilbert... Şi această poveste a cunoscut atât la noi cât şi aiurea o multitudine de reeditări. Totuşi romanul lui Dumas nu este la fel de cunoscut pe plan mondial cum este cel al lui Gilbert:

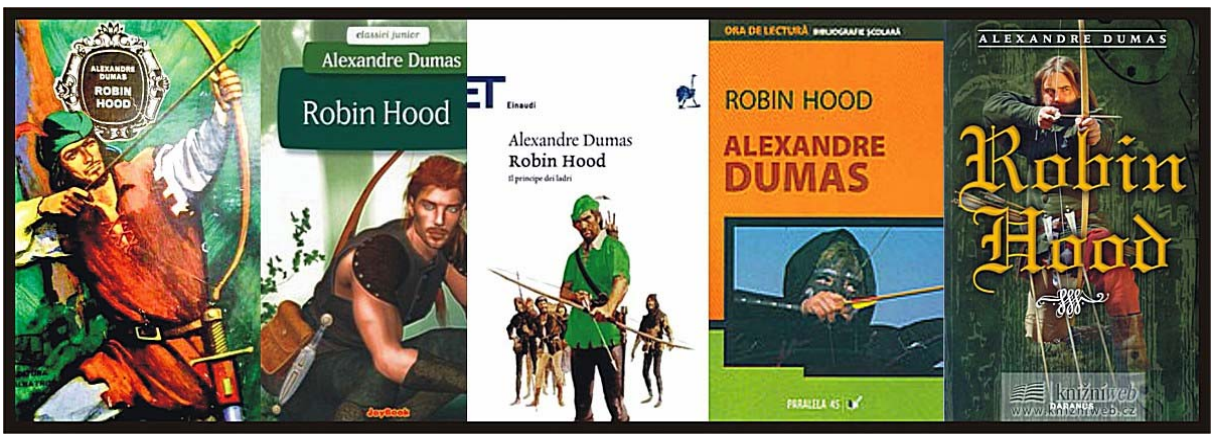

Aceste două romane pe care le-am citit înaintea de a împlini vârsta de 14 ani, au constituit pentru mine o revelație… şi cred că sunt acelaşi lucru pentru orice copil din lumea aceasta care mai ştie să citească… Din păcate constat din ce în ce mai des, faptul că copii de azi nu mai citesc. Biblioteca orăşenească din localitatea unde locuiesc are acum, de vreun an de zile, câteva calculatoare. De câte ori mă duc acolo, sunt mereu copii la acele calculatoare. Dar nici unul nu citeşte ceva, fie şi pe calculator. Nu. Ei sunt foarte ocupați să joace jocuri. Miile de cărți care-i înconjoară nu au nici o semnificație pentru ei…

Povestea eroului legendar al Marii Britanii a mai fost redată şi de alți scriitori, şi chiar dacă eu nu i-am aflat pe toți aş putea spre exemplu să-i enumăr pe Walter Scot, John Keats, Pierce Egan, Howard Pyle, etc.

Cel de-al treilea roman care a constituit pentru mine o fascinație, prin misterul şi ineditul lui a fost romanul lui Edgar Wallace (1875 – 1932), „Arcaşul verde” apărut în original în 1923. Un clasic al literaturii polițiste universale, care de asemenea a cunoscut atât la noi în țară cât şi pe plan mondial nenumărate reeditări:

Aceste trei romane au avut un impact major asupra cititorilor din lumea întreagă cu atât mai mult cu cât ele au satisfăcut cumva o dorință din ce în ce mai acută a omenirii, mai ales în ultima sută de ani, anume cea a dreptății sociale.

Din toate trei se desprinde ideea majoră că atunci când statul – indiferent de ce tip ar fi el – prin structurile sale nu face dreptate, apar diferite personaje desprinse din rândul maselor care, de voie şi cel mai adesea de nevoie, preiau această sarcină.

Un alt tip de roman care a adus în atenția publicului cititor arcul şi săgeata a fost romanul Rambo. Roman în trei volume scris de David Morrell, debutează în 1972, printr-o poveste fascinantă şi în acelaşi timp şocantă intitulată „Primul sânge”, prin care ni se aduce la cunoştință situația în care aceleaşi structuri statale care nu-şi fac datoria față de cetățenii lor pot ajunge uneori să fie lovite nimicitor de însăşi produsele propriilor lor creații. Şi constatăm stupefiați poate, că uneori, arcul şi săgeata pot fi la fel de eficiente ca şi o armă de foc:

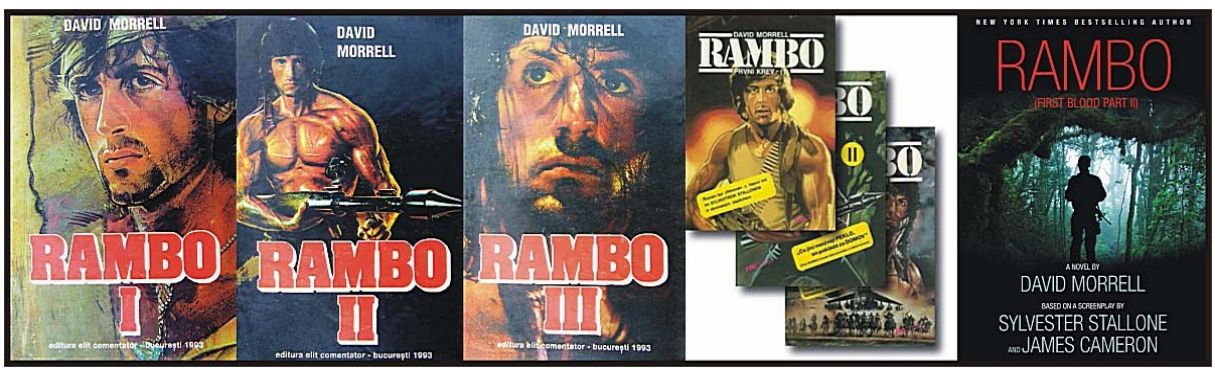

Cartea a cunoscut succesul internațional deplin abia după ecranizarea primului volum. Au urmat volumele doi şi trei la foarte scurt timp după această ecranizare (1985 şi 1988) şi fireşte încă două filme şi de curând al patrulea.

Dar poveştile care au avut cel mai mare impact asupra publicului internațional nu au fost nici nişte romane de aventuri nici polițiste nici militare.

Au fost două cicluri de romane de ficțiune pentru copii, adică două basme… Unii dintre noi, cei mai în vârstă, ne-am întâlnit cu prima parte a uneia din aceste poveşti înainte de 1989. Povestea s-a numit „O poveste cu un Hobbit” de John Ronald Reuel Tolkien (1892 – 1973) şi nici unul dintre noi, copiii de atunci, nu am fi putut bănui că de fapt este doar începutul unei poveşti mult mai ample:

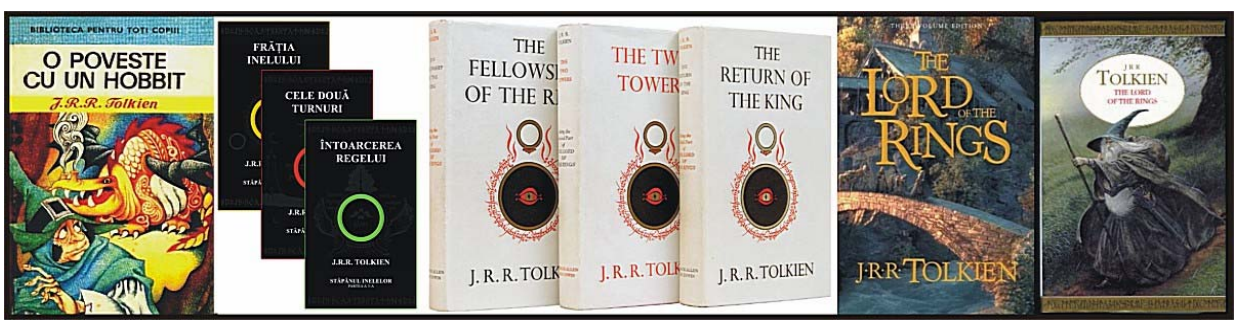

povestea aventurii unor personaje magice, şi a cărții celui care a scriso-o carte care a cunoscut succesul deplin, cucerind mapamondul, la foarte mulți ani după moartea scriitorului ei. Şi voi face mai târziu un comentariu asupra acestui aspect.

Această poveste a fost scrisă în timpul celui de-al doilea război mondial şi câțiva ani după şi este de fapt o operă destul de amplă fiindcă pornind de la povestea cu hobbitul, autorul a dezvoltat o trilogie, (intitulată „The Lord of the Rings”) şi de asemenea un al cincilea volum care este o colecție de povestiri şi versuri de aceiaşi factură fantastică intitulat „Silmarillion”. Deşi a fost publicată după terminarea războiului, povestea nu a atras prea mult atenția. Abia după ecranizarea sa, în ultimul deceniu cartea a cunoscut succesul internațional. Asta spune mult despre impactul pe care-l au cinematografia şi televiziunea asupra maselor. Din păcate acest impact este preponderent unul malefic…

A doua poveste de aceiaşi factură scrisă de un alt profesor universitar englez, prieten şi coleg cu Tolkien a fost cartea „Cronicile din Narnia” scrisă de Clive Staples Lewis (1898 –1963), cam în aceiaşi perioadă:

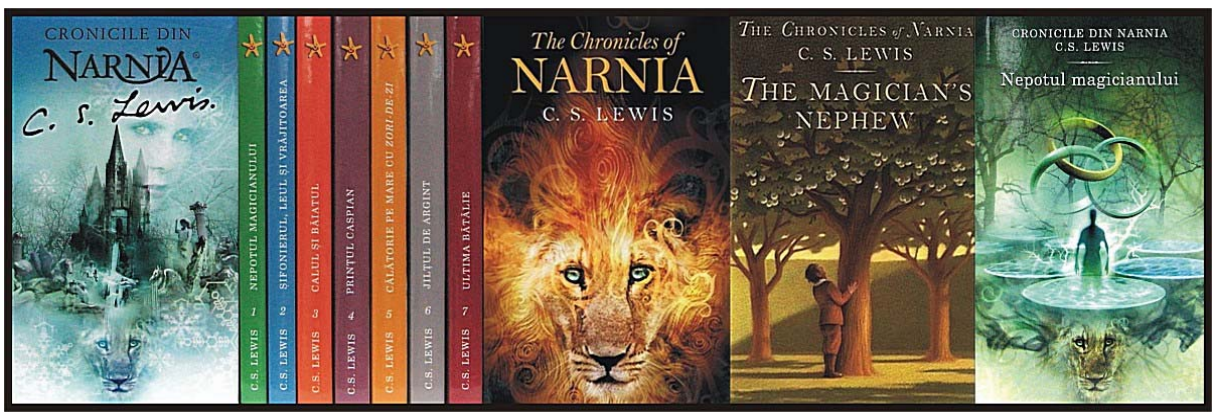

De asemenea probabil că dacă ecranizarea „Stăpânului inelelor” nu ar fi avut succesul pe care l-a avut, nimeni nu ar fi băgat de seamă cele şapte volume ale povestirii fantastice pentru copii ale lui Lewis, ele rămânând a fi o carte pentru copii ca oricare alta, cu vânzări modeste spre medii, dar în nici un caz o carte bine vândută. Sunt poveşti populate cu personaje fantastice de natură mitică sau animalieră, care se luptă pentru principii universal valabile, pe tărâmuri ireal de frumoase... Poveşti în care singurele arme sunt cele al începutului omenirii, arcul săgeata, sabia, buzduganul… Un ev mediu mitizat şi transpus în lumile de vis a două superbe poveşti…

Mai nou o altă trilogie, tot fantastică dar nu pentru copii a pus omenirea pe gânduri prin aducerea în atenția opiniei publice a ce am putea ajunge, noi – omenirea dacă ne continuăm drumul pe care suntem acum.

„Jocurile foamei”, carte scrisă de scriitoarea americană Suzanne Collins (născută în 1962) este o trilogie răscolitoare care te lasă cu sentimente amestecate şi cu un acut sentiment al neputinței gândind că eşti mult prea mic pentru a opri drumul năvalnic al omenirii spre ceea ce-ți prezintă această poveste.

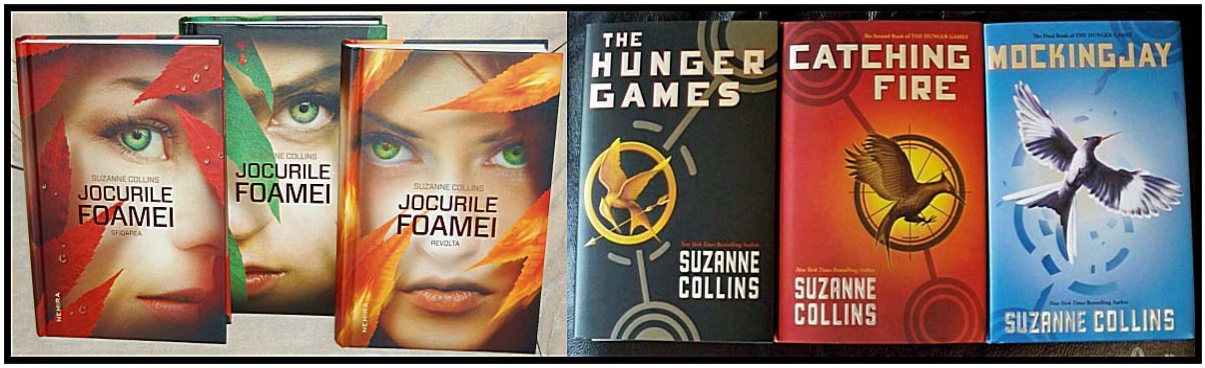

Cartea, poate că nu ar fi ajuns la succesul la care a ajuns, dacă nu ar fi existat ecranizarea primului volum al trilogiei. Şi iarăşi în cuprinsul acestei poveşti am dat peste situația asemănătoare realității palestiniene, în care nişte cetățeni oneşti sunt obligați să lupte total inechitabil cu arcul şi săgeata împotriva armelor de foc.

Literatura universală am spus că este plină de cărți dedicate arcului şi săgeții fie că sunt romane sau cărți tehnice . Iată o infimă parte din ele:

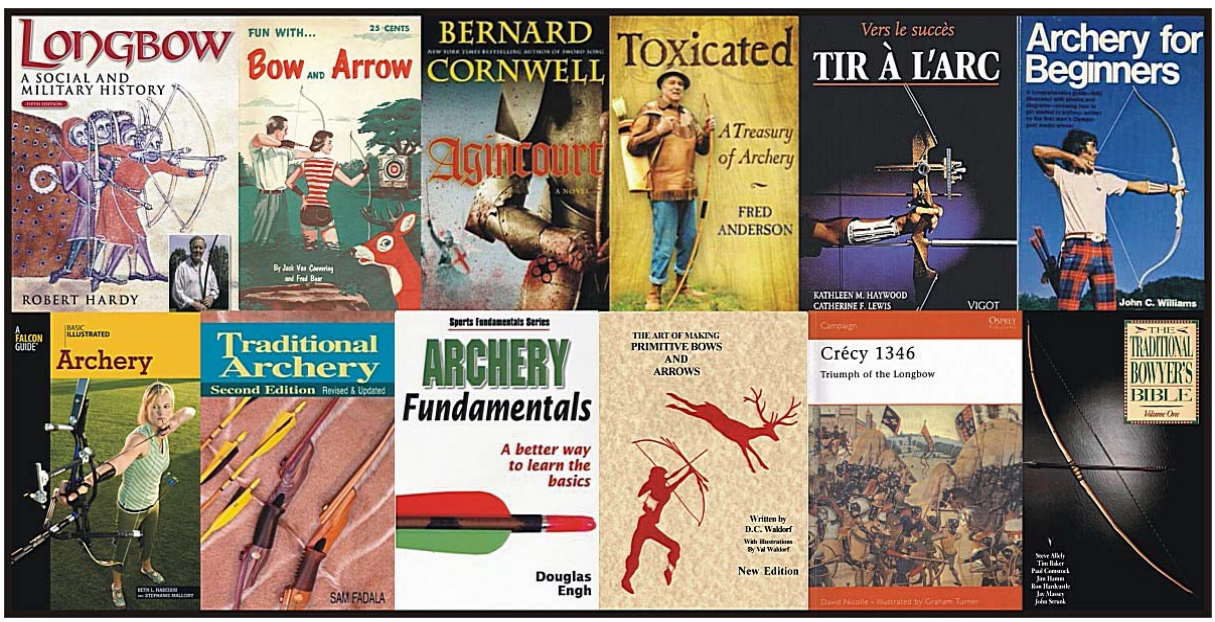

Să trecem la muzică…

Muzica, oricât de puțin ne-ar veni a crede, este intim legată de arc. Arcuşul tuturor instrumentelor muzicale care funcționează prin frecarea unor corzi întinse pe o cutie de rezonanță (de la violă până la contrabas), a fost la origine un arc. De altfel suntem printre puținele țări din lume unde avem un termen aparte pentru arcuş, chiar dacă este un diminutiv al arcului. Noi când spunem „arcuş” ne gândim automat la unealta care se freacă pe corzile unui instrument muzical. Dar englezii spun „bow” atât la arc cât şi la arcuş… Cu alte cuvinte cu arcul sau cu arcuşul, la ei se poate şi cânta şi lansa săgeți în egală măsură căci ei nu fac nici o diferență fonetică între numele acestor două obiecte.

Marea majoritate a popoarelor şi populațiilor de oameni liberi care mai utilizează acum arcul îl folosesc şi ca instrument muzical. Coarda arcului scoate, prin lovirea de un obiect dur, un sunet asemănător unei tobe mici. Dacă o ciupim obținem un sunet mult mai grav decât ciupirea celei mai groase corzi a unei ghitări.

Dacă în schimb frecăm coarda arcului de un obiect oarecare obținem un sunet slab de vioară, pe o singură notă. Dacă în toate aceste situații se montează pe corpul arcului o cutie de rezonanță, sunetele acestea sunt amplificate suficient pentru, ca instrumentul astfel obținut, să ne poată acompania baladele sau dansurile, seara, la lumina focului, acolo, undeva departe, în inima pădurii ecuatoriale:

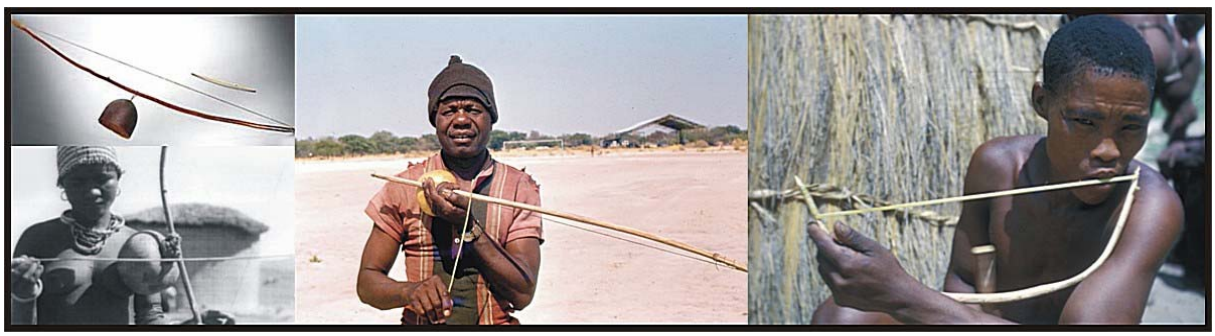

Unele triburi mai ales de prin Africa, folosesc drept cutie de rezonanță gura, cântând la arc asemenea unei drâmbe uriaşe.

De asemenea vioara, la origine, a fost doar un arc căruia i s-a adăugat o cutie de rezonanță care poate fi o tobă mică şi pe care s-a cântat cu un arcuş, adică cu un alt arc. Priviți :

Imaginile sunt chiar secvențele de început din filmul sud Coreean din 2005 „Arcul”. Ce vedeți aici este un bătrân care cântă la arcul său o melodie, chiar foarte frumoasă. În primul cadru pe care l-am scos din film vedeți cum bătrânul se pregăteşte să cânte la arc introducând între mânerul acestuia şi coardă o mică

tobă. În cadrul doi vedeți cum așează sub coarda arcului o piesă din lemn prin care vibrațiile corzii să fie transmise către tobă.

Apoi în cadrul următor vedem cum introduce între cele două fire din care e formată coarda, fuiorul de fire al arcușului, pentru ca în imaginea din stânga jos să vedem cum prin variația apăsării degetelor pe capătul de sus al corzii arcului el variază tonalitatea sunetului scos de coardă la frecarea ei cu arcușul, pentru ca în următoarele să vedeți un cadru mai amplu al felului cum bătrânul cântă la arcul său.

Și vă rog să mă credeți că sunetul e destul de asemănător cu cel al unei violine.

Mai multe despre legătura arcului cu muzica nu prea știu, așa că cerându-mi scuze că probabil în acest domeniu sunt cam prost informat, voi trece mai departe.

Sunt multe filmele artistice în care apare arcul și săgeata.

Majoritatea filmelor istorice care tratează perioadele dinainte de anul 1200 – 1100 vor avea personaje care poartă și utilizează arcuri. În plus să nu uităm un anumit gen de film care a făcut modă într-o perioadă anume „westernul” în care se prezenta romanțat și înfrumusețat mizeria cuceririi vestului așa zis sălbatic. Și ca o dovadă că era sălbatic, barbarii sălbatici de piei roșii, luptând cu toporașul și cu arcul, îi atacau pe nevinovații de coloniștii înarmați până-n dinți cu arme de foc…

Dar adevăratele și cele mai frumoase filme de ficțiune sunt animațiile și poveștile:

După cum vedeți de la stânga la dreapta sunt două filme de animații, un amestec de film artistic și animație în două ecranizări care au făcut vâlvă…

„Brave” e povestea unei prințese din Scoția, „Arjun prințul luptător” este povestea zeului Arjuna.

„Avatar” este o poveste SF excepțională, o reeditare a eternei povești a celor puternici care vin și le distrug pământurile celor mai slabi și mai „înapoiați”, urmat apoi de ecranizarea trilogiei lui Tolkien.

Voi continua prin a vă prezenta trei din cele mai importante ecranizări ale poveștii lui Robin Hood, cea din 1938 – cu Errol Flynn, iar după, foarte apropiate de noi, cea din 2007 cu Kevin Costner și ultima cea din 2010 cu Russell Crowe.

Trebuie să spun aici că povestea din 2010 se sprijină pe descoperiri arheologice moderne care confirmă existența unui anume personaj de la care se presupune că ar fi pornit legenda. Ultima fotogramă este afişul ecranizării primului volum din trilogia „Jocurile foamei”, ecranizare de asemenea foarte nouă 2012.

Urmează un şir întreg de afişe ale unor filme care se bazează pe documentări istorice şi dovezi arheologice.

Ultimul însă este o excepție, fiind o ficțiune, un film… ceva între spionaj şi aventuri.

Primul este afişul filmului lui Mel Gibson după scenariul lui Farhad Safinia film ce prezintă o zi din viața unui indian din jungla ecuatorială, care trăia în vecinătatea marelui imperiu aztec. Tribul lui e măcelărit în întregime iar bărbații sunt luați pentru a fi sacrificați pe altarul marii piramide din capitală. Este singurul care reuşeşte să scape şi se afundă în junglă împreună cu nevasta şi cei doi copii după ce în treacăt vede la malul mării primele corăbii europene apropiindu-se.

Al doilea afiş este cel al ecranizării despre viața ultimului mare rege al hunilor, urmat de afişul filmului despre viața lui Gingis Han.

Urmează un film extraordinar de interesant şi frumos care dezvăluie adevărul istoric al poveştii cavalerilor mesei rotunde şi a regelui Arthur.

Următorul afiş este o clipă din istoria Coreei şi anume viața a doi frați surprinşi de a doua invazia manciuriană din 1636. Filmul se numeşte „Săgeata arma supremă” („Arrow The Ultimate Weapon” , poate fi întâlnit şi sub titlul „War with Arrow” – Război cu săgeata) şi este un film pe care-l recomand cu

căldură oricărui om care vrea să ştie ce poate să facă un arc manciurian, dacă e mânuit de un arcaş bun.

Ultimul afiş este al unui film de aventuri. Şi este povestea unei arcaşe, o fată născută dintr-un experiment ilegal al serviciilor secrete americane, care urmărită fiind pentru a fi recuperată de cei care-au creat-o, reuşeşte să scape miraculos din toate capcanele ce i se întind. Ajutată de capacitățile excepționale pe care le are, îi elimină pe cei care au condus experimentul ce a dus la naşterea ei şi la moartea mamei, răzbunându-şi în acest fel, atât mama cât şi protectorul care moare după ce a învățat-o tot ce ştia pentru a putea supraviețui.

Cinematografia şi televiziunea internațională sunt pline de filme cu arcaşi şi arcaşe. Aş putea aminti aici serialul de televiziune „Roar" din1997, sau „Spartacus", „Xena", „Sheena leoaica din Africa", precum şi filmele artistice, „Mad Max", „Emma", „Frații Grimm", „Orcile", „Exit Speed", seria celor cinci filme de groază „Viraj greşit"etc. Şi cred că ar trebui să mai amintesc aici serialul de televiziune de mare succes care se difuzează chiar acum, în momentul în care eu scriu această carte, anume filmul Săgeata, un film care e un fel de amestec foarte atrăgător între Robin Hood, Robinsom Crusoe, contele de Monte Cristo, şi Arcaşul verde, totul în prezentul atât de corupt şi dominat de corporații şi afacerişti veroşi şi fără scrupule. Înainte de a trece mai departe…

V-am rămas dator cu un mic comentariu. Nu vi se pare suspect faptul că unele cărți cunosc succesul deplin şi internațional la foarte mult timp după moartea autorilor lor ? N-ați remarcat că asta se întâmplă destul de des ? Nu e o coincidență.

Eu de altfel, nici nu prea cred în coincidențe. Trăim într-o societate profund coruptă şi pervertită. Un scriitor necunoscut, şi care pe deasupra nu are o situație politică sau economică anume, nu va reuşi în nici un caz să publice ceva, oricât de bună ar fi cartea pe care doreşte să o publice. Nu ştiu dacă unii dintre dumneavoastră vă mai amintiți că acum vreo zece ani un scriitor român (regret că nu-mi mai amintesc cum se numea) care a publicat prima dată o carte în străinătate, a devenit brusc cel mai vândut scriitor al momentului, cartea sa devenind peste noapte un „best – seler" internațional. La el acasă, adică aici în țărişoara noastră, timp de zece ani bătuse pe la porțile tuturor editurilor din țară şi nimeni nu-l băgase-n seamă. Să ştiți că am pățit şi eu acelaşi lucru… (mai puțin publicarea în străinătate). Cu toate că m-am adresat unui număr foarte mare de edituri, nici una nu mi-a acordat atenție, multe dintre cele cărora le-am scris, nici măcar nu au avut bunul simț să-mi răspundă la scrisori…

De fapt e o politică practicată actualmente de majoritatea editorilor din lume, mai ales când e vorba de scriitorii din țara lor. Pur şi simplu îi ignoră, chiar dacă cărțile lor pot fi foarte bune, deoarece a publica o carte a unui necunoscut li se pare un risc prea mare… Iar la noi în țară cel puțin, sunt ferm convins că 90 % din editori nici măcar nu ştiu să recunoască o carte bună (o carte bună nu e neapărat o poveste lacrimogenă gen Sandra Brown !). Când am încercat să public prima carte despre energie liberă am primit următorul răspuns din partea editorului cu care vorbeam personal: „Domnule, eu nu ştiu ce-o fi aia energie liberă, dar eu nu public aşa ceva, că nu se vinde !" Ce m-a frapat atunci

în afară de enormitatea afirmației a fost faptul că nici nu a vrut să se uite pe manuscris să vadă cam ce-ar fi acel ceva ce nu ştia el ce-i …

Pe de altă parte e mult mai ieftin şi mai convenabil să aşteptăm să moară autorul, iar apoi toate beneficiile din publicarea acelei cărți ne revin nouă… Şi până moare, oricum avem ce publica, c-au murit alții-naintea lui… cum ar fi Tolkien, Lewis, etc. ... Apoi e mai sigur să publicăm traduceri după romane de succes din alte țări. Dacă acolo s-a vândut se va vinde şi aici, că doar oamenii-s la fel peste tot.

Iar aici… cine vrea neapărat să publice, nu are decât să ne plătească prețul de piață al cărții… Şi să ştiți că nu mint. Vorbind cu unii editori mi s-a cerut o sumă suficient de mare ca să poată acoperi cumpărarea întregului tiraj de pe rafturile librăriilor. Adică: „dacă vrei carte publicată, cumpără-ți tu, prostule, cartea de la noi, şi noi ți-o tipărim”… Cam asta-i mentalitatea actuală a editorilor. Interesant este că, mulți dintre editori, nici nu-şi dau seama că „din rațiuni economice” se aliniază perfect acestei mentalități. Iar altora, pur şi simplu nu le pasă că prin atitudinea aceasta îi privează pe scriitorii săraci şi fără „spate” şi care nu mai au altă posibilitate de a munci, de dreptul elementar de a trăi din munca lor precum şi de dreptul la libera exprimare.

Vedeți dumneavoastră, degeaba avem în Constituția țării stipulate drepturi elementare, printre care şi cel la muncă, din care de fapt decurg toate celelalte drepturi, dacă prin restul legilor pe care le dăm, anulăm aceste drepturi, distrugând industria şi legalizând sclavia, (prin anularea permanenței în muncă şi a salarizării decente conform calificării şi meritului) …

Toate astea nu fac decât să-i încurajeze pe toți cetățenii care ar trebui să fie responsabili de respectarea legii supreme în stat, să nu o mai respecte. Cu alte cuvinte degeaba am eu dreptul la muncă stipulat de Constituția țării mele dacă nimeni din țara mea nu mi-l respectă.

N-ați remarcat că toate nulitățile pline de bani publică tot felul de porcării, doar din dorința de a se vedea pe rafturile librăriilor şi a-şi spune scriitori ? Un editor adevărat nu ar publica niciodată o porcărie scrisă de secretara unui politician, sub numele acelui politician, indiferent câți bani i-ar oferi acel politician.

Dar cei care au ajuns să gândească cultura prin prisma întrebării „cum fac să câştig cât mai mult şi mai repede !? o vor face… Şi aceia vor fi genul de oameni care se vor zgârci până şi la acel mic procent din vânzarea unei cărți care constituie dreptul la muncă al scriitorului. Vor prefera să caute să publice orice se poate publica dar fără a fi obligați să plătească acel drept…

Până în momentul în care dumneavoastră citiți aceste rânduri, eu am publicat deja opt cărți. Asta-i a noua. Dar din munca mea de aproape cinci ani la aceste cărți nu am câştigat nimic. Cărțile mele sunt însă citite cu plăcere şi foarte căutate.

Primesc multe scrisori elogioase de la cititori. Doar editorii sunt cei care refuză publicarea lor… iar pe internet nu-ți dă nimeni nici o para chioară pe cărți descărcându-le gratuit… sau înşelându-te…Acum să trecem mai departe.

Dacă ne-am întoarce în epoca pietrei ?!

Vedeți dumneavoastră, dragi cititori, lumea, de când există omul pe pământ, este formată, fără excepție, din două categorii de oameni : idioți şi dobitoci.

Bine, mai e o categorie mică, mică, aceea a indecişilor… Problema cu dobitocii este că nu au nici o idee şi mai ales că sunt majoritari. Numai că nu a fost din totdeauna aşa. De-a lungul istorie, atunci când omul se confrunta permanent cu vicisitudinile naturii, selecția naturală avea grijă să echilibreze balanța. Acum, suntem moderni iar societatea modernă favorizează propăşirea celor fără idei… De unde le vin ideile celor cu idei ?... De unde ar trebuie să le vină tuturor. Căci omul când a fost făcut, de-aia a fost făcut cu creierul acesta atât de mare şi care consumă o grămadă de oxigen. Pentru a putea să învețe.

O vorbă străveche românească spune că „omul, cât trăieşte, învață". Dar învățarea nu-i o simplă acumulare, e mai mult de atât. Numai că dilema mare este: ce faci cu ce-ai învățat?… Pe unii învățătura îi iluminează şi le dă idei, iar pe alții îi îndobitoceşte… Căci învățarea e o acumulare aparte… Dacă toată viața aduni în magazie fără să mai arunci vechiturile afară la un moment dat ajungi să ai o magazie atât de plină încât să te sufoci… Cam aşa e creierul… Doar că la el, acumulările nu rămân simple obiecte pe rafturi ci sunt metamorfozate, se combină între ele se amalgamează în creuzetul inteligenței şi devin idei… Acest proces are loc totdeauna ca urmare a provocărilor şi problemelor existențiale pe care ți le pune natura, mediul înconjurător. În societatea modernă aceste provocări nu mai există.

Dacă acest proces de metamorfoză a acumulărilor nu se întâmplă atunci la un moment dat omul nu mai are locul necesar pentru a gândi logic şi corect şi devine un dobitoc… De aceea dintotdeauna idioții au fost cei care de la un moment dat în viață, au început să le împărtăşească celor din jurul lor concluziile metamorfozei din creierul lor… Înțelepții satului - oameni cu idei… de obicei bătrâni, dar nu mereu…

E nevoie de timp pentru ca acumulările să depăşească un prag critic de la care să înceapă reacția aceea nedefinită care naşte idei… La unii e mai repede la alții mai târziu, funcție de cantitatea şi calitatea acumulărilor.

Idioții se cunosc de mici. Sunt acei oameni care se zbat să înțeleagă. Pun şi îşi pun întrebări, studiază, citesc, se informează despre orice, din orice domeniu…

Vor să ştie de ce şi cum. Vor să-şi înțeleagă rostul pe lume. Dintre ei vor răsări acei oameni care vor avea idei iar unii dintre ei vor avea atât de multe idei încât majoritarii îi vor numi genii…

Marea lor tragedie este că de fapt ei sunt oameni normali… e tragic să fii înconjurat de atât de mulți proşti încât să fii considerat un geniu.

Orice domeniu îşi are înțelepții lui. În domeniul gândirii, al logicii, al ştiințelor pur teoretice înțelepții, sau idioții cu idei au fost numiți filozofi. În domeniile aplicative cum ar fi spre exemplu al îndemânării şi abilității de a

construi şi de a face lucruri au fost numiți meşteri. Nu contează în ce domeniu am fi, e bine ca să nu exise numai filozofi ci şi meşteri. Altfel toată lumea ar avea idei teoretice dar nimeni nu ar mai şti să încheie un copârşeu ca să ne bage-n mormânt după ce atâtea idei ne aduc la capătul drumului…

Societatea actuală am spus că favorizează un dezechilibru grav… Acela al majorității celor fără idei… Aceştia sunt incapabili să se descurce dacă ar fi scoşi din mediul tehnicizat care i-a format şi-i protejează.

Cea mai mare tragedie a societăți actuale este că a ajuns să fie controlată pe diferite căi, de către omeni fără idei, iar aceştia sunt incapabili nu doar să se descurce aşa cum spuneam, într-un alt fel de mediu, dar sunt într-un asemenea hal de dobitoci încât nu ştiu să aprecieze faptul că lumea merge înainte datorită celor cu idei, ca atare, încep din ce în ce mai mult să nu le mai răsplătească munca, activitatea, existența, încearcă din ce în ce mai des să-i suprime, să-i elimine, neînțelegând că de fapt lumea nu poate exista fără ei…

Dobitocii sunt victimele sigure ale mediului care i-a creat. Dacă prin reducere la absurd lumea s-ar întoarce brusc la valorile naturale, la provocările naturii, aceştia ar muri în masă, ca muştele la primul ger. Când nu ai acumulat sau nu ai ştiut ce să faci cu acumulările din creierul tău, atunci, în acel moment de importanță majoră în care viața ta va depinde de ideile pe care le ai, vei sucomba lamentabil… şi nimeni nu-ți va regreta existența căci n-ai produs nimic notabil de-a lungul vieții tale decât să aduni bani şi putere. Când eşti bogat şi prost e uşor să te crezi deştept, oricât de prost ai fi !

Mică pledoarie pentru meserie

Natura a creat omul la fel ca pe orice ființă, să se nască, să crească, să acumuleze cunoştințe şi îndemânare, să-şi întemeieze o familie, să facă copii iar atunci când copiii săi vor fi mari, urmare a acestei acumulări de inteligență şi îndemânare să predea mai departe cunoştințele şi îndemânările sale astfel încât perpetuarea speciei să se facă nu doar cantitativ la numărul de copii per cap de „vită furajată” ci şi calitativ. Din aproape în aproape, copiii vor prelua în procesul lor de învățare din ce în ce mai devreme cunoştințe din ce în ce mai avansate şi îndemânări din ce în ce mai bune, astfel că progresul spre mai bine spre mai sus spre ce trebuie să fie soarta acestei umanități, să fie corect lin şi „drept spre țintă”…

De aceea, eu deşi datorită stării în care a fost adusă această țară, am ajuns să nu-mi pot permite să am o familie, prin însăşi ceea ce fac în acest moment, consider că mi-am îndeplinit şi-mi îndeplinesc cu succes menirea şi ca urmare sunt mulțumit…

Chiar dacă nu pot spune că şi fericit. Nu pot fi fericit, căci constat cu durere cum o mare parte din domeniile vitale ale activități umane, cele care ar trebui să asigure propăşirea cestui neam au dispărut sau sunt pe cale de a dispărea.

Ce domenii ? Cele aplicative, ale creației practice… acelea în care idioții se numesc meşteri sau maeştri… Lumea fără ei e condamnată la prăbuşire, şi chiar la o moarte lentă şi agonică.

În limba română de obicei, termenii care desemnează pe cel care are îndemânare într-o activitate practică aplicativă se formează pornind de la acea activitate plus unul din sufixele : ar, er, ir, or, mai rar ur.

Limba noastră este o limbă bogată care oferă utilizatorului ei orice posibilitate de exprimare atât în domeniul practic cât şi în cel teoretic… Nu degeaba spunea poetul „ limba noastră-i o comoară, în adâncuri îngropată…”

Din păcate sunt în ultimul timp, unii, din ce în ce mai mulți, mai ales dintre cei fără idei, care preferă să împrumute termeni şi cuvinte din limbile altora…

„Dacă tot e îngropată, dă-o naibii, acolo unde e… să rămână unde-a îngropat-o cine-a îngropat-o! La ce să muncesc eu s-o scot la lumină ! La ce să mă obosesc să-mi învăț propria limbă, mai bine s-o preiau pe-a altora”…

Numai că ici e ca-n bancul acela cu chinezii care sunt făcuți prizonieri de ruşi… Pentru ruşi războiul aduce forță de muncă ieftină iar pentru chinezi colonizarea Rusiei decurge normal…

Dragii mei limba noastră-i o comoară în adâncuri îngropată, pentru că chiar aşa este. Limba noastră este limba cea mai veche a Europei. Din ea s-au dezvoltat toate limbile acestui continent. Cei care au studiat cât de cât dicționarele limbilor acestui continent vor înțelege ce vreau să spun acum. În vreme ce dicționarele noastre întocmite de nişte academicieni care nu prea au ştiut, sau nu au vrut, sau mai grav, au făcut nişte jocuri satisfăcând nişte interese, declară ca sursă a unui număr imens de cuvinte limbile țărilor înconjurătoare, acelaşi cuvinte, în dicționarele acelor limbi sunt declarate ca provenind din limba română.

În plus nu v-ați întrebat niciodată : cum a fost posibil ca limba unui popor imens, acela care a locuit în cea mai mare țară din Europa veche şi anume regatul Trac (sau uneori zis Geto – Dac) al lui Burebista, să fi dispărut fără să lase nici o urmă ?

Lingviştii noştri, „patrioți mari”, declară de mai bine de un secol, faptul că din limba dacă nu ne-ar fi rămas decât câteva cuvinte… în schimb au declarat că limba noastră se numeşte română şi e fuziunea dintre limba impusă de cuceritorii romani şi cea autohtonă.

Dar romanii nu cumva vorbeau aceiaşi limbă ca şi dacii ?... mai studiați istorie, şi mai ales mai întrebați-i pe profesorii voştri de istorie şi de limbă română… S-ar putea să aveți surpriza să constatați că i-ați cam încuiat cu astfel de întrebări.

Dragii mei, poetul ne spune clar aici că limba noastră e cea mai veche limbă şi este de fapt limba strămoşilor noştri, limba pe care am vorbit-o şi o vorbim neîntrerupt de mii de ani. Inițial a fot numită latină barbară, sau priscă, ulterior dacă, sau geto dacă, iar acum i se spune română… e limba străveche a Europei…

Ar trebui să fim mândri de asta…

Şi pentru că limba noastră are termeni pentru orice meserie sau are legi de denumire a oricărei activități, noi ne apucăm şi înlocuim termeni ca frizer cu stilist, director sau conducător cu manager, skill în loc de îndemânare sau dibăcie şi tot aşa… De ce ? pentru că suntem prea puturoşi pentru a mai învăța şi pentru că în loc să fim mândri de istoria şi ascendența noastră, ne e ruşine de ele…

Iarăşi de ce ? Pentru că unii dintre cei fără idei, au hotărât că în şcolile noastre nu trebuie să se mai studieze istoria patriei şi nici limba strămoşească ci nişte făcături falsificate ale lor şi mai ales pentru că cei mai mulți profesori au acceptat asta fără să crâcnească… Acesta-i nimic altceva decât „Colonizarea Rusiei decurge normal”…

Şi aşa am rămas fără profesori, am rămas fără ingineri, am rămas fără specialişti, fără oameni de ştiință, fără meseriaşi, căci nu mai avem institute de cercetări, nu mai avem agricultură, nu mai avem silvicultură, nu mai avem industrie nu mai avem sector meşteşugăresc.

Nu mai ai unde să repari un pantof, nu mai ai unde să-ți faci un costum pe comandă, nu mai ai unde să-ți faci o şapcă sau o pălărie, nu mai ai unde să-ți faci o curea sau o geantă, nu mai ai unde să-ți faci o şa, nu mai ai unde să-ți faci nimic…

Totul ne e adus de la alții iar noi dispărem încet dar sigur… Ne-au dispărut meseriaşii, vor dispărea şi profesorii (adevărații profesori sunt din ce în ce mai rari), sunt pe cale să ne dispară şi medicii, ne-au dispărut specialiştii şi oamenii de ştiință şi singurii care mai trebuie să dispară suntem noi, ceilalți, cei care mai existăm… „Colonizarea României decurge normal”…

Şi nimeni nu protestează pentru că nu are unde să realizeze un pantalon sau o pereche de pantofi … Nimeni nu protestează că nu mai avem fabrici de fibre şi fire sintetice, sau naturale – filaturi, că nu mai avem fabrici de covoare, că nu mai avem sticlării, că nu mai avem uzine, că nu mai ai unde să faci un ax sau o bucşă că materialele cu care suntem obligați să ne reparăm lucrurile în casă sunt atât de proaste încât trebuie să reparăm de două sau de trei ori mai des ca înainte, adică cu alte cuvinte să luăm de nou totul căci nu mai avem unde şi cu ce repara…

Asta nu doar pentru că nu mai avem industrie ci şi pentru faptul că nu mai avem mici meşteşugari…

Nu mai avem frezori, nu mai avem strungari, nu mai avem sudori, nu mai avem cizmari, nu mai avem croitori, nu mai avem cofetari, nu mai avem lăcătuşi, tâmplari, pielari, cojocari, olari, şi nici ateliere de cizmărie, de croitorie, de marochinărie, de artizanat…

Şi toate acestea au ca rezultat transformarea lentă dar sigură a noastră din cel mai vechi popor al acestui continent în nişte dobitoci.

Dumneavoastră vă convine ce se întâmplă ? Mie nu ! Şi de aceea militez pentru ca noi, cei care mai ştim meserie să ne apucăm să-i învățăm pe tinerii acestei țări să facă cu mâinile lor. Dacă statul nu permite în mod organizat, măcar fiecare tânăr să ştie să facă acolo, în pătrățica lui, în propria lui curte, ceea ce noi făceam în atelierele micii industrii şi a sectorului meşteşugăresc… Câți mai ştiu să repare o pereche de pantofi, dar să facă o şapcă sau o pălărie din

piele sau din iască ? Prea puțini… şi mulți, prea mulți dintre ei, mor fără a preda mai departe meşteşugul pe care l-au învățat de la părinții lor care la rândul lor îl învățaseră de la părinții lor de mii de generații.

Dar după ce industria şi economia țării au fost distruse, din ce în ce mai mulți au fost obligați la fel ca mine, să renunțe la a-şi mai întemeia o familie conştienți fiind că nu li se permite să muncească-n țara lor pentru a-şi putea întreține familia… şi aşa cei în vârstă nu mai au urmaşi…

Dacă ştiți o meserie, oricare şi nu mai aveți urmaşi cărora să o predați, predați-o copiilor vecinilor, oricărui tânăr din sat, oricărui tânăr din oraş care e interesat de ea… nu contează că-i bogat sau sărac… Sunt meserii pe care, dacă le vom pierde nu le vom mai regăsi niciodată… Aşa a fost şi meseria de arcar…

Dar nu doar aceasta…

Ce ați putea răspunde dacă v-aş pune următoarea problemă ? Cădeți cu avionul pe mare şi sunteți singurul care supraviețuieşte. Filmul Naufragiatul (Cast Away) cu Tom Hanks. Dar vă aduc la cunoştință că nu sunteți aşa norocos ca el să găsiți o peşteră în care să vă adăpostiți şi nici nu vă mai aduce marea câte ceva din încărcătura avionului. Sunteți doar în cămaşă şi pantaloni, cu buzunarele goale.

Mai rău decât a fost Robinson Crusoe şi mai rău decât a fost Chuck. Ştiți să vă descurcați ? Câte modalități de a face focul ştiți, doar folosindu-vă de ce găsiți în natură ? Câte modalități de a vă construi un adăpost, câte modalități de a vă procura hrana cunoaşteți ? Ştiți să construiți capcane, ştiți să vă faceți o undiță o plasă de pescuit, un arc, o săgeată, un propulsor şi o suliță, sau măcar o praştie ?

Ştiți, cu alte cuvinte, să supraviețuiți doar folosindu-vă de ce găsiți pe o insulă pustie, pe care sunteți singurul om ? Răspunsul dumneavoastră cvasiunanim va fi NU ! Iar eu vă informez că în acest caz, dacă nu veți găsi rapid soluții, veți muri cu deplin succes . Succes !

De aceea vă spuneam… societatea actuală încurajează dobitocii… Eu am învățat la şcoală să meşteresc, tot felul de chestii. Am făcut asta încă din clasele primare la ore de „lucru manual” în prima şi a doua clasă în care eram deprins să fac împletituri simple, să cos să fac cam ce ar trebuie să ştie orice om normal, iar din clasa a patra atât tâmplărie cât şi lăcătuşărie. Eu ştiu să aprind un foc cu ce-mi pune la dispoziție natura, chiar dacă nu mi-e uşor şi nu reuşesc imediat. Şi ştiu să fac asta nu pe o singură cale, ci toate metodele pe care le cunosc eu de a aprinde un foc sunt mai mult de cinci…şi cifra creşte pe măsură ce am la dispoziție mai multe materiale….

Ştiu să fac un arc şi o săgeată de-adevărate-lea, nu doar un simplu băț îndoit de-o sfoară care să nu aibă forță să omoare nici măcar un şoarece. Ştiu cum să obțin fibrele naturale cu care să-mi fac sfoară, ştiu să fac mai multe tipuri de adăposturi… Eu deşi nu aş fi fericit să ajung pe-o insulă pustie, nu sunt îngrozit cu adevărat decât de eventualitatea unei apendicite pe care să nu aibă cine să mi-o rezolve…

În rest, atât timp cât aş fi sănătos m-aş descurca şi sunt convins că aş putea rezista la fel de bine nu ca Chuck cu cei patru ani ai lui ci chiar mai mulţii ani…aşa cam ca Robinson Crusoe…

Numai că remarcaţi că ambii au trişat. Amândoi s-au descurcat folosind o parte din materialele din naufragiul respectiv.

De aceea vă spun, dragii mei, învăţaţi să vă descurcaţi fără tehnologie, fără electricitate, fără brichetă, fără merceria de la colţ şi fără ditamai Praktiker-ul la două străzi distanţă !

A şti să împleteşti sfori, să construieşti o capcană să-ţi încropeşti o armă din orice, să-ţi faci un cuţit dintr-o piatră, să-ţi faci un adăpost din orice, să-ţi încropeşti un veşmânt, să recunoşti plantele comestibile şi pe cele otrăvitoare, nu sunt, aşa cum încearcă autorităţile să inducă în mentalul maselor, deprinderi de răufăcător ci deprinderi care-ţi pot salva viaţa.

A te baza pe civilizaţie, nu înseamnă altceva decât calea cea mai sigură spre nereuşită. Civilizaţia a făcut din noi nişte sclavi perfecţi, nişte dobitoci care nu sunt buni decât pentru a roboti întreaga viaţă cu scopul ca undeva deasupra nişte persoane necunoscute să privească cum conturile lor cresc de la o zi la alta…

Învăţaţi o meserie. O meserie nu înseamnă avocat, contabil, manager, IT-ist ziarist sau prezentator de modă. O meserie înseamnă cizmar, croitor, lăcătuş, tâmplar, pielar, pălărier, dulgher, ţesător, olar, etc. … remarcaţi câte din aceste cuvinte se termină în „ar”, „er”, „ir”, „or”, şi unde se află ele.

Dacă ajungeţi să fiţi obligat să supravieţuiţi prin cunoştinţele şi îndemânările voastre nu avocatura, manageriatul, contabilitatea sau IT-ul vă vor asigura şansele de supravieţuire… ci îndemânarea de a şti să meşteriţi, să faceţi lucruri, să găsiţi soluţii practice. Asta o căpătaţi doar învăţând o meserie…

Învăţaţi să construiţi un arc, să faceţi o undiţă, să aprindeţi focul, şi de ce nu aţi putea să faceţi asta pornind chiar de aici…

Minimul necesar – doar un cuţit

Dacă ar fi să ajungeţi să fiţi un fel de Chuck mai puţin norocos, adică să naufragiaţi pe o insulă pustie având doar cămaşa şi pantalonii pe dumneavoastră şi neavând nimic din resturile naufragiului, (nici măcar pe Wilson !) singurul lucru care v-ar trebui neapărat ar fi un cuţit. De aceea sfatul meu este ca oricare dintre dumneavoastră să aveţi permanent la dumneavoastră un cuţit. Atârnat de gât dacă s-ar putea.

Numai că aici veţi avea confirmarea faptului că autorităţile fac ce am spus eu mai sus. Dacă veţi fi prins de poliţie, pe stradă sau oriunde în altă parte, la orice control, având asupra dumneavoastră un cuţit, acesta va fi considerat armă albă iar dumneavoastră veţi fi acuzat de infracţiunea de port ilegal de armă albă.

Iată cum autorităţile statului fac totul ca să ne transforme în nişte incapabili, nişte dobitoci obedienţi, supuşi şi fricoşi.

Dar un cuţit este cu adevărat vital. Cât de mic şi de prost ar fi, de la el pleacă toate posibilităţile dumneavoastră de supravieţuire în caz de catastrofă de orice tip ar fi ea. De aceea ar fi bine să ştiţi pentru eventualitatea că nu aveţi

norocul de a avea un cuțit la îndemână (s-a pierdut în catastrofa respectivă, sau pur şi simplu nu ați avut aşa cum v-am sfătuit să aveți), că e bine să vă pricepeți să faceți un cuțit din orice, dintr-o bucată de platbandă metalică (poate fi frecată zece – douăzeci de ore neîntrerupt pe o piatră aspră până ce se ascute şi devine cuțit). Mai puteți realiza un cuțit din orice tip de piatră care se sparge în aşchii solzoase asemănătoare cioburilor de sticlă. Se poate realiza un cuțit şi dintr-un rest de sticlă de bere, sau de geam mai gros. Cremenea silexul, jaspul sau obsidianul, sunt cele mai bune asemenea pietre. Căutați una mare şi folosindu-vă de o altă piatră faceți un cuțit.

A şti să cioplești piatra nu e o fantezie a unui ciudat retrograd care-i preocupat de străbuni şi urăşte tehnologia. E o îndemânare necesară. De aceea occidentalii înțelegând necesitatea aceasta au publicat şi continuă să publice cărți care au ca subiect prelucrarea primară a pietrei:

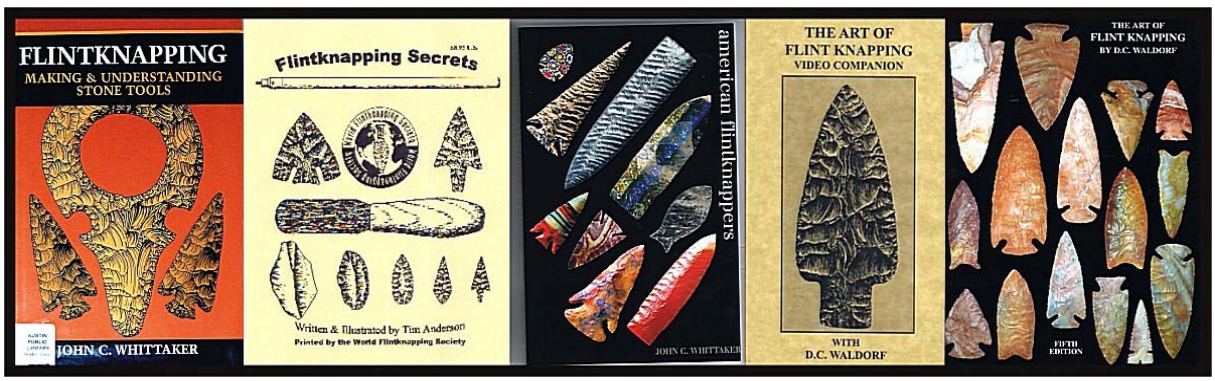
FLINTKNAPPING
MAKING & UNDERSTANDING STONE TOOLS
JOHN C. WHITTAKER
Flintknapping Secrets
Written & Illustrated by Tim Anderson
Printed by the World Flintknapping Society
american flintknappers
JOHN C. WHITTAKER
THE ART OF FLINT KNAPPING VIDEO COMPANION
WITH D.C. WALDORF
THE ART OF FLINT KNAPPING BY D.C. WALDORF
FIFTH EDITION

În limba engleză termenul este „flintknapping” care s-ar traduce prin cioplirea silexului. La o căutare pe internet a acestui termen veți constat că sunt editate pe glob cel puțin în limba engleză o sumedenie de cărți care au acest subiect.

Principiile prelucrării pietrei sunt simple şi pot fi învățate de oricine în decurs de câteva ore. În plus aşa cum v-am mai spus un cuțit realizat dintr-o rocă care se poate despica, este mult mai ascuțit decât un cuțit din oțel.

Având un cuțit poți să tai şi să prelucrezi orice material mai moale ca el, şi aceasta-i calea spre supraviețuire. Dacă avem cuțit putem apoi să ne procurăm hrana. Ne putem ciopli dintr-o creangă care are la un capăt o bifurcare, un propulsor. Apoi tot cu cuțitul ne putem realiza o săgeată pentru acel propulsor. E suficient să găsim o tijă de trestie sau alt tip de creangă dreaptă pe care o ascuțim cu cuțitul la un cap iar la celălalt o despicăm circa o palmă şi în despicătură introducem o frunză mai rigidă. Astfel am obținut o săgeată cu ampenaj natural dar nu neapărat din pene. După introducerea frunzei în despicătură o legăm strâns la ambele capete ale despicăturii cu fibre naturale pe care le putem obține din diferite plante fibroase. Se mai poate face ampenajul şi prin legarea pur şi simplu a unui smoc de frunze sau inflorescențe de plante ierboase cu spic pufos… Soluții sunt, dar pentru a-ți veni ideea trebuie să fii obişnuit să gândeşti ca un meşter nu ca un contabil sau ca un avocat.

Putem cu ajutorul acelui cuțit să tăiem şi să despicăm în lung tot felul de plante fibroase care ne pot asigura materia primă necesară realizării unor sforicele.

Cea mai comună plantă e cânepa, urzica, inul, dar sunt şi altele… Dacă ştiți cum arată urzica şi cânepa şi ştiți cum au structura tulpinii, puteți depista alte plante asemănătoare chiar dacă sunteți pe un teritoriu străin şi nu cunoaşteți speciile autohtone. Cu ajutorul acelei sforicele pe care o puteți răsuci, şi a unor spini puteți să vă încropiți ace de pescuit, pe care punându-le în capătul unei sfori mai lungi şi legând-o de-un băț ați realizat o undiță.

Ştiind să împletiți, dacă aveți destule plante fibroase la dispoziție puteți să faceți pentru început, prin răsucire, sfori, pe care ulterior să le împletiți realizând plase de pescuit, plase pentru atârnat merindele în copaci în scopul de a fi inaccesibile insectelor şi altor animale mici sau mari. Tot cu ajutorul împletiturilor fie din nuiele fie din fibre vegetale puteți crea capcane simple pentru prins păsări şi alte animale mici care umblă pe sol. Modelul poate fi capcana străchinii cu nucă pe care o folosesc bătrânii noşti pentru a prinde şoareci,

Acest model poate fi imitat fie cu coşuri împletite din nuiele, fie cu pietre grele. Dintr-o plasă pătrată se poate construi capcană ridicătoare care cu ajutorul unei crengi elastice să ridice animalul de la sol. Se pot, cu ajutorul unor sfori mai rezistente sau a unor nuiele, improviza capcane cu laț în care animalul să fie prins de gât.

Tot fibrele vegetale vor asigura reparațiile veşmintelor iar împletiturile din nuiele pot asigura adăpostul. Un schelet din crengi împletite cu nuiele peste care aşezați brazde de iarbă şi ulterior frunze sau cetină sau orice tip de material vegetal dens vă poate asigura adăpostul. Totul se realizează cu ajutorul cuțitului.

Priviți:

Iată câteva cuțite din diferite tipuri de piatră cioplită. Primele patru sunt cuțite făcute de contemporani de-ai noştri de pe continentul american iar penultimele sunt cuțite ritualice maya în vreme ce ultimul este aztec. Deci dacă credeați că a ciopli piatra e greu imaginați-vă că poate e greu să faceți ce-au făcut mayaşii dar nu contemporanii noştri.

Aşa cum am realizat un propulsor simplu şi o suliță pentru el, putem tot ajutându-ne de cuțit să recoltăm fibre vegetale suficient de multe şi de rezistente pe care să le împletim în sforicele, înfăşurate ulterior pe bețe, în gheme, pentru utilizare în viitor. Apoi mai putem, împletind mai multe asemenea sforicele, să ne realizăm una sau chiar mai multe praştii. Praştia lui David este simplă şi extrem de eficientă. Imaginați-vă ce efect ar avea o piatră de o circa o jumătate de kilogram care loveşte cu o viteză de peste o sută de kilometri la oră o căprioară aflată la 10 – 15 metri. În funcție de locul unde o loveşte puteți sau nu să aveți imediat sau după o urmărire mai mult sau mai puțin obositoare, hrana asigurată pe mai multe zile…

Cum se construieşte un arc simplu ?

Scopul acestei cărți nu e să vă învețe efectiv cum să faceți toate cele ce vi le-am spus mai sus. Scopul acestei cărți e să vă informeze. Există cărți şi filme pe internet din care puteți învăța tot ceea ce v-am povestit eu aici pe scurt. Nici în continuare nu voi intra în amănunte tehnice, ci doar vă voi spune ce puteți face.

Cum se face în amănunțime, găsiți în alte surse, aşa cum am spus, cărți specializate sau filmele de pe Youtube.

Tot de acolo veți putea învăța şi cum se construieşte un arc din țeavă de PVC de presiune.

Dar deoarece cartea e despre arcuri şi săgeți am să vă explic aici, în mare cum se poate construi un arc dintr-o creangă din pădure şi cum se poate face săgeata sa.

Coarda, veți şti să o faceți, dacă ştiți cum se face o sfoară din fibre vegetale – să ne imaginăm că avem în natură o sumedenie de urzici, cânepă sau orice altă plantă care are fibre lungi şi suficient de maleabile pentru a putea fi răsucite şi împletite în sfori de diferite grosimi... Deci să presupunem că deja avem un cuțit, ne-am construit şi o undiță, şi un set de capcane simple cu care sperăm să prindem ceva vânat de talie mică care să ne asigure hrana măcar pentru început, dar ne trebuie neapărat un arc căci e mai puternic şi e mai exact. În plus având asupra noastră un arc, parcă ne inspiră un sentiment de siguranță mai mare decât praştia sau incomodele săgeți lungi pe care le putem lansa cu propulsorul.

Deci… acum având un cuțit bun, fie că e metalic fie că l-am cioplit din piatră, putem să încercăm să realizăm un arc primitiv, suficient de puternic pentru a trimite o săgeată la distanță de mai multe zeci de metri.

Înainte de toate trebuie să căutăm un arbore care să se preteze la construcția de arcuri. Ce caracteristici trebuie să aibă lemnul lui pentru ca arcul să iasă puternic ?

Lemnul trebuie să fie dens, cu fibra deasă, în nici un caz ca cel al bradului sau al molidului, dar să nu fie nici ca cel al plopului. Adică să fie esență tare – tisă, salcâm, carpen, frasin, ulm, jugastru, etc. Să aibă capacitatea de a se curba cât mai mult posibil, iar această curbare a lui să se facă cu un efort cât mai mare.

Adică să fie un lemn în acelaşi timp şi rigid. După ce curbăm creanga pe care am găsit-o (sperând că vom face arc din ea) trebuie ca în momentul în care îi dăm drumul, ea să revină cât mai repede la forma inițială dacă s-ar putea chiar la forma inițială, adică să nu rămână de loc îndoită după curbura pe care i-am dat-o. După ce am curbat-o şi am eliberat-o în acest fel trebuie să vedem dacă cumva acțiunea noastră a lăsat vreo crăpătură pe creangă. Dacă nu, lemnul poate fi bun. Tăiem lucrând pe îndelete cu cuțitul nostru creanga şi o punem undeva la umbră pentru a se usca timp de câteva ore. În acest fel reducem umiditatea din ea suficient de mult pentru a o putea prelucra mai uşor. Lemnul pentru a fi prelucrat nu e bine să fie nici prea umed dar nici prea uscat.

Între timp putem să mergem pe insulă şi să căutăm să vedem, din ce putem realiza coarda arcului şi de asemenea săgețile. Săgețile trebuie să fie din nuiele de lemn sau din plante ierboase de tipul bambusului sau a trestiei, cât mai drepte posibil. Am găsit şi plantele din care putem face coarda şi de asemenea am găsit şi o baltă unde creşte o plantă foarte asemănătoare trestiei de acasă sau vreun arbore sau arbust care drajonează puternic făcând nuiele drepte asemănătoare cu cele ale alunului.

Să ne întoarcem acum la lemnul nostru şi să vedem dacă putem să-l transformăm în arc. Când l-am ales am avut grijă să fie o creangă cât mai dreaptă, sau un arbore tânăr cu grosimea de maximum 5 – 6 cm, având aproximativ aceiaşi lungime cu înălțimea noastră. De asemenea dacă creanga e puțin curbată, vom începe prelucrarea ei considerând că curbura, adică îndoitura să fie spre noi astfel ca capetele să fie îndreptate spre înainte. Această parte va fi burta arcului. Având din creşterea ei naturală forma recurbată, această creangă ne va ajuta să obținem un arc puternic.

Vom stabili jumătatea lungimii crengii noastre şi apoi ne vom apuca să o prelucrăm. De la cinci centimetri de o parte şi de cealaltă a mijlocului crengii pe partea dinspre noi, deci care va fi burta arcului vom începe să decupăm din material astfel ca brațele arcului să fie tăiate în formă prelung concavă. Vom lua pierdut dinspre mâner spre capăt până ce aproape de capete la circa zece centimetri vom lua iar mai puțin astfel ca grosimea capetelor să fie ceva mai mare de jumătatea grosimii crengii. Brațul înaintea acestei îngroşări trebuie să aibă circa un centimetru grosime, fiind pe toată lungimea decupării drept. Astfel ca în această fază brațele au forma literei D cu partea drapată spre noi.

În dreptul mânerului vom subția partea rotundă a crengii pe laterale aşa fel încât să devină ovală şi să o putem ține comod în mână iar îngroşările de la capete le vom subția pierdut tot din lateral începând cam de la jumătatea brațului astfel ca la capăt partea îngroşată să nu aibă mai mult de doi centimetri. La fiecare capăt pe laterale înclinat spre interiorul arcului, adică spre burta arcului la un unghi de patruzeci şi cinci ce grade vom face pe fiecare parte laterală a capetelor brațelor începând de la un centimetru – doi de capăt, câte o crestătură suficient de adâncă pentru ca în ea să pătrundă sfoara mai mult de jumătate din grosimea ei, astfel ca în momentul în care ochiul de la capătul corzii va fi montat acolo iar noi vom arma arcul, coarda să tragă de arc ci nu să scape de pe el.

Profilul general ar bățului nostru astfel prelucrat ar trebui să arate ca-n imaginea de mai jos:

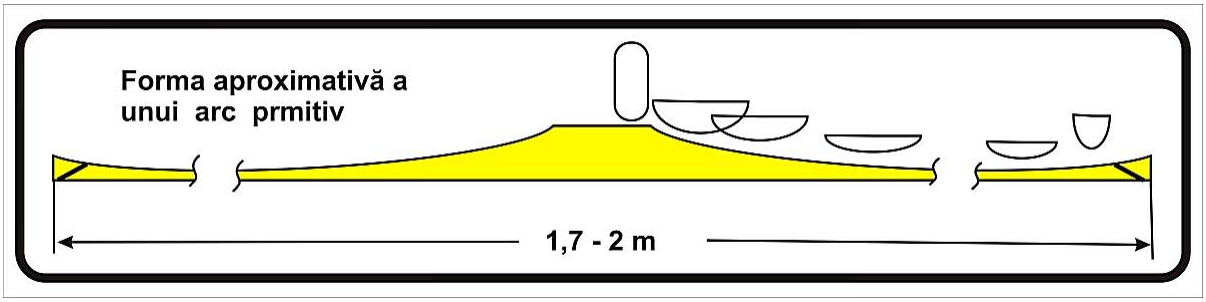

De acum îl lăsăm încă o perioadă de o oră două să se usuce din nou, undeva la umbră timp în care împletim o coardă de aceiaşi lungime cu bățul, având însă grosime şi tărie suficientă ca să reziste scopului propus.

Revenind la arcul nostru, căutăm undeva în pădure o creangă pe un trunchi la o înălțime de sub doi metri şi o tăiem astfel încât să rămână ataşat pe trunchiul respectiv un ciot de câțiva centimetri. Legăm capetele arcului cu sfoara pe care o avem în buzunar, întinzând-o lejer pe lângă băț, punem arcul nostru cu mijlocul dinspre burta lui pe acel ciot şi tragem uşor de coardă exact de la jumătatea ei.

Arcul nostru incipient se va curba dar inegal. Această operație pe care o facem de acum încolo se numeşte echilibrarea brațelor arcului şi în limba engleză poartă denumirea de „tillering”. Practic pentru că noi am decupat la întâmplare din cele două brațe acestea nu au aceiaşi grosime şi nu se curbează egal. Un braț va fi mai curbat decât celălalt. Din cel care e mai drept mai luăm câte puțin până ce curbura brațelor urmează cam aceiaşi linie şi e aproximativ egală. Din acel moment vom râcâi brațele câte puțin doar pe porțiunile care nu se înscriu pe un arc de cerc. Făcând această subțiere progresivă a arcului îl aducem din aproape în aproape la situația că, coarda noastră întinzându-se cam de lungimea unei săgeți, arcul se curbează curat după două arcuri de cerc perfecte şi are forță egală în ambele brațe.

În acest moment putem reduce lungimea corzii la atât cât, trebuie să fie atunci când arcul e încordat. Pentru asta între coardă şi mânerul arcului trebuie să fie o distanță de aproximativ cincisprezece centimetri. Această distanță e mai bine să o măsurăm cu pumnul strâns şi degetul mare ridicat în sus. Avem astfel un arc.

Pentru a fi siguri că nu crapă căci el va continua să se usuce, ar fi bine să căutăm să-l ungem pe suprafață cu ceva ulei, dacă avem noroc să avem plante uleioase în natura din jur, dar atenție fără a insista prea mult. Uleiul acesta are rolul de a nu permite o uscare accelerată a arcului, uscare care l-ar făcea să crape. De asemenea arcul nu trebuie să fie încordat decât atunci când vrem să-l folosim. În mare, cam aşa se procedează. Puteți deveni expert în construcția de arcuri primitive, într-o vară după ce veți fi stricat vreo câteva crengi.

Dar atenție, ca fost pădurar vă sfătuiesc ca să nu stricați niciodată un arbore tânăr tăindu-l din trunchiul principal. Sunt destui arbori mari care au crengi drepte şi lungi de care vă puteți folosi. Un arbore căruia i-am tăiat trunchiul e un

arbore mort, dar un arbore căruia i-am tăiat o creangă îşi va creşte alta la loc în cel mult un an sau doi.

Să presupunem că avem deja şi beţele de săgeată tăiate, sunt destul de drepte, nu perfect dar destul de drepte, avem şi priceperea de a ciopli vârfuri din piatră, avem şi fibre vegetale din care ne-am construit coarda arcului şi frânghii de diferite grosimi. Acum ne trebuie neapărat foc…

Cum facem focul cu ajutorul arcului ?

Ne trebuie foc din mai multe motive. În primul rând pentru că vine noaptea şi e frig, în al doilea rând pentru că ne e foame şi trebuie să prăjim peştele pe care l-am prins în undița noastră improvizată şi în al treilea rând pentru că ne trebuie căldură pentru a îndrepta perfect beţele de săgeată şi ulterior nişte lipici puternic cu care să întărim legăturile care prind prin matisare vârfurile şi penele săgeților.

Dar pentru a face focul avem nevoie de un al doilea arc. De astă dată unul simplu şi chiar grosier, format dintr-o creangă strâmbă, de circa jumătate de metru lungime dacă s-ar putea îndoită într-un unghi larg. Pe creanga asta vom monta o coardă care să fie mai lungă decât creanga, astfel ca să se poată petrece pe după un băț cu grosimea de circa 2 – 3 cm, şi atunci abia să fie suficient de întinsă. Priviți imaginea de mai jos, şi aici, chiar în prima imagine din stânga sus aveți răspunsul al întrebarea pe care v-am pus-o la începutul cărții. Nenea acela bărbos care e proptit lângă capra de lemn găureşte o piatră cu ajutorul unui arc.

Iar celelalte imagini ne arată cum putem face focul folosindu-ne de un arc asemănător. Dar mai întâi să vă explic cum funcționează arcul acesta ciudat cu coarda foarte largă. Bățul care este răsucit o dată după coarda arcului este ascuțit şi fixat cu un vârf în pământ iar pe cel de-al doilea îl are într-o bucată de scândură sau de lemn scobit pe care o ținem în mână. Dacă acum vom mişca arcul nostru înainte şi înapoi ca şi cum am cânta la o vioară, bățul cel ascuțit se va roti alternativ, cu viteză foarte mare, mişcat de coarda arcului. Cu cât vom mişca arcul mai repede cu atât viteza bățului va creşte. Priviți:

Omul nostru preistoric, în locul bățului subțire, are un băț mai gros înfipt într-unul şi mai gros care e apăsat de brațul orizontal al caprei, braț care este tras în jos de bolovanul legat la capătul lui. Celălalt capăt al bățului se sprijină pe piatra de găurit. Este o maşină de găurit ancestrală foarte eficientă. Veți spune că e imposibil să găureşti o piatră frecând-o cu un băț. Aşa este. Dar dacă acel băț este de fapt o țeavă groasă care are în interiorul ei nisip, atunci frecarea țevii de lemn va antrena grăunțele de nisip şi acestea vor roade încet dar sigur din piatră. După câteva zile de asemenea muncă, schimbând de mai multe ori țeava din lemn dur care se toceşte şi umplând-o mereu cu nisip, piatra se va găuri.

Unii dintre dumneavoastră se vor fi întrebat deja de unde ştia omul acela preistoric acest lucru. Şi pentru a răspunde acestei întrebări ar trebui să mai fac o mică paranteză… Vedeți dumneavoastră dragi cititori, noi suntem orbi şi surzi.

Noi cei de azi. Noi nu vedem, nu auzim şi nu gândim. Nu glumesc. Aşa cum am mai afirmat şi mai spre începutul cărții, deşi avem pretenția că înțelegem evenimentele şi faptele istorice, realitatea este că nu aveam cum să înțelegem. Pentru că algoritmii noştri de gândire, sunt falşi, sunt total modificați de către tehnicizarea excesivă a societății actuale.

Oamenii de atunci, din îndepărtatele milenii ale epocii pietrei, cei care au pictat pereții peşterilor, erau cu totul altă specie decât noi. Cu toate că aveau sentimente, gândeau, şi trăiau la fel ca noi, erau de fapt alții. Ei, trăind intim în natură şi bazându-se exclusiv pe ce le oferea natura, o observau, îi înțelegeau perfect legitățile şi resorturile funcționale şi mai ales o respectau şi o iubeau.

Noi, trăind în oraşele noastre suntem total rupți de natură. Nimic în funcționarea unui oraş nu este natural. Totul, dar absolut totul, funcționează pe baza unor legi artificiale, mecaniciste, impuse şi susținute artificial.

O ştire la radio sau televiziune ne spune că un urs ar fi omorât un localnic într-un sat de munte. Dar nimeni nu are azi capacitatea să înțeleagă faptul că acel urs a omorât un om nevinovat dintr-un sat pentru că la câțiva kilometri, la marginea unui oraş de munte, un alt om a venit la picnic cu o maşină din care timp de mai multe ore a urlat „Guță” sau „Salam” o muzică de prost gust împănată de lovituri de tobă.

Distracția cu mici, bere şi muzică a „mistrețului” de oraş a însemnat distrugerea liniştii şi armoniei naturale pe mulți, foarte mulți kilometri pătrați în jur.

Şi asta nu a fost un sunet de scurtă durată cum este trecerea unui elicopter sau a unui avion. A fost o treabă care a durat ore în şir. Asta a creat în ființele din natură un stres extrem. Practic toate animalele din zonă, pentru mai multe ore au fost înnebunite de frică. De ce ?… Nu atât datorită sunetelor nenaturale ce se auzeau de la prost crescutul din vale, cât mai ales pentru faptul că aceste sunete acopereau celelalte sunete ale naturii, lipsindu-le pe animale de posibilitatea lor naturală de a simți viața din jurul lor. Supraviețuirea unui animal, fie el căprioară, iepure, sau urs se bazează într-un procent covârşitor pe auz. Auzul este cel ce-i spune animalului că căprioara de la un kilometru a născut, în vreme ce la jumătate de kilometru un urs se apropie sau se depărtează

de ea. Când „mistrețul” nostru a eliberat sutele de decibeli în jur, a lipsit animalele de pe suprafața unui sfert de județ de dreptul elementar la supraviețuire…

Animalele văd, aud, simt şi înțeleg natura… Pentru că pe asta se bazează supraviețuirea lor.

După experiența de multe ore cu muzica petrecărețului, ursul înnebunit de teama căci nu mai avea capacitatea de a distinge corect realitatea din jur, stresat, nervos şi speriat în acelaşi timp, a atacat singura ființă care nu s-a ferit din calea lui.

Noi suntem incapabili să înțelegem asemenea aspecte…

Am încercat de câteva ori să explic lucrurile de genul acestea câtorva tineri şi chiar mai de-o seamă cu mine… Nu am cui. Pur şi simplu mintea majorității dintre noi este blocată într-o lume mecanicistă artificială şi străină de mediul înconjurător.

De aceea semenii noştri nu sunt capabili să se deplaseze prin natură, pe cărări de munte, fără să facă zgomot, fără să vorbească tare şi fără să dea drumul unui aparat electronic care să urle zgomote străine de natură.

Şi marea majoritate dintre noi se mai miră : „Păi am fost şi eu acolo, dar n-am văzut nici un animal. Nu cred c-ai fost acolo. Poza asta cu animalul acesta aşa drăguț, nu aveai cum s-o faci acolo !”... Iar eu îi răspund acum că acel animal a fugit înnebunit de spaimă la mulți kilometri distanță de tine atunci când tu te-ai dus acolo.

De ce facem asta ? Pentru că ne e frică de natură. Am crescut într-un mediu total artificial şi pentru noi sunetele naturale sunt manelele vecinilor, urletele de scandal ale scandalagiilor, motoarele maşinilor, sirenele de alarmă şi toate celelalte de genul acesta. În momentul în care acestea dispar, intrăm în panică…

De aceea afirm eu uneori, poate puțin cam dur, că noi nu meritățm să trăim pe suprafața acestui pământ. Indiferent de voința şi de cunoaşterea noastră, toate ecosistemele de pe planetă, conlucrează împreună pentru a ne susține pe noi, o specie parazită, distructivă, incapabilă de a înțelege că tocmai natura pe care o distruge este cea care luptă pe toate căile să o mențină în viață…

Omul de atunci, din trecut, trăind intim în natură şi înțelegând-o avea şi capacitatea de a observa tot felul de fenomene naturale care nouă azi ne sunt străine şi nu mai suntem capabili să le observăm.

Ştiți dumneavoastră că a aprinde focul cu ajutorul unui amnar şi a unei bucăți de iască a fost prima şi cea mai veche metodă de a aprinde focul, utilizată de om ?

Dar ştiți că iasca nu se poate aprinde de la o scânteie de amnar decât dacă este preparată în prealabil după un proces laborios şi îndelungat care o transformă într-un fel de pâslă, ca o vată extrem de fină şi de moale ?

Şi ca o paranteză, ştiți că din iască se pot face diferite obiecte de marochinărie, căci iasca după o prelucrare complexă, aşa cum am spus, poate fi transformată atât într-o pâslă foarte fină, puternic absorbantă (mult timp a fost singurul absorbant folosit în medicină) cât şi în bucăți mari de piele artificială, mult mai fină şi mai bună decât cea produsă de industria chimică ? Singurii care

fac asta, în lume la ora actuală sunt câteva zeci de familii din România şi anume din comuna Corund din Harghita. Este o tradiție strămoşească foarte apreciată pe plan mondial – pălăriile şi poşetele din iască ale lor se vând pe bani grei în occident.

De unde a ştiut omul să transforme iasca în acest material ? Cine l-a învățat acest proces complicat ? Nu l-a învățat nimeni anume. Dar omul de atunci aşa cum v-am spus, era altul, total diferit de noi cei de azi. Înțelegea procese şi fenomene pe care noi cu toată ştiința şi tehnica actuală, nu mai suntem capabili să le înțelegem…

Ştiți câte metode de a aprinde focul fără chibrit şi brichetă, cunosc eu ?

Exact cincisprezece – care se bazează pe şase principii fizice. Din aceste metode, şapte sunt pur artificiale oferite de tehnologia civilizației actuale. Restul de opt metode sunt metode arhaice, care au ca sursă exclusiv materialele puse la dispoziție de natură. Cum a ştiut omul de atunci aceste principii cum le-a descoperit ? Este un mister şi pentru mine, dar în acelaşi timp constituie dovada supremă că omul de atunci era cumva altfel decât suntem noi…

Una din metodele cele mai vechi dar şi cele mai comode, folosită de populațiile asiatice de când se ştiu ele, este metoda compresiei cu piston. Este aplicarea principiului pe care se bazează funcționarea motoarelor Diesel. Cum a descoperit omul preistoric această metodă, în ce context şi ce l-a ajutat să observe fenomenul ? Nu ştiu. Mi-ar place să ştiu. Dar din păcate, oamenii preistorici ne-au lăsat doar desene cu animale şi sulițe, arcuri şi săgeți, şi multe, multe amprente palmare… De altfel metoda pistonului este metoda de aprindere a focului care mie mi se pare cea mai rapidă şi-mi este cea mai dragă.

Metoda aprinderii focului cu ajutorul arcului e o metodă şi mai veche şi se bazează pe creşterea temperaturii prin frecare, până la punctul în care se depăşeşte pragul de aprindere a lemnului (350º C).

Dacă veți privi cu atenție desenul de mai sus veți înțelege. Dacă nu, căutați pe internet. Cartea acesta are caracter pur informativ, nu e un manual. Deci dacă veți mai multe amănunte găsiți imagini mari şi clare şi chiar şi filmulețe.

Practic dacă bățul nostru prins în coarda arcului este unul de esență tare şi este frecat într-o scobitură dintr-un lemn mai moale, frecarea dintre ele va face două lucruri. Va răzui din lemnul mai moale un rumeguş fin şi în acelaşi timp va transforma acest rumeguş într-un fel de pulbere de cărbune căruia-i va da foc căci temperatura dintre cele două materiale lemnoase va creşte rapid peste patru sute de grade. Dacă scobitura din scândurica de lemn de jos, este crestată pe un arc de cerc de cincisprezece – douăzeci de grade, rumeguşul astfel format şi care începe să ardă se va scurge sub scândurică. Aşezând dedesubt o frunză verde, şi lucrând rapid în câteva secunde avem un mic muşuroi de rumeguş arzând pe care îl plasăm cu ajutorul frunzei noastre într-un „cuib de pasăre”. Acesta-i un ghemotoc de materiale fine uşor inflamabile, format din ce materiale găsim la fața locului – puf de papură, frunze uscate mărunțite, aşchii subțiri şi fine ca un talaş, etc. Punem deci micul nostru muşuroi arzând în mijlocul ghemotocului de material inflamabil şi luându-l în palme, suflăm uşor spre muşuroi. Pe măsură ce cantitatea de fum creşte, creştem şi noi presiunea aerului suflat până în

momentul în care cuibul nostru va izbucni în flăcări. Atunci îl plasăm repede în vatra focului pe care vrem să-l aprindem.

Prin această metodă, se poate nu doar aprinde focul şi găuri piatra ci se pot găuri şi obiecte mai mici, dacă în capătul de jos al bățului se fixează un vârf din piatră sau din oțel. De altfel asemenea sfredele au fost folosite mii de ani de populațiile primitive şi bijutierii de pe întreaga planetă. Priviți arcul pentru găurit al eschimoşilor iar în ultima fotogramă sunt mai multe modele de asemenea sfredele folosite chiar şi azi în unele ateliere de bijuterie, mai ales prin orient:

Metodele tradiționale străvechi de aprindere a focului sunt sigure şi cu un pic de exercițiu le poate folosi oricine. E drept că nu-s la fel de comode ca frecarea unui chibrit pe marginea cutiei şi nici ca apăsarea pe butonul brichetei, dar au imensul avantaj că poți aprinde focul oriunde în orice împrejurării pe întreaga suprafață a planetei cu materialele pe care le găseşti la fața locului.

Bun deci să spunem că avem focul aprins. Cu ajutorul lui putem pregăti mâncarea. Cu ajutorul lui putem arde oalele, făcute fie manual fie la roată, din lut. Cu ajutorul lui putem fierbe apa în aceste oale. Putem folosi pe post de oală şi recipiente naturale puse la dispoziție de natură, cum ar fi cojile de nucă de cocos, sectoare de tulpină de bambus, scoici de dimensiuni mari, şi altele. Cu ajutorul focului ne putem acum îndrepta săgețile încălzindu-le la foc pe porțiunea strâmbă şi aducându-le la forma dreaptă, din aproape în aproape. De asemenea spuneam că omul primitiv avea un simț de observație mult superior nouă celor de azi, şi cumva el a observat că dacă pune într-un recipient pe foc, coji, crenguțe sau bucățele de lemn, uneori, din anumite specii de lemn, se scurge o răşină uleioasă de culoare neagră maronie care după răcire se transformă într-un fel de piatră. Şi a mai remarcat că aceasta se lichefiază iar la temperatură. Acesta-i gudronul, o smoală naturală care la răcire are consistența unui chit şi lipeşte mai bine decât multe din chiturile industriei chimice actuale.

Aşa că a pus pe foc un ghiveci aşezat în farfuriuța lui l-a umplut cu coji şi crenguțe de pini, de brazi, de cireşi, de pruni, şi de alte specii bogate în cleiuri naturale, a acoperit ghiveciul şi după o perioadă a cules din ghiveci nişte cărbuni şi din farfuria ghiveciului suficient chit cu care să-şi ungă matisajul săgeților pentru a-l face mai rezistent şi a solidariza vârful din silex pe bățul din lemn. Şi tot omul primitiv a inventat vânătoare peştelui cu arcul şi săgeata. Veți exclama acum: Cum…

Peştele se vânează ?!

Da. Peştele se vânează la fel ca orice animal care mişcă pe suprafaţa pământului. Dacă am văzut că peştii din mare sunt vânaţi de către scafandri cu ajutorul harpoanelor subacvatice, peştele din râuri se poate prinde nu doar cu undiţa şi cu plasa ci şi cu harpoane făcute dintr-un băţ căruia la capăt i se fixează doi sau mai mulţi spini lungi şi tari, fie cu arcul şi săgeata fie… chiar şi cu furculiţa (care la origine este o ţepuşă, o săgeată cu mai multe vârfuri).

Când eram copil şi umblam pe gârlă cu colegii de joacă obişnuiam să prindem peşte de râu folosindu-ne de furculiţă şi de un ciob de geam cu dimensiune de câţiva zeci de centimetri pătraţi. Ciobul aşezat pe suprafaţa apei, la un unghi tangent pe direcţia de curgere a apei, permitea corecţia unei bune părţi din unghiul de difracţie iar furculiţa căreia îi ascuţeam bine dinţii şi o legam de un mâner din lemn lung de vreo douăzeci de centimetri era arma noastră supremă. În circa o oră, două adunam suficient peşte cât să-l frigem şi să ne astâmpărăm foamea.

Pentru mulţi din părinţii noşti este şi acum un mister cum de puteam pleca de acasă în lungile zile de vară, uneori de dimineaţă până seara fără ca la reîntoarcere să ne plângem de foame. Păi noi ne astâmpăram foamea mâncând fructe de pădure ciuperci, şi animale mici fripte (păsărele, şopârle, şerpi, peşte şi altele) … Dar oricare din noi avea permanent într-unul din buzunare o praştie iar furculiţe aveam mai multe ascunse pe malul gârlei din loc în loc.

Dacă stau bine şi mă gândesc nu reuşesc să-mi amintesc de unde am învăţat noi această metodă de vânătoare – pescuit, dar am ştiut-o.

Copii de azi, înainte de orice, nu mai umblă pe râu, pe acelaşi râu ! Ei, aşa cum v-am spus sunt foarte ocupaţi să joace jocuri pe calculator şi le e frică să iasă din oraş deşi oraşul este înconjurat de natură din toate părţile, orice stradă din acest oraş se termină sau trece prin pădure.

De altfel sunt multe drumuri care străbat pădurea mergând la cele peste o mie de sonde care înconjoară oraşul.

Am mers vara aceasta la cules ciuperci şi în cinci ore de umblat prin pădure, la nici un kilometru de oraş, nu am întâlnit nici ţipenie de om. Doar în timpul iernii se aude din pădure zgomot de motor de drujbe. Copiilor de azi le e frică de natură.

Priviţi în imaginea aceasta trei vânători – pescari şi câteva modele de vârfuri de săgeţi utilizate pentru vânătoarea peştelui:

Unele dintre săgețile pentru acest tip de vânătoare au atașat de ele un fir lung, întocmai ca şi harpoanele eschimoşilor, căci peştii, trebuie să ştiți că, datorită faptului că sunt animale cu sânge rece, au o rezistență la durere mult mai mare decât mamiferele, şi ca atare chiar dacă o săgeată imensă le-a străpuns corpul ei pot să plece bine mersi cu ea departe-n larg…

Uneori, când animalele acvatice indiferent că-s peşti, mamifere sau păsări, au o dimensiune apreciabilă e mai uşor şi mai practic să le prinzi cu ajutorul arcului şi al săgeții decât cu undița sau cu capcana.

Povestea celui mai vechi arcaş din lume.

Aceasta e povestea unui om care a trăit demult, aşa cum am înțeles-o eu, şi chiar dacă, poate că nu a fost chiar aşa cum v-o povestesc eu aici… în fond probabil că prea puțin contează acest fapt:…

Într-o după amiază, un om slăbuț având înălțimea de doi coți şi-un sfert, trecut bine de patruzeci de ani, care mergea pe o cărare spre satul lui, întorcându-se de la dealul unde se găseau pietre din care se puteau face cuțite, vârfuri de săgeți şi alte scule ascuțite, auzi la mică distanță de cărare țipetele unei femei. După glas părea o copilă. Se tupilă deci la pământ şi se apropie tiptil de locul de unde se auzea larma… Acum auzea mai clar. Erau şi glasurile a mai mulți bărbați…

Se auzea din poiana de la marginea pădurii. Îşi înmuie degetul în gură şi după ce-l ținu preț de vreo două trei secunde în aer, coti brusc şi ocolind poiana, pătrunse adânc înspre pădurea şi se apropie de poiană contra vântului.

Acum vântul îl ajută să recunoască şi mai bine glasurile. Ştie. Erau băieții şefului… iar fata după glas părea fata Vrăjitoare, sau cea a Şchiopul din capul satului.

Distanța e totuşi prea mare şi fata afară de câteva țipete… nu vorbise… poate să se înşele. Dar oricum ar fi, oricare din fetele acestea două dacă ar fi sunt amândouă frumoase dar sunt ale celor mai năpăstuiți oameni din sat…

Vrăjitoarea chiar dacă e meşteră în leacuri şi-n tatuaje de leac, tot este urâtă şi temută de marea majoritate. Vrăjitoarele nu au fost niciodată bine văzute nicăieri, chiar dacă toți profită de puterile lor… Mai e un pic şi ajunge la marginea poienii şi poate să vadă. Iată că acum… Da ! Nu e fata vrăjitoarei e fata Şchiopului. E singura lui fată. Nevasta şi celelalte două fete i-au murit de mult în timpul unei ierni, când a căzut zăpada peste ei. El a scăpat doar cu piciorul rupt… şi a reuşit să-şi salveze copila cea mai mică… Îşi bat joc toți patru pe rând de biata fată… Ce să facă ? Nu poate să intervină. Nu se poate măsura nici cu unul din ei dar-mi-te cu toți patru.

Ar fi mai bine să se retragă… Drace ! Taman acum s-a găsit ! Fir-ai tu să fii de gaiță ! Cât de insistentă chirăie… O să-l dea de gol…

Se tupilă şi mai mult până se lipi complet de pământ…Nici nu mai mişcă până ce gaița nu tăcu. Dar urechile sale erau ciulite şi atente. Simte. Aude cum unul din cei patru se apropie de marginea poienii, de el…

Ştie însă că nu are cum să-l vadă… Va sta nemişcat până pleacă ei şi apoi va pleca şi el…

Peste ceva timp nu mai auzi gemetele fetei… nici mişcările ei… bărbații plecară râzând.

Aşteptă să mai treacă o vreme şi apoi se ridică să plece. Dar ar trebui să vadă ce-i cu fata. Se apropie tiptil de ea. Era nemişcată. Înainte de a ajunge lângă ea ştiu că-i moartă… Nemernicii !...

Auzi deodată mişcare în partea opusă a poienii, aşa că se depărtă fulgerător în sens contrar. Nu observă că în momentul startului din săculețul pe

care-l purta la brâu de desprinse şi căzu în iarbă cuțitul cel negru… cuțitul pe care-l avea de la tatăl lui…

Ajuns acasă abia după câteva ore observă că acesta lipsea. Era convins că l-a pierdut în frunzarul de lângă poiană, atunci când stătuse întins pândindu-i pe cei cinci. Dar nu mai apucă să plece spre poiană să vadă dacă îl poate regăsi…

Intrară peste el toți. Niciodată nu-i văzuse atât de furioşi. Iar în fruntea lor era şeful cel mare ducându-l de mână pe Şchiopul…

Şeful avea în mână cuțitul lui. Toți ştiau că-i al lui. E singurul cuțit negru din sat. Fu prins, şi dus la marginea satului în blestemele întregului sat. Îl legară la stâlpul infamiei. Nici măcar nu apucase să vorbească.

Ce să le spună ? Toți erau convinşi. Şi apoi era cuvântul lui împotriva celor care găsiseră cuțitul… şi fata…

Asta e ! Va sfârşi aici murind de foame şi sete, şi batjocorit cu pietre de femeile satului…

O siluise şi o omorâse pe fata cea mai frumoasă şi iubită din sat. Tot satul o îndrăgea, era bună la suflet, era o dansatoare şi o cântăreață perfectă şi nu era om din sat pe care să nu-l fi ajutat în vreun fel… Era şi cea mai inteligentă…

E condamnat definitiv. Indiferent cât de mult ar voi să le spună adevărul nu are nici o şansă… Şi noaptea-i aşa de rece… Mai e până se va instala căldura de-a binelea… Sunt la poalele munților cei mari şi acolo e încă foarte frig. Abia la lună plină vor pleca păstorii cu caprele şi cu oile…

Auzi un foşnet în iarbă în spatele lui. Nu are cum să vadă ce-i. Nu se poate întoarce. Nici capul nu-l poate întoarce. Legăturile sunt prea strânse. Ciuli urechile… Nu pare să fie animal… nu. Sigur nu-i un animal. E un om. Un om mic…

Un copil… Mai trecu destul de mult timp până ce acesta se apropie suficient pentru a-şi putea da seama cine-i. Deşi merge târâş poate să-şi dea seama că se sprijină doar în mâna stângă… şi piciorul drept se mişcă mai puternic şi mai iute decât stângul. E clar ! Nu poate fi decât băiatul cel mic al păstorului de la deal.

Ce o fi căutând aici ? Ei vin aşa de rar în sat ! Ce-o fi având cu el ? Îl întrebă pe şoptite ce vrea. Copilul îi răspunse că avenit să-l ajute. Ştia că nu el a omorât-o pe fată. Fusese pe partea cealaltă a poienii. Văzuse şi când veniseră cei patru târând-o pe fată de păr şi când sosise el strecurându-se prin frunzarul dinspre pădure.

Simți cum cuțitul cu lama din silex cenuşiu taie legăturile. Îi dădu cuțitul şi de asemenea îi spuse că la capătul dinspre miază-noapte lângă stejarul strâmb e o legătură cu toate lucrurile lui. Să se ducă repede să se îmbrace şi să plece căci sunt hotărâți să-l omoare înainte. Nu vor să-l lase să moară la stâlp. Bănuiesc că a mai fost cineva.

Copilului i se citeşte frica în glas. Nici nu are rost să-l mai roage să meargă împreună la şef. Totuşi încercă să afle dacă ştie cine a găsit cuțitul şi fata.

Răspunsul îl lămuri de ce-i e atât de frică copilului. Unul din cei patru se întorsese să-şi recupereze săculeţul pentru foc.

Ce ironie. Nu era singurul care-şi pierduse lucrurile pe acolo !... Nu mai are nici un rost. Dacă cei ce-au găsit cuţitul sunt făptaşii a merge împreună cu copilul să spună tatălui lor adevărul ar fi ca şi cum şi-ar semna amândoi condamnarea la moarte. Îl îmbrăţişă pe copil mulţumindu-i şi plecă grăbit.

Ştie că de-acum prin partea asta de lume nu mai are ce căuta. Chiar dacă sătenii vor uita de el, cei patru nu-l vor uita şi nu se vor lăsa până nu-l vor omorî.

Iată şi stejarul. Copilul avusese grijă să-i aducă tot echipamentul său. Chiar şi încălţămintea de iarnă şi haina de blană. Şi iată chiar şi toporul lui cu lamă de cupru.

E bine ! E chiar foarte bine. Dacă are ce îmbrăca, şi are cuţit se va descurca să fugă… Dar unde ?...

Dacă o ia spre răsărit sau spre apus la mare, îl vor afla repede. Sunt alte sate şi oamenii-l vor vedea şi apoi îi vor informa.

Singura lui şansă e să o ia spre munte… Să treacă munţii. Dacă ar fi măcar un pic mai târziu. Dacă ar fi vară… Dar asta e ! Nu are decât să se grăbească.

Îşi va construi pe drum şi un arc bun şi săgeţi. Îi mulţumi în gând tatălui său că fusese un arcaş bun şi că-l învăţase de mic să facă şi arcuri şi săgeţi. Ştie sigur că, chiar dacă-i vor lua urma pe munte, dacă are arc şi săgeţi, are şanse să scape de ei, chiar dacă oricare din ei e de două ori mai mare ca el. Şi dacă nu ar fi îmbătrânit ! Deja de vreo două ierni a cam început să-l doară oasele şi încheieturile şi să obosească cam repede..

Degeaba i-a făcut vrăjitoarea tatuajele ei ritualice… E drept de fiecare dată s-a simţit mai bine, dar nu a fost decât pentru scurt timp…

Nici nu simţi când trecu noaptea mergând cu pas întins în dorinţa de a pune o distanţă cât mai mare între el şi urmăritorii săi.

Ştie sigur că de cum vor afla că a fugit vor începe să-l caute. Speră ca gândul că pe munte la vreme a asta nu se aventurează prea mulţi îi va face să-l caute în alte zări. Şi-l mai ajută faptul că ei nici nu ştiu câte ştie el de la tatăl lui… vor porni să-l caute fie spre miazăzi, fie spre răsărit sau spre apus. Până îşi vor da seama că a luat-o spre munte, vor trece cel puţin zece zile. Va avea timp să se depărteze destul de mult şi să-şi şi meşterească un arc bun. Aşa că atunci când vor veni ei, el va fi trecut de vârful muntelui şi va avea şi arcul şi săgeţile gata, fiind astfel pregătit să se apere.

Dacă va fi inteligent acolo, pe partea cealaltă a muntelui va putea să-i elimine rând pe rând…

Şi astfel îşi urmă omul nostru drumul, timp de câteva zile, urcând tot mai sus pe munte spre nord est printre doi versanţi..

Deşi destul de frig, mai ales noaptea, evită să facă foc mare. În timpul zile mânca din mers fructe de pădure şi ciuperci şi aduna în chimirul de la brâu provizii. În momentele de odihnă mâinile sale nu stăteau o clipă. Meşterise deja o tolbă pentru săgeţi, terminase de făcut şase săgeţi şi mai avea în lucru alte douăzeci.

Şi de asemenea bățul de tisă pe care-l tăiase din primul arbore mare de tisă pe care-l întâlnise, se transformase încet, încet într-un arc foarte puternic.

Dar nu era încă gata… mai trebuia să mai meşterească la el. Chiar dacă se poate trage cu el, acum e prea puternic şi prea rigid. Se poate rupe dacă-l forțează.

Continuă să urce alegându-şi cu grijă drumul în aşa fel încât să poată să privească mereu valea în urma sa. Dacă nu ar trebui să se uite mereu peste umăr şi să asculte vântul poate că ar fi ajuns deja în vârf. Nu mai are mult. Dar e frig şi a obosit. Nu mai poate merge cum mergea când era tânăr. Atunci deja drumul acesta l-ar fi făcut tot până acum. A îmbătrânit. Şi frigul de pe munte face să-l doară şi mai tare încheieturile şi rănile vechi.

Probabil că totuşi, ar fi bine ca în seara asta, adăpostit după crestele munților, să facă un foc mai serios, ferit, la căldura căruia să poată să se odihnească ca lumea măcar câteva ore. Mai e un pic şi se fac zece zile de când a fugit din sat şi n-a dormit decât câte o oră – două pe noapte.

Asta va fi ultima noapte pe care o va mai petrece în pajiştea alpină. Mâine noapte va fi în vârful înzăpezit. Va dura vreo două zile până va ajunge iar la pădurea pe partea cealaltă a muntelui. Înainte de a se apuca să adune materiale pentru foc se cățără într-un arbore şi privi insistent vreme de mai multe zeci de minute spre valea de unde venea.

Nu văzu nici o mişcare. Doar câteva capre negre, un cerb departe în vale şi mai aproape o ursoaică cu doi pui îndreptându-se spre vale. Coborî cu vreo jumătate de oră înainte de apus şi se apucă grăbit să adune crengi de jnepeni şi alte materiale vegetale. Noaptea-l prinse aşezat comod sub un umbrar făcut din cetini de jneapăn, în dreptul unui foc mic care-şi revărsa toată căldura spre umbrar. Nici nu ştiu când îl luă somnul şi dormi adânc preț de mai multe ore.

Se trezi brusc cu sentimentul acut al unui pericol iminent. Încă nu se luminase, focul încă mai ardea mocnit trădat de o vagă lumină roşietică. Deşi ciuli urechile nu auzi pentru moment nimic.

Exact când se pregătea să se ridice să iasă de sub umbrarul lui, să arunce o privire în jur, matahala se repezi cu cuțitul asupra lui.

Deşi reuşi să eschiveze prima lovitură, pe cea de-a doua nu mai avu cum căci ajunsese cu spatele în crengile adăpostului. Fu tăiat la piept. Ştiu că tăietura nu e foarte adâncă şi continuă lupta cu disperarea morții. Reuşi să apuce brațul agresorului şi în acelaşi timp să-l lovească cu toată forța de care era capabil în falcă. Dar din impulsul acelei mişcări, mâna îi alunecă şi se tăie în lama cuțitului acestuia. Hotărî că nu mai e cazul să se apere ci trebuie să treacă la atac. Aşa că deşi nu ajungea la cuțitul său putu să înşface capul unei săgeți, din fericire era una din cele terminate, şi i-o înfipse în întregime agresorului său în ochiul stâng. Asta-l făcu să urle şi să se retragă.

Avu timpul necesar să-şi adune în grabă tolba cu săgeți, arcul şi toporul şi să plece grăbit spre înaltul muntelui.

Rana din piept îl durea, simțea că sângerarea nu se opreşte. Trebuia neapărat să oprească sângele altfel ar fi fost de rău. Ajuns între doi pereți muntoşi, la umbra unei stânci se opri şi cu grijă îşi descoperi pieptul şi-şi

cercetă rana. Nu era prea gravă. Mai gravă părea cea din palmă. Scotoci în chimir şi scoase iasca cu care tamponă uşor rănile. Apoi o clăti în şuvoiul de apă rece ce se scurgea din gheţar.

Se luminase deja şi putea vedea că în jurul său sunt din loc în loc bucăţi de lemn de jnepen uscate. Adună suficiente cât să facă un foc. Scoase cea de-a doua bucată de iască, cremenea şi amnarul, răzui un pic din iască şi cu mare grijă după vreo zece – douăzeci de lovituri între bucata de cremene şi cea de piatră metalică grămăjoara de praf de iască începu să scoată fum.

Acum la lumina zile putu să-şi controleze echipamentul. Nu lipsea nimic afară de o parte din săgeţile neterminate. Din fericire din cele terminate erau toate.

Nu trecu mult şi soarele se ridică peste creasta muntelui şi începu să dogoare, aşa că adună apă în cana din coajă de mesteacăn şi scotoci după plante prin chimirul său încăpător. Le găsi şi le puse la fiert. Ceaiul cald din fructe de pădure îl mai întremară. Deşi lupta de dimineaţă fusese pe viaţă şi pe moarte, se simţea totuşi mai odihnit decât fusese ieri seară înainte de a adormi.

Stinse focul îl acoperi cu pietre şi zăpadă, îşi adună cu grijă toate lucrurile şi porni mai departe spre înaltul muntelui.

După amiază când tocmai ajunsese aproape de vârf, între alţi doi pereţi muntoşi îi auzi. Erau departe, în urma lui, dar mergeau gălăgioşi. Pesemne erau foarte furioşi. Probabil că cel care-l atacase dimineaţă o fi murit. Nu ai cum să supravieţuieşti cu o săgeată care-ţi intră jumătate în cap.

Sigur erau furioşi pentru asta. Se opri, şi cu inima strânsă, ştiind că arcul nu e încă gata îl încordă şi se pregăti să-i primească cum se cuvine. Îşi ales un loc bine ascuns după o stâncă, de unde vedea valea dar nu putea fi văzut şi aşteptă răbdător.

Curând ajunseră în bătaia arcului. Erau doar trei din cei patru fraţi. Deci probabil că de unul deja scăpase. Îl alese pe cel mai vânjos dintre ei. Îşi pregăti în mână încă două săgeţi şi trase rapid într-o succesiune de trei săgeţi la distanţă de câteva secunde una de alta. Nici nu avuseră timp să reacţioneze. Unuia săgeata îi pătrunse prin tâmplă ieşind prin gât, pe ceilalţi doi îi lovi în piept. Doi din ei căzură imediat.

Cel de-al treilea se poticni, mai făcu câţiva paşi, căzu iar, dar reuşi să se ridice pentru a cădea din nou.

Era clar că-i doborâse. Scăpase de ei. Euforic se ridică şi întorcându-le spatele plecă grăbit spre munte.

N-avea decât să-i mănânce vulturii. Nici nu-l mai interesa.

Nu se depărtase nici treizeci de paşi când auzind un zgomot în urmă întoarse capul să vadă ce-i. În aceiaşi fracţiune de secundă simţi lovitura puternică a pietrei direct în faţă şi aproape concomitent o săgeată îi pătrunse pe lângă omoplatul stâng.

Nu-i venea a crede ! Înainte de a cădea ameţit de lovituri reuşi să vadă că mai apăruseră doi agresori. Unul din ei purta un arc aproape la fel de mare ca al lui.

Pentru câteva momente simți c-şi pierde cunoştința. Reuşi totuşi să-şi adune voința şi ridicându-se-n genunchi încordă arcul cu ultimele puteri şi mai trimise două săgeți… nici nu-şi dădu seama că la a doua săgeată arcul cedă şi se rupse.

Nu apucă să-şi mai dea seama nici dacă a nimerit sau nu căci îşi pierdu cunoştința.

Când îşi reveni era întuneric.

Viscolul sufla năprasnic iar el tremura de-i clănțăneau dinții. Reuşi să rupă capătul săgeții din spate. Ce ironie… Era una din săgețile lui. Oricum ştia că e condamnat. Pierduse prea mult sânge şi apoi rana aceea în nici un caz nu i-ar fi permis să meargă mai departe. Ultimul lui gând înainte de a-şi pierde iar cunoştința fu spre cei de acasă, de mulțumire că a reuşit să-i pedepsească pe cei patru criminali care nu vor mai face răutăți în satul lor.

Poate că povestea nu a fost chiar aşa.

Poate că omul nostru preistoric nu a fost prins de întregul sat şi acuzat de crimă. Poate că a plecat de bunăvoie ştiind că dacă ar fi rămas ar fi atras răzbunarea criminalilor asupra sa şi a familiei sale.

Poate că nu a existat nici un criminal.

Suntem pe tărâmul supozițiilor.

Dar un lucru ştiu sigur.

Chiar şi azi când dispunem de cele mai bune haine destinate călătoriilor arctice şi montane, a pleca **pe jos**, primăvara devreme, când vremea-i periculoasă şi schimbătoare, să treci Alpii dinspre Italia spre Austria sau Germania, este o întreprindere extrem de periculoasă.

Cu atât mai mult atunci în preistorie un om singur nu ar fi făcut asta decât mânat de un unic şi foarte întemeiat motiv: moartea care venea din urmă.

În 1991 vara a fost neobişnuit de caldă în Alpi.

Prin septembrie un cuplu, soț şi soție, au găsit la 3100 de metri altitudine în Alpii Otsal la granița dintre Austria şi Italia, ceea ce părea a fi cadavrul unui alpinist adus la lumină de topirea zăpezilor.

Au făcut o fotografie şi au anunțat autoritățile.

Criminalistul, venit la fața locului câteva zile mai târziu, avea să-şi dea seama că omul murise cu mult timp înainte, chiar foarte mult timp, căci în preajma lui a fost găsit un cuțit din silex cu mâner din lemn, un topor cu mâner din lemn de tisă şi lamă din cupru şi alte multe obiecte: unelte, arme şi veşminte străvechi.

Omul nostru a primit numele de Otzi după numele munților unde a fost găsit, şi de atunci şi până în prezent studiul lui a dus la o sumedenie de descoperiri fantastice. Mumificat în mod natural datorită condițiilor climatice ale locului unde a fost găsit, este cea mai veche mumie naturală care a fost găsită vreodată pe planetă.

Se ştie clar că a murit în urmă cu 5300 de ani, se ştie exact că momentul morții a fost primăvara devreme. Se ştie chiar şi ce a mâncat ultima dată. Se ştie că a murit în urma unei lupte pe care a purtat-o cu mai multe persoane.

Se ştie ce boli a avut. A suferit de arterioscleroză, avea carii şi risc crescut de boli cardiovasculare. Urmase tratamente medicale. S-au găsit pe corpul său peste şaptezeci de tatuaje toate executate în preajma punctelor de acupunctură referitoare la bolile de care suferea.

Este o descoperire extraordinară confirmând legendele chinezeşti care spun că acupunctura e cea mai veche metodă de tratament medical.

Provine dintr-o populație care acum nu mai există în Europa, oameni şateni, cu pielea albă care au intoleranță la lactoză. Ochii săi erau căprui. Grupa sanguină 0. Vârful săgeții care l-a ucis este încă în corpul său. Acei dintre dumneavoastră care vreți să-l vedeți personal pe Otzi, acesta se află acum într-o cameră frigorifică specială, cu vitrină, din muzeul de istorie şi arheologie din Bolzano – Italia căci locul unde a fost găsit se află la 100 de metri de la granița italiano – austriacă pe teritoriul Italiei în administrarea acestei localități.

Era echipat foarte bine pentru călătoria pe care o efectua având haine din blană încălțări dintr-o combinație ingenioasă de piele şi împletituri din sfoară care-i permitea să introducă în ele pe lângă picior iarbă şi alte materiale vegetale bune izolatoare.

Hainele deşi mult mai deteriorate decât corpul său au permis a fi reconstituite, astfel încât se ştie exact cum arătau şi cum erau construite aceste haine.

Surpriza mare au fost nu doar uneltele sale ci şi armele. Toporaşul de cupru a făcut ca data trecerii dintre epoca pietrei şi cea a cuprului – bronzului să fie împinsă cu o mie de ani mai înapoi. Felul cum erau prelucrate hainele a surprins pe toată lumea.

Arcul său, în starea în care era, anume neterminat avea următoarele caracteristici: lemnul din care e făcut este Tisă (*Taxus baccata*) lungimea 1,82 m, grosimea la mâner 40 mm, la capete 11 mm. Forța de 68,5 kg pentru o deschidere de 66 cm, sau 75,2 kg pentru o deschidere de 71 cm.

Având în vedere înălțimea sa de numai 160,5 cm şi greutatea de 50 kg, arcul este unul extrem de puternic. Pe de altă parte constatarea că era nefinisat deci ar mai fi trebuit să fie subțiat duce la concluzia că arcul normal pe care acest om l-ar fi folosit era unul a cărui forță s-ar fi situat cam la 45 – 50 Kgf.

Oricum un arc puternic pentru dimensiunile sale corporale. Asta spune multe legat de faptul că era un arcaş vechi cu experiență şi ca urmare mai mult ca sigur era de „meserie” vânător. Această concluzie e confirmată şi de faptul că chimirul şi în general mare parte a hainelor sale erau din piele sau blană şi de asemenea faptul că era un foarte bun cunoscător al naturii uneltele sale fiind confecționate dintr-o gamă extrem de variată de materiale naturale.

Săgețile sale în număr total de 15, de lungime corespunzătoare arcului folosit, erau executate atât dintr-o piesă cât şi din două piese principale. Capul săgeții era executat din lemn de corn, (*Cornus mas*) iar corpul era făcut dintr-o specie de călin, (dârmoz – *Viburnum lantanaa*) având tija goală şi foarte uşoară.

Având în vedere faptul că în general vârfurile de silex sunt destul de grele, folosirea acestei tehnici de construcție ducea la posibilitatea echilibrării fiecărei săgeți în parte, funcție de greutatea vârfului. Matisajele atât la legătura dinte

capul săgeții şi corpul ei cât şi la ampenaj şi la vârf erau executate cu fibre naturale (din urzică) şi cu tendoane fiind apoi întărite cu gudron extras din scoarță de copac.

Ampenajul era realizat din trei pene de pasăre lipite pe tija săgeții cu gudron şi ulterior matisate strâns la capete şi cu pas larg pe toată lungimea penelor.

Atât arcul şi săgețile sale cât şi cuțitul şi toporaşul dovedesc o înaltă cunoaştere a tehnologiei şi a materialelor folosite.

Trusa de făcut focul conținea un minereu de pirită pe post de amnar, bucăți de cremene şi burete de iască de fag.

De asemenea avea tot ce e necesar pentru cioplirea pietrei şi pentru a-şi putea coase şi întreține hainele.

Şi pentru cei care ați dori să ştiți cum arăta omul nostru, iată-i portretul aici:

Şi încă o remarcă, zic eu, foarte importantă:

Cei care veți căuta informații, veți afla de la oamenii de ştiință că lovitura pe care a primit-o în față ar fi urmare a folosirii unei bâte. Ipoteza nu se susține de fapte şi iată de ce cred eu asta. Dacă pentru noi cei de azi, un topor cu mâner de tisă şi lamă de cupru, un arc puternic din acelaşi lemn, cincisprezece săgeți cu tolba lor şi toate unelte şi echipamentul de îmbrăcăminte al omului nostru pot să nu aibă o valoare prea mare în afara celei ştiințifice, istorice, pentru contemporanii săi acestea erau extrem de valoroase.

Deci dacă duşmanii săi ar fi reuşit să se apropie de el pentru a avea posibilitatea de a-l ucide cu lovituri de bâtă, acum, noi nu am fi găsit în jurul său tot inventarul său complet, căci după ce l-ar fi ucis, contemporanii săi l-ar fi jefuit lăsându-l complet gol.

Acest lucru este deci ceea ce mă face să consider că atunci, cu ultimele sale puteri, omul a reuşit cumva să-şi neutralizeze toți adversarii. Asta nu putea să facă, având în vedere dimensiunile sale corporale, decât folosind arcul.

Încheiere

Am început să scriu primul articol din această carte cu mai bine de un an în urmă. De atunci unele lucruri s-au mai schimbat. Astfel, unde pe atunci arcul era considerat armă albă supusă declarării şi înregistrării la poliție, între timp, probabil în urma unor presiuni interne şi poate şi internaționale, categoria „armelor" trecute în anexa E a legii privind regimul armelor şi munițiilor a fost eliberată de această obligație şi astfel toate articolele trecute în această categorie sunt acum libere a fi posedate sau comercializate fără nici o restricție. Asta a impulsionat mult creşterea popularității acestei unelte strămoşeşti. Căci, eu consider că înainte de toate, arcul a fost este şi poate va rămâne o unealtă, anume cea mai importantă unealtă dintre toate care au asigurat supraviețuirea omului din cele mai vechi timpuri şi până în prezent. Aşa cum ați văzut, dacă printr-un capriciu nefericit al sorții, ajungi să te trezeşti singur într-o pădure virgină, atât timp cât ştii să aprinzi un foc şi să-ți construieşti un arc şi câteva săgeți ai serioase şanse de a supraviețui…

Deci dragi cititori, aşa cum considerați toporul, secera şi coasa nişte unelte, încercați s-aveți aceiaşi atitudine şi față de arc. Căci deşi coasa şi secera au fost armele de căpătâi (alături de arc) ale strămoşilor noştri, inițial cu denumirea de „sica" sau „falx" pentru ca ulterior în oastea țării să fie transformate într-un fel de suliță înspăimântătoare, noi, românii le-am considerat mereu ca fiind unelte.

Aceiaşi a fost situația şi în privința toporului. De fapt războinicii daci şi ulterior valahi au fost invidiați şi temuți de-a lungul întregii istorii datorită marii lor mobilități şi a faptului că armele lor cele mai înspăimântătoare au fost în acelaşi timp şi uneltele lor de căpătâi. Cei mai temuți războinici, în orice armată din întreaga lume, au fost cei care ştiau să ucidă rapid, dintr-o lovitură, cu acest gen de unelte…

Asta a fost soarta acestui popor, să se afle la răspântia intereselor egoiste ale altora, şi nevoia l-a învățat că cea mai bună apărare este aceea în care rapid şi fără prea multă ezitare, ştii să-ți transformi uneltele gospodăreşti în arme… şi să te foloseşti de avantajele terenului şi climei țării tale…

Deci nu uitați ! Înainte de a fi o armă arcul, la fel ca şi cuțitul, secera, coasa sau toporul, a fost şi este o unealtă, anume cea cu care, la nevoie, poți atât să-ți procuri hrana cât şi să-ți aperi vatra şi familia.

În altă ordine de idei v-am rămas dator cu o informație. Cea privitoare la numărul de sportivi înregistrați oficial la Federația Română de Tir cu Arcul ca arcaşi. Din păcate nu vă pot da acest număr. Răspunsul care a venit de la Federație, abia cum vreo două zile, semnat de domnul preşedinte al acestei federații nu mi-a furnizat această cifră, în schimb din scrisoare răzbătea o vagă suspiciune asupra persoanei mele.

După explicațiile de rigoare şi un CV pe care l-am trimis domnului în cauză nu am mai primit nici un răspuns până în momentul de față.

Un lucru pe care la un moment dat am vrut să vi-l spun şi am uitat iar acum nu mă mai întorc pentru a modifica structura cărții, este faptul că există şi o țară care are ca sport național tirul cu arcul. Această țară este Bhutanul.

Un alt aspect pe care doresc să-l clarific. Probabil că ați remarcat că în vreme ce m-am referit la statul Francez sau cel German sau oricare altul scriindu-le titulatura cu literă mare, niciodată când m-am referit la statul român nu am pus majusculă la începutul cuvântului.

Asta deoarece consider că un stat care nu-şi respectă obligațiile elementare pe care le are stipulate în Constituție, față de cetățenii săi, nu merită din partea acestora respectul cuvenit. Nu insist foarte mult. Cei inteligenți vor înțelege.

Pentru ceilalți voi da două exemple clare şi edificatoare.

Proaspăt mutat în oraşul Moreni, necunoscând pe nimeni şi neavând pile şi relații m-am văzut nevoit, ca singură posibilitate de a-mi căuta un loc de muncă, să merg din poartă în poartă, pe la toate firmele din oraş şi să apelez la Oficiul Teritorial pentru Ocuparea Forței de Muncă din localitate.

Timp de trei ani şeful acestui oficiu un anume domn Archip şi-a bătut joc, pur şi simplu, de mine, trimițându-mă la posturi care erau declarate ca fiind vacante în mod fictiv sau şi mai grav la firme fantomă.

De fiecare dată se scuza ipocrit că el nu are cum să verifice existența reală a posturilor pe care le afişează la poarta instituției pe care o conduce. Într-un târziu, exasperat l-am reclamat pentru această purtare la Parchetul de pe lângă Judecătoria din oraş. Răspunsul oficial venit de la procuror, reprezentantul statului român în teritoriu – a fot următorul:

„Vă informez că reclamația pe care ați depus-o nu face obiectul interesului ministerului public.”

Cu alte cuvinte reprezentantul statului român, care are ca sarcină expresă de serviciu respectarea legilor din țara asta şi mai ales a celei supreme, Constituția acestei țări, mă informa că statul român nu este interesat de respectarea legilor în țara pe care o administrează…

Sau mai simplu spus statul român nu e interesat că un funcționar al său îmi răpeşte mie dreptul la muncă bătându-şi în acelaşi timp joc de mine.

Aceiaşi reclamație făcută şi către Poliția Municipală s-a soldat cu faptul că am fost amenințat de un subofițer de poliție că voi primi amendă „douăzeci de milioane” dacă voi continua să insist că acel om nu-şi face datoria la locul de muncă, bătându-şi joc de mine.

Sunt aproape trei ani de atunci. Eu încă nu mi-am găsit un loc de muncă iar cel reclamat de mine atunci este în continuare în funcție şi are exact aceiaşi atitudine.

Al doilea exemplu nu este o trăire personală dar justifică perfect atitudinea mea. Acum câteva zile am citit şocat o ştire conform căreia nişte urmaşi ai unui grof ar fi câştigat în instanță un teren de mai mult de 8700 de hectare – tot terenul pe care este situat satul Nadăş din Arad – şi deja au început evacuarea cetățenilor din casele lor, din satul lor strămoşesc.

Nu vorbesc acum de legalitatea sau nu a actelor aduse de urmaşii grofului, nici de corectitudinea sau nu a procesului. Mă refer acum la moralitatea acelui

judecător care a putut pronunța o asemenea sentință, la patriotismul lui şi mai ales la atitudinea pe care o are statul față de asemenea abuzuri… la fel cum a luat atitudine în ultimii ani de fiecare dată când elemente reacționare şi xenofobe din Ardeal au atentat la ființa națională a acestui popor şi la integritatea teritorială a acestei țări.

Cu speranța că această carte a lăsat în sufletul dumneavoastră acel sentiment pe care mi l-am dorit să vi-l împărtăşesc, vă mulțumesc pentru lectură şi vă invit cu drag să citiți şi celelalte cărți pe care le-am scris sau pe care le voi mai scrie.

Iar celor care vor descărca cumva de pe internet această carte fără a plăti vreun ban acolo de unde au luat-o le cer ca măcar dintr-un minim respect pentru munca mea să pună în contul următor CEC Bank deschis pe numele meu : RO84CECEDB0408RON0620679.

suma de 20 de lei, care ar constitui contravaloarea acestei cărți.

Cu stimă ! Cătălin Dan Cârnaru.

23 noiembrie 2012

Într-un târziu, la mai multe săptămâni după ce am terminat de scris cartea, domnul Preşedinte al Federației mi-a trimis cifrele cerute. Nu mă mai întorc să modific cele ce le-am scris anterior, vă informez doar că numărul de cluburi este mai mare decât cele treizeci şi trei de cluburi afişate pe saitul Federației Române de Tir cu Arcul (42) iar numărul de sportivi legitimați mai mic decât presupunerea mea (627). Deci situația e mai tragică decât presupuneam eu.

1 ianuarie 2013

t.e. 7741

Bibliografie

Deşi cartea pe care tocmai ați terminat-o de citit nu se bazează pe toate cărțile care urmează, toate aceste cărți confirmă ideile istorice pe care eu le-am susținut în cuprinsul cărții mele. Așa cum am spus anterior, sunt cărți pe care le recomand tuturor tinerilor care din păcate, azi nu mai studiază în şcoală, aşa cum ar fi normal, adevărata istorie a patriei lor.

De asemenea mi-am permis să subliniez cele trei cărți – document de importanță majoră, spune eu, care confirmă faptul că dacii au avut un scris şi o limbă proprie care este foarte asemănătoare cu cea pe care o vorbim noi azi.

- **Decebal –** B. Jordan **–** *Editura Cugetarea-Georgescu Delafras Bucureşti 1941*
- **Țările româneşti înainte de secolul a XIV-lea** – Iosif Ioan Şchiopul – *Editura Universul 1945*
- **Mic dicționar mitologic greco – roman** – Anca Balaci – *Editura Ştiințifică 1966*
- **Aventura marilor căpetenii indiene** – Miroslav Stingl – *Editura meridiane Bucureşti 1973*
- **Noi tracii –** Iosif Constatin Drăgan – *Editura Scrisul Românesc Craiova 1976*
- **Istoria militară a poporului român – volumul 1** – Comisia română de istorie militară şi Centrul de studii şi cercetări de istorie şi teorie militară – *Editura militară 1984*
- **Dicționar de mitologie generală** – Victor Kernbach – *Editura Ştiințifică şi Enciclopedică Bucureşti 1989)*
- **Românii o mare enigmă** – Dr. Lucian Iosif Cueşdean – *Editura Karat 1996*
- **Revanşa Daciei** – Cornel Bârsan – *Editura Obiectiv Craiova 1997*
- **Universul plantelor** – Pr. dr. Constantin Pîrvu – *Editura enciclopedică Bucureşti 2000*
- **Noi nu suntem latini** – Petre Morar – *regie proprie 2000*
- **Studii de cultură şi civilizație românească vol. I şi II** – Gabriel Gheorghe – *Editura Fundația gândirea 2001*
- **Noi nu suntem urmaşii Romei** – Napoleon Săvescu – *Editura Intact Bucureşti 2002*
- **Codex Rohonczi** – arheolog Viorica Enachiuc – *Editura Miracol 2002*
- **Ghidul plantelor medicinale şi aromatice de la a la z** – Dr. Ovidiu Bojor – *Editura FiatLux Bucureşti 2003*
- **Zamolse primul legiuitor al geților** – Carolus Lundius – *Editura Biblioteca Bucureştilor 2004*
- **Cronica getă apocrifă pe plăci de plumb ?** – Dan Romalo – *Editura Miracol 2005*
- **Dacia preistorică** – Nicolae Densuşianu – *Editura Semne Artemis 2008*
- **Neamul întemeietor al lui Basarabă** –Nicolae Tomoniu – *Editura Carpathia Press 2008*

- **Dacia edenică** – Miron Scorobete – *Editura Renaşterea 2010*
- **Strămoşii noştri reali geții-dacii-tracii-ilirii** – Ghe. D. Iscru – *Editura Casa de editură şi librărie Nicolae Bălcescu 2010*
- **Istoria României în texte** – Bogdan Murgescu – *Editura Corint Bucureşti 2011*
- **De la Zalmoxis la Gengis – Han** – Mircea Eliade – *Editura Humanitas*
- **Dacia secretă** – Adrian Bucurescu – *Editura Arhetip*
- **Culegere de documente privind istoria Românеiei secolele IV – XVI** – Alina Berciu Drăghicescu şi Liliana Trofin – Editura Universității Bucureşti
- **Dacii de-a lungul mileniilor** – preot cercetător Dumitru Bălaşa – *Editura Orfeu 2000 Bucureşti*
- **Valah** – Gabirel Gheorghe – *Editura Fundația gândirea 2012*
- **Mistere ale pământului românesc** – Isabela Iorga – *Editura Antet XX Press*
- **Dacia ariană** – Petre Morar – *regie proprie*

În continuare voi prezenta câteva cărți majoritatea în format electronic şi în limba engleză pe care se bazează partea tehnică a cărții anume cărți referitoare la arc şi săgeată:

- **Zen în arta de a trage cu arcul** – Eugen Herrigel – *Editura For You 2007*
- **Essentials of archery** - L.E. STEMMLER – 1942 – pdf
- **English Longbowman 1330-1515** – Clive Bartlett & Gerry Embleton – 1995 – pdf
- **Crecy 1346 - Triumph of The Longbow** – Davind Nicolle – Osprey publihing – 2000 – pdf
- **Traditional Bowyer's Bible vol. 1 & 2** – Lion Press – 2000 – pdf
- **European Medieval and Renaissance Archery Contests And Targets** – Sir Jon Fitz-Rauf – 2010 – pdf
- **Reference Guide for Recurve Archers** - Murray Elliot – FITA ed. V 2002
- FITA BEGINNER MANUAL – pdf
- **Flint Knapping: Articles, Tips, and Tutorials from the Internet** – Michael Lynn – pdf
- **Traditional Archery from Six Continents** – Charles E. Grayson, Mary French, and Michael J. O'Brien - University of Missouri Press Columbia and London – 2010 – pdf

De asemenea cartea se mai bazează pe experiența proprie şi pe o cantitate de cunoştințe adunate în timp prin studiul de mai mulți ani a unui număr de zeci de pagini de internet.

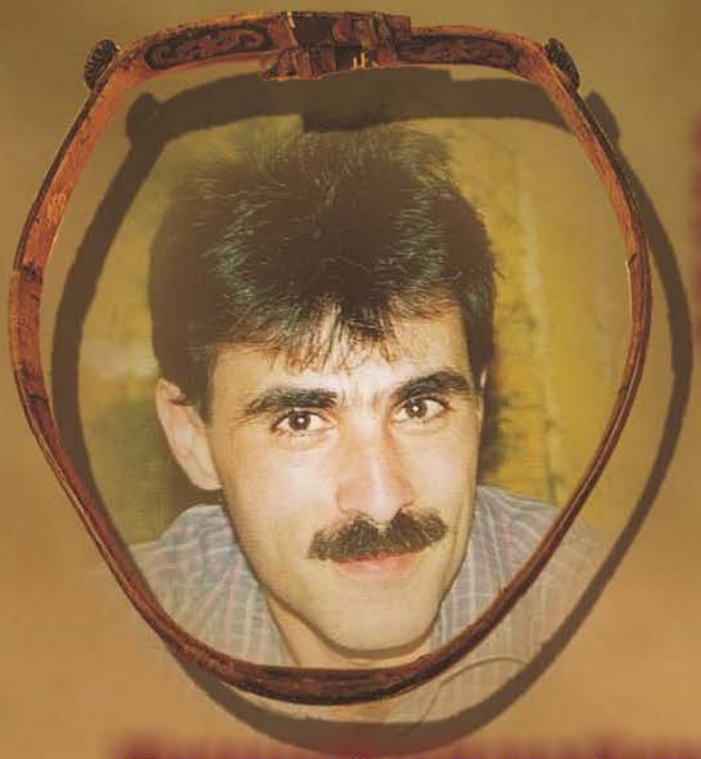

Ideea acestor articole, care vor constitui o carte destinată în special arcaşilor şi arcarilor (constructori de arcuri) din ţara noastră, s-a născut mai de mult ...

Dar această carte se adresează în egală măsură, celorlalţi, celor mulţi care n-au habar ce-i un arc, care au uitat de mult că undeva, în copilăria lor s-au jucat, pentru o scurtă perioadă, cu-n arc făcut dintr-o creangă ruptă din pădure.

Copilăria a trecut şi odată cu ea şi preocupările ei.

Din păcate prea puţini sunt conştienţi de faptul că tirul cu arcul nu-i o copilărie. E una din cele mai importante înde-letniciri umane. Inventarea acestei unelte atunci, în zorii umanităţii, a reprezentat ală-turi de foc, cea mai importantă revoluţie tehnică din toată istoria... Dar această carte nu e nici depre regulamente şi tehnici rigide de tir olimpic, cum nu e nici despre tehnologii actuale de construcţie a arcurilor compozite sau de orice alt tip, realizate cu materiale moderne.

Această carte este despre arc şi săgeată ca unelată a supra-vieţuirii şi propăşirii omului... Despre legătura ancestrală din-tre om şi a cest obiect străvechi. De aici veţi învăţa cel mult, să construiţi un arc dintr-o simplă bucată de lemn, să-l folosiţi pentru urgenţă sau pentru agrement. Veţi afla cum de a fost posibil ca omul să supra-viţuiască timp de milioane de ani fără toate cunoştinţele pe care le avem noi azi. Şi veţi mai afla, unii dintre dumnea-voastră, unele lucruri neştiute des-pre propria persoană.

Atât....

ISBN-978-973-0-15936-3